

མེ་ར་རྩེ་བཙུན་པའི་གསུང་འབྲུག།

༼པ༽

མེ་ར་རྩེ་བཙུན་པའི་གསུང་འབྲུག།

༡༡། རྒྱལ་པའི་བཏུན་བཅོས་ཆེད་མ་ནམ་འབྲེལ་གྱི་དོན་འབྲེལ་

རྒྱལ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སློ་གསལ་གྱི་

མགུལ་རྒྱན་སོགས་ནམ་འབྲེལ་གྱི་སྟོར་

བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

༡༩༩༩ --- ༡༩༩༩

མེར་བྱས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིའི་ཨང་།

SJRB-463

པར་རྒྱ་མེད་བྱས་ཀྱི་ཚད་ནས་འབྲེམ་ས་སྤྲིམ་གནང་བའི་དཔེ་བསྐྱར་ཨ་ཡིན།

མེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

མེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་ས་སྤྲིམ་བྱས།

༡༠༡༥ ཟླ་བྱུག་པར་རྩོམ་སྤྲིག་བྱས།

མེར་བྱས་རིག་མཛོད་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

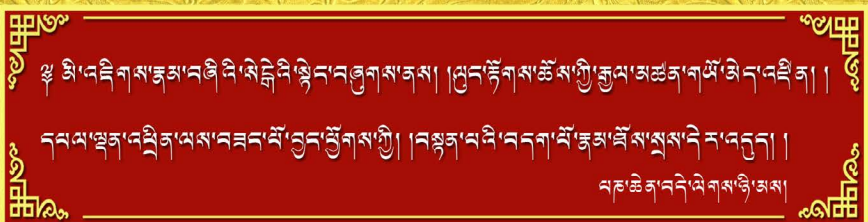
ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

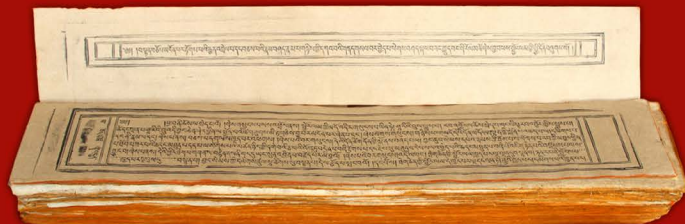
འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་བྲེ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པར་རྩ་གནང་སྟེ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས་
པའི་བཀའ་མངགས་གནང་དོན་ལྟར་བསྤྲིགས་པ་ཡིན་ལ། རྩོམ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་དེ་ལྟ་མཛུགས་མཆན་ཏུ་
བཀོད་པ་ནམས་ལྟ་བུ་བའི་བའི་ཆེད་མཐའ་མཆན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། རྩོམ་སྤྲིག་ཁང་འདི་གའི་སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་
ཁྲབ་ཤིང་སྤྱད་པ་སོགས་ལས་གཞན། པར་རྩ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད།

པར་སྤྲན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱས་ཀྱི་ཚད་ཨ་ཡིན།

ལྷ་གར་མེར་བྱེས་ལྷ་ཆོད་དྲུག་ལྷ་གསུམ་པའི་རྩེ་བུཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ལྷ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དྲུག་ལྷ་གསུམ་པའི་རྩེ་བུཅུན་ཡིག་ཆ།

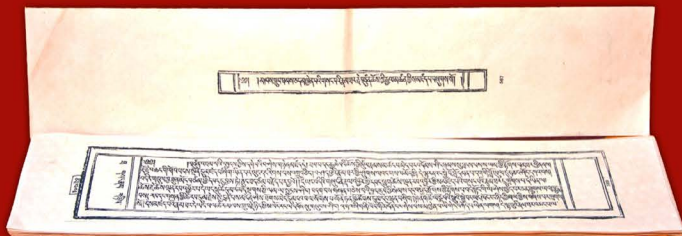
ལྷ་གར་མེག་ས་མོ་ས་ཆོད་དྲུག་ལྷ་གསུམ་པའི་རྩེ་བུཅུན་ཡིག་ཆ།

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དྲུག་ལྷ་གསུམ་པའི་རྩེ་བུཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

བྱ་གར་རྩི་ཡིར་པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་བྲས་ཁྱ་བཞུགས་པའི་རྩེ་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

སྐུ་བརྒྱན་ནས་པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

༄༅། རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྷུ་འུལ་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགྲོ་རྒྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལན་བདེའི་ཅ་བར་བྱུང་བའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྒྱལ་གཞུག་ལས་ལས་བཞིན་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཐོན་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྒྱ་དྲུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟེ་ཅིང་རྒྱལ་
 བར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་སྤྱི་འགྲོ་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་རློབ་
 གཙོས་དཔལ་ལྷན་པའི་ཐུབ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིར་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་མཁས་སྤེལ་ཐོབ་ཐེན་པའི་དཀྱིལ་ཆུས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུང་རྒྱལ་པོར་དྲུ་ཆོས་
 རྒྱལ་པོ་པཎ་བཀའ་འདེན་ཅན་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟོན་ཅིག་པོར་རང་སྐད་དུ་
 བསྟུང་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་མཁས་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་ཤར་དང་རྒྱལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲེལ་
 བསྟུངས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོར་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱིར་བསྟན་མཐོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཐོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པོར་གྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དྲུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་བར་རྒྱལ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཀའ་བ་ཆད་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྒྱལ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའགཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེས་རང་གྲགས་
བའང་རྒྱས་བསྐྱེས་འཆོས་ཞིང་ཐོགས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཀྱི་སློང་ཤེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཐབ་
བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ལན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལས་སེར་གྲེས་མཁས་སྤྱན་ལྷ་ཆོང་ནས་རྩེ་བཅུན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོད་ལྡ་སོགས་ཡིག་ཆ་
ཁག་གི་མ་དཔེ་རྩ་ཕྱི་གང་བྱུང་ཕྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྤྱིག་བར་སྤྱན་
བཅུས་བར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེས་བརྗོད་དང་། འབད་པས་བསམགས་པའི་ལེགས་
བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་བར་དུ་བསྐྱན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱན་འགྲོའི་ནའས་འདེགས་རྒྱ་
ཆེར་ཡོང་བའི་སྟོན་ལས་དང་བཅས། རྩ་པའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། རྒྱ་ཤེད་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་བ་བསྐྱན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་རྒྱ་སྤྱི་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
ཆོས་ ༥ ལ།

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༄༅། རྩོམ་པའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རྩོད་མཛོད་བསྐྱུ་

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྲུལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཆོད་དཔལ་བཟང་
 མོའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆོད་བཙུ་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་རྩོད་ཐུང་ཅམ་ལུ་ན།

༡༽ བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོད་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༧༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱབས་པའི་
 རྩོམ་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེ་བ་གཞུགས་སྟོད་སྟངས་གཉིས་དང་། དེའི་ཅ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྱི་མོར་མེར་བྲུ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དང་། འབྲུམ་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ཞོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ཞོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོད་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་ཞིབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། མེར་བྲུ་ཆང་དང་འབྲུམ་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་ཞིབ་བདེན་བ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབྲུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་བྱུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འཇུག་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱབས་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་རེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ཀྱི་ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྐྱབས་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འཇུག་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཇི་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་
 གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། ཇི་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཇི་དེ་རྣམ་
 ཐར་གཙང་བཟའི་སྐབས་སུ་ཐོར་པར་སྦྱོར་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྦྱོར་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
 བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མཛོད་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་
 ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ཀྱིས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཞིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་
 བཟུང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྦྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟུང་། ཇི་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་
 བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཇི་བཙུན་གྱིས་
 གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྣང་སྟེ།
 གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བཟུང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་ལྟུང་གི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་
 བཙུང་གི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟུང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
 སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་ལོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྟོན། དང་པོ་སེར་བྱས་གྲ་ཚང་དུ་སྣང་བོད་ནས་
 གདན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུ། ཟང་པེས་སྦྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱི་དོན་དང་། རིགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝိသုဒ္ဓိ

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2006 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲུ་ཆོང་དུ་
 བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་རྩལ་མཆན་གང་གི་གས་སྤངས་མེད།

༡༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེའི་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་
 པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱག་པ་ཤོག་གངས་ཡིག་གེད་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༡༩། ༢༠། ལྷ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་ཀྱས། གཉིས་པ་བོད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་ལ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོམ་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐེག་གེད་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱུ་འབྲུམ་པར་མ།
 གསུང་འབྲུམ་ཅ། ༣༩། ཅོང་ཁ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྲེད། ༡༩༧། ལྷ་བུ་ཡིན།

༢༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྤར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱལ་དགོས་རིགས་
 ལ་མདུན་ཉགས་ (ན) དང་རྒྱལ་ཉགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྟན་ལྷང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ལྷང་
 ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
 བསྟན་བཅོམ་ཇི་ཡོད་ཅོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཇི་བཙུན་པའི་
 པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་པར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱུད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
 ཡིན་ཡང་། འདིར་ལུས་པར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་མལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
 བཀོད་ཡོད་པས་འགྲུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྤང་།

༣༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས། སེར་
 གྲེས་གྲུ་ཆོང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཉག་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
 མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཉག་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
 ཆ་ལ་ཉག་དང་། ལྷ་མའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྤྱུ་འབྲུམ་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། རྒྱག་པའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྒྱུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སྤྱ་ཆོང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་སྤོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཔྱད་སྤྱི་བཞུགས་སྤྱ་བཞུགས་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞུན་
 རིམ་ལྔ་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་རྒྱུན་བསྐྱར་འབྲས་སྤྱ་ ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་འཆད་ཉན་སྐབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
 རིས་དང་སྐར་ནས་ཆོག་གསལ་པོར་བཞུགས་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཞུགས་སྤྱོད་བྱས་མེད།
 རྟོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཨང་རྟགས་སྟོར་བྱས་མ་འདི་(1)(2)ལེད་སྤྱོད་
 བྱས་ཡོད།

༤༽ རྟོར་མཆོན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁུམས་གྲིས་
 པ་སོགས་རྟོར་བ་རྒྱུན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་
 ཞག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
 རྟོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་ཟིན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འཁྱུར་བ་བཏང་མེད། རྟོར་བ་ངོས་ཤེས་ཅན་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆོན་སྐར་
 བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏགས་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་རྟོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཉ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཆོམས་གྲིས་པ་ལྟ་
 བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་རྩེད་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཞུགས་མེད། བྱ་ཆོག་ཡིག་གཞུགས་མི་
 མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
 དཔྱད་སྤྱི་བཞུགས་སྤྱ་གཞུན་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱུངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་རྟོར་
 གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་གང་བྱུངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གྲངས་
 ཟླེག་སྟེང་བཅས་བྱུང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྟོར་བའི་རིགས་
 ལ་གསལ་བ་འདྲ་ལྷང་ཅམ་རིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འཁྱུར་ཀྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྩེ་བརྒྱུན་ཡིག་ཆ་ཐོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འཁྱུར་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

[illegible]

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

བྱང་པར་མ་ཟད། བར་ཁྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལ་འདྲག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རིས་སྐལ་རི་སྐལ། མའོན་འཇུང་པ་མའོན་ཇུང་པ། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དཔྱད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྒྱུ་ཁྲི་གྲྱ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་། འདི་ནི་རྩེ་
བརྩུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་ས་ཁྱབ་རྩོམ་ཁྱབ་
ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་
ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འདོག་ན་དགེ་མཆན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་པ་བཞིན་སྣང་
བཅོས་ཐེན་ལྷག་ལུས་བྱུང་པ་བྱུད་གཞན་ལར་རྟེན་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༽ བོད་གངས་ལྷིག་རྒྱུ་ལྷུངས་ཀྱི་ལྷོར། གསུང་འདུལ་ཕྱོགས་ལྷིག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་ལོ་འུ་ལོད་
རྒྱུངས་ཐད་མདོ་ཕྱགས་གཉིས་ལས་ཕྱགས་དང་པོ། བོད་ལུ་ལས་དབུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྟེ་
ཆོགས་ཡིག་སྐར་ཡང་། འདིར་བོད་ལཱི་ལོ་འུ་ལྷུངས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་ལྷ་ཆར་གི་ཆོད་པའི་བར་འུ་ལྷུང་
བསྐྱེགས་པ་ཡིན། བསྐྱེས་ལྷ་གསུམ་མོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་ཆེ་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་ལྷ་ཆར་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཅུ་རྩ་གི་ཐ་མར་བསྐྱེགས་འཇུག་བྱས་ཡོད། ཆེ་བཅུན་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྒྱུ་ཁག་རྩ་བར་ཕྱིན་ཕྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགུ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་བྱུར་བཀོལ་སོགས་ལ་བོད་རྟགས་མ་མཛད་
གྲང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་བོད་གསར་བསྐྱེགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཅུ་རྩ་གི་
བྱས་ནས་བསྐྱེགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྗེ་བཙུན་པའི་ནུས་པར་དང་། ར་ཁས་ལྷལ་རྗེའི་ནུས་པར། ལྷལ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཅུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྷ་མདོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྤྱིར་ལས་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མཛོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཙེས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། པོད་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(i) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝိသုဒ္ဓိ

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༧༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོར། སྒྲིབ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་ཆམས་སྤུ་ཅོད་
བའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་མ་སྟད་ཀྱི་ལོ་ལ་སྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དེ་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཆམ་འབྲེལ་སྐབས་སྤྱ། ཉགས་གཞན་པའི་བ་དང་། སྤུང་ཁུང་ལུ་གཞུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་མ་སྟད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་པོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་སྒྲུབ་ས་བཅད་
དངོས་སྤྱ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བརྟེན་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
པོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྤྱི་མ་སྒྲུབ་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་རྩ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐབས་སྤྱ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཔྱད་སྤྱོད་སྤྱ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་རྩུང་རང་སོར་འཛོགས་པ་ལས་ཆོག་པའི་མིན་
དང་། གཅིག་འཕྱུར་དགོས་འག་གིས་འཕྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞག་སྟོང་
གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སྤྱ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱིས་དཀར་ཆག་རྩུང་བཀྲམ་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2006 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.

* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྟར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་ལྷན་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྟར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་ཉིད་དང་དབྱེ་མ་གསར་ཉིད་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་ནང་ནས་ལོ་སྟེ་མའི་རྒྱལ་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྒྱམས་ཡིན། མོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲ་བ་རྒྱམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ལེགས་པར་བྱེན་པའི་རྩེ་སུ་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པས་ཐ་མའི་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱེད་སྟོན་ལྷན་འཇུག་བསྟོན་མཁན་ལེགས་པར་བྱེན་རྩེ་སུ་ལྷན་དཔེ་ཁག་དང་བསྟར་ནས་བསྟར་སྟོན་ཐངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྐོར། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྟབས་རྩི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱེ་ཆོས་རྒྱལ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆེད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆེད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྟར་དུ་ཡ་སྟབས་རྩི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྟར་བྱེད་སྟོན་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྟོར་དང་། ཐན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགྲོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

པོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༤ ཉིན་
 སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

དཀར་ཆག

ཇི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྤྱོད་མདོར་བསྐྱས། ix

ལེའུ་དང་ཁོའི་མཐའ་དབྱེ།

མཆོད་བརྗོད།	༡
རྟོག་པའི་བ་བ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐབ་པའི་དབང་པོ་ལ་བྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ བསྟོད་བྱག་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ།	༥
༡༽ རྒྱུ་སྒྲེའི་ལུགས།	༥
༢༽ བུ་མ་ཟེ་ཆེན་པོའི་ལུགས།	༡༩
༣༽ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ལུགས་དང་གསུམ།	༡༩
དང་པོ་རྒྱུ་སྒྲེའི་ལུགས་ལ།	༥
༡༽ སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་བྱག་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ།	༥
༢༽ བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ།	༡༡
དང་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་བྱག་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ།	༥
༡༽ དགོས་དོན།	༥
༢༽ བསྐྱས་དོན།	༦
༣༽ ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ།	༩
གཉིས་པ་བསྐྱས་དོན་ལ།	༦
༡༽ བསྟོད་པ་དང་།	༦

༡༽ ཕྱག་འཆའ་བ་གཉིས།	༥
༡༽ རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ།	༥
༡༽ གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ།	༥
༣༽ གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ་དང་གསུམ།	༥
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་བ།	༡༡
༡༽ བསྟོད་བ་དང་།	༡༡
༡༽ ཕྱག་འཆའ་བ་གཉིས།	༡༡
དང་པོ་བསྟོད་བ་ལ།	༡༡
༡༽ རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ།	༡༡
༡༽ གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ།	༡༡
༣༽ གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ་དང་གསུམ།	༡༡
གསུམ་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཆུལ་ལ།	༡༤
༡༽ དགོས་དོན།	༡༤
༡༽ བསྐྱས་དོན།	༡༥
༣༽ ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ།	༡༥
གཉིས་པ་བསྐྱས་དོན་ལ།	༡༥
༡༽ བསྟོད་བ་དང་།	༡༥
༡༽ ཕྱག་འཆའ་བ་གཉིས།	༡༥
དང་པོ་བསྟོད་བ་ལ།	༡༥
༡༽ རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ་དང་།	༡༥
༡༽ གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ་དང་གཉིས་ལས།	༡༥
དང་པོ་རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ་ལ།	༡༥
༡༽ རང་དོན་སྒྲུངས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ་དང་།	༡༥

༡༽ རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པ་བསྟོད་པ་དང་གཉིས།	༡༥
གཉིས་པ་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པ་བསྟོད་པ་ལ།	༡༥
༡༽ རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པ་བསྟོད་པ་དང་།	༡༥
༡༽ རི་སྟོད་བ་མཁུན་པའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པ་བསྟོད་པ་དང་གཉིས།	༡༥
གཉིས་པ་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པ་བསྟོད་པ་ལ།	༡༥
༡༽ གཞན་དོན་གྱི་རོ་བོ་དང་།	༡༥
༡༽ དེ་སྐབ་པའི་ཐབས་ཕུན་ཚོགས་གཉིས།	༡༥

དགོས་འབྲེལ་ངག

དགོས་འབྲེལ་ངག	༡༣
སྟེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	༡༣
༡༽ དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་དོས་བཟུང་ནས་རང་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	༡༤
༡༽ རྒྱགས་བསྟན་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ།	༡༥

རང་དོན་རྟོགས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན།

རང་དོན་རྟོགས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན།	༡༧
དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྟོགས་དཔག་ལ་རག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	༡༨
༡༽ རྒྱུ་སྟོང་ལུགས་དང་།	༢༠
༡༽ སྐམ་ཐེ་ཆེན་པའི་ལུགས་གཉིས།	༢༠

གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ།

ལེའུ་དང་པོས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།	33
1) རྗེས་དཔག་གི་ཉེན་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་དང་།	33
2) རྟོག་ཐོགས་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ།	33
དང་པོ་རྗེས་དཔག་གི་ཉེན་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	33
1) ཐང་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་ཤྲུ་སྒྲོས་གསུངས་ཚུལ།	33
2) གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་གཉིས།	36
གཉིས་པ་གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ལ།	36
1) རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་།	36
2) མཆན་གཞི་དབྱེ་བ།	36
གཉིས་པ་མཆན་གཞི་དབྱེ་བ་ལ།	36
1) དམ་བཅའ་དང་།	36
2) སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ལས།	36
གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ།	36
1) རྗེས་འགྲོའི་སྒྲོན་པ་བསྐྱབ་པ་དང་།	36
2) རྟོག་པའི་སྒྲོན་པ་བསྐྱབ་པ་གཉིས།	36
དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས།	31
1) རྟགས་གསུམ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན།	31
2) ཉིད་ཅེས་པའི་ངོས་གཟུང་གི་ཆོག་ལ་ཚིད་པ་སྒྲོང་བ།	31
དང་པོ་རྟགས་གསུམ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལ་ཡང་།	31
1) འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་བ།	31
2) རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་བཤད་བ།	31

༣༽ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ།	༣༩
གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ།	༣༩
༡༽ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་།	༣༩
༢༽ སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་གཉིས།	༣༩
གཉིས་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་གཉིས་ལ།	༣༩
༡༽ མཚན་ཉིད།	༣༩
༢༽ དབྱེ་བ།	༣༩
༣༽ ཚྱད་པ་སྤོང་བའོ། །	༣༩
རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྤྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་	
ལ་ཚྱད་སྤོང་འཆད་ཚུལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན།	༤༠
༡༽ ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ།	༤༠
༢༽ ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་དུ་འདུས་པ་དགག་པའོ། །	༤༠
དང་པོ་ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ།	༤༠
༡༽ སྤྱི་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚྱད་པ་སྤོང་བ།	༤༠
༢༽ དུས་མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚྱད་པ་སྤོང་བའོ། །	༤༠

ཐོགས་སྒྲ།

གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་ཚྱད་གཞི་བདེ་སྒྲག་དུ་གོ་བའི་ཕྱིར་	
ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ལ།	༤༣
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	༤༣
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	༤༠
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	༤༠

༡ ་ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ།	༥༠
༡ ་ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས།	༥༠
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	༥༠
༡ ་ ཚེད་པ།	༥༠
༡ ་ ལན།	༥༠
༣ ་ དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ།	༥༣
གསུམ་པ་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ལ།	༥༣
༡ ་ ཉེས་སྤོང་དང་།	༥༣
༡ ་ དེ་དགག་པ་གཉིས།	༥༣
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ།	༥༣
༡ ་ མགོ་མཚུངས་དང་།	༥༣
༡ ་ རིགས་པ་གཞན་གཉིས།	༥༣
གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་ལ།	༥༣
༡ ་ ཚེད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད།	༥༣
༡ ་ གྲུབ་ཟེན་ལན་དུ་མི་རུང་བ།	༥༤
༣ ་ རང་ལན་དང་གསུམ།	༥༦
གཉིས་པ་གྲུབ་ཟེན་ལན་དུ་མི་རུང་བ་ལ།	༥༤
༡ ་ གྲུབ་ཟེན་མི་འཐད་པ་དང་།	༥༤
༡ ་ གྲུབ་ཟེན་ཀྱང་སྤོངས་པའི་སྤྱོད་དུ་མི་འཐད་པ་གཉིས།	༥༥

འབྲས་ཏྲགས།

རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་ཏྲགས་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ་

གཉིས།	༥༩
༡༽ ཚོད་བ་དང་།	༥༩
༢༽ ལན་གཉིས།	༥༩
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡང་དག་ལ།	༦༣
༡༽ མཆན་ཉིད་དང་།	༦༣
༢༽ དབྱེ་བ་གཉིས།	༦༤
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི།	༦༤
༡༽ རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་།	༦༤
༢༽ རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་པ།	༦༤
༣༽ རྒྱའི་ཕྱི་སྐྱབ་པ།	༦༤
༤༽ རྒྱའི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པ།	༦༤
༥༽ རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལ།	༦༤

མ་དམིགས་པའི་རྟགས།

ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འབྲུག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༦༤
༡༽ མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག།	༦༤
༢༽ མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུངས་པའི་དགོས་པ།	༦༩
དང་པོ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག།	༦༥
༡༽ མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་དང་།	༦༥
༢༽ མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས།	༦༥
དང་པོ་མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་ལ།	༦༥
༡༽ བོད་སྐད་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་།	༦༥

༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	༡༡
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ།	༡༡
༡༽ རྒྱ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།	༡༡
༡༽ ཁྱབ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།	༡༢
འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༤༢
༡༽ མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འབྲུག་པའི་དུས་བཤད་པ་དང་།	༤༢
༡༽ མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པའོ།	༡༠༡
གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ།	༡༠༡
༡༽ དེ་ལ་ཁ་ཆེ་རྒྱ་ན་གྱི་དང་ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་བརྗོད་པ།	༡༠༤
༡༽ ཅང་ནག་པ་དང་ཆོས་རྗེས་པཎ་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ།	༡༠༤
༡༽ རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་དེ་རྣམས་ལ་དགག་བཞག་མཛད་ཚུལ།	༡༠༤
སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་གཏམ་ཆོགས་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ།	༡༡༢
༡༽ འབྲེལ་བཤད་ལྷན་སྐྱོང་ལུགས་དང་།	༡༡༢
༡༽ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	༡༡༢

རྟགས་གཞན་བཞི་པ།

རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༡༡༢
༡༽ བོད་སྤྱ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ།	༡༡༢
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	༡༡༤
༡༽ དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ།	༡༡༤
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ།	༡༡༤
༡༽ ཚོད་པ་དང་།	༡༡༤

༡༽ ལན་གཉིས།	༡༡༩
གཉིས་པ་ལན་ལ།	༡༡༩
༡༽ གཞན་གྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ་དགག་པ།	༡༢༠
༡༽ རང་ལན་འདེབས་ཚུལ།	༡༢༣
༢༽ དེ་དག་ལ་དོགས་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ།	༡༢༥
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ལ།	༡༢༣
༡༽ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་།	༡༢༣
༡༽ རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས།	༡༢༤
གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ།	༡༢༥
༡༽ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་།	༡༢༥
༡༽ རྣམ་ངེས་རྟེན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས།	༡༢༦

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས།

གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༡༢༧
༡༽ མཁས་པ་སྤྲུལ་པའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་།	༡༢༧
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	༡༢༩
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	༡༢༩
༡༽ མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་མཆན་ཉིད་དང་།	༡༢༩
༡༽ དབྱེ་བ་གཉིས།	༡༢༩
གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་དབྱེ་ན།	༡༢༩
༡༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་།	༡༢༩
༡༽ ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས།	༡༣༠

དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལ།	༡༣༩
༡༽ མཆན་ཉིད།	༡༣༩
༢༽ དབྱེ་བ།	༡༤༠
༣༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ།	༡༤༠
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལ།	༡༤༠
༡༽ མཆན་ཉིད་དང་།	༡༤༠
༢༽ དབྱེ་བ་གཉིས།	༡༤༡
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	༡༤༡
༡༽ དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་།	༡༤༡
༢༽ ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གཉིས།	༡༤༡
གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལ།	༡༤༣
༡༽ མཆན་ཉིད།	༡༤༣
༢༽ དབྱེ་བ།	༡༤༣
༣༽ སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ།	༡༤༤
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་བ།	༡༤༣
༡༽ ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་།	༡༤༣
༢༽ རག་ལ་བ་ལྷག་ལྷན་གཉིས།	༡༤༣

ལྷང་ལག་ལ་དང་དེ་གསུམ་བྱ་འབྲུ་ཚུལ།

ལྷང་ལག་ལ་བྱག་པོ་དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན།	༡༤༤
༡༽ རིགས་སྒོ་དང་ལག་ལ་ཚུལ།	༡༤༤
༢༽ ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་དང་ལག་ལ་ཚུལ།	༡༤༥

༣༽ རྒྱུ་གི་རབ་དབྱེ་དང་འགལ་ཚུལ་དང་གསུམ།	༡༥༡
གཉིས་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ་ལ།	༡༥༩
༡༽ ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་།	༡༥༩
༡༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ།	༡༥༩
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ།	༡༥༩
༡༽ རྟོག་ལྡན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ།	༡༥༩
༡༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ།	༡༥༩
༣༽ བྱད་བར་མཉན་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་གསུམ།	༡༥༩

འབྲེལ་བ།

གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།	༡༥༣
༡༽ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ཆད་མས་དེས་པ་ལ་ཆད་མ་བྱུད་གོས།	༡༥༣
༡༽ ཏྲགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བ་ར་འདོད་པ་ཇི་ ལྟར་ཡིན་བཤད་བ་དང་།	༡༥༣
༣༽ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་དེས་པ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་ལྟོས་བར་གསུངས་ པའི་དོན་བཤད་བ།	༡༥༣
༤༽ ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་བ་དང་བཞི།	༡༥༥
གསུམ་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་དེས་པ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་ལྟོས་བར་གསུངས་ པའི་དོན་བཤད་བ་ལ།	༡༥༥
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་བ་དང་།	༡༥༥
༡༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་བ་གཉིས།	༡༥༦
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་བ་ལ།	༡༥༦

༡༽ ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་།	༡༥༤
༡༽ འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་གཉིས།	༡༥༤
གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ།	༡༥༤
༡༽ འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་།	༡༥༤
༡༽ དོན་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ།	༡༥༤
༡༽ ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ལས་སྦྱངས་སུ་ བཤད་པ་ལ་ཚད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ།	༡༥༥
དང་པོ་འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ལ།	༡༥༤
༡༽ ཉགས་འགོད་པ་དང་།	༡༥༤
༡༽ ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	༡༥༥
གཉིས་པ་དོན་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་ལ།	༡༥༤
༡༽ ཉགས་འགོད་པ་དང་།	༡༥༥
༡༽ ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	༡༥༥
ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་བྱད་གཞི་ངོས་ནས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤོ་འདོགས་གཙོད་ཚུལ་དེ་དབྱད་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ།	༡༥༦
༡༽ དོགས་པ་བཞེད་པ།	༡༥༧
༡༽ དེའི་ལན་གདབ་པ།	༡༥༨
༡༽ དེ་ལ་ཚད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ།	༡༥༩
དོགས་པ་གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པས་སྤོང་བའི་ངོས་ནས་བཟླ་ན་ཡང་དབྱད་ མི་བཟོད་པ་ལ།	༡༥༩
༡༽ དོགས་པ་དང་།	༡༥༩
༡༽ ལན་གཉིས།	༡༥༩

བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ མཐའ་དག་གི་སྟོང་པ་མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་ལ།	༡༩༡
༡) རིགས་པ་དང་པོ་བཤད་པ།	༡༩༡
༢) རིགས་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ།	༡༩༢
༣) རིགས་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ།	༡༩༣
༤) རིགས་པ་བཞི་པ་བཤད་པ།	༡༩༤
བཞི་པ་ཚུལ་གསུམ་ངོ་ཤོ་གཅིག་ཐ་དང་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ལ།	༡༩༥
༡) ལུགས་གཞན་དགག་པ་དང་།	༡༩༥
༢) འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས།	༢༡༠
དང་པོ་ལུགས་གཞན་དགག་པ་ལ།	༡༩༥
༡) མཚན་གཞི་དགག་པ་དང་།	༡༩༥
༢) མཚན་ཉིད་དགག་པ་གཉིས།	༡༩༩

ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་དོན་ཐུང་ཚུལ།

ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	༢༢༢
༡) རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	༢༢༢
༢) ཞར་ལ་གཞན་གྱིས་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས།	༢༢༩
དང་པོ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	༢༢༢
༡) ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༢༢༢
༢) རྣམ་ངེས་རྟེན་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།	༢༢༧

མཉན་བྱ་སྒྲིམ་རྒྱལ་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིམ་ཁྲབ་འགྲེལ་ཆུ་ལ།

ཁྲད་པར་རྣམ་པར་གཏོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	337
1) རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	337
2) ཚོད་པ་སྒྲོང་པ་གཉིས།	338

སྒྲུབ་ངག

དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚོད་སྒྲོང་ཆུ་ལ།	338
1) འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་།	338
2) ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	338
དང་པོ་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ།	338
1) གཞི་སྒྲོང་པའི་ལུང་དང་སྒྲུར་བ་དང་།	338
2) བླ་བ་སྐྱེ་བའི་ལུང་དང་སྒྲུར་བ་གཉིས།	339
གཉིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ།	339
1) གཞི་སྒྲོང་པའི་ལུང་དང་སྒྲུར་བ་དང་།	339
2) བླ་བ་སྐྱེ་བའི་ལུང་དང་སྒྲུར་བ་གཉིས།	340

དེ་ཕྱིར་སྒྲུ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།

དེ་ཕྱིར་སྒྲུ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྒྲ།	341
1) གཞུང་ལྷ་ཕྱི་འགལ་བ་སྒྲོང་བ།	341
2) འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	342
3) ཞར་ལ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམས་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།	342

ཆོད་མ་ཕྱག་གསུམ།

- མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། 314
 ༡༽ འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ། 314

གཞན་སེལ།

- 3༽ རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ། 314
 དང་པོ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལ། 314
 ༡༽ རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་བ་དང་། 314
 3༽ རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་མ་གང་ལ་ངེས་བ་དབྱེད་བ་གཉིས། 314
 དེ་སྤྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། 314
 ༡༽ གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་དབྱེད་པ། 314
 3༽ ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་སྐབས་འཇུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ། 314
 3༽ དེ་རྣམས་ལ་ཆོད་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ། 314
 ལོག་སྟོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཆོངས་པའི་ཆོད་པ་སྟོང་པའི་སྟོན་སྐྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་
 སྐབས་བ་ལ། 314
 ༡༽ གང་ལ་ཆོད་པའི་གཞི། 314
 3༽ གང་ཟག་གང་གིས་ཆོད་པ། 314
 3༽ ཚུལ་རི་ལྟར་ཆོད་པ། 314
 ༤༽ ཆོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་དང་བཞི། 316
 བྱེད་པར་གཞན་ནི་སྟོང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། 316
 ༡༽ སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བཟུང་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། 316
 3༽ ཆོས་བརྟུན་ཀྱི་སྤྱད་ཆོས་ཅན་བརྟུན་པའི་སྤྱི་བྱེད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 316

ཕིང་འཛིན་རྟོག་པ་ཚུགས།

ཕིང་འཛིན་རྟོག་པ་ཚུགས།	330
སྤྱི་རྟོག་སེལ་འབྱུག་ཏུ་བསྐྱུག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་པ་འཆད་པ་ལ།	330
1) རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ།	330
2) རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་བར།	330
3) དངོས་པོ་སྤྱིས་བརྟོག་ན། སྤྱི་དང་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ།	330
གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྤྱིས་བརྟོག་ན། སྤྱི་དང་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ།	330
1) ཚོད་པ་དང་།	330
2) ལན་གཉིས།	330
དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི།	331
1) འདོད་པ་བརྟོག་པ་དང་།	331
2) དེ་དགག་པ་གཉིས།	331
དང་པོ་འདོད་པ་བརྟོག་པ་ལ།	331
1) སེལ་བ་སྤྱི་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟོག་པ་དང་།	331
2) གངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་བརྟོག་པ་ལོ།	331
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ།	331
1) རྒྱ་རྩ་མ་དོན་མེད་རྩ་ཐལ་བ་དང་།	330
2) རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ།	330
3) འབྱུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བལོ།	330
དང་པོ་རྒྱ་རྩ་མ་དོན་མེད་རྩ་ཐལ་བ་ལ།	330
1) སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟོག་པ།	330
2) སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བྱེད།	330

༣༽ སྤྱི་གཙུག་མོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ།	༣༤༠
གསུམ་པ་སྤྱི་གཙུག་མོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་པ་ལ།	༣༤༡
༡༽ རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ།	༤༣༡
༡༽ རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ།	༣༤༣
༣༽ ཐ་དད་པ་ཉེས་པ་འདྲོག་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ།	༣༤༤
གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ།	༣༤༤
༡༽ རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་།	༣༤༤
༡༽ སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་གཉིས།	༣༤༤

དགག་པ་དང་རྒྱབ་པ།

ཕྱོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་མཐའ་དབྱེད་པ།	༣༤༤
༡༽ གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བཏན་པ་དང་།	༣༤༤
༡༽ གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཞུང་བ་གཉིས།	༣༤༥
གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཞུང་བ་ལ།	༣༤༥
༡༽ མཆོན་ཉིད་དང་།	༣༤༥
༡༽ དབྱེ་བ་གཉིས།	༣༤༥
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	༣༤༥
༡༽ དབྱེ་བ་དངོས།	༣༤༥
༡༽ སོ་སའི་མཆོན་གཞི།	༣༤༥
༡༽ སྤྱི་བཏན་པ།	༣༤༦
༡༽ གྲངས་ངེས་པ་དང་བཞི།	༣༤༦

མཉན་བྱ་བྱུང་བཞོལ།

མ་གྲུབ་སྐྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་པ།	363
1) རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	363
2) ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས།	364
ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	377
1) རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	377
2) ཚུད་པ་སྐྱོང་བ་གཉིས།	377
གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	378
1) རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བཤད་པ།	378
2) ཚུལ་གསུམ་དོ་སོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་གཉིས།	379
དང་སོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བཤད་པ།	379
1) གཞན་ལུགས་དགག་པ།	379
2) རང་ལུགས་བཞག་པ།	386
3) ཚུད་པ་སྐྱོང་བའོ། །	387
གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་དོ་སོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ལ།	387
1) གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	387
2) འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས།	0
དང་སོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ།	387
1) མཚན་གཞི་དགག་པ་དང་།	387
2) མཚན་ཉིད་དགག་པ་གཉིས།	386
དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ།	389
1) ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་།	389

༡༽ ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་བ་གཉིས།	༤༥༩
དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་བ་ལ།	༤༤༩
༡༽ ཆ་རྩེ་གི་ལྷགས་བརྗོད་པ།	༤༤༩
༡༽ དེ་ལ་རིགས་གཉིས་པས་སྒྱུན་བརྗོད་ཚུལ།	༤༥༤
༢༽ སྒྱུན་དེ་འདྲུག་མི་འདྲུག་དབྱེད་པ།	༤༥༦
༤༽ ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་བ་དང་བཞི།	༤༥༧
དང་པོ་ཆ་རྩེ་གི་ལྷགས་བརྗོད་བ་ལ།	༤༤༩
༡༽ ཐལ་འགྱུར་ལ་བཞོད་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	༤༤༩
༡༽ དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ།	༤༥༣
༢༽ ཡང་དག་བདུན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ།	༤༥༣
བཞི་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་བ་ལ།	༤༥༧
༡༽ མ་བྱ་དྲག་འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར།	༤༥༧
༡༽ དབའ་པོ་ལག་རྩམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར།	༤༥༧
༢༽ མཆོན་ཆ་ཁྲི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར།	༤༥༧
༤༽ གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར།	༤༥༩
གཉིས་བ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱད་པར་གྱེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་བ་ལ།	༤༥༩
༡༽ ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་མཆོན་ནི།	༤༥༩
༡༽ དབྱེ་བ།	༤༥༩
༢༽ ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བསྟན་བ་དང་གསུམ།	༤༦༥
གཉིས་བ་དེ་ལ་དབྱེ་བ།	༤༥༩
༡༽ སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་།	༤༥༩
༡༽ དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས།	༤༥༩

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	༤༢༥
༡༽ གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་།	༤༢༥
༢༽ རང་ལུགས་གཉིས།	༤༢༦
དང་པོ་གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ལ།	༤༢༥
༡༽ ཆ་ཅད་པའི་ལུགས་དང་།	༤༢༥
༢༽ རིགས་གཏེར་པའི་ལུགས་གཉིས།	༤༢༦
འདིའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	༤༢༦
༡༽ ལུགས་བསྟན་བསྟུབ་བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་།	༤༢༦
༢༽ དངོས་བསྟན་གཏན་ཆེགས་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས།	0
དང་པོ་ལུགས་བསྟན་བསྟུབ་བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	༤༢༦
༡༽ རང་ལུགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	༤༢༦
༢༽ གཞན་ལུགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དགག་པ།	0
༣༽ གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དགག་པ་དང་གསུམ།	0
དང་པོ་རང་ལུགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ།	༤༢༦
༡༽ ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༤༢༦
༢༽ དེ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	༤༢༧
དང་པོ་ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	༤༢༦
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	༤༢༦
༢༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	༤༢༧
མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྲལ། །ཅེས་པ་ནས། འབའ་ཞིག་བསྟུབ་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་	
བར་གྱིས། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ཡང་།	༤༢༧
༡༽ ཡོངས་གཙོད་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་།	༤༢༧

༡༽ རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས།	༤༩༠
ཡོངས་གཙོ་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ།	༤༩༤
༡༽ དགོས་པ་བཤད་པ་དང་།	༤༩༤
༡༽ སྐབ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས།	༤༩༤
དང་པོ་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ།	༤༩༤
༡༽ དགོས་པ་དངོས་དང་།	༤༩༤
༡༽ དགོས་པ་དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས།	༤༩༤
གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།	༤༩༤
༡༽ ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚྱོད་པ་སྤངས་པ།	༤༩༤
༡༽ རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚྱོད་པ་སྤངས་པ་གཉིས།	༤༩༤
གཉིས་པ་སྐབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	༤༩༤
༡༽ མོལ་བ་འདོད་ལུལ་གྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་དང་།	༤༩༤
༡༽ མེན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྐྱབ་པ་གཉིས།	༤༩༠
གཉིས་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	༤༩༠
༡༽ གང་རུང་གིས་སྤྱི་ལོ་དོན་གཞན་གྱིས་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཁྱེད་པ་དང་།	༤༩༠
༡༽ མི་འདོད་པའི་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པར་འདོད་པ་ཁྱེད་པ་དང་གཉིས།	༤༩༠
དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་བབ་པ་ལ།	༤༩༠
༡༽ བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།	༤༩༠
༡༽ དབྱེ་བ།	༤༩༠

3 རེ་མཆོན་བྱའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	༤༩༩
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	༤༩༠
1 རེ་རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་།	༤༩༠
2 རེ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གཉིས།	༤༩༠
གཉིས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ།	༤༩༠
1 རེ་ཆད་མ་མཛོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༤༩༡
2 རེ་རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།	༤༩༩

འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ།

དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༤༩༤
1 རེ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	༤༩༤
2 རེ་ལུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	༤༩༤
གཉིས་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ལ།	༤༩༤
1 རེ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	༤༩༠
2 རེ་རང་ལུགས་བཞག་པ།	༥༡༤
3 རེ་རྟོག་པ་སྒོར་པ་དང་གསུམ།	༥༡༥
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	༥༡༤
1 རེ་བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྲར་བ་དང་།	༥༡༤
2 རེ་དོན་བསྐྱབ་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཞུང་བ་དང་གཉིས།	༥༡༥
དང་པོ་བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྲར་བ་ལ།	༥༡༤
1 རེ་མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང་།	༥༡༤
2 རེ་མདོ་དོན་ཆིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་གཉིས།	༥༡༠

གཉིས་པ་མདོ་དོན་ཆེན་དོན་གྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་ལ།	༥༩༠
༡༽ དམ་བཅའ་ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་ཆེན་དོན་གྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་དང་།	༥༩༠
༢༽ སྐབས་བྱེད་ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་ཆེན་དོན་གྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་གཉིས།	༥༩༡
གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	༥༩༥
༡༽ ལུག་མཐའ་སྐྱེ་བ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ།	༥༩༥
༢༽ ཆོ་གང་གི་ཆོད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ།	༥༩༦
༣༽ ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ།	༥༩༧
༤༽ ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞི།	༥༩༧
གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༥༩༠
༡༽ ས་བཅད་ཆེན་མོའི་ལུགས་དང་།	༥༩༠
༢༽ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	༥༩༠

འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ།

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༥༠༡
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	༥༠༡
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	༥༠༩
༣༽ ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ།	༥༡༤
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	༥༠༩
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ།	༥༠༩
༢༽ ལུང་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས།	༥༠༩
གཉིས་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ལ།	༥༠༩
༡༽ ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས།	༥༠༩

༡༽ བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྲིབ་བ་དང་།	༥༧༩
༢༽ རྟོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	༥༨༠
གསུམ་པ་རྟོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	༥༨༠
༡༽ རྩལ་མཐའ་སྤྱོད་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ།	༥༨༠
༡༽ རྩོ་གང་གི་ཆད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ།	༥༨༡
༢༽ ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྟན་པ།	༥༨༡
༣༽ ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	༥༨༢

ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དབྱེད།

དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག ། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	༤༠༡
༡༽ སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	༤༠༡
༡༽ རང་རྟོན་ལེའུ་དང་གཞན་རྟོན་ལེའུའི་དགོས་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	༤༠༢
༢༽ གཞན་རྟོན་རྩིས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།	༤༡༠
དང་པོ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ།	༤༠༡
༡༽ རྟོགས་པ་བཞུགས་པ་དང་།	༤༠༣
༡༽ དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས།	༤༠༣
གཉིས་པ་རང་རྟོན་ལེའུ་དང་གཞན་རྟོན་ལེའུའི་དགོས་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ།	༤༠༢
༡༽ རྟོགས་པ་བཞུགས་པ་དང་།	༤༠༢
༡༽ དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས།	༤༠༤
གསུམ་པ་གཞན་རྟོན་རྩིས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ།	༤༡༠
༡༽ གཞན་ལུགས་དཔག་པ།	༤༡༡
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	༤༣༠

༣༽ ཚེད་པ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ།	༤༣༧
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	༤༣༨
༡༽ སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་མཆན་ཉིད།	༤༣༨
༢༽ དབྱེ་བ།	༤༣༩
༣༽ སྐྱབ་ངག་འགོད་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	༤༣༩
གཉིས་པ་སྐྱབ་ངག་ལ་ཚོལ་བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན།	༤༣༩
༡༽ རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་།	༤༣༩
༢༽ གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས།	༤༣༩
གཞན་གྱིས་བཟླ་བ་ཡིས། །ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་བྱིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་	
སུ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ།	༤༤༡
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་བ།	༤༤༡
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༤༤༢
༣༽ ཚེད་པ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ།	༤༤༤
ངོ་བོའི་ཆོག་ལྷན་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ།	༤༤༣
༡༽ སྒྲོང་བ་དང་།	༤༤༣
༢༽ མཐའ་དབྱད་པ་གཉིས།	༤༤༠
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས།	༤༤༠
༡༽ མཆན་གཞི་ལ་དབྱད་པ་དང་།	༤༤༠
༢༽ མཆན་ཉིད་ལ་དབྱད་པ་གཉིས།	0

ཐུགས་ཆོས་འཁོར་ལོ།

༡༽ དངོས་བསྟན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	༤༤༩

༡ ་ བསྐྱུ་བ།	༦༩༩
༢ ་ མཐུན་དཔེ།	༦༩༩
༣ ་ རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་དབྱ་གསུངས་པའི་དགོས་བ།	༧༠༠
༤ ་ འཁོར་ལོ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་ལ།	༧༠༡
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག །	༧༠༥

༡༡། །རྒྱས་པ་འི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་དོན་འབྲེལ་རྒྱལ་
 ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྒོ་གསལ་འབྲེལ་རྒྱལ་ལས་
 ཡེ་ཤུ་དང་པོ་འི་མཐའ་དབྱེད་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དཔེགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 རྣམས་གྱི་ཞབས་གྱི་བསྐྱོལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཐུག་འཆལ་ལོ། །འདིར་
 རྒྱས་པ་འི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་དོན། ཐར་ལམ་གསལ་
 གྱེད་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལས། གཞུང་སྤྱིའི་འཆད་ཚུལ་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་
 དཀའ་གནས་རྣམས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་ཡིན་ནོ། །མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྟུ། །ཟབ་
 ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་སྟོག་^༡པའི་གསུང་། །རི་ལྷ་རི་སྟེང་ཆོས་ཀྱན་
 གཟེགས་པའི་ཐུགས། །མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་^༢གཙུག་གིས་
 མཆོད། །ཆོགས་གཉིས་གངས་རིའི་སྟོལ་གནས་བྲས་ནས། །ཐུབ་པའི་

༡ ག་ཉ་ན་ན་སྟོགས། བ་ཉ་ན་ན་སྟོགས།

༢ ག་ཉ་ན་ན་དབང་པོ། བ་ཉ་ན་ལ་དབང་པོ།

བསྟན་དང་སྟོན་^༡ བ་སྟོན་མེད་ཅེས། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ང་རོ་
ཆེར་སྟོག་པ། །སྤྱི་བའི་སེངྒེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ། །སྤེ་བདུན་མཛད་
པའི་དགོངས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་པ། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་
ལེགས་གཟིགས་ནས། །གཞུང་དེ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འདོམས་
མཛད་པ། །སྤྱི་བའི་ཉི་མ་ཙེང་ཁ་པ་ལ་འདུད། །རིགས་ལམ་ཅིབས་སྟོང་
ལྷན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །ཐུབ་བསྟན་ས་ཆེན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་
ཞིང་། །པས་ཆོལ་གཞན་སྤེད་ག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བ། །སྤྱོ་བཟང་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དེ་ལ་འདུད། །མགོན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་ཙེང་བཤ་དྲི་མ་
མེད། །གང་གི་དབུ་ལ་རྣམ་པར་བཅིངས་^༢ བ་ལས། །ཐུབ་དབང་བསྟན་
པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ། །རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པ་དར་མའི་ཞབས་
ལ་འདུད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་སྤྲོ་ན་མེད། །ཁྱོད་ཀྱིས་
ཕྱོགས་འདིར་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་ཞེས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུང་བསྟན་
བརྟེས་གྱུར་པ། །བསྟན་པའི་བདག་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལ་འདུད། །དམ་
ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་མཐུ་གྲུབ་པས། །ཞིང་འདིར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
པའི་བྱ་བ་ཡིས། །ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སྤེལ་བ་ལ། །བྱང་
ཕྱོགས་མཁས་པའི་ཁྱོད་ན་ལྷམ་མེ་བ། །ཀྱན་མཁྱེན་གཉིས་པ་ཆོས་
འབྱོར་དཔལ་བཟང་དང་། །མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་

^༡ ག་ཉ་ན་ལ་བསྟན་པ། བ་ཉ་ན་ལ་བསྟན་པ།

^༢ ག་ཉ་ན་ཉ་འཆིངས། བ་ཉ་ན་ཉ་འཆིངས།

ཞབས། །སྤྱི་བའི་སང་གེ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་སོགས། །བཀའ་བློན་
ཅན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་རང་རྒྱལ་
སློབ་མའི་ཆོགས། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་སྦྱབ་བྱེད་གྲགས་པའི་
གཞུང་། །རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ། །རྒྱལ་ཆ་བ་
དར་མའི་ལུགས་བཞེན་དབྱེ་བར་བྱ། །

འདིར་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་
རྒྱལ་ཆ་བ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སློབ་གསལ་གྱི་མགྲུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
འཆད་པ་ལ། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ལེགས་
པར་སྦྱར་བ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ། བྲ་མ་ཏ་
ཐར་ཏི་ཀ་ཀཱ་རི་ཀ། །ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྦྱར་ན། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་
གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཡང་བྲ་མ་ཏ་ཞེས་པ་བྲ་དང་པོ་
དང་། རབ་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ལ་འཇུག་པས། རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྦྱོབ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི། ཆད་མའི་སྐད་དོད་བྲ་ཞེས་པ་
གཙོ་བོ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རང་ལྷལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་
བསྦྱོར་བའི་རིག་པའམ། རང་གི་འཛིན་སྒྲངས་གྱི་ལྷལ་ལ་མི་བསྦྱོར་བའི་རིག་
པ་ཆད་མའི་དོན་དུ་བཞེད་ལ། འདིར་བྲ་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། མ་ཏ་ཞེས་
པ་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པས། དང་པོ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་དོན་འགྱུར་དུ་བྱས་
ནས། གསར་དུ་མི་བསྦྱོར་བའི་རིག་པ་ཆད་མའི་དོན་དུ་བཞེད།

འོ་ན། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཆད་མ་དེ་གང་། དེའི་དོན་རྣམས་

པར་འགྲེལ་ཚུལ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་
 རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱབ་པའི་གསུང་རབ་དང་
 ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་པའི་གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་
 ཀུན་བརྟུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཚད་མ་ཞེས་མིང་གི་བཏགས་ནས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
 ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། རྩེས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སྤེལ་སྦྱོར་ཅན་གྱི་ཆོགས་བཅད་དུ་
 ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྩེས་བསྐྱབས་ཀྱི་སྤེལ་
 སྦྱོར་དེ་གང་ཞེ་ན། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཡིག་འབྲུ་བདུན་པ་གཅིག་ལ་
 བྱེད་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་
 བཅོས་འདིས་སྤྱབ་པའི་གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྩོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་པ་
 རས། འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་
 འབྲུག་པའི་བྲ་བ་བསྟན། རྩོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་རས།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༢༠༤་༣།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༢༠༤་༤།

མེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་པ་པ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་^༡མདོ་དོན་འཆད་
ཚུལ་དངོས་བསྟན། སློ་ཡི་རྒྱས་པ་ཚུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཞེས་
སོགས་གྱིས་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནོ། །

འོ་ན། རྟོག་པའི་ཏ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་
དོན་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་བསྟན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་ཏ་
བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་སློ་ཀ་གཅིག་གིས་བྱང་པར་གསུམ་
གྱི་སློ་ནས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཇུག་
ནས། མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་མཆོད་བརྗོད་བསྟན། སླེ་
པོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་
ཙུམ་པར་དམ་བཅའ་དེ་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན། རྟོག་པའི་ཏ་བ། ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་བྱང་པར་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་བསྟོད་ཕྱག་
མཇུག་པའི་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཤུ་སློའི་ལུགས་དང་། བམ་ཟེ་
ཆེན་པོའི་ལུགས་དང་། བར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཇུག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཀུན་རྩ་བཟང་པོ་ལ་
མཆོད་བརྗོད་མཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོས་
དོན། བསྐྱས་དོན། ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་ཏ་

^༡ ག་ན་ན་ལ་བར་གྱི། བ་ན་ན་ལ་བར་གྱི། ཏ་ན་ན་ལ་བར་གྱི།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟན། ༤༡། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༤༣།

བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་སྐྱེས་བུ་དམ་
པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བ་
དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་
བསྟོད་ནས་ཞུགས་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་ཤུག་སྒོས།^༡ ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་
པའི་ཐོག་མར་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྒོ་བ་
དཔོན་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་དམ་པ་རྣམས་དང་སྟོད་པ་མཐུན་པར་བྱ་བ་
དང་། བྱེད་པར་བྱ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་
ལ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་བགྲགས་
མེད་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པར་བྱེད་
པ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་བསྟོད་ནས་ཞུགས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བའི་བྱིར།
གཞན་གྱི་དོན་དུ་གཟིགས་ནས་རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱེད་པར་བྱ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བརྩམས་
^༡སོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་ལ། བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཆའ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ། གཞན་དོན་ཕུན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༤༡ ཆད་མ་ཐེ། ཤུག་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༥་མ།

^༢ ག་ན་པ་ཇ་རྩམས་སོ། །པ་ཇ་ན་པ་རྩམས་སོ། །

ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ། གཞན་དོན་སྤྱོད་པའི་ཐབས་སུ་ཆོག་གས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉོག་པའི་བྲ་བ། ཞེས་སོགས་
ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ།
ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག ཀྱན་ནས་འཕྱོ། ཞེས་
པས་བསྟན། གཉིས་པ་ཕྱག་འཆའ་བ་ནི། ཕྱག་འཆའ། ཞེས་པས་
བསྟན། དེ་སྐད་ཏུ་ཤུ་ལྟོས།^༡ གང་གི་ཆེ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་
སྤྱོད་གས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་མི་བཟུང་བ་དེའི་ཆེ་
ན། འདི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་
བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་གཉིས་ཏེ། ཕྱག་འཆའ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ནི་
ཕྱག་འཆའ་བའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྟོད་པའོ། །བསྟོད་པ་ཡང་
རང་གི་དོན་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་དོན་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་
པ་དང་། གཞན་དོན་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཐབས་རྣམས་པ་གསུམ་མོ་
ཞེས་གསུངས་^༢ ། རང་དོན་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད། ལོངས་
སྤྱོད། སྤྱོད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོག་པའི་བྲ་བ་རྣམས་ལ་
ཅིང་། ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། ཟབ་པའི་སྤྱོད་མངའ། ཞེས་པས་
བསྟན། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཆེའི་སྤྱོད་མངའ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཤུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟན། ༤༡ ཆད་མ་ཐེ། ཤུ་ལྟོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༩་༢།

^༢ ག་ལ་ན་མ་གསུང་། པ་ལ་ན་མ་གསུང་།

སྒྲོམ།^༡ རང་གི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་།
སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་བྱེད་པར་དང་། ཟབ་པའི་བྱེད་པར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་
བྱེད་པར་དང་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་དོན་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་བསྟན་ནས།
གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་རྗེས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་དོན་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ན་གཞན་དོན་བྱ་བར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྒྲོམ།^༢ རང་གི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ན་གཞན་གྱི་
དོན་བྱ་བར་བྱས་པར་འགྱུར་བས་དང་པོར་འཆད་དེ་གོང་མས་རང་གི་
དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི། རྒྱལ་པ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་མངའ་སྟེ། རྒྱ་གསུམ་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྤངས་པ་སྤྱོད་ཆོག་གྱིས་བསྟུས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མངའ་སྟེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་
པའི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བྱ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྱར་མི་སྟེ་བའི་
ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཞེས་
བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཡིན་པའི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། རྒྱ་སྒྲོམ། རྒྱ་མཆོན་གྱི་འབུམ་བཤད། ༤༥༦་ཉ༡།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། རྒྱ་སྒྲོམ། རྒྱ་མཆོན་གྱི་འབུམ་བཤད། ༤༥༦་ཉ༡།

རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས།^༡ ཉོག་
པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཁམས་གསུམ་པ་བདག་དང་
བདག་གི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཁྱལས་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཁྱལས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་བ་བ་སྟེ། འཆིང་
བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་གང་དག་ལ་དེ་རྣམ་པར་བསལ་ཅིང་
བ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་མི་སྦྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཡོད་
པ་དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདིས་ནི་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པའི་བྱད་པར་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ལོངས་སྐྱ་ལ་ཟབ་པ་དང་། སྐྱ་ལ་སྐྱ་ལ་རྒྱ་
ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེན། ལོངས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཟབ་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གནས་གཟུགས་ཁམས་ཁོ་ནར་
བཞུགས། གདུལ་བྱ་སོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་། སར་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡན་ཆད་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། གནས་འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཅི་རིགས་སུ་བཞུགས་
ཤིང་། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀའི་དོན་དངོས་སུ་མཛད་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤུགས།^༢ ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡ ཆད་མ་ཐེ། ཤུགསོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༩་༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡ ཆད་མ་ཐེ། ཤུགསོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༩་༣༠།

བྱང་པར་དག་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ། ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་^༡བསྟན་
 ཏོ། །ཞེས་དང་། ^༢ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 མཐའ་དག་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེ་པའི་སྐྱ་མངའ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཆོས་
 ཅན། གཞན་དོན་སྤྲོད་སྤྲོམ་ཆོགས་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་
 སྐལ་བ་རྩིས་ལྟ་བུ་བཞེད་དུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སར་འགོད་པར་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། འཁྲུང་། ^༣བཟང་པོ་ནི་དག་ལེགས་ཏེ། མངོན་པར་མཐོ་
 བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གང་ལ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
 དག་ལ་ཀུན་དུ་སྟེ། མ་ལུས་པར་སྐལ་བ་རྩིས་ལྟ་བུ་བཞེད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་
 བྱི་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་འོ། །འདིས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་སྤྲོད་སྤྲོམ་ཆོགས་པ་མ་
 ཆང་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་
 སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྤྲོད་ཆོགས་མངའ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐལ་བ་དང་
 འཆམས་པར་ཆོས་བསྟན་པས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྐྱབ་པར་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། འཁྲུང་། ^༤གཞན་གྱི་དོན་སྤྲོད་སྤྲོམ་ཆོགས་པ་འདི་འབྲུབ་
 པའི་ཐབས་ནི། འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བཤད་དེ།

༡ ག་ལ་བ་ཆ་གྱི། བ་ལ་ན་མ་གྱི།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་རྩེ། འཁྲུང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༢་༡།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་རྩེ། འཁྲུང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༢་༢།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་རྩེ། འཁྲུང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༢་༣།

འོད་ཟེར་དག་ནི་འོད་ཟེར་ནམས་སོ། །འདིར་ནི་དངོས་པོ་རི་ལྟར་གནས་
པ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་
པ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་ཅན་དག་
ཁོ་ན་འོད་ཟེར་དང་འབྲ་བས་ན། འོད་ཟེར་དག་། ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་དུ་བཟང་པོ། ཞེས་པའི་སྤྱི་བྱགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་བསྟོད་པ་དང་། བྱག་འཆའ་བ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་ཡང་། རང་དོན་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པ། གཞན་དོན་སྤུན་
ཆོགས་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པ། གཞན་དོན་སྤྱོད་པའི་ཐབས་སྤུན་ཆོགས་
ཀྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ། ཞེས་སོགས་
ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་དུ་བཟང་པོ། ཞེས་པས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག་། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་བྱག་འཆའ་བ་ནི། བྱག་འཆའ། ཞེས་པས་འཆད། ཆོག་
དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྤུན་
སྤུལ་ཆོགས་པ་མངའ་སྟེ། སྤྱི་གསུམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་སྟེ།
རང་གི་རོ་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱང་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱི་
རྗེས་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་

དེ། ཉན་རང་དང་སོ་སྤྱེ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
པའི་རྒྱ་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱུ་རྩེས་
མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོག་ཡོད་དེ། ཕྱིན་
དུག་ཉམས་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཡུལ་༧གང་གི་ཆེ་གྲགས་པ་ལ་སྟོས་པ་དེའི་ཆེ་ནི། ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
བྱང་པར་ཞིག་ལ་གྲགས་པས་འདི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཆོད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོག་ནི་སྤྱེ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །བྱང་པར་ནི་འདི་ཡོད་
དེ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་པར་བསལ་བ་ཉིད་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཟབ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྤྱེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །རྒྱ་
ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་སོ། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་
ན་སྟེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རྣམ་པར་
བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། རྟོག་
པའི་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་ཕྱུག་ཆོགས་
དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཕྱུག་ཆོགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཆད་མ་ཐེ། རྒྱ་ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༦་༡༤།

བསྟན། བྲམ་ཟེ་ལས།¹ བྱེད་སྤྲ་མས་ནི་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་
པ་བརྗོད་ལ། བྱི་མས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ཡང་རྟོག་པའི་བྲ་བ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བདག་འཛིན་
གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ངོ་བོ་ཉིད་
སྐྱར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སློན་ས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལུགས་ལ་བསྟན་ཏེ།
བྲམ་ཟེ་ལས།² རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་གྱིས་ནི་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅམ་གྱི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་དང་མི་འབྲལ་བར་བརྗོད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་
དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་པས་བཤད། ཟབ་ཅིང་།
ཞེས་པས་ལོངས་སྐྱ་དང་། རྒྱ་ཆེ། ཞེས་པས་སྤྲལ་སྐྱ་བསྟན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་
ལས།³ ཟབ་པས་ནི་གཞན་གྱི་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྟོན་འདི་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་
དོ་ཞེས་དང་།⁴ རྒྱ་ཆེ་བས་ནི་གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་
པ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་དེ། ལམ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཤིག་ཉོན་མོངས་
པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི། དེ་ལ་མི་འཕྲ་ལྷ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱུན་“ཏུ་མེད་པ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 1071 ཆད་མ་ཤེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། 130་24
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 1071 ཆད་མ་ཤེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། 130་23
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 1071 ཆད་མ་ཤེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། 130་24
4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 1071 ཆད་མ་ཤེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། 130་23
5 པར་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱུན་ཡིན་ཡང་བསྐྱུན་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་
ལུ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ། བཟ་ཟེ་ལས།^༡ གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་གྲུབ་པར་བཟོད་དོ། ། གུན་ཏུ་ལེགས་པ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལེགས་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ། གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་
པོར་གྱུར་པའི་པན་འདོགས་པ་མངོན་པར་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་
རྩེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མི་མངའ་
བའི་ཕྱིར་དོ། ། གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྟོང་པོར་གྱུར་པའི་པན་འདོགས་པ་
ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་དེ་^༢ ། འགའ་ཞིག་ལྟས་བྱིན་བསད་
པས་མཆོད་སྦྱོར་ལ་སོགས་པ་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། ། གང་ལ་
དེ་སྟེ་བྱུང་རང་བཞིན་མངའ་བ་དེ་བཟོད་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག གུན་ནས་
འཕྲོ། ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་པའི་གསལ་བ་ཉིད་
བཟོད་དོ། ། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ།^༣ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ།
དགོས་དོན། བསྐྱས་དོན། ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྟ་དང་
སྒྲ་དང་བྲང་སྲོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལ་བྱུག་བྱས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆོད་མ་པེ། བཟ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༥་༡༡།

^༢ ག་༤་ན་༥་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྟེ། བ་༤་བ་༣་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྟེ།

^༣ སྐྱེ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆོབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤་༣།

བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་སྐྱབས་སུ་
སོང་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐྱབས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་
པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་
དོན་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་
སློན་ནས་བསྟོད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་དོན་སྤངས་པ་སྤྱོད་
ཆོག་པ་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པ་དང་། རང་དོན་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་
སློན་ནས་བསྟོད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་
ཅིང་། །ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་སློན་ནས་
བསྟོད་པ་དང་། ཇི་སྟོད་པ་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་སློན་ནས་
བསྟོད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟབ་པའི་སྐྱུ་མངའ། ཞེས་པས་བསྟན།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱུ་མངའ། ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ། གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པ་ལ། གཞན་
དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་སྐྱབས་པའི་ཐབས་སྤྱོད་ཆོག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག །ཀུན་
ནས་འཕྱོ། ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ། ཕྱག་འཆའ་བ་ནི། ཕྱག་འཆའ། ཞེས་པས་བསྟན། དག་

འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་
བརྗོད་བྱ་ལ་རིགས་སྟོ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་
སུ་དཔག །ལྟར་སྤང་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། །སྤྱབ་པ་དང་ནི་སུན་
འབྱེན་ངག །ལྟར་སྤང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་འདུལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་
ལེན་དང་པོ་གསུམ་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་
ལེན་བཞི་པས་བསྟན་ཅིང་། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་སུན་ཆོགས་བསྟན་
ནས་ལེན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་^༡ བསྟན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།
ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སུན་ཆོགས་བསྟན་པའི་
སྟོ་ནས་གཞན་དོན་ལེན་འེ་ལུས་རྣམ་གཞག་^༡ བསྟན་པའི་བྱིར། ལེན་དང་
པོ་གསུམ་ཀྱིས་རང་དོན་སྤངས་པ་སུན་ཆོགས་རི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་
བསྟན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལེན་གཉིས་པས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་

༡ ག་ཆ་བ་མ་རྣམ་བཞག་བསྟན། བ་མ་ན་ཆ་རྣམ་བཞག་བསྟན།

༢ ག་མ་ན་ཉ་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་བྱིར། བ་མ་ན་ཆ་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་བྱིར། རོག་ཏུ་རྣམ་བཞག་
ཆང་མ་འདི་འདྲ་ཡིན། ཉ་མ་ན་ཉ་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་བྱིར།

སྤངས་པ་ལེའུ་གསུམ་པས་བསྟན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་རྟོགས་
པ་ཕུན་ཚོགས་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་ཀས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ལུས་ནམ་གཞག་འབྱུང་མི་རིགས་
ཏེ། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། སྟམ་ན་སྟོན་མེད་དེ། དག་འདི་བསྟན་བཅས་འདིའི་ལུས་ནམ་
གཞག་མ་ཡིན་ན། བསྟན་བཅས་འདིའི་ལུས་ནམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་
བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཆོག་དོན་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་
ཅན། རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་འཆིང་
བར་བྱེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་ནམ་པར་
རྟོག་པའི་བྲ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྱུང་ཕྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནམ་
པར་བསལ་ཅིང་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་
མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་
རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་
མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
འཕགས་པ་ནམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གི་མངོན་སུམ་དུ་རིག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱ་ཚམ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་མི་
རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཟུང་འཛིན་
རྩས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་

མཆོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་
གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་
མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་
སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཕུན་ཆོག་གས་མངའ་
སྟེ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་མངའ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཕུན་ཆོག་གས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཞན་དོན་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་མཐོ་
དང་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པ་དང་པན་པ་
འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འབྲེས་པ་
དང་། རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་ལེགས་པའི་རིགས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཕུན་ཆོག་གས་
མངའ་སྟེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐུན་
པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་བསྟན་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གདུལ་བྱ་ལ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞིང་ཁྱབ་
པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག། རོ་བོ་ཉིད་
སྐྱའི་མཆན་ཉིད། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་
ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དེས་པ་ལྟ་ལྡན་གྱི་
མཐར་ཐུག་གི་གཟུགས་སྐྱ་ལོངས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དེས་པ་ལྟ་དང་མི་
ལྡན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་གཟུགས་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ལ་སྐྱའི་མཆན་
ཉིད། རང་གི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱས་བདག་ཆེན་བྱས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཐབ་མོ་ཡིན་
ལ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག ། ཉན་རང་འཕགས་
པས་གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་
གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློ་ནས་མ་ཉོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་^༢ པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་
རྒྱན་ལས།^༣ སེམས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྟོད་པའི་སྐབས་སུ། གཟུང་བ་

^༡ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥་༢།

^༢ ག་༤ན་༡་དེ་ལྟར་གསུང་བ་ཡིན། བ་༤ན་༤་དེ་ལྟར་གསུང་བ་ཡིན་གྱི།

^༣ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༢༡་༢་༦།

རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་མན་ཆད་ཅམ་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་
སངས་རྒྱུ་གི་རིགས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་སངས་རྒྱུ་
དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་
ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།^༡ རང་སངས་རྒྱུ་དང་
སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར་དང་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། དང་པོ་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་
འཕགས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་གྱི་སྟོན་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། རང་སངས་རྒྱུ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
བསྐྱེལ་^༡བྱའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་
འཕགས་པས་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་
སྟོམ་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པས། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྤྱི་བ་རྟོག་པ་
སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གཙོ་བོར་སྟོམ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་མི་སྟོམ་པར་
འགྱུར་བས། དེས་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་

^༡ ལྟ་འབྲས་བར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩོམ་པ་ལྟེན་པའི་སྟོན་པ་ ༢༡་༣་༦།

^༢ ག་༡་ན་༥་སྟོམ་བྱའི་ལྟ་བ་ ག་༡་བ་༢་སྟོམ་བྱའི་ལྟ་བ་

སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ལད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
དེའི་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་འབྱོར་སྒྲིང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་སྐྱབས་སུ།
རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པ་^༡གཉིས་ལྟ་བ་མཚུངས་པ་དེའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་^༢ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་
དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་མཛོན་པ་ཀུན་བདུས་ལས།^༣སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ། ཡོད་ན་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་
སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་
སྤང་བྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ཀུན་བདུགས་དེ། དེའི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་
དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག །མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་

༡ ག་ད་ན་མ་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས། བ་ད་བ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས།

༢ ག་ད་བ་ཉ་སྤང་བྱ་གཅིག་ཅར། བ་ད་བ་ལ་སྤང་བྱ་གཅིག་ཅར།

༣ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད། ༡༤། སེམས་ཙམ་རྟེ། འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། མཛོན་པ་ཀུན་བདུས། ༡༡༥་ལ།

གསལ་བྱེད་ལས།^༡ ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
བྱང་ལྷུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བསལ་ཅིང་། སྤངས་པ་དང་། ཞེས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་བཤད་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ཡང་། རྟོག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ། ཁམས་གསུམ་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་ཞུགས་པ་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
སོ། །

དེ་ཉིད་ནི་བྱ་བ་སྟེ། འཆིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་སྒྲིལ་དག་བཅོམ་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན། འཁོར་བ་སྤངས་ན་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་སྤངས་དགོས་པ་བྱང་ཤེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཤེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།^༢ དེ་ལྟར་ན་ཆོས་
རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་འཛིག་ལཱ་ལྷན་བྱེད་

^༡ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་མཆོན་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༦

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་རྩེ། རྒྱལ་མཆོན་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འབྱེད་བཤད། ༤༥༦-༧༥༡

^༣ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། བྱང་ཤེས་ལེགས་བཤད་སྟེང་སོ། ༥༡༩-༦༡

པར་བཞེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་
གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་
པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྒྲིག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་
ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་སྒྲིག་པ་མ་ཡིན་པས། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་
མཐར་ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་ཆོས་
ཅན། འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་སྤངས་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པར་
ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱི་མ་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་བྱངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ་
ལོ། །

འོ་ན། སྤྱི་པོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་བཤད་པ་
ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བསྟན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་
ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུབ་པ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་ཐུག་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ།
རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་གཏོང་བ་དག་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཡུལ་
བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཐུག་མི་བྱེད་པས་བྱ་བ་གང་ཅོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་
བཅོས་ཅོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་བྱས་པ་ལ། རྟོགས་ལྟན་གྱི་བྱ་བ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་པས་བྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
སྟོན་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན་པ་བསྟན་
བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་དག་ཡོད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་མང་བས་པན་
པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་མེད་པ་སྐྱད་དུ་བྱས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་
གོམས་པས་བསྟོས་པའི་སེམས་ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་རྣམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱའི་ཉེས་པ་
འདི་ནི་དོར་བར་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདི་ཡང་ཆོག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པ་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟོས་སོ་ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས། དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་
ངོས་བབྱང་ནས་རང་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྟོན་
གྱི་མཆོག་ཉིད་ངོས་བབྱང་ནས་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་
གྱི་སྟོན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བསྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་རང་དོན་
དུ་རྩོམ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེས་པས།
སྟོན་གྱི་སྟོན་བསྟན་བཅོས་པལ་བ་དང་། བྱ་བ་པལ་པ་ལ་ཆགས་པའི་
ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་བསྟན། ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན། ཞེས་པས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། རྒྱུ་མོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༩་པ།

ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པ་དེ་བསྟན། ལེགས་
བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར། ཞེས་པས། ཉན་པ་པོའི་སྒོར་གྱི་སྒྲོན་
ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དེ་བསྟན། ཐུག་དོག་རི་མ་དག་གིས་
སྤང་བར་ཡང་། །ཞེས་པས་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོན་སྒོ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པ་དེ་
བསྟན། སེམས་ནི་ཡུན་རིང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། །ཞེས་
པའི་བར་གྱི་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱན་བརྟུས་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་
བཤད་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་འགྲེལ་རྩོམ་ཞེས་བསྟན། དེ་
ལྟར་ཡང་ཤུགས་། འདིར་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ཤེས་རབ་ངན་
པ་ཉིད་དང་། མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཉིད་དང་། གཟུ་བོ་
མིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་
རྩལ་ཡོད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་
ཟད་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་སྒྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཐུག་དོག་རི་མ་
དག་གིས་མི་སྤང་བར། །ཡོངས་གྱུར་ཕྱིར་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་
པན་པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་པས་འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། །ཞེས་འདོན་ནས།
སྒྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས། གཞུང་
འདིས་ཆོད་མ་ཀྱན་བརྟུས་གཞན་ལ་པན་པ་བྱ་ཆེན་པོ་རི་ལྟར་འགྱུར་
སྟམ་པའི་སེམས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ་སྒྲོད་པའི་གང་ཟག་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆོད་མ་ཟེ། ཤུགས་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༥༩་༡༥།

ནམས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིང་རྩིས་ཀྱན་ནས་
སྤངས་ཏེ། བསྐྱེད་བཅོས་ནམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་དུ་ཚུམ་པར་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་
དུ་འཆད་པར་བྱེད་ཀྱི། རང་འགའ་ཁོ་ནའི་བསྐྱེད་བཅོས་མེན་ཞེས་ཅི་བའི་
སྐབས་འདིར་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སློས་སོ། །ཆོགས་
སྤྱི་བཅད་པ་འདིའི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནི་བདག་ནི་སེམས་པ་དང་། སྤྱིང་
རྩིས་ཆད་མ་ཀྱན་ནས་བརྟུས་པ་བཤད་པར་སེམས་ལ་འདོད་པ་སྐྱེའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩིས་དག་ནི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་གས་
ཀྱི་སྤངས་པོས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་བཅོས་པན་པ་རྒྱུད་བཞི་དེ་གྱི་ཕྱིར་དང་།
པན་པ་རྒྱུད་བཞི་ལ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་བོ་ཡི་ཉེས་པ་ལས་རྒྱུར་བས་སོ་ཞེས་
དང་། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་པལ་ལ་ཆགས་ཤེ་ན། ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན།
ཞེས་བྱ་བ་སློས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཉེས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་ལེགས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་བརྟུང་ནས་པལ་པ་ལ་ཆགས་པར་
བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། བདག་ཉིད་སློབ་
དཔོན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་

༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཇེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༧༤་༢༡།

༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཇེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༦༠་༡༦།

༣ ག་༡༠་ན་༤་ཞེ་ན། བ་༡༠་བ་༣་ཞེ་ན།

རྒྱས་པས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་དོན་དུ་མི་གཉེར་
ཞིང་སློབ་དཔོན་ལ་ཡང་ཞེ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སློབ་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས། དོན་དུ་
མི་གཉེར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་
སྒྲུང་པོ་ལ་ཕྲག་དོག་གི་རིམ་དག་གིས་སྒྲུང་བར་ཡང་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །རིམ་བུ་ཞིག་ལ་ཞེ་ན། ལེགས་པ་ཤད་རྣམས་གོམས་པ་ལྟར་
ལེན་སྐྱེད་པ་ལོ། །བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས།
གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར། །ཞེས་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གྱིས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱོན་བཞི་
བསྟན་ནས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་
ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན། ཞེས་པས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་
ཤེས་རབ་ངན་པ་དང་མི་ཤེས་པ་དེ་བསྟན་ནས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་བཅོས་
རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་དགོས་ཞེས་བསྟན། ལེགས་པ་ཤད་
རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར། ཞེས་པས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱོན་ལེགས་
པ་ཤད་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དེ་བསྟན་ནས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་བཅོས་

ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཉེར་དང་ལྷན་བཞུགས་ཞེས་བསྟན། སྤྱི་དོན་གྱི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ཞེས་བས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲིན་སྒྲོ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པ་དེ་བསྟན་ནས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན། སྒྲོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན།

སྤྱིགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲལ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ནི་འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཀུན་བདུས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ནམ་འགྲེལ་ཙོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདིས་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལེའུ་དང་པོས་ཆད་མ་མདའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དེ་བསྟན་ནས། ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་ལྟ་དབང་སྒྲོས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནམ་པར་བཞག་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱག་འཆོལ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བཤད་པ་མཛད་པར་ཙོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། ལྟ་དབང་སྒྲོ། ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༣་༥།

མི་རིགས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅས་འདི་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གང་
ཞིག ། ཀུན་བརྟུས་སུ་མངོན་སུམ་དང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྟོན་
མེད་དེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད། བསྟན་བཅས་འདིར་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཆད་མ་མདོའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་དོན་རྗེས་
དཔག་དང་པོར་འཆད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
རྟོགས་པ་ལ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་དགོས། ཚུར་མཐོང་
རྣམས་ཀྱིས་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་
རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། རྟོན་དང་དོན་མ་ཡིན་
པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་^༡ པ་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་
དང་། རྒྱུར། ^༢གལ་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་
འཆད་པར་བྱེད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རང་འགར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདི་རྣམ་པར་
འཛོག་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོས་བསལ་བའི་ཕྱིར། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དེ་གང་། དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༢༠༠་༤།

^༢ བ་༡༡་ན་༣་དཔག་པ་ལ་རྟེན་པ། བ་༡༡་བ་༣་དཔག་པ་ལ་རྟེན་པ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། རྒྱུ་མོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༤༣་༤།

དབལ་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཤུ་ལྟེ་སྒྲིལ་
 ལུགས་དང་། བྲམ་ཐེ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་
 རྩོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བསྟན་
 བཅོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་
 ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རོན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 སློབ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་
 པ་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཆད་
 མའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པ་ནི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལྟར་མཐོང་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དབལ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ལྟར་
 མཐོང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་འབྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ལྟར་
 མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དེ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཤུ་ལྟེ་དེ་བས་ན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རོན་ནི་སློབ་
 དཔོན་རྩོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལུ་སྟེགས་བྱེད་
 ཀྱིས་བྲས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྣམ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ཤུ་ལྟེ་སྒྲིལ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འབྱེད་པ་བཤད། ༤༦༥-༥༡༡

པར་འབྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་
 ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའོ། །དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བརྟེན་^༡ ལྷན་མཆན་ཉིད་གྱི་
 ཆོག་^༢ རྣམས་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་རིགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་
 རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མདོན་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རོན་ནི་རོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དེ། གྲམ་ཟེ་ལས། རོན་ནི་རོན་དམ་དུ་ཡོད་
 པའི་ངོ་བོ། རོན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའམ། གཙེ་བོ་དང་། དབང་ཕྱག་དང་། རི་བོང་གི་རུ་ལ་
 སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་
 རང་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་སུ་རང་དོན་
 རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་བཤད་
 པའི་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ལྷོག་ཕྱོགས་ཡོད་པས་དེ་བསལ་ནས་
 རྗེས་དཔག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་དོན་

༡ ག་༡༡་བ་ན་རྟེན། བ་༡༢་ན་ན་རྟེན།

༢ ག་༡༡་བ་ན་ཆོགས། བ་༡༢་ན་ན་ཆོགས།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆད་མ་གཤེ། གྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༣༥་ན།

རྩིས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྩི་ལ་ལོག་པར་
རྩིག་པ་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས་དང་། རྒྱུར། རྩི་གསུང་
ཏེ་རྩིས་སུ་དཔག་པའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་ཅིན་ཏོ་ཞེ་ན། རྩི་ལ་ཡང་ལོག་
པར་རྩིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། རྩིས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་
མོངས་པས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྩིས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལོག་
པར་རྩིག་པ་བསལ་བས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་
བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་དོན་རྩིས་དཔག་དང་པོར་འཆད་ན།
དེའི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་མི་འཆད་པར། རྩིགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་འཆད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྩིས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་
རྩིན་རྩིགས་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆེགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་
གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྩི་ལ་ཡང་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་། བཞི་
ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་རྩིག་པ་དུ་མ་མཛོང་བས། དེ་བསལ་ན་རྩིས་སུ་
དཔག་པ་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་བས། དང་པོར་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་
འཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ལེགས་པར་བཤད་
ཅིང་། རྒྱུར་ཡང་། རྩི་གསུང་ཏེ་རྩིས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༢༠༠༡༠།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། རྒྱུ་མོ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༢༠༠༡།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། རྒྱུ་མོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༢༠༠༡༡༡།

བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པས་
རྟགས་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆོགས་ཁོ་ན་རྣམ་པར་འཛོག་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་
པ་མེད་དེ། གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ཁོ་ནས་དེ་རྣམ་པར་
བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། ལེའུ་དང་པོས། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་དང་། ཐོག་
ཕྱོགས་སྒྲུབ་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་
ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེག་བྱེད་ཆད་མ་དང་ནི་འགས་
བྱེད་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་དང་། འཁྲུ་སྒྲོས་གསུངས་ཚུལ་དང་། གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས།
ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་^༡རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་
མཆན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །ཅེས་
སོགས་གྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་
བྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས། ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་

༡ ག་ཏཱ་ན་པ་བ། བ་ཏཱ་བ་པ་བ།

༢ ག་ཏཱ་ན་པ་ལྷོ། བ་ཏཱ་བ་པ་ལྷོ།

བསྟན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པས་གངས་ངེས་བསྟན། མེད་ན་མི་
འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན། གཏན་
ཆོགས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པས་ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆོགས་
ལྟར་སྒྲུབ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ལྟར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ནི་
རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་། ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་སྒྲིག་པ་བཤད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་
ཆས་བྱས་པ་ཡི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཕྱོགས་དེའི་ཆ་ནི་བསྐྱབ་
པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཏེ། དེས་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་
ལོ། །རྣམ་གསུམ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་
གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །གཏན་ཆོགས་
ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་
སྒྲིག་པ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་
ལྟར་སྒྲུབ་བ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པ་འཆད་རྒྱལ་གསུམ་ལས། རྟགས་ཆོས་
མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་པར་འཆད་
པ་དང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་
གཞན་ཞེས་པར་འཆད་པ་དང་། རྒྱལ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་བཤད་

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ལྟར་སྒྲིག་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༦༥་༢༡།

པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། ལུགས་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་
སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྟོག་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་
པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་
ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ།
ཤུགས་^༡ གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་གཏན་ཆེགས་
ལྟར་སྤང་བ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། བླ་མ་ཐེ་ལས། འོ་ན། བསྐྱབ་པར་མི་
རུས་པ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེའི་ཆས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་
ནས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལོ། །འདིའི་དེ་སྤྱིར་
པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་གསུམ་ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱི།
གཞན་དག་ལ་ནི་མིན་པས་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚུལ་གསུམ་དེ་
ལས་གཞན་པ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༢ཚུལ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་གཏན་ཆེགས་ནམས་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཆད་མ་ཐེ། ཤུགས་ཆོ། རྟམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༦༩་མ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆད་མ་པེ། བླ་མ་ཐེ་ཆེན་པོ། རྟམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༧༡་མ།

^༣ ལྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཐེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་ལ།

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་གསུང་སྒྲིམ་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་
པ་ཡི། །ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་འཆད་ཚུལ་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞི་
དབྱེ་བ། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། ཞེས་པས་འཆད།
གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་
རྣམ་གསུམ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ལ་རྩིས་འགྲེལ་སྒྲིམ་བསྒྲུབ་
པ་དང་། ལྷོག་པའི་སྒྲིམ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་
ངེས་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་
དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པས་འཆད། ཅེས་^༡གསུངས། རྒྱལ་རང་བཞིན་
རི་སྟེང་ཅིག ཅེས་སོགས་ཀྱིས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། ཞེས་
སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་
ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས། ཞེས་པ། རྒྱལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་
ཅིག །ཅེས་པ་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྱུང་པོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་
རང་དོན་ལེའུའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འཆད། དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཉིད། ཅེས་པ། རྒྱལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག ཅེས་པ་ནས། དེ་
ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྟེས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད།

༡ ག་༡༣་ན་༥་ཞེས། བ་༡༣་བ་༥་ཞེས།

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ། རྒྱུ་མ་ཚོགས་པའི་
འབྲས་བྱ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྟན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་པའི་
བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ།
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་
པས་ནི་མི་འབྱུང་བོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ལ།
རྒྱས་བཤད་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་ཆད་མ་མདོར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་གསུམ་
སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་
ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
འཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་བྲབ་
པ་ཡི། །ཞེས་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་མེད་ན། འདི་རང་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྒྱུ་
གཞག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་བཤད་
ཀྱི་སྐབས་སུ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་
གི་རྒྱས་བཤད་སྒྲུར་སྟོས་ནས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པའི་གཞུང་གི་རྒྱས་བཤད་ཕྱིས་སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མདོར་
བསྟན་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྐབས་
སུ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྒྲུར་གསུངས་
ནས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྗེས་

སུ་སྒྲོལ་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོལ་སྒྲོལ་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བཤད་གྱི་སྐབས་སུ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་
གཞན། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་བཤད་སྒྲུབ་གསུངས་ནས། མེད་ན་མི་འབྱུང་
ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་རྒྱལ་བཤད་ཕྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་
གཞུང་དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལས་བརྗོད་
བྱ་ཅུང་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་རང་བཞིན་རྩི་
སྟེད་ཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་རྒྱལ་པར་
འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ། ཞེས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པའི་
སྒྲོ་ནས་རྟགས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་
ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆེག་ལ་ཅོད་པ་
སྤང་བ། རྒྱལ་ཆེགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

དང་པོ་ལ་ཡང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ། རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆེགས་བཤད་པ། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ། དང་
པོ་ནི། རྒྱལ་རང་བཞིན་རྩི་སྟེད་ཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་
ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ལ།
མི་སྒྲུབ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། སྒྲུབ་ཅུང་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོད་མ་
རྣམས་ནི་མི་འབྱུག་པ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ལ། མཚན་

ཉིད། དེ་བཞིན་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་
སྤྱོད་པ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འགལ་དང་འབྲས་
བྱུང་གི་སྤྱོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། དེ་དང་
འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། སྐབས་འདིར། འབྲས་
རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དེ་བཞིན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པ་གཉིས་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། འབྲེལ་སྒྲིབ་
མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་སྒྲིབ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དེ་བཞིན་
སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
འབྲས་བྱའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱུང་གི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་
པར་རིགས་གཅིག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་བཞིན་ཅན་སྤྱོད་པར་རིགས་གཅིག་པས།
སྐབས་འདིར་འབྲས་རང་གི་དེ་བཞིན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་
ཅིང་། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་
ཚུལ་རིགས་མི་འབྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བཤད། སྤང་
རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཞག་
ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། འགལ་སྒྲིབ་བསྐྱབས་^༡ནས་དགག་བྱ་

^༡ ག་ཀྱང་ན་པ་སྤྱོད་པས། བ་ཀྱང་ན་པ་སྤྱོད་པས།

འགོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དབྱེ་བ་སོ་སོར་སྤྱེ་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྤྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་
ཀྲིས་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ལ་ཅོད་སྤོང་འཆད་ཚུལ། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། ཡང་དག་གི་བྱུང་བར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་
དགག་པ། ལྟར་སྤང་གི་བྱུང་བར་ཡང་དག་དུ་འདུས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སྤྱི་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཅོད་བ་སྤང་བ། དུས་མཉམ་པ་ལ་
ལྟོས་པའི་ཅོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་ཞེས་སོགས་
ཀྲིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །ཞེས་
སོགས་ཀྲིས་བཤད། གཉིས་པ་ལྟར་སྤང་གི་བྱུང་བར་ཡང་དག་དུ་འདུས་
པ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བྱ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྲིས་
བཤད། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བྱ་ནི། །ཞེས་པ་ཉིད་ཅེས་
པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ལ་ཅོད་སྤོང་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་མི་འཐད་
དེ། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས། ཞེས་སོགས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་
གཞན། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་ན་སྤྱོད་མེད་
དེ། གཞུང་འདི་རྣམས། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་
པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ་དང་། ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་
ཆོག་ལ་ཅོད་སྤོང་འཆད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ལྟར་
སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ། ཉགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་ལྡོག་པའི་
སྟོན་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་སྟོས་ལས་བཤད་པ་

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་དབྱེད་
པའི་རིགས་པའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་གངས་ཤེས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་གཞུང་དུ་རིགས་པར་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་
རྣམས་ཐ་དད་ལ་དུས་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་གཉིས་ལས་རྟགས་
ཚོས་ཀྱི་གཞི་ལྗོག་དུས་མཉམ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་
རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་པ། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་
པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མིན་པ་དང་། ཡིན་པ་གཉིས་ལས།
རྟགས་ཚོས་ཀྱི་གཞི་ལྗོག་རྣམས་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་ཞིང་། རྒྱ་འབྲས་
མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མི་རིགས་ཞེས་པ་ལ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅམ་གྱིས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་མིན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཤད། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་ལ། འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་།
རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱི་རྒྱའི་བྱེད་པར་
དཔོག་པ་རྟགས་སུ་མི་རིགས་ཞེས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
བ། །ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱ་
ལ་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་
སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་སྤྱི་རྒྱའི་ཅམ་ཡང་སྐྱབ་མི་རུས་ཞེས་འཆད་
པ་ལ། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་ཚོགས་པ་

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། འབྲས་བུ་སྟེ་རུང་དང་སྟེ་ངེས་སྟབ་པ་གཉིས་
ལས། རྒྱ་ཚོགས་པ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་འབྲས་
བུ་སྟེ་རུང་སྟབ་པའི་རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
པས། བྲངས་ངེས་ལ་མི་གཞོད་ཅེས་པ། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྟེ་
བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱ་ཚོགས་པས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་འབྲས་བུ་སྟེ་ངེས་སྟབ་མི་རུས་ཞེས་འཆད་པ་ལ།
ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་རུས་པ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །གཏན་
ཆོགས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཏན་ཆོགས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོན་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། བྱད་པར་གྱི་གཞི་ཕྱོགས་མ་བྱལ་ན་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་^༡པའི་
ཆོས་སུ་མི་འཐད་ལ། བྱལ་ན་སྤར་ཡང་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཅོད་གཞི་བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་
ཀྱི་དོན་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁོ་
ན་རེ། རྟགས་རྩལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་ཏེ།
དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བ་
རྟགས་རྩལ་དང་པོར་བརྗོད་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་
བ་རྟགས་རྩལ་དང་པོར་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་

༡ ག་༡༥་ན་ཇ་རྟེན། བ་༡༥་བ་ཇ་རྟེན། ཏ་༡༥་ན་ཇ་རྟེན།

སྐྱ་ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་
 ཚོས་ཅན་དང་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་^༡ བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་^༢ བ་ལ་ཚུལ་
 དང་པོར་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་ལ། དེ་མ་ཁེགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་
 གིས་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པའི་རྩ་ས་པ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་རྩར་འགྱུར་
 བ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་བྱམ་པའི་
 ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་
 ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ལུང་འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྩར་
 མ་ཡིན་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༣ དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྱུར་
 པའི་ ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་

^༡ ག་༡༥་བ་༣་བཟུང་བྱ། བ་༡༩་ན་༣་བཟུང་བྱ།

^༢ ག་༡༥་བ་༣་བསྐྱབས། བ་༡༩་ན་༣་བསྐྱབ།

^༣ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་༣།

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་
ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་
གཉིས་ཡིན་པའི་སྤར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཞོད་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་^༡མི་
འབྲུག་པའི་སྤར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་སྤེ་
མ་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཐལ་འགྱུར་དེ་འཕངས་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་གིས་
ཁས་ཀྱང་མ་སྒྲུངས་པའི་སྤར། དང་པོ་ཁས། ཞེས་གསུངས།

འོན། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་
དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་
ཡིན་པའི་སྤར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཞོད་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་^༡མི་འབྲུག་
པའི་སྤར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་
སྤེ་མ་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་འཕངས་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་
གིས་ཁས་ཀྱང་མ་སྒྲུངས་པའི་སྤར། འཁོར་གསུམ་མོ། །དཔེ་གཉིས་ཀྱི་
ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདིས།
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩིས་བྱ་བཅུན་ན།

༡ ག་༡༥་བ་༤་བྱ། བ་༡༤་ན་༡་བྱ།

འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དུ་ཡང་
བསྟན་དགོས་ཏེ། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་སྐྱབ་^༡པ་ལ། ཞེས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་
སྐྱར་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་ཆད་གྲུབ་བྱེད། ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མེད་པར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་
མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་སྤུལ་མཆོམས་རྟེན་ན་མེད་
པའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཁྱེད་ལམ་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་

^༡ ག་༡༤་ན་ཙ་བསྐྱབ་པ་ལ། བ་༡༤་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ།

པའི་སྐབས་སུ་ཚོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་བྱང་པར་གྱི་གཞི་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་དེ་ལ་
བརྟེན་^༡པའི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་ལ་གྲུབ་ན་སྐར་ཡང་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྐྱས་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
འོ་ན། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོད་
གཞི་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཞེས་
པའི་སྐྱ་ཚོད་གཞི་ཆོས་ཅན། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་འབྲུག་པས་རིམ་བཤུན་དུ་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་
དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྐྱ་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
ཚུལ་གསུམ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་བྲུབ་པ་སྐྱབ་པའི་རྟུས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་འགྱུར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་བྲུབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆོད་བྱུང་^༢ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་

༡ ག་༡༤་བ་༡་རྟེན་པའི། བ་༡༩་ན་༡་རྟེན་པའི།

༢ ག་༡༤་བ་༤་སྐྱབ་ཕྱིར། བ་༡༩་ན་༤་སྐྱབ་ཕྱིར།

ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སུ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་^༡ ཆོས་
ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱལ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
དཔེ་ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའི་ཆོས་སུ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདི་ཡང་རྒྱུ་འབྱེད་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ།
དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
དང་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་གཉིས་ཀ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་སྟར་མཛད་པ་ནི། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་
སུ་བྱལ་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་བྱལ་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་
ཞིང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་ཚུལ་
དང་པོར་བྱལ་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མིན་པས་^༢ སྐབས་འདིར་དཔེ་གཉིས་
ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུར་པ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་

༡ ག་༡༤་བ་༤་གཞི་མཐུན་བ། བ་༡༡་ན་༡་གཞི་མཐུན་བ།

༢ ག་༡༡་ན་༣་མིན་པས། བ་༡༡་བ་༤་མ་ཡིན་པས།

སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྲབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱ་རོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྲབ་ཡིན་དགོས་པ་
གང་ཞིག །རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱ་རོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་
བྲབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་སྐྱ་རོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྲབ་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་མ་གྲུབ། བསྐྱབ་བྱ་
ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་རྩེས་འགྲོ་མེད་ཅན་
འགྲུར། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟགས་དེ་
ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། བྲབ་པ་མི་འགྲུབ། བྲབ་པ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མི་
འགྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་བྲབ་གཉིས་
ཀ་གྲུབ་ན། སྐྱ་རོན་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རོན་བསྐྱ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། སྐྱ་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྲབ་པ་མི་འགྲུབ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲབ་པ་གྲུབ་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྐྱ་རྟག་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐྱར་མ་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན།

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྩི་འགྲེལ་ཙ་བ། ༢༠༠༩་༡༣ །

༢ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།

༣ ག་༡༡་ན་མ་མི་གྲུབ་སྟེ། བ་༡༩་ན་༡་མི་འགྲུབ་སྟེ།

གཞན་ཡང་། ཚེས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱེ་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་
ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་
ལ། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་ན། རིག་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་
ན། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྒྱུས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདོད་པོ་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྒྱུས་
སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཚེས་
ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པས་ཁྲབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཚེས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
དག་ཡོད་པས་ཁྲབ་བམ་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་དག་
ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བུས་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་
པའི་གཞུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ལ། མིག་
ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྤང་འོས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚེས་གཉིས་ལྡན་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཚེས་གྲགས། རྒྱུ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༤༣་༡༢ །

༢ སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༡༠་༣ །

གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡གཏན་
ཆོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཚུད་གཞི་བདེ་ལྷག་ཏུ་
གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན། དེའི་ཉིས་སྤོང་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ནམ་དག་དེས། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་བྱལ་བམ་མ་བྱལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལ་
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་བཞོད་པ་དོན་མེད་
པར་ཐལ། དེས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆད་
མས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་བྱལ་པར་ཐལ། དེས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས་སྤངས།
དེས་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་པ་ཉགས་ཚུལ་དང་པོར་བརྗོད་རིགས་
སོ་ཞེ་ན།

^༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༤་༡།

གཉིས་པ་ནི། ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་
པར་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་
ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྐྱ་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་
ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པས་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་
བྱམ་པའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཚུལ་དང་
པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པས་སྐྱ་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་
ཕྱོད་ནས་ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དོགས་མི་བྱས་ལ། དེ་མ་
དོགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་བྱས་པ་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དཔེ་གཉིས་
ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་དུ་བསྟན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་
ཀྱི་བྱབ་པ་སུས་ཁས་བླངས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་

ཆོས་སྤྱུ་བྱུ་ན་དེ་སྤྱུ་བྱུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱུ་བྱུ་བས་བྱུ་བ་རང་
ལ་ཁས་ལེན་ནམ་མེད་ཞེས་དེས་ན་ལན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་
གཟེགས་ཤིག། འདྲིར་སྤྱུ་བ་། རྒྱལ་ཆོས་གསུང་དག་ནི་རྩི་བཅུན་བཞིན་
བཞུང་། །ས་འོག་གཏེར་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ། །རྩི་བཅུན་
མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱིས། །འབྲུལ་མེད་རི་བཞིན་གོ་བ་དོ་
མཆར་ཆེ། །

གསུམ་པ་ལ། ཉེས་སྤྱོད་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉགས་
རྒྱལ་དང་པོ་ལ་སྤྱོད་ཆོས་ཞེས་མ་བཟོད་པར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཞེས་བཟོད་པ་ལ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་
གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུ་བྱུ་བ་ཅམ་གྱིས་ཉགས་རྒྱལ་དང་པོར་བྱུ་བ་མ་
སྤྱུ་བའི་དོགས་པ་སྤྱེ་བའི་སྤྱོད་ནས་ཉགས་རྒྱལ་དང་པོ་མི་རྟོགས་པའི་
སྤྱོད་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
ཅན་ལ་འཇུག་ན། རྩི་བྱུ་བ་བསྟན་པའི་དག་གིས་^༡ ཉགས་མཐུན་སྤྱོད་ཆོས་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མི་
མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་ན། སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་པའི་དག་གིས། ཉགས་
མི་མཐུན་སྤྱོད་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱུ་འགལ་བའི་
སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་དང་། ཅོད་གཞི་ལ་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་།
ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

༡ ག་༡༤་བ་༤གྱི། བ་༡༤་ན་༥གྱི།

གཉིས་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་དང་། རིགས་པ་གཞན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
འོན། ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་ཉེས་
པ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་
ཆོག་བྱར་གྱི་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ། སྐྱ་དང་མི་ཉག་པའི་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་
ན། ལུས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བསྟན་པའི་སྐྱ་
དང་སྐྱ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་ཉག་པ་ལ་འཇུག་ན། སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བསྟན་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད། ལུབ་ཟེན་ལན་
དུ་མི་བྱང་བ། རང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་མིང་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་
ཅན་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ཡང་འདི་སྟར་
དགོས་ཀྱི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ལུས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སྦྱར་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཐལ་
འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟེན་སྐྱ་ཚོད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པས། ཞེས་དེ་

༡ སྐྱ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་ན།

གསུམ་ག་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དེ་
ཆོས་ཅན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན་སྒྲིབ་མེད་དེ།
མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་
སྦྱར་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བྱུང་བའི་མི་འཐད་པ། བྱུང་བའི་གྲང་སྒྲོལ་པའི་སྒྲིབ་
དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱུང་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་
སྒྲིགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱུང་
པ་མཐུན་དཔེ་བྱུང་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་
དགོས་པར་ཐལ། བྱུང་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱུང་པ་བྱུང་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། མ་བྱུབ་ན། མི་རྟག་
པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ན།
མི་རྟག་པ་བྱུང་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱུང་པ་
མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པའི་རྩིས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་དེ་
ཡིན་ན། བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱུང་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་
ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། མི་རྟག་
པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
དེ་ཡིན་ན། བྱུང་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་

བའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་འབྱད། ཡང་ན། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྗེ་ལྷའི་
 དོན་ནི། བྱས་པ་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་
 ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཉག་
 པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བྱམ་
 པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 བསལ་བ་ཁས། མ་བྱབ་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་
 མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 བྱས་ཉགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་བྱབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚུལ་
 གསུམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་རྒྱས་པའི་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གཉིས་པ་
 སྟོན་པ་ནི་བྱས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་བྱས་པ་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་
 དེ། རྒྱབ་ཟིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་རྒྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་
 སུ་བརྗོད་པས། གཉིས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་

པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་མཐུན་དཔེ་གཟུང་ན། དེ་ཆས་ཁྲབ། །ཅེས་རྗེས་ཁྲབ་
བསྟན་པའི་སྐྱེ་ལས་རྟགས་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་
དང་སྒྲོས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་གྱང་
དེ་ཉིད་ཡང་བཟན་^༡ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ནམ་སྟམ་^༢པའི་དོགས་
པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་ལན་ནི། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་
བརྗོད་རིགས་ཀྱི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོན་
མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་ན་སྟོན་དེ་དག་རིམ་
པར་སྤྱོད་དགོས་པས་རྟགས་དཀའ་ལ། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟོས་ན་སྟོན་དེ་
དག་འབད་མེད་དུ་སྤངས་ནས་ཚད་གཞི་བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག་^༣ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་རྟགས་
འཆད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐྱབས་
ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། རྟེན་དག་ནི་འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་
དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་

༡ ག་༣༠་ན་༡་བསྟན་ནས། བ་༣༠་བ་༣་བསྟན་ནས།

༢ ག་༣༠་ན་༡་མཉམ། བ་༣༠་བ་༣་མཉམ།

༣ ག་༣༠་ན་༣་ཞེས། བ་༣༠་བ་༤་ཞེས།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༥། ཆོད་མ་ཅི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༩་༥།

ན། དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ། །ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ནི་ཤིང་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ།
 དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས། སྐབས་འདིར། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དུ་
 བ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐར་རྩམ་དེ་ཡང་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་རྩའི་མེ་དང་སོག་
 མའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྩའི་
 མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལའི་དུ་བ་
 ཡང་། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ལའི་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆང་མང་
 ལ་སོགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ན། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན། མེ་ཡོད་པར་འགའ་བའི་ཕྱིར། མེ་བྱབ་དུས་
 དུ་བ་མ་སྐྱེས། དུ་བ་སྐྱེས་དུས་མེ་འགག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་
 ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ནི་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 གིས་སྒོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་འབྲས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་

ཆོག་གི་རྒྱལ་འདི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རང་འགྲེལ་
ལས། གཤམ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱུང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

དེའི་ལན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དང་སོ་དེའི་དོན། དུ་བའི་སྐྱར་ཇུས་དེ་དུ་
ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། སྐྱར་ཇུས་ཅམ། དུ་
ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན། དེ་
འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་དེ་དཔལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ལ་དཔལ་ལྟན་
ཆོས་གྲགས་གྱིས་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
རང་འགྲེལ་ལས། ཏྲགས་གྱིས་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱི་རྣམས་གཟུང་
ན་ནི་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱར་ཇུས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༥།

༢ ག་༢༠་བ་༣་བསྐྱེད། བ་༢༡་ན་༤་བསྐྱེད།

༣ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡༡།

དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་བ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས།^༡ སྤྱི་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་
ན་ནི། འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྐར་རྩས་དེ་མའི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་སྐར་རྩས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཚོད་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། ལྷའི་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ལ་
སོགས་པ་དུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་
མེད་པར་དུ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།^༡ མིན་ཏེ། དེ་མེད་
པར་འབྱུང་བ་ནི། དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
འོན། འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་དེ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ།
རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །གཏན་
ཆོགས། ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མེ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་མེ་དང་
ལྷའི་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་
པའི་ནང་ནས། མེ་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག་པན་
འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་བ་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མའི་འབྲས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ། ༢༠༣་༡༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ། ༢༠༣་༡༡།

བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་ཚད་པ་གསུམ་པའི་ལན་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ལའི་དྲུབ་ཡང་རྟགས་སུ་ཁོ་བོ་མི་འདོད་དེ། དེས་ན་ལའི་མེ་ཉིད་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ལའི་དྲུབ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་སུ་མི་
འགྲོ་བས། རྗེས་བྱུང་དེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་
དག་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་མོ། །མདོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་
པའི་དྲུབ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ལ་ལ་ཡོད་པའི་དྲུབ་རྟགས་སུ་འདོད་
པ་དང་བྱུང་བའི་ཆུང་མེད་པས་ཉེས་པ་སྤྲུམ་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་འགོད་
པའི་ཆེ་དྲུབ་ཅུང་བཞོད་ལ། སོང་བ་ནི་ལའི་དྲུབ་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་
ལ་ཡང་རྟགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིག་ཏུ་མེད་
དོ། །ཁྱེད་གྱིས་རྟགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱེད་གྱིས་གང་སྒྲིམ་པ་དེ་རྟགས་སུ་མ་སོང་གང་སོང་བ་དེ་སྒྲིམ་མི་བྱས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲུངས། གང་སོང་བ་དེ་སྒྲིམ་བྱས་ན་ཡང་དེ་
ཉིད་བཞོད་པས་ཆོག་མོད་ནད་འོང་བར་མཐོང་ནས་མ་བཞོད་དམ། ཡང་
འགོད་པའི་ཆེ་ལའི་དྲུབ་རང་མཆོད་བཞོད་ལ། རྟགས་སུ་སྤྱི་མཆོད་སོང་
བར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་བས་ན་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་
བྱས་ལ་ལེགས་པར་ཉན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

༡ སྤྱི་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༡་༥།

དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་
དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུ་ལྷན་ལའི་ཏུ་བ་དེ་ཏུ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་དེ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལའི་ཏུ་
བ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྗེས་
ཁྱབ་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཡང་དག་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྷན་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
དང་ཆང་མང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། མཐུན་དཔེ་ཆང་མང་ལ་རྗེས་འགྲོ་
མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལའི་

མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཞིག ། ལྷ་ལྷན་ལའི་དུ་བ་དང་དུ་ལྷན་
ལའི་མེ་མཐུན་དཔེ་ཆ་ང་མང་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་
པོ་ཁས།

གསུམ་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བ་ནི། དུ་ལྷན་ལའི་
དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལའི་དུ་བ་མེ་ཡོད་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། མདོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་དེ། དུ་བའི་

རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་གསུམ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན། དུ་བ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས། ལའི་དུ་བ་དེ་དུ་
བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་
ཆེགས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལའི་དུ་བ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་ལ་ཡང་
སྐར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་སྐྱབ་པའི་ཁྲོལ་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་སྐྱ་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་སོང་བས་བྱུང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
སུ་སོང་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྐྱ་མི་
རུས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྦངས་ཏེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་
མ་སོང་བས་བྱུང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་ན། དེའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་བཀོད་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་

གཏན་ཆོག་ཡིན། སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་མིན། ཏུ་ལྷན་ལའི་ཏུ་བ་
དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཡིན། བཞོད་
ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རིགས་གཏེར་གྱི་
རྩིས་འབྲང་ཁ་ཅིག ། ཏུ་ལྷན་ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོ། ལའི་ཏུ་བ་རང་མཆོན་པ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་སུ་བཞོད་ཀྱང་ལའི་ཏུ་བའི་
དོན་སྦྱོར་དེ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་གཏན་
ཆོག་སུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ་ཀྲིཤླ། སྐྱན་གྱི་
སྦྱོར་བས་རྣ་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ལ་ལེགས་པར་ཉན་དགོས་
སོ། ། ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། ཏུ་ལྷན་ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོ། ལའི་ཏུ་བ་རང་མཆོན་པ་རྟགས་སྦྱོར་དེའི་རྟགས་སུ་
བཞོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་སྦྱོར་དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེས། ཏུ་ལྷན་
ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་
ཐོས་ཀྱི། ཏུ་ལྷན་ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་རང་མཆོན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་མ་ཐོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་
འཐད་པ་བྱད། ཡང་ན། དེའི་དོན་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཆོ། ལའི་ཏུ་བ་རང་
མཆོན་པ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་

༡ སྐྱེ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༡་༣།

སུ་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལའི་མེ་རང་མཚན་པ་དུ་བའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྤར་བ་འད་པའི་སྒྲིན་ནམས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

སྤར་ཀྱི་ཚད་པ་བཞི་པའི་ལན་ནི། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་ཡིན་
ཏེ། བན་གདག་^༡ བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། བན་གདག་
^༢ བྱ་དུ་བ་འབྲས་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་
ཡོད་ནའང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས།
ཏུ་བ་མེད་ནའང་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན། ཏུ་བ་པན་གདག་^༣ བྱ་
མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན། ཏུ་
བ་མེད་པན་གདག་^༤ བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན། མེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཡང་རྟེན་པ། “རྩམ་ཐ་དད་མི་སྲིད་པ་དང་། ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་
བ་བསྟན་མི་རྒྱས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས་ལྟག་ཆོད་འབའ་

༡ ག་མཉ་བ་མ་འདགས། བ་མཉ་བ་མ་འདགས་བྱ།

༢ ག་མཉ་བ་མ་འདགས། བ་མཉ་བ་མ་འདགས་བྱ།

༣ ག་མཉ་ན་མ་འདགས། བ་མཉ་བ་མ་འདགས་བྱ།

༤ ག་མཉ་ན་མ་འདགས། བ་མཉ་བ་མ་འདགས་བྱ།

༥ སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གཟུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༡་༥།

ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དུ་བ་ཡོད་ན་དུ་བ་མེ་དང་རྣམས་ཐ་
 དད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དུ་བའི་དུས་སུ་ཡང་དུ་བ་མེ་དང་རྣམས་ཐ་
 དད་མིན། མེའི་དུས་སུ་ཡང་དུ་བ་མེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱུང་ན། མེ་བྱུང་དུས་ན། དུ་བ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། དུ་བ་སྐྱེས་དུས་མེ་
 འགག་ན། དུ་བ་ཡོད་ན། མེ་མེད་དགོས་པས། བྱུང་བ་ཡོད་པ་བྱུང། སྐྱ་
 རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་
 པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ཁས་
 སྐྱངས་པའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་ཁས་མ་སྐྱངས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་
 དེས་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དགག་གཞི་
 བཅད་ནས། མེ་བྱུང་དུས་སུ་དུ་བ་མི་སྐྱེས། དུ་བ་སྐྱེས་དུས་མེ་འགག་ན།
 དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་དགོས་པས། བྱུང་བ་ཡོད་པ་བྱུང། དེས་ན་པ་གི་ན་
 དུ་བ་འདུག་པས་མེ་འདུག་སྟུང་ཡང་ལའི་དུ་བ་དང་དུ་བ་ཡོད་པ་སོགས་
 དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་
 གྱི། དུ་བ་ཉིད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 སོང་བ། རྩོམ་པ་ལྟོས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྐྱོད་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། མེ་ཡོད་པ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ཉིད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་

མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་
དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །འོ་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་དགག་
རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟེན་གཉིས་ནི་དངོས་
པོ་སྐྱབ་¹ པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱུར། ²གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་
བྱའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་པོ་སྐྱབ་³ པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ནི་ཡོད་
པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་འོ། །གཉིས་ཁོན་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱའི། དངོས་
པོ་སྐྱབ་པ་ཁོན་ཞེས་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །འདི་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ་ཡང་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི། རྗེས་སུ་དཔོག་པ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པས་འབྲས་རང་གི་
རྟགས་ཡང་དག་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། “འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཚུལ་

༡ བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར། ༤༭། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡༣།

༣ ག་༣༣་བ་༣་བྱུང་བ། བ་༣༤་ན་༤་བྱུང་བ།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ། སྤྱུ་མོ་ རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༤༢༥་ལ

༩ ག་མ་མ་མ་དངོས་མོ་ལྷ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མོ་ལྷ་པ་མ་ཞི་ཡོད་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་མ་མ་མ་
དངོས་མོ་ལྷ་པ་མ་ཞི་ཡོད་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

4 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་བ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་ངེས་སྤྲིག་ཆེན། 3423།

གསུམ་གང་ཞིག །རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་
ན། རང་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པས་བྱུང་བ། ཞེས་དང་། ^༡རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ལ། ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། རང་དང་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱབ་པ་ཡིན་
པས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།
ནམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་།
རིགས་ཐེག་རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ^༢རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་
སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་
དད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དང་པོ་ནི་འབྲས་བྱའི་གཏུན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཐེག་དར་རྟེན་ལས། ^༣ཤྱ་མོས། དེ་
གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་
བྱ་སྟེ། དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ནའི་གཏུན་
ཆེགས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པ་སྐྱབ་
ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམས་དབག་གིས་དགག་པ་འཇལ་ལ། དགག་

^༡ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཟེ། རྩལ་ཆབ་ཟེ། ནམ་ངེས་རྟེན་ཆེན། ༣༦༠་༣།

^༢ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩལ་ཆབ་ཟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༠་༢།

^༣ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཉ། རྩལ་ཆབ་ཟེ། རིགས་ཐེག་དར་རྟེན། ༡༥༤་༡།

རྟགས་དང་དགག་རྟོག་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྟོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཞེས་ཟེར། དེ་སྐྱད་ཏུ་
ཡང་རེགས་ཐིག་སྒྲིགས།¹འོ་ན། ཏུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། གང་
རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ཡང་དགག་
རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་དུ། རིགས་ཐིག་²དར་སྒྲིག་
ལས།³ཕྱི་ཚེལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་། ཚེལ་བའི་དཔག་འདོད་གང་རེག་
གིས་སྟོང་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱགས་ན། མེ་ཡོད་པ་སྦྱར་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
དོན་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །མེ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
ཁྲབ་པ་མེད་ལ། མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་བྱགས་ན་འབྲས་རྟགས་ཡིན་
གྱི། གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་སྦྱར་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཏུ་ལྡན་ལའི་སྟོང་ཏུ་གང་རེག་གིས་
སྟོང་པ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་བྱགས་པའི་ཚེལ་བའི་དོར། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་

¹ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཉ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རིགས་ཐིག་དར་སྒྲིག ། ༡༥༩་ན།

² བ་ ༣༧་ན་ ༧་རིགས་ཐིག་ཤིག་ལས། བ་ ༣༧་བ་ ༤་རིགས་ཐིག་ཤིག་ལས།

³ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཉ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རིགས་ཐིག་དར་སྒྲིག ། ༡༥༩་ཇ།

ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། ཏུ་བ་
ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། ཏུ་ལྡན་
ལའི་སྟངས་ཏུ་མེ་ཡོད་ཅམ་ལ་ཆད་མས་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་
དོར། ཏུ་ལྡན་ལར་ཚེས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟངས་པའི་མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་
སྟངས་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་
དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་དང་དགག་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་ཡང་ཡོད། དེ་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པས། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་
ཡང་དག་དང་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན། ཏུ་ལྡན་ལའི་སྟངས་ཏུ་གང་རེག་གིས་
སྟངས་པ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར། ཏུ་ལྡན་ལར་
ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། ཏུ་ལྡན་
ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟངས་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཕྱིར་རྒྱུ་གྱི་དེ་ལ་སོང་བ་དང་། ཡང་ཏུ་ལྡན་ལའི་སྟངས་ཏུ་མེ་ཡོད་
ཅམ་ལ་གཙོ་བོར་ཆད་མས་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར། ཏུ་
ལྡན་ལར་ཚེས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟངས་པའི་མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་། ཕྱིར་ཚོལ་དེ་
ལ་དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་སོང་བ་
ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དགག་པ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་ཏེ།
མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། དུ་
ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་སོགས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ།^༡ འདིས་ནི་དངོས་
ལའང་དངོས་པོའི་ཆ^༢། །ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །སྐྱབ་
བྱེད་སྐྱ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱ་མ་
འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱ་མ་དག་གིས་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་
ལྷགས་ལ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
བསྟན་པ་རིགས་ཐིག་དང་འགལ་ཏེ། རིགས་ཐིག་ལས།^༣ དེ་ལ་གཉིས་ནི་
དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ།
དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས། རྒྱུ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༤༡་༡།

^༢ ག་༣༤བ་༥་ཆ། བ་༣༥་ན་མ་ཆོ།

^༣ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཉ། རྒྱལ་ཚབ་ཞེ། རིགས་ཐིག་དང་རྟེན། ༥༤༤་༡།

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཏུལྱན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་དགག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་དང་། ཏུལྱན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བའི་
མེད་དགག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ལན་གདབ་པར་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་
ན་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་^༡ ཤུལ་དུ་རང་གི་འཕང་
བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་མེད་དགག་ཡོད་པར་ཐལ་
བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེ་ག། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཏུལྱན་ལ་ལ་
མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན།
དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ^༢ རྒྱལ་གསུམ་གང་
ཞེ་ག། །རང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། རང་དང་རྣམ་ཐ་དད་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་

^༡ ག་མཁན་ན་མ་དགག་པ་མཁན་བ་ལ་དགག་པ།

^༢ རྒྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་རྩོ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན། ༣༥༩༡།

ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མེ་ཡོད་པ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན། མེ་དེ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱར་ན་དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་དང་སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་
གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་བ་དང་། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་བ་དང་། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་
མེ་ཆད་མས་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་
པའི་དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དགག་ཉོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་

༡ ག་༡༥་བ་༡་ཡིན་ཀྱང་། བ་༡༩་ན་༩་ཡིན་ཀྱང་།

བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། རྩ་དངོས་སྐྱབ་
གི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་དང་། རྩ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་པ། རྩའི་སྤྱི་སྐྱབ་
པ། རྩའི་བྱང་པར་སྐྱབ་པ། རྩ་ཆོས་རྩིས་དཔོག་གིས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་
ཉགས་ཡང་དག་དང་ཟུ། དང་པོ་ནི། དུ་ལྡན་ལ་ལ་^༡ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ།
དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བར་སྐྱང་གི་དུ་བ་སྟོ་
ཡོང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྩུར་རྩུར་པའི་མེ་སྐྱ་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གི་ཕུང་པོ་ཆོས་
ཅན། རང་རྩ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྩ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་མི་སྦྱེ་བ་སྤིད། དེས་འགའ་སྦྱེ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། ཁ་
ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་ན་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གི་རོ་སྐྱ་མས་བྱ་རམ་གི་
གཞུགས་ད་ལྟར་བ་བྱི་མ་སྦྱེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་དེ། བྱ་རམ་གི་རོ་ད་ལྟར་
བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

^༡ཆོད་མ་རྣམས་ནི་མི་འདུག་པ། །ཞེས་སོགས་གི་སྐྱབས་སུ། མི་
སྐྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་

༡ ག་༢༥་བ་༤་དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན། བ་༢༦་ན་༤་དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན།

༢ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༢། ཆོད་མ་ཅེ། དབལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༢༠་ན།

དང་། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུངས་པའི་དགོས་
པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་གཞི་ལ་དབྱད་པ། མཚན་ཉིད་ལ་
དབྱད་པ། དང་པོ་ལ། བོད་སྡེ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བོད་སྡེ་རབས་པ་རྣམས་ནི། འ་ཟ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་དང་། ཡོད་པའི་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པའི་གྱི་དབྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་
མི་འདུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ཟེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་མེད་པའི་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། སྡེ་མ་མ་གྲུབ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཡོད་ན། མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པས་མ་བྱུང་པར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟེགས་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མ་དམིགས་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་མེད་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
འ་ཟ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པར་

ཐལ། སྤྱིར་ལ་ཟ་ཡོད་ན། ལ་ཟ་ཁྱོད་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཀྱན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་དམིགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཆོད་མས་
དམིགས་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཆོད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་མེད་
ངེས་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་མེད་
ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ལ་གྱེ་ཆོམ་ཟ་བེར་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་
ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བསལ་བ་
ཆོད་བསལ་དུ་འཕངས་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་མེད་ངེས་མ་
ཡིན་པར་ཁས་ལྷངས། དེ་ལྟར་ཁས་ལྷངས་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ལ་ཟ་མེད་ངེས་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཁས་ལྷངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཆོད་མས་དམིགས་མ་
དམིགས་གྱེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་མེད་གྱེ་
ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ལ་ཟ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ལ་ཟ་ཆོད་མས་དམིགས་པར་ཁས་ལྷངས། དེ་ལྟར་ཁས་ལྷངས་པས།
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཆོད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་གྱེ་ཆོམ་མི་ཟ་
བར་ཁས་ལྷངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གྱིས་
རྟེན་འདི་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི། ཅ་བའི་ཕྱོགས་སུ་སྤར་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་དམ་མེད་དེས་ནས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་དེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐར་བཞིན་འཕེན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ལ་སྐར་གྱི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་རྫོག་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བས་ཆད་བསལ་དུ་བཞག་པར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྲོ་བ་ལ་ཡང་ཁྱོད་གྱི་སྒྲོན་དེ་ནམས་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པོ་དེས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་དེས་ཀྱང་མ་ཡིན། མེད་དེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་བསལ་བ་དངོས་འགལ་ལ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་དེ་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་དེས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན། ལུ་མ་པ་ཡོད་པས་བྱུང་ཅེས་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་དང་། སྐབས་འདིའི་ཐར་

ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྤྱི་ནི་ཁྱད་པར་མི་སྟོང་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་
ཞིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཉགས་ཕྱི་མ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ནས་ངེད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་བཞིན་དུ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་དང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཀུན་
མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་མ་གཟིགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བ་ནས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ལན་གྱིས་ལན་གྱི་གོ་ཆོད་དམ་ཞེ་ན། ཐེ་
ཆོམ་བ་བའི་ལན་གྱིས་ལན་ཐེབས་པ་དང་མི་ཐེབས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ།
སྤྱི་པོ་གནག་རྩི་མོ་ལ་སྤྱི་ཉག་གམ་མི་ཉག་འདྲི་བའི་ཆེ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཞེས་
པའི་ལན་ལན་རྣམ་དག་མིན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་
བསལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་ལན་འདེབས་པའི་ལན་
དེ་ལན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བམ་

མེད་པས་བྱུང་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག །ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་པ་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། དེ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་པ་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ། དེ་བཞིན་
དུ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་པས་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། དེ་ཡིན་ན་མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ལ་ཟ་མེད་པས་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
དེ། བྱུང་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷོག་བྱུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བས། ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་
ཟ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། བྱུང་པ་དེ་གཉིས་ཀ་
ལ་དངོས་སྒྲིན་རྣམ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ཡོད་
པ་མིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
དངོས་སྒྲིན་གཏོང་བའི་^༡ཆེ་རྒྱལ་ས་མ་གྲུབ་དང་བསལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གང་
རུང་གི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་
ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་
ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་མེད་པས་བྱུང་པོ། །

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་ན། དེར་ལ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་པར་ཐལ། མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་
ཡོད་པས་བྱུང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་ན་དེར་ལ་ཟ་ཡོད་ངེས་
ཡིན་པས་བྱུང་། དེར་ལ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཡིན་ན་དེར་ལ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་

^༡ ག་ནམ་བ་ན་བའི། བ་ནད་ན་ལ་བའི།

མི་ཐ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཆད་གྲུབ་མཛད་
ནས། རང་ལུགས་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཐ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ན།
དེར་ཤ་ཐ་ཡོད་བས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཐ། དེ་ཡིན་ན་དེར་ཤ་ཐ་མེད་
བས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས།
ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ན་ཡོད་བས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡིན་ན་མེད་བས་བྱུང་
བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་སྟེ། བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་ཐ་དངོས་སྟོན་དུ་
འབྱུག་མི་འབྱུག་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་དངོས་སྟོན་དུ་གཏོང་བའི་
ཆེ་ཉགས་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེ་བས་མི་ཐེ་བས་
ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་
དེའི་ལྷོག་བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མི་ཐ་དགོས་བའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་
དེ་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་ཐ་དངོས་སྟོན་དུ་གཏོང་བའི་ཆེ་ཉགས་ཆད་མས་གྲུབ་
ཅིང་བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེ་བས་མི་ཐེ་བས་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ཡང་། བྱུང་བ་
ཆད་མས་མ་གྲུབ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མ་ཡོད་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིད་ལྟར་
ན། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཐ་བས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་ཐ་དངོས་སྟོན་དུ་གཏོང་བའི་ཆེ་ཉགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་
ཞིང་བསལ་བ་ཆད་བསལ་ལ་འདོག་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ཕྱི་མ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ནས་དེད་
གྱིས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟེ་བ་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཐ་

ཆོད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆོད་མས་མ་
དམིགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། ལན་གང་ཡིན། ཉགས་བསལ་^༡ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཁྱོད་
གྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཁོ་ན་དེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་མི་སྣང་བ་
མ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་བ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆོད་མས་དམིགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན་རང་གང་ལ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་
བས་དེ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་དེ་ཡོད་
ན་ཆོད་མས་དམིགས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་།
ཁྱབ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི།
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ།
ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་མ་དམིགས་

^༡ ག་ན་ན་ཅ་ཉགས་བསལ་ཐེ་ཆོམ། བ་ན་ན་པ་ལ་ཉགས་བསལ་ཐེ་ཆོམ།

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་བསྐྱལ་དོན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུ་ལ་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཆོས་
ཅན། རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་ཁྱོད་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་
ལ་ཁྱོད་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ལ་ཟ་ཡོད་ཅེས་ལ་ཟ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། ལ་ཟ་ལ་
ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མ་ཡོད་དེ། ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
བྱུང་ཅིང་། བྱུང་པ་འབྱུང་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ལ་ཟ་ལ་ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ལ་ལ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱེད་
ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་ལ་ཟ་འཇལ་བའི་
ཆད་མ་དེ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ལ་ཟ་འཇལ་བའི་དབྱེད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་མི་འཐད་པར་རིགས་འབྲེལ་ཞེན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་

༡ ག་༡༥་བ་༡་ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན། བ་༡༤་ན་༣་ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན།

དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་མེ་
ཡོད་པའི་འབྲས་ཏུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ལྷོན་མེད་དེ། དེ་ནི་འགོད་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མེ་ཉིད་སྐྱ་བ་
པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ཁྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཡང་ཁྲབ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་ཡང་འགོད་
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཤ་བ་ཉིད་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་
སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་། ཤ་བ་འཇལ་བའི་
ཆད་མ་ཤ་བ་འཇལ་བའི་དབྱད་ཤེས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་བ་བསྐྱལ་
དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་
ཡོད་ངེས་གྱི་དབྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་ཤ་བ་ཆད་མས་རྟགས་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མེད་པའི་
གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཆད་མས་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་
ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མེད་པ་
དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཆོས་ཅན། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཤ་བ་

བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་
ལེན་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་
བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་
ལ་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་ཐེབས་གྱུར། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་
གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པའི་ཆོ། ཐལ་འགྱུར་དེ་
རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བསམ་ནས་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་
གྱི། སྤྱི་ལོ་གནས་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་
ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་ཆོ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་
ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྤྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་
ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཁས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལ། ཕྱིས་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག །ལ་

ཟ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱད་ལ་འགག། །ཤ་ཟ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་
དངས་པའི་དབྱུང་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དམ་མེད།
མེད་ན་ཤ་ཟ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཤ་ཟ་འཇལ་བའི་དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་འཇལ་
བའི་དབྱུང་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་
འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་ཁས། ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་གང་
ཟག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ཚད་མ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་
ཟག་དང་། ཤེས་བ་རང་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་
སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱུང་བ་ལ། སྤར་བས་བ་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་བ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་
བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གི་ཚད་མས་མ་དམིགས་བ་ཆོས་ཅན། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ལ་
ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་
དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། ཞེས་བགག་

ནས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་ལུགས་ལ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། ཁྱོད་
དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་
བཤད་པ་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་
ཡོད་ཅེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་རྒྱན་ལས། རྟེན་
སྟོས་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སྟོས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པ་དེ་ཉིར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐབ་པའི་མི་སྤང་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་
ལྟར་ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན།
ཉིར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐབ་པའི་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་
སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྤང་དུ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐབ་པ་
ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

༡ སེར་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྙིང་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཁང་། རྒྱལ་དབང་དང་པོའི་གསུང་འབྲུམ་པོད་
བདུན་པ། རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན། ༢༡༣་པ།

རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་དེས་དམིགས་སུ་རུང་བ་
ལས། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་
བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དུ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། རིགས་རྒྱུན་གྱི་ལུགས་དེ་ཞལ་
ཕྱིས་བཞེས་པ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆད་མས་
རྟོགས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་
སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་
འགོ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་
གིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཁོལ་རྣམ་དག་དེ། བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ངོ་

པོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྟ་བུ་ཆང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པ་སྒྲིམ་མི་རྟག་
པར་སྒྲིབ་པའི་གཞན་དོན་བསྒྲིབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པར་
འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་
ཆོས་སྒྲིབ་རྟགས་པའི་དོན་དེ་ཕྱིར་ཡོད་ཅེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། དེ་མ་སྒྲོས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་ཕྱིར་ལོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་མི་སྣང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་
སྒྲིབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྣང་དུ་
མི་རྣུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེའི་ཆད་མ་ལ་
སྣང་དུ་མི་རྣུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དེའི་ཆད་མ་
ལ་སྣང་དུ་རྣུང་བར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཆད་མ་ལ་
སྣང་དུ་རྣུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རྣུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་ན་ཁྱོད་ལ་སྣང་དུ་རྣུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲུབ་ལོ། །ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་

ཟག་གི་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་
དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། ཟེར་ན། སྐྱ་རྟག་པར་བཏགས་
པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་ལུས་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དེ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མི་འཐད་དེ། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་
དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་
ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་
པའི་དོན་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆད་མ་ལ་ཤ་ཟ་སྣང་དུ་རུང་བའི་
ཕྱིར། དེས་ཤ་ཟ་ཆད་མས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ལྷས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟག་པ་ཆད་མས་བྱལ་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་ཁྲལ།

རིགས་རྒྱན་གྱི་ལུགས་དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཁ་ཅིག །གང་
ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་
པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དེས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཆད་མས་བྱལ་གུང་། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་

ཆོད་མས་མ་གྲུབ་མྱོ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཆོད་མས་ཉོགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་
ཆོད་མས་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱངས་ཅན་
གྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མ་ཉོགས་ཀྱང་། དེས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཆོད་མས་ཉོགས་ཏེ། དེས་བྱམ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དུ་ཆོད་མས་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཐོལ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་
པའི་ཉལ་ས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་སྐབས་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ། དེ་
སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉལ་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
བ་དང་།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །དེ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་
དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་
བ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉལ་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐབས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མེ་མེད་པ་མེ་མེད་
མཆོན་མེད་ཀྱི་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་
པའི་ཉལ་ས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བྱས་པ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་

སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་གྲུབ་སྟེ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།^੧ རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་
བུའམ། །སྣང་བ་མཐོང་བ་མེན་ཉིད་རྟགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། གྲུབ་མཐའ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་སྟེ་
བོ་དག་གིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་འདི་ལྟར་ཞེས་དམ་
བཅའ་རིགས་སམ་མི་རིགས། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱབ་ཐམས་ཅད་བདེན་
པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་
ལྟར་སྐྱབ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་སྟེ་
བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་
གི་གནས་ལུགས་འདྲལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་སྣང་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་
གནས་ལུགས་འདྲལ་བའི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པ་དེ། གྲུབ་མཐའ་
ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་
ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་མི་རུས་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་
བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༦། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༧༥་༥།

རང་ལུགས་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་
སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་པའི་དོན་ཡོད། ཁྱོད་དེ་སྐབས་པ་ལ་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
སྤྱོད་ལས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་
མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆོག་ཉིད།

གཉིས་པ་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཆོག་
ཡང་དག་མ་མཐོང་བཞིན་དུ། གང་ཟག་འདི་སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་
སོ། །ཡོན་ཏན་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དགག་པ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་
པར་བྱ་དགོས་པར་དོན་གྱི་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

‘འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་བྱུང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་བཤད་པ་དང་། མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པའོ། །དང་
སོ་ནི། དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོ་དགག་གཞི་ཕྱིར་གྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་
སྤྱང་དུ་རུང་བ་དང་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བ་གཉིས་སྤྱེས་པ་ལས། མི་རུང་ན།
མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ‘ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༡༠༢།

མེད་དགག་ཡན་འགར་བ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགག་གཞི་ཕྱིར་ཁྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་
 རུང་བ་དགག་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་རྗེས་དཔག་གིས་དགག་བ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
 དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་ཕྱིར་ཁྲོལ་
 གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་
 པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། ཕྱིར་ཁྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་། མི་
 རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
 དེ་སྦྱར་ཡོད་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཁྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་ནས་
 ཉགས་ཀྱིས་དགག་བ་བྱེད་པའི་ཆེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིང་ཆོས་ཅན། འ་
 ཟ་ལ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འ་ཟ་ཡོད་ངེས་
 གྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འབྲུག་སྟེ། འ་ཟ་ལ་འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་མི་
 སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འབྲུག །

དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། ཕྱིར་ཁྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་
 སྤང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་
 པའི་དོན་དེ་ཕྱིར་ཁྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་
 གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། རུང་ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་བ་བྱེད་པ་ན།
 ལུས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་དེ།

༡ ག་ ༣༩་བ་ ༥་བཏགས། བ་ ༣༩་ན་ ༢་བཏགས།

བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདུག །དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་
དོན་དེ་སྤྱིར་སྤང་བྱ་བ་ནས། དགག་གཞི་དེར་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་
ལ་སྤང་བྱ་མི་བྱུང་བ་ལ། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་སྒྲ་
ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བྱུང་དང་། འགལ་སྒྲ་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་མངོན་
སུམ་ལ་སྤང་བྱ་བྱུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས། དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་
ལ་ངོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བྱུངེས་ཤིང་། ངོ་མོ་ལ་བྲབ་ཚུང་བ་དང་། ཆེ་
བ་དང་། མཉམ་པ་གསུམ་བྱུངེས་ལ། བྲབ་ཚུང་བ་བཀག་པས་འགོག་
མི་རུས་ཤིང་། བྲབ་ཆེ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བྱ་བྱུང་ནས་མི་སྤང་ནས་
རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཚོས་ཅན།
ཤ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག །བྲབ་མཉམ་སྤང་བྱ་བྱུང་ནས་མི་སྤང་ནས་
རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་འདུག །

འདིའི་དོན་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། གླུ་མ་འདིར་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདུག་བྱས་གཉིས་པ་ཞིག་སྟོན་པ་མ་ཡིན་

༡ ག་༣༥་བ་༩་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འབྲེལ། བ་༣༣་ན་༤་དགག་བྱའི་ཚོས་འབྲེལ།

ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།¹ ཁྱབ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་སྒྲར་བཤད་
བ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་
སྒྲིག་ཆེན་ལས།² ཁྱབ་མཉམ་དགག་བས་འགོག་བ་ནི། སྒྲར་བཤད་པའི་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།³ ཁྱབ་མཉམ་བ་དགག་བས་འགོག་བ་ནི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་དང་། དེ་དང་འབྲས་བ་རྣམས་
འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱབ་མཉམ་
སྒྲུང་དུ་རུང་ན་སྒྲར་བཤད་བ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་འཇུག་པའོ་
ཞེས་པའི་དོན། བྱམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།
བྱམ་བ་མེད་དེ། བྱམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཇུག་པའི་དུས་ལ་འཆད་རིགས་
པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སྟུབ་པའི་
པའི་དོན་སྒྲིར་ཡོད་ཀྱང་བྱིར་གྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་ལ་འཆད་
རིགས་བ་གང་ཞིག །བྱམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་བ་བྱམ་བ་ཆད་མས་

¹ སྐུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། 34་༥།

² སྐུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཇ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༥༥་༥་3།

³ སྐུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཇ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༥༥་༥་3།

མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བྱམ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་རྟགས་
ཡང་དག་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱམ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཞག་
ནས་རྟགས་དེའི་དགག་བྱ་འགོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྒྲུང་དུ་
རུང་ནས་དགག་གཞི་དེར་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། ཞེས་པ་
ནས་ཅིས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཇུག་དུས་ལ་
སོགས་པ་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་ལས་བྱམ་ཆུང་བའི་རང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས།^༡འབྲེལ་ཡུལ་ངོ་བོ་
རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། ངོ་བོ་ལ་བྱམ་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་བ་དང་།
མཉམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས།
གཞན་ཡང་། རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་རང་གི་བྱམ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་
ཆེག་གིས་ཟིན་པར་འགོག་པའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས།^༢བྱམ་མཉམ་པ་
བཞག་པས་འགོག་པ་ནི། སྤྱིར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་

^༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༢༤༥་༡

^༢ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༢༤༥་༢

གཏན་ཆོགས་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཀྱང་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་^༡འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་
ཀྱང་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱབ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་
ཡུལ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་
རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་འགོག་
པ་ལ་འཆད་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། བྱབ་མཉམ་པ་བཀག་པས་འགོག་ཅེས་
པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱབ་
མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་འགོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དགག་གཞི་དེར་
དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་
དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་ཅིས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆོགས་འཇུག་དུས་གཉིས་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་
ཆེན་ལས། ^༡སྤར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་
འཇུག་པའི་དུས་སོ་ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྤར་བཤད་
པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱབ་མཉམ་སྣང་དུ་རུང་ན་ཞེས་པའི་དོན། སུམ་པ་ཆད་

^༡ སྤར་བཤད་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༢༢༩་ཤ།

^༢ སྤར་བཤད་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༢༢༩་ཤ།

མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་སྤྱི་གྲུ་པ་
མེད་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འབྲུག་དུས་གཉིས་པ་སྟོན་པར་
འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

པས་ཆོལ་སྤང་པའི་སྟོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །སྤྱི་རན་མ་སྤྱིས་
ཆོགས་ནམས་ཐེལ་གཞོན་པའི། །སྤྱི་བའི་སེལ་གང་དེ་བྱང་ཕྱོགས་
འདྲིར། །རྒྱལ་ཆབ་གསུང་རབ་གངས་རིའི་བདག་པོར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་སྤང་དུ་རུང་ནས་མི་སྤང་
ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱས་པའི་ཆོ། མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་
ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འབྲུག་གོ། །དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྤང་དུ་རུང་ནས་མི་སྤང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་
པ་བྱས་པའི་ཆོ། དུ་བས་དབེན་པའི་དང་རྩ་སྒྲ་གབ་མེད་པ་ན་ཆོས་ཅན།
དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འབྲུག་
གོ། །དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དུ་བ་ལ་དེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་མོགས་ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
ཡུལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ལ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། རིགས་ཐེག་

སྤྲིམ་པ། ཁོས་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ན། ཁོས་དེ་ལས་བྱུང་མི་དགོས་
པར་ཁོ་བོས་ཆད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པའི་སྤྲིམ་པ་འད་ཟེན་ཏོ། །ཞེས་
དང་། རྣམ་ངེས་སྤྲིམ་པ་ཡང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་
དང་རྣམས་ཐ་དད་དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་
རྟགས་ཀྱིས་དགག་བ་བྱེད་པ་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་
དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ། འགལ་ལྷན་ལ་ཡང་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་
གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ངོ་བོའི་འགལ་ལྷན་ལ་ཡང་བྲབ་མཉམ་པ་དང་། བྲབ་
ཆེ་བའི་འགལ་ལྷན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་། རང་གི་འགལ་ལྷན་
དངོས་དང་། འགལ་ལྷན་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རང་གི་འགལ་ལྷན་
དངོས་སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བ་བྱེད་པའི་ཆེ།
མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ལོན་པའི་ལར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་
རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
བྲབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་འཇུག།

རང་བཞིན་འགལ་^༡ དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཇོག་ཚུལ་ལ། ཁ་

^༡ ལྟ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་ཟླ། འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག། ༤༢༩་༣།

^༢ ག་༣༤་བ་༥་རང་བཞིན་མ་དམིགས། བ་༣༥་ན་༥་རང་བཞིན་མ་དམིགས།

ཅིག །མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན།
 གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ལོན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པ་ཡིན་
 པར་ངེས་ན། གཞི་དེ་ན་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་མེད་པར་ངེས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཁྲའི་འབྲས་བུ་
 ལྷང་དུ་རུང་ནས་མི་ལྷང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོ། དུ་བ་
 དག་འཕྱར་^༡བས་བྲབ་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་^༢ཆོས་ཅན། གང་
 རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྲབ་པར་
 ལོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
 བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག །གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
 བྲབ་ཆེ་བའི་འགལ་ཁྲ་ལྷང་དུ་རུང་ནས་མི་ལྷང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་
 པ་བྱེད་པའི་ཆོ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་
 ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བྲབ་བྱེད་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག །

རྒྱའི་འགལ་ཁྲ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱའི་འགལ་ཁྲ་དངོས་
 དང་། འགལ་ཁྲའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་ལས། དགག་

^༡ ག་ནུ་བ་མ་ལུར། བ་ནུ་ན་མ་ལུར།

^༢ ག་ནུ་ན་ཉ་གཞི། བ་ནུ་ན་མ་གཞི།

གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚས་ཀྱི་རྒྱའི་འགལ་ལྷན་དངོས་སྣང་དུ་རུང་ནས་མི་
སྣང་ནས། ཉགས་ཀྱིས་དགག་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་
པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཚས་ཅན། གང་འབྲས་སྟུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་
ཆགས་སུ་གནས་བ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འདུག །དགག་
གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་འབྲས་བུ་སྣང་དུ་རུང་ནས་མི་
སྣང་ནས་ཉགས་ཡང་དག་གིས་དགག་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་
བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཚས་ཅན། གང་འབྲས་སྟུ་ལོང་
བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་བ་མེད་དེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་
ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་འདུག །དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འགལ་ལྷན་སྣང་དུ་རུང་ནས་མི་སྣང་ནས་ཉགས་ཡང་དག་གིས་
དགག་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་
གཞིར་ཚས་ཅན། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱའི་རྒྱས་བ་མཐུ་ཅན་མེད་དེ།
མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གངས་ངེས་ལ་དོགས་བ་དབྱད་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་བཅུ་གཅིག་དུ་གངས་ངེས་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་

༡ ག་༣༥་ན་༡་གཞི། བ་༣༥་བ་༡་གཞི།

དགག་རྟགས་ལ་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱ་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་
སོགས་སྡེ་བརྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།^༡ སྡེ་བརྒྱུད་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བརྒྱ་དང་།
ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གཅིག་སྟེ། བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་པ་མ་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་དེ་ལ་བརྒྱ་བཤད་དེ། དེ་ལས་འགལ་དམིགས་བྱ་དང་།
འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། བརྒྱ་ཡོད་པར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས།^༢ དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་
སྦྱར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ ག་༣༥་བ་༣། བ་༣༤་ན་༡། སྡེ་བརྒྱུད་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་བརྒྱ་ཞེས་ཆོག་ཟུར་འཁོད་ཀྱང་། འོན་ལ་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བརྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་སྟེ། འོག་ཏུ་
ཅང་ནག་པ་དང་ཆོས་རྩེ་ས་པཌ་འཕྲོག་པའི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། སྡེ་བརྒྱུད་གྱི་གཞུང་ལས་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བྱ་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་
ལས་མང་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
དམིགས་བྱ་ལས་མང་པ་མ་བཤད་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་འདིའི་འོག་ཏུ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་བརྒྱ་བཤད་དེ། ཞེས་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བརྒྱར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྷན་
ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པ་བརྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་སྟེ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་ངེས། ༤༤་ན་༡།

སྒྲིབ་བསྐྱོམས་^༡ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རིགས་ཐིག་ལས། ^༢དེ་
ནི་སྒྲིབ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
སྒྲིབ་དང་། འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་
སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་བ་ཐ་དད་པ་སྟེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པ་དང་། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་
བྱ་མ་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་
ཡང་ཐ་དད་དེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་
དང་། འབྲས་བྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་འགལ་བ་དམིགས་
པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་
རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །བཅུ་གཅིག་པ་འགལ་བས་རྒྱབ་པ་དམིགས་པ་ནི་ལེའུ་
གསུམ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན་
ལས། ^༣འོག་ནས་དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲིབ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་
རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
ལ་བརྟེན་པ་བཅུར་ངེས་པ་དང་། འོག་ནས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གི་
སྐབས་སུ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱབ་དམིགས་

^༡ ག་༣༥་བ་༤་སྐྱོམས། བ་༣༦་ན་༤་སྐྱོམས།

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༧། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རིགས་ཐིག་། ༡༡༥་༣།

^༣ སྒྲིབ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་ཟེ། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན། ༣༧་༣་༣།

པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་
མང་བ་མ་གསུངས་པས། ཁ་ཅིག་གིས། གང་རེག་དང་གང་རེག་གི་
འབྲས་བྱ་དང་། བདག་གཅིག་པའི་བྱ་བྱ་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་
རྩ་བ་པ་ཐོགས་མེད་^༡ རྒྱ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་། ཆ་རེག་དང་། ཆ་རེག་གི་འབྲས་བྱ་དང་། ཆ་རེག་གི་བདག་གཅིག་
པའི་བྱ་བྱ་དང་། ཆ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྩ་བ་པ་ཐོགས་མེད་^༢ གིས་བྱ་བ་
པ་བཞི་བཞི་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཞུག་
པའི་དགག་ཉགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་དེའི་ནང་
ནས། བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་བཞི་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
ཡང་། དགག་ཉགས་འདྲུག་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་ན་འཐད་པར་མི་སེམས་
ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ། ཁ་ཆེ་རྒྱ་ན་གྱི་དང་། ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་།
ཅང་ནག་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་
ཆོས་རྗེས་དེ་རྣམས་ལ་དགག་བཞག་མཛད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མེ་དང་
ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་། དུ་བ་དང་། མེའི་དངོས་རྒྱ་རྩ་བ་པ་ཐོགས་མེད་གིས་
བྱ་བ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར། གང་རེག་དང་། བ་མེའི་རེག་པ་དང་།
གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྩ་བ་པ་ཐོགས་མེད་

༡ ག་རྩེ་ན་པ་ཐོགས་པ་རྩེ་བ་པ་ཐོགས་པ།

༢ ག་རྩེ་ན་པ་ཐོགས་པ་རྩེ་བ་པ་ཐོགས་པ།

རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། མེ་དང་།
ཅ་རྩན་གྱི་མེ་དང་། ཏུ་བ་དང་། མེའི་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
བྱབ་པར་ལོན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཆ་རེག་སྐྱོར་བཞི། གང་རེག་
སྐྱོར་བཞི་བཀག་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲོར་བ་བཅུ་བྱུག་ཡོད་ཟེ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྗེས་པ་ཏ་ན་རེ། མེའི་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་
མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱབ་པའི་གཞིར།
གང་རེག་སྐྱོར་བཞི་འགོག་མི་ལུས་པར་ཐལ། མེའི་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་
ཐོགས་མེད་མེ་མ་ཡིན་པས་དེ་གང་རེག་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་མིན་
ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མེད་པས་དེ་མཛོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་
ལུས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་ལས་རྣམས་གཞག་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
བཅུ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི།
འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་
བཞི་རྣམས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་
དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་

རྣམས་ལ་ཟེར། མཆན་གཞི་ནི། མེས་ཁྲབ་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་
ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་ཤར་དང་། བ་མའི་རེག་
པ་དང་། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་
གཞི་ཡིན་ཏེ། མེས་ཁྲབ་པར་ཞོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ། ཁྲབ་བྱེད་
དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་
དམིགས་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། ཅན་གྱི་མེས་
ཁྲབ་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་
སྤྱོད་ཀྱི་ཤར་དང་། བ་མའི་རེག་པ་དང་། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་
ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཅན་གྱི་མེས་ཁྲབ་པར་ཞོན་
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་
དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་
དམིགས་པ། ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་
དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། མཆན་གཞི་རིམ་
པ་བཞིན། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་
ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་ཤར་དང་། བ་མའི་རེག་པ་དང་།
གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་

ཏེ། ཏུ་བ་བླ་འཕྱར་བས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བ་ལྟ་བུ། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་། རིགས་གཏེར་ལས།^༡ཆ་རིག་སྐོར་བཞིས་
གང་རིག་བཞི། །བཀག་པས་སྐྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། །^༢གཞུང་ལས་རྣམ་
གཞག་མང་བཤད་གྱང་། །འཕོག་ཏུ་སྐྱ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩལ་ནག་བཙོན་འབྱུང་
མེད་གེ་ཡང་། རྩ་^༣ཏེ་དབྱེ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔོངས་པར་མཛད་ནས།
ལྟ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ལ་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེས་དགག་བཞག་མཛད་
ཚུལ་ནི། ལུགས་དང་པོ་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞིའི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ། མའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་ས་པ་ཐོགས་མེད་སྤང་རུང་
གི་གཞི་ལ་མེ་སྤང་དུ་མི་རུང་ན། མའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་ས་པ་ཐོགས་མེད་ཡང་
སྤང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མེ་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆོ། རྟགས་སུ་
འཕོད་དཔོས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འཕོད་རིགས་ཀྱི་
འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཕོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

༡ མེས་པོའི་ཤལ་བཞག ༡༩། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིགས་གཏེར། ༣༥༡༩།

༢ མེས་པོའི་ཤལ་བཞག ༡༩། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིགས་གཏེར། ༣༥༡༩་ཏུ་ས་པ་
ཐོགས་མེད་མི་མིན་ཞིང་། ལྟ་མེད་ཕྱིར་ན་འཕོག་མི་ཏུ་ས།

༣ ག་ ༣༩་ན་༩་རྩ་ ༥་ ༣༩་བ་༩་རྩ་ ༩་

ལུགས་གཉིས་པ་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་འབྱེད་
པ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར།
གང་འདོག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ལས་ལོགས་སུ་ཅན་
ཀྱི་མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གང་འདོག་པའི་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
ཅིང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཅན་ཀྱི་
མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅན་
ཀྱི་མའི་སྤྱི་རིས་མ་ཟེན་ན། ཅན་ཀྱི་མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
པའི་གཞིར་གང་འདོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་དགས་ཞིང་།
ཅན་ཀྱི་མའི་སྤྱི་རིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ཅན་ཅན་ཀྱི་མེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གང་འདོག་པའི་རྟགས་སུ་སོང་ན་ཡང་། མེས་
གང་འདོག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་པས། དེ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་ཅིང་།
གཞན་ལས་ཀྱང་ལོགས་སུ་མ་བཤད་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅན་ཀྱི་
མེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གང་འདོག་པའི་འགལ་
དམིགས་ལོགས་སུ་འཆད་དགོས་ན། ཅན་ཀྱི་དུ་བས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་

༡ ག་རྩམ་ན་མ་གངས་ངེས་འདོག། བ་རྩམ་བ་མ་གངས་ངེས་འདོག།

ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྱང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་ཀྱང་ལོགས་སུ་འཆད་དགོས་པས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བཅུ་གཉིས་སུ་གྱངས་
 དེས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅན་
 ཀྱི་མེས་ཁྲབ་པར་ཞོན་པ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྱང་
 རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་
 བ་ཅན་གྱི་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ། ཅན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅན་གྱི་མེ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ། ཅན་གྱི་དུ་བའི་
 སྐྱ་རིས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཁ་ཆེ་རྩྭ་ན་གྱི་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་
 དགག་ཉགས་ཉི་ཤུར་འཆད་པ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩེ་ནག་པ་
 དང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་ནས།
 འབྲེལ་ཆུ་མ་དམིགས་པ་བཞི་བསྒྲུབ་ཏེ་བཅུ་དྲུག་གི་གྱངས་དེས་བཞེད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་དྲུག་ཏུ་བཤད་
 ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་རྒྱ་བུས་

པ་སྟོན་མེད་ཀྱིས་རང་སྟོན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་གྲང་རེག་
འགོག་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་
ལྷན་གྱི་ལུང་འདྲན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེས་རང་སྟོན་གྱི་ཆོས་སུ་
བྱུང་བའི་གཞིར་གྲང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ལས་ལོགས་སུ་
ཅན་གྱི་མེས་རང་སྟོན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་གྲང་རེག་འགོག་
པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཆད་པ་རྟོག་བཟགས་འབའ་
ཞིག་ཡིན་གྱི་སྤེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དགག་རྟགས་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ན། འགལ་
དང་འབྲས་བུ་དག་བྱུང་དང་། །ཞེས་སྟོན་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་བར་བཤད་པ་
དང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སྟོན་གྱིས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་
རྒྱ། །ཞེས་སྟོན་གྱི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། །དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་
འདི་ནི་སྟོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་བྱུང་དང་། །ཞེས་
སྟོན་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞིར་བཤད་པ་ནི།
གང་ལ་གང་འདུས་པའི་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན། དེའི་

༡ ག་༣༩་ན་༥་གཞིར། བ་༣༩་བ་༥་གཞིར།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱེད། ༤༢། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༢༠༡༡་༡༦།

ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི།
འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དགག་ཉགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཤད། དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྟོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནམ་
པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་
དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཅེ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་
མ་དམིགས་པའི་སྟོར་བ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་
གཞོད་པའི་འགལ་རྩེ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། བརྒྱད་ཉགས་དངོས་སུ་
གཞོད་བྱེད་སྐབ་པའི་སྟོན་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
གཏན་ཆེགས་གཉིས་སུ་འདུས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐབས་འདིར་རང་
བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་ཉགས་གཉིས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་རྩེ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་
འབྲེལ་ཡུལ་དོན་གཞན་དང་། དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་འབྲེལ་
རྩེ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ཐམས་ཅད་
རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་
སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། ཕྱིར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་

༡ ག་ན་བ་ན་རྒྱད། པ་ན་ལ་ན་ལ་རྒྱད།

ན་དགག་གཞི་དེར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བྱུང་བར་སྦྲང་བ་དང་། མི་
བྱུང་བར་སྦྲང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆེགས་སུ་ངེས་ཤིང་། གཉིས་པ་ལ། དེ་བྱུང་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་
འབྲེལ་བ་རང་དབང་དུ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། རྒྱ་དང་
ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འགལ་ཁྲ་དམིགས་པ་དང་།
འབྲེལ་ཁྲ་མ་དམིགས་པ་གཞན་རྣམས་ལ་བདག་གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་རང་དབང་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་
བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བརྒྱད་བསྟན་
ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབྲེལ་བ་ཤད་ཤུག་གློའི་ལུགས་དང་། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་དང་འབྲས་བུ་
དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་
བརྒྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དང་། ཞེས་པས་རང་བཞིན་འགལ་
དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཁྲབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ལུགས་ལ་
བསྟན། རྒྱ་ལྟར་བྱུང་བའི། །བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། ཞེས་པས་
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱ་འགལ་
དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་གཉིས་ལུགས་ལ་བསྟན། རོ་བོ་ལྟར་བྱུང་བའི། །བདག་ཉིད་དག་
ནི་མ་གྲུབ་པ། ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་

དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཤུགས་ལ་བསྟན། འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་པས་འགལ་འབྲས་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
།འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཅ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཡང་། བར་སྐབས་
ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་
བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། བྱེད་པར་བྱེད་པ་འགལ་
བ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་བྱེད་
པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་འོ། །རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ཡི་ནི། རྒྱ་འགལ་བ་
དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འོ། །འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་
ནོ། །རེ་ཞིག་འདིར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཏུ་བཤད་ཀྱི་འདི་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ནི། འགལ་དང་འབྲས་བུ་
དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོག་གཅིག་གིས་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཅ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞིར་ཡོད་པར་བསྟན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཐེ། ཤུགས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་བྱེད་འགྲེལ་བཤད། ༤༤༩་ ༡༤།

༢ ག་༣༤ན་ཅ་ཀྱང་། བ་༣༤་བ་ཅ་ཀྱང་།

ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།^༡ འགལ་བ་བྱུང་བས་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་གང་
བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་།
འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་བྱུང་བས་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་གང་བའི་རེག་པ་
མེད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན།
འདི་ན་ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་
མ་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་ཏུ་བ་མེད་དེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་
ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོལ་ནས་བརྒྱད། འགལ་དང་། ཞེས་པས་རང་བཞིན་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱེད་
འགལ་དམིགས་ལྷགས་ལ་བསྟན། འབྲས་བྱ་དག་བྱུང་དང་། །ཞེས་པས་
འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱུ་
ལྷང་རུང་བའི། བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་བྱུང་བ། །ཞེས་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན། རོ་མོ་ལྷང་རུང་བའི། བདག་ཉིད་
དག་ནི་མ་བྱུང་བ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ལྷགས་ལ་བསྟན། རྒྱུ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །མེད་ན་འཁྲུལ་བ་
ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༢༠༠༧།

དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་ལས།^੧འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་
སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་བཞི་དང་། རྒྱགས་ལ་བཞི་བསྟན་པས་སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་
པའི་སྒྲུང་བ་བརྒྱད་བསྟན་པར་བཤད།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་
དང་། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཞི་དང་། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པ་གཉིས་
ཉེ་བྱལ། རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འགལ་
དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ཉེ།
སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་སྒྲུང་བ་བརྒྱད་བསྟན་པར་བཤད། རྒྱགས་
ཕྱི་མ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཉེ། རང་འགྲེལ་ལས།^੨འགལ་བ་
གྲུབ་པས་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་གང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་ནི་བྱུང་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ཡང་
བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །ཅེས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས།^੩རྒྱ་མཚན་དག་འགལ་ན་ནི་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཉེ། དཔེར་ན། འདི་ན་བ་སྤྱ་ལྷང་བ་ལ་སོགས་པའི་

੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཟེ། རྫོབ་དཔོན་ཤུག་མོ། འགྲེལ་བཤད། ༤༤༩་ཉ།

੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་༤༥། ཚད་མ་ཟེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ།

੩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་༤༥། ཚད་མ་ཟེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ།

ཐུང་པར་མེད་དེ། མེ་ཐུང་པར་ཉི་ལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་
པར་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩོགས་འདི་ན་བ་སྤྱུ་ལྷང་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱེས་བུ་ཅན་མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་གོང་དུ་མ་གྲུབ་པ་
ཁོ་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི། སྦྱོར་བའི་བྱེ་
བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ^༡དེ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་གོང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་
ནས་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་
ཁས་ལེན་རིགས་ཀྱི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། རྒྱ་ལྷར་བྱང་བའི། །བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་
གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལུགས་ལ་བསྟན་ཀྱང་། མ་
དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་འབྲེན་ཚུལ་སྤར་ལྟར་རིགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་
ལས། ལུགས་བསྟན་གཉིས་བཤད་ཅིང་དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༡འགྲེལ་བར་གཉིས་ཁ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༢༠༡༡།

^༢ སྤྱུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༣༠༦།

བསྐྱར་བ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པ་གཉིས་ནི། ཉགས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཆོན་ཏེ་བསྐྱར་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ཚྭ་གས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བོད་
སྲ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་ཚྭ་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྲ་མ་ཁ་ཅིག །ནས་སྐྱུག་གི་རྒྱ་ཚྭ་གས་གངས་
ཆང་དེ། ནས་ས་ཚུ་ལུད་ཤོད་གཤེར་ཚྭ་གས་པ་ཆང་བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་
ཞིང་ཤར་མ། རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲ་བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཤར་མ།
ནས་སྐྱུག་གི་རྒྱ་ཚྭ་གས་གངས་ཆང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། དེ་ནས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནས་སྐྱུག་གི་རྒྱ་ཚྭ་གས་གངས་ཆང་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ནས་སྐྱུག་གི་རྒྱ་ར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས། དེ་ནས་སྐྱུག་གི་རྒྱ་ར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
དེ་ནས་སྐྱུག་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
དེ་ཡིན་ན། དེ་ནས་སྐྱུག་སྐྱེ་རུང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྲ་ཕྱི་གཉིས་འབྱུད། ཉགས་བར་'པ་བྱུབ་སྟེ།

རང་འབྲས་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ས་ཚུ་ལུད་པོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་ས་ཚུ་ལུད་པོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ལུག་
ལོའི་དབྱིད་ཀྱི་ཞིང་། རང་འབྲས་རྣམ་ས་ལུག་འབྲུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་
དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་འབྲས་རྣམ་ས་ལུག་འབྲུང་རུང་ལ་བདག་གཅིག་
དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ས་ཚུ་ལུད་པོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་
བའི་ཞིང་དང་། དེ་འབྲས་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་ཀྱི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་སྐྱེ་གུ་
བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཡིན་ན་རང་འབྲས་སྐྱེ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། རང་འབྲས་སྐྱེ་གུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཞིང་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་འབྲས་
རྣམ་ས་ལུག་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རང་འབྲས་རྣམ་ས་ལུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ།
བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་
ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འབྲས་རྣམ་ས་ལུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་
ན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་འབྲས་རྣམ་ས་ལུག་མི་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་

༡ ག་༤༠་བ་༤་བསྐྱེད། བ་༤༡་ན་༤་བསྐྱེད།

བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ལུས་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་
ཐལ། ལུས་པ་ཡིན་ན་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་^༡འཆང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཆང་
^༢རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
ཁོ་ན་རེ། ཞིང་དེ་དག་གིས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་རང་
འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ངེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་
བར་ཐལ། ནས་དང་རྩ་ལུད་བྱོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་
དེ། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་གང་
ཞིག །དེ་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། དེས་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
ནས་དང་རྩ་ལུད་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་
འབྲས་ནས་སྤྲུག་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད།
མི་སྲིད་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་
འགལ། སྲིད་ན་དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། རང་
འབྲས་ནས་སྤྲུག་སྐྱེ་བྱང་ཡིན་པར་ཐལ། ནས་དང་རྩ་ལུད་བྱོད་གཤེར་
སོགས་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁྱབ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་མི་བསྐྱེད་

༡ ག་ལྟ་ན་ན་བ་བ། བ་ལྟ་བ་ན་བ་བ།

༢ ག་ལྟ་ན་ན་སངས་རྒྱ། བ་ལྟ་བ་ན་སངས་རྒྱ།

བར་དེས་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དགག་པ། རང་ལན་འདེབས་
ཚུལ། དེ་དག་ལ་དོགས་པ་སྤང་བ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཅ་བའི་ཐལ་
འགྱུར་དང་པོ་ལ་འདོད་ལན། གཉིས་པ། ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་
དང་། ལྷ་པ་ལ། ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་སྦྱབ་པ་
ནི། རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་མི་བསྐྱེད་པར་དེས་ན། དེ་བསྐྱེད་རུང་མ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེའི་ལྷོག་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་
ཕྱིར། རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་སྲིད་ན། དེ་བསྐྱེད་དེས་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སྟོན་དུ་ཤ་ཟ་འཇུག་མི་འཇུག་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་དངོས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཆེ། ཉགས་ཆད་
མས་གྲུབ་ཅིང་། བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་ན། དེ་བསྐྱེད་
དེས་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། ཉས་ས་ཚུ་ལུང་བོད་
གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་
བསྐྱེད་དེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་
ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གོང་གི་ཚུད་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེའི་ལྷོག་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་ཟ་དངོས་སྐྱོན་དུ་འབྱུག་མི་འབྱུག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་དངོས་སྐྱོན་དུ་བཏར་བའི་ཆེ། ཉགས་ཆད་མས་བྱུབ་ཅིང་། བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དོགས་དཔྱད་གཞན་ནམས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་ན། དེ་འབྲའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཟེར་ན། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བསལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟའོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྲིད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ། ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མིན་པས་ཁྲབ། ཡོད་ངེས་མིན་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྲིད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་ལ་དངོས་སྐྱོན་ནམ་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་

མདུན་གྱི་ཤ་བ་དངོས་སྒྲིན་ནམ་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་སོགས་
ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྟུག་མི་བསྐྱེད་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ། ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཅོད་
གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་
བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང། འདི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་^༡ པ་ནི། དམ་བཅའ་གཉིས་ནང་འགལ་བར་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་^༢ ལས་
བཤད་ཚུལ། ནམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས་བཤད་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་
གྱི་ཚོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ཤ་བ་སྤྱིད་
དམ་མི་སྤྱིད། མི་སྤྱིད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ཤ་བ་ཆོས་
ཅན། བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་
དོན་ཤ་བ་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ཤ་བ་ཡོད་པའང་སྤྱིད། མེད་པའང་སྤྱིད་པར་ཁས་

^༡ ག་ལ་ན་པ་ལ་གསུང་བ། བ་ལ་བ་ལ་གསུང་བ།

^༢ སྟུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༣༥༦

མྱངས་ཀྱང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་
དགོས་པས་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཉན་ས་སྟུང་ལུང་
འོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེས་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་
པའང་སྲིད། མི་བསྐྱེད་པའང་སྲིད་པས་ཞིང་དེ་དང་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་
མི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཆད་མས་བྱུབ་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་
མཐུན་ཆད་མས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བ་ཀུན་ནས་མཆུངས་སོ། །ཁཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་མི་བསྐྱེད་པའང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་འབྲས་གྱི་ནས་སྟུང་ལུང་འོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་
ཆང་བའི་ཞིང་བྱེད་པར་བ་གཅིག་དང་། རང་འབྲས་ནས་སྟུག་མི་བསྐྱེད་
པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །ནས་དང་ཆུ་ལུང་འོད་གཤེར་སོགས་
ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྟུག་མི་བསྐྱེད་
པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན། མ་དེས་པ་ནི་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་
ནས་སྟུག་བསྐྱེད་པས་བྱུབ་པ་མ་དེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་བྱུབ་པ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས། དེ་འདྲའི་བྱུབ་པ་མདུན་གྱི་

སྐྱེས་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་པོས་ངེས་མི་རྒྱས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན།

གཉིས་པ། རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བོང་གི་ཅོད་
པ་དེའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། རུས་པ་ཆོས་ཅན། རྩ་བ་
ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་མ་
བརྗོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་མི་བསྐྱེད་
པར་ངེས་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རུང་མ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་ཡོད་
པ་འབྱུང། དེས་ན། རྣམ་ས་ཚུ་ལུང་དོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་
བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་མི་ཐ་སྟེ། དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས། འོ་ན། རྣམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་
པ་ཆང་བ་ཡིན་ན། རྣམ་གྱི་སྤྲུ་གུ་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་པས་བྱལ་བ་ཡང་མ་
ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་པ་ཆང་བའང་ཡིན། རྣམ་གྱི་སྤྲུ་གུ་མི་བསྐྱེད་
པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པས། གཞི་མཐུན་དེས་ནས་
གྱི་སྤྲུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་ན། བསྐྱེད་པར་རུང་བ་ཡང་ཁེགས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན། རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་
རུང་གིས་བྱལ་བ་ཁེགས་པར་ཐལ། རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པས་
བྱལ་བ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོགས་པ་ཅམ་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
བསྐྱེད་རུང་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྒྲོས་པ་རྣམ་

༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཉི་ལྔ་ལ་ཆབ་ཞེ། རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན། ༣༥༠་ན།

འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཀླའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྣམ་དང་
ཆུ་ལུད་འོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་
སྤྱག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ། སྐད་
ཅིག་གཉིས་པར་ས་པོན་བྱ་རོག་གིས་འདོན་པར་ངེས་པའི་རྣམ་དང་ཆུ་
ལུད་འོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་
སྤྱག་མི་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ཆོས་
ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱག་མི་བསྐྱེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་
གཉིས་པར་ས་པོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་^༡ བར་ངེས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་
ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཀླའ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཚོད་
པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་ལེ། རྣམ་དང་ཆུ་ལུད་འོད་གཤེར་སོགས་
ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱག་མི་བསྐྱེད་
པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༢ ཉགས་དང་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་དག་རང་
འབྲས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པས་

^༡ ག་ལ་ན་ན་པ་ལ་ཐོས་བར། ག་ལ་ན་པ་ལ་ཐོས་པར་ངེས།

^༢ སྤྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༣༤་༤།

ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། རུང་བ་ཙམ་གྱི་ཁྲབ་པ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་^༡ཅིག །ནས་དང་ཚུ་ལུད་མྱོད་
གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་པའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྟུག་
བསྐྱེད་པས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པ་ངེས་མ་ངེས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པ་རྣལ་མར་ངེས་མ་ངེས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འདྲའི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་མདུན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་
ལན་འདེབས་པ་པོས་དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་མདུན་གྱི་སྦྱེས་
བྱ་ལན་འདེབས་པ་པོས་དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༡སྤར་བཤད་པའི་ཞིང་དེས་སྟུ་གྱ་བསྐྱེད་
པའང་སྲིད། མི་བསྐྱེད་པའང་སྲིད་པས། ཞིང་དེ་དང་སྟུ་གྱ་མི་བསྐྱེད་པའི་
གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་
གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཀུན་
ནས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་
ཆོས་ཅན། ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཆོམ་

༡ ག་ལ་ན་བ་ཉ་ལ་མཁས་པ་ཅིག བ་ལ་ན་བ་ཉ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག

༢ སྟུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༣༩་༡།

ཟ་བར་ཐལ། ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན།
དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་ཀྱང་ཆད་མས་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཁས་ལྗངས་པས། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆད་
མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལྗངས་པར་མ་སོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཀླ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་བ་ནི།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ནས་དང་ཚུ་ལུད་འོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་
པའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་
ནས་སྤྲུག་འབྱུང་བུང་ཡིན་པས་ཁྲབ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་གི་
རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་
ཁྲབ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་འབྱུང། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དེ་རྣམས་མི་
འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་ངེས་པའི་
ནས་ས་ཚུ་ལུད་འོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་པའི་ཞིང་དེ་ཡོད། དེ་
རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཀྱི་ཀླ་
ལས། ནས་དང་ཚུ་ལུད་འོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་པའི་ཞིང་ཡང་ཡིན།
རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་

ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་བཤད་པས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་
བཟའ་བར་ངེས་པའི་ཞིང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་ངེས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ས་
བོན་བསྐྱར་མ་བཏབ་ནས་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་འབྲའི་
ཞིང་ཡོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་ངེས་
པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་ངེས་ཤིང་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ས་བོན་
བསྐྱར་མ་བཏབ་ནས་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ངེས་ཀྱི་ཞིང་གཞི་མ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་རང་གི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
དངོས་པོ་གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟུ། མཁས་པ་སྡེ་མའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་བ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་ངེས་པའི་རྟགས་བྱུང་བ་
ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་མ་ངེས་ཉེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ནི། བྱུང་བ་མེད་ངེས་
ཡིན་པས་བྱུང་ལ། ལྟག་ལྟན་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་འདོད་ན་ཡང་
གང་ལ་ངག་སྟོབ་པའི་སྒྲིམ་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྟུབ་པའི་འགལ་

༡ སྟུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཐེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༡་༤།

བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོ་བོར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆོད་
མས་མཐོང་ཞིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དགོས་པས། ཉགས་
དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉགས་དེ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་ལ་སྟུན་འབྲེན་ཡང་དག་དུ་མཐོང་
བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་
ཞེས་བྱ་ཡི། རྗེས་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན། འདིའི་
དོན་ནི། རིགས་གཉེར་ལས།^༡མ་ངེས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པའི་ཉགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་
ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
སྐྱ་ཉག་པར་^༢སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཉིད་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་

༡ མེས་པོའི་ལུལ་བཞག །༡༩། ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིགས་གཉེར། ༣༩་༡༩།

༢ ག་ལེལ་བ་ལ་སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་ལ། བ་ལེལ་ན་མ་སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་ལ།

ཉག་པར་སྐྱབ་^༡པའི་བྱུང་བ་མེད་དེས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེས་རང་ཉིད་
སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། སྐྱ་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དག་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་
པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་བ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་
བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་
བསྐྱབ་^༢པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་བ་མེད་པར་དེས་པའི་བྱིར། དེས་རང་ཉིད་
དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་དེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། ^༣དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་དེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་

༡ ག་ལེལ་བ་པ་ལ་བསྐྱབ་པས། བ་ལེལ་ན་ལ་བསྐྱབ་པས།

༢ ག་ལེལ་བ་མ་བྱུང་། བ་ལེལ་ན་ལ་བྱུང་།

༣ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༨། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༤༨༡་༣།

ཚོམ་ཟ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །རིགས་གཏེར་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཚོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་སྐྱབ་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སྤར་
བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུད་ལ་སྤར་
མ་ནས་ལྡན་བཞིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དུ་མ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་སྤྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ཀྱིས་
འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་ན། རིགས་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་ལས་
ཉ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ། །དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། །མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་མཐུན་ལ། །མ་མཐོང་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །མི་

༡ མེས་པོའི་ལུལ་བཞག ་༡༥། ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། ༣༩་༡།

༢ མེས་པོའི་ལུལ་བཞག ་༡༥། ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། ༣༩་༡༤་ཕྱོགས་མིན་
གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ། ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་དབྱེ་ན་བཞི། ཕྱོགས་ལས་གཞན་འཇུག་ཐུན་མོངས་པ། དབྱེ་
ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བརྗོད་མི་ཚོད། ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་
མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། མ་མཐོང་འགལ་
བའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན།

མཐུན་སྟོགས་མཐོང་མཐུན་སྟོགས་ལ། །མ་མཐོང་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། །ཁ་ཅིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་བསྐྱབ་^༡པ་ལ་སྟོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྟོགས་ཆོས་དེ་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་མི་མཐུན་
སྟོགས་ལའང་མ་མཐོང་བ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་སོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སྐྱབ་སོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆེགས་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་
ནས་མ་མཐོང་བ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་སྟོགས་
ལ་མེད། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད།
མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་སྐྱབ་སོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞི། དང་པོའི་མཆོན་གཞི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
ཏྲག་ཉྱེ། མཉན་^༢བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྷ་བྱ། གཉིས་བ་ནི། སྐྱེས་
བྱ་བ་རོལ་བོ་འདི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྷ་བྱ། གསུམ་བ་ནི། བྱས་བ་སྐྱ་ཏྲག་བར་^༣སྐྱབ་བ་ལ་
སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཞིང་། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་

༡ ག་ལ་ལ་ན་མ་བྱུག་ བ་ལ་ལ་ལ་བྱུག་

༢ ག་ལ་ལ་བ་ན་ཉན། བ་ལ་ལ་ན་ཉན།

༣ ག་ལ་ལ་བ་ན་སྐྱ་ཏྲག་བྱུག་ བ་ལ་ལ་ན་ཉན་ཏྲག་བྱུག་

༡ ག་༤༥་བ་༤་བྱུབ། བ་༤༦་ན་༣་བྱུབ།

၂၃၃

ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཞིང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་གཉིས་དང་གཞལ་བུའི་
འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་བྱེད་ཐོང་། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་
བུ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། བཞི་ཟེར། གཉིས་པའི་མཆོན་གཞི། བྱེ་
བྲག་པའི་དོ་ཐོང་སྐྱ་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་མིན་པ་ཏྲགས་སུ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུ། ཏྲགས་འདྲིའི་དོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཏྲག་པ་ཡིན་ན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་པའི་
ཁྲོད་ལ་ལྟོས་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའང་འདོད། ཏྲག་
པ་ཡིན་ལ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྲུབ་
སྟེ། དེས་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་ཕན་ཏྲག་པར་ཡང་འདོད། དེ་ལུས་ཅན་དུའང་
འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་མཆོན་གཞི། དུང་སྐྱ་ཙོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་
མི་ཏྲག་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པའི་མཆོན་གཞི། དུང་སྐྱ་ཙོལ་
བྱུང་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་^༡ པ་ལ་མི་ཏྲག་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་སྟག་ལྟ་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལ། ཡང་དག་
སྟག་ལྟ་དང་། རག་ལ་བ་སྟག་ལྟ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྟབ་གི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྟབ་པ་ལ་སྟག་ས་ཆོས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྟབ་གི་མཐུན་སྟག་ས་ལ་མཐོང་།
མི་མཐུན་སྟག་ས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། །མཆོན་གཞི་ནི། སྟེས་བུ་པ་རོལ་པོ་

༡ ག་ཅེན་ཅ་བསྐྱུབ། བ་ཅེ་བ་ན་བསྐྱུབ།

ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
ཆོད་མས་མཐོང་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། མཆོན་གཞི་ནི། སྐྱེས་བུ་
པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནམས་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པ་རིགས་གཏེར་
འགེལ་པར་བཀོད་པ་རྗེས་འབྲང་གིས་བཀྲལ་བ་བཞིན་གྱིས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་དར་སྤྲིལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགོད་ཚུལ་ནི། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་མེད་
ནས་མ་མཐོང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོན་ཉིད་དེ་ནམས་མི་འཐད་དེ།

མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་དེས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། དེས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་སྐྱད་ཀྱི་
སྐྱ་འཛོན་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་
འདུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིགས་གཏེར་བ་རྣམས་ན་རེ། མཉན་བྱ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད། མི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཉན་བྱ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་ལ་ཡང་གཏན་མེད། མི་
མཐུན་སྟོགས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་
གི་ཐལ་འགྲུར་དེ་ཐམས་ཅད་གཞོད་ཁྱེད་དུ་མི་འདུག་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
དག་དོན་གཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་ན། སྟོགས་ཆོས་མཐུན་སྟོགས་ཡོད་

༡ ག་ལཱ་བ་ན་རྟག་བསྐྱབ། བ་ལཱ་ན་ན་རྟག་བསྐྱབ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ༧༣༩།

མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་
བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་
ལོ་ལས། མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཏན་
མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཉན་བྱ་སྤྱི་
མི་རྟག་སྤྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་སྤྱི་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དོན་
གཅིག་པ་དང་། མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤར་ལྟར་
ཁས་ལེན་པ་ནང་འགལ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། གཞལ་
བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྲུབ་ཁས་སྦྱངས། དག་སྤྱིའི་རྟགས་ཀྱིས་དག་སྤྱིའི་སྤྱེས་བུ་པ་
རོལ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྲུབ་ཁས་སྦྱངས།

༡ ག་ལ་ན་ན་ལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། པ་ལ་པ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ།

ཚུལ་^༡ བྱུང་གི་བྲག་རི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དྲུང་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཚུལ་
བྱུང་དྲུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་
གྱི་འཕྲེང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རིགས་གཉེར་འགྲེལ་བ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་བ། རྩེ་བྲག་
བས་འབྲུང་བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོན་ལུས་ཅན་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་
དེ། རྩེ་བྲག་པའི་རོ་བོར་རིག་བྱ་ཅན་གྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་བ་འབྲུང་
བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོན་ལ་འཇུག་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྩེ་བྲག་བས་རིག་བྱ་ཅན་གྱི་
རྟགས་ཀྱིས་འབྲུང་བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ^༢སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩེ་བྲག་བས་འབྲུང་བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོན་རྗེས་
དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་ཅིང་། རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་འགལ་བར་
རྩེ་བྲག་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་གཉེར་བ་རྣམས། གཞལ་
བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་

༡ ག་ལ་ན་པ་ལ་ཚུལ་བྱུང་། བ་ལ་ལ་ལ་ཚུལ་བྱུང་། མ་དཔེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུལ་བྱུང་ཞེས་འབྲུང་ཡང་
ཚུལ་མ་བྱུང་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

༢ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༠༡་༢༡།

རིགས་གཉིས་འགྲེལ་བར། གཞུལ་བྱ་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ།
མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་
དེས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་རྣལ་མར་མ་ངེས། ཁྱོད་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་བྱེན་ཅི་ལོག་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ། ཁྱོད་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྒྲོན་གཙོང་ན་གཞི་
མཐུན་བསྐྱས་ནས་འཛོག་གོ། །ཡང་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་ཡང་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མ་ངེས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་
གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

སྒྲིག་གཅོད་ན་གཞི་མཐུན་བསྐྱུས་ནས་འདྲི།

གཉིས་པ་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་དབྱེ་
ན། མཐུན་སྐྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་། མི་མཐུན་སྐྱོགས་ལ་ཡོད་
ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཐོང་པའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཆེགས། མི་མཐུན་སྐྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་། མཐུན་སྐྱོགས་
ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཐོང་པའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་
པའི་གཏན་ཆེགས། མཐུན་སྐྱོགས་མི་མཐུན་སྐྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་
ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཐོང་པའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཆེགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། མཉན་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྤྱིས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་
ཅན། ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ།

གསུམ་པ་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆོད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
པའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེད་གཞི་དང་མཐུན་སྐྱོགས་དང་། མི་
མཐུན་སྐྱོགས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས། ཚེད་གཞི་ལ་ཡོད་པར་དེས། དེས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེད་གཞི་དང་མཐུན་སྐྱོགས་ལ་སྐྱུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་མ་དེས།

ཚོད་གཞི་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆེས་
ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆེས་ཅན་དང་།
དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེས་ཁྱོད་
དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆེས་ཅན་དང་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། ལྷག་ལྷན་
གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་
མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཆེས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆེགས་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་
བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས། མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཁྲབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་གྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད། མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས།
མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་
དངོས་ཀྱི་^༡མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་
འཁོར་ལོ་ལས། ^༢སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཤད་ཀྱང་། རོན་ནི། སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། རི་བོར་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་བ་ནི། དུང་སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཚྱལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་
ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་བ་ནི། དུང་སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཚྱལ་བ་
ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། བཞི་བ་ནི། ཕྱོགས་
ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས། སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཤད་བ་ནི། རྩེ་བཅུན་པའི་སྤོ་རོ་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་བ་ཡིན་
གྱི། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྤྱ་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་མི་འབྲུག་སྟེ། ཉག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྩེ་བཅུན་པའི་རོ་བོར་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྤྱ་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འབྲུག་སྟེ། རྩེ་བཅུན་པས་^༣རེག་བྱ་ཅན་
ཡིན་ལ་ཉག་པ་ཡིན་པའང་འདོད། དེས་ཉག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་
ཡིན་པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་

༡ ག་ལ་བ་ན་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི། ག་ལ་ན་ན་དངོས་ཀྱིས་ངེས་པའི།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་། གཏན་ཆིགས་འཁོར་ལོ། ༤༤༡།

༣ ག་ལ་བ་ལ་ལྷེ་བྱ་བཞི་པའི་རེག་བྱ། ག་ལ་ན་ལ་ལྷེ་བྱ་བཞི་པའི་རེག་བྱ།

རྟག་པར་འདོད། རེག་བྱ་ཅན་དུ་འང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཐུན་
 རྟོགས་མི་མཐུན་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འདུག་པའི་རྟགས་
 དངོས་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ།

གཉིས་པ་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ། མཆོན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཐུན་མོང་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་རྟོགས་དང་
 མི་མཐུན་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ལྟག་ལྟན་
 གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་དང་། འགལ་བ་ལྟག་
 ལྟན་གཉིས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་
 པའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟོགས་ཆོས་ཅན་
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་
 པར་ངེས་རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ།
 དཔེར་ན། དག་སྒྲའི་སྒྲེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་ཏེ།
 དག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་

ལ་ཡོད་པར་ངེས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བ། དཔེར་ན། ངག་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་མཐུན་
ཡིན་ཏེ། ངག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། ངག་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངག་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱ་པ་རོལ་
པོ་ཀྱན་མཐུན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ལྟ་བུ་གི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆེགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོག་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟེགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བ་ལྟ་བུ་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ངག་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངག་
སྤྱོད་སྤྱོད་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཐུན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་གི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོག་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟེགས་ཆོས་
ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡོད་
མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྟ་བུ་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆེགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་
པས་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། མེད་ན་མི་འགྲུང་ངེས་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེན། མེད་ན་མི་

འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཉགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ། ཉགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་བྱས་པ་ལ། རང་སྡེ་སྟོབ་
དཔོན་དབང་ཕྱག་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྗོག་བྱབ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་
འགོག་པ་ལ། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས།
མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྱུང་བོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞུང་དེ་
རྣམས་ཀྱང་དོན་ཆོན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྗོག་བྱབ་བྱབ་པ་འགོག་པ་དང་། ཉགས་ཡང་
དག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཉགས་ཆོས་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྐབས་བྱེད།
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་
ནས། གཏན་ཆོགས་མེད་སྐབས་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་
ན་ཡང་ག་ལ་ངེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་ལ། སྐབས་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་
པ་དང་། དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། གཉིས་ཡོད་པའི་འབྲས་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་

བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འཆད་པ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས།
དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རང་བཞིན་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལའང་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ནི།
དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་
དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ནང་ནས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འཆད་པ་ནི། འཇུག་པ་སྟོ་སྟོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་
པ་ནས། ཕྱིར་ན་ཆོད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། སྣང་
བྱུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་
འཆད་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་རྣམས་ལ་རྩོད་
པ་སྟོང་པ་ནི། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་འཆད།

འོ་ན། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བ་
འགོག་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བར་འདོད་པའི་རང་སྟེ་རྣམས་དགག་

པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་དགག་པ་
དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་སྟོབ་
དཔོན་སྟོགས་སྤང་མི་བཞེད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་
གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་བཞེད་
པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ལ་ལུང་འགལ་དུག་གིས་འགོག་བྱེད་འཆད་པ་
ལ། འཁྱལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མི་ལྟན་འཁྱལ་བ་
མེད་པ་ཅན། །ཞེས་པའི་པར་གསུངས། གཉིས་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་
རང་སྡེ་དང་། གཞན་སྡེ་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞོད་བྱེད་བསྟན་
པ་ལ། དུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།
གསུམ་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ལ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་གྱི་སྟོ་
ནས་འགོག་པ་ནི། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད།

འཁྱལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་མི་
མཐུན་སྟོགས་¹ ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་སྟོབ་དཔོན་
སྟོགས་སྤང་གིས་བཞེད་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་

༡ ག་༥༠་བ་༢་གྱི། བ་༥༠་བ་༢་གྱི།

༢ ག་༥༠་བ་༣་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་། བ་༥༡་ན་༡་མི་མཐུན་ལ་མ་མཐོང་།

འགལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་ཚུལ་རྩིས་བྱ་ཞེས། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལྟར་ན། རིགས་སྒོའི་དག་ཉམས་པར་ཐལ་བ། ལྷག་ལྷན་འབྲལ་བ་
ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ལྷོག་པ་ཅན་ཅམ་དུ་བཤད་
པ་ཉགས་སུ་ཐལ་བ། ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
མ་ལོག་པར་ཐལ་བ། བྱད་པར་མཉན་བྱ་ཉགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ།
སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ།
དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་ནི། འབྲལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད། དེའི་སྒྱུན་སྒྲིང་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་
ཅན་དེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་
ལྷོག་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ལྷོག་པ་ཅན་ཡང་
གཏན་ཆོགས་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། མ་གྲུབ་
སྒྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བསམ་འཆད། ལྷ་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་ནི།
བྱད་པར་ནམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ལྷག་པ་ནི།
མ་མཐོང་བྱུང་རེག་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

ལྷང་འགལ་ལྷག་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་
སྒོ་དང་འགལ་ཚུལ། ཀུན་བཏུས་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ། ལྷང་གི་
རབ་དབྱེ་དང་འགལ་ཚུལ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་བྱུང་། དང་པོ་ནི། འབྲལ་བ་
ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། བྱས་པ་
སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་

ཕྱིར་དུ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་
སྒྱུར་གྱི་སྒྱབ་ངག་ཡང་དག་སྒོས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རིགས་སྒོ་ལས། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉིན་པོར་གཉིས་ཀ་
བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་བ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་བ་ལ། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་བ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་སྒྱག་
པོར་མཚུངས་བ་དེ། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་སྒྱག་པོར་མཚུངས་
པའི་ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་རྣམས་རོ་མངར་བ་དང་ལྡན་པར་སྒྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ ལྟོག་
བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་
ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་བས་རོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གདོན་
མི་ཟ་བར་མཚུངས་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རིགས་བ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་བ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ། སྟོག་ལྡན་
ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཏུ་
ཐལ་བ་དང་། བྱད་པར་མཉན་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་

ནི། ལྷོག་པ་ཅན་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། ལྷོག་ལྷན་
ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ལྷོག་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་^༡སྟེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱབ་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་བྱབ་སྟེ། མ་དམིགས་
པ་ཅམ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། མ་བྱབ་སྐྱར་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི།
བུས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཡང་བུས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་
བྱབ་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བུས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱབ་
བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

གསུམ་པ་ནི། བྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་

^༡ ག་༥༡་བ་༣་གཉིས་པ་སྐྱབ་སྟེ། བ་༥༡་བ་༤་གཉིས་པ་སྐྱབ་སྟེ།

ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་
སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
ཞིག །དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་
ཕྱི་ཁོལ་ཀྱིས་མཉན་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་
ཅམ་ཀྱིས་ལྟོག་ཁུབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མདོ་རང་
འགྲེལ་ལས། ཁུད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། དེའི་སྦྱོར་སྤྱོད་དགག་པ་ནི། ཆད་མ་
གཞན་ཀྱིས་གཞོད་ཅེ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག་
མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
པ་དང་མི་ལྡན་པ་བྱེ་བྲག་པས་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ས་རྒྱ་
མེ་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྟོག་
ཁུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཁོལ་ཀྱིས་རྟགས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་ལྟོག་ཁུབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེ་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་མཐོང་
བ་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་རྒྱུད་གི་
ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག །ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་

རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྤང་རུང་གི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་
ལའང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ན། སྤང་མི་རུང་གི་ས་ཚུ་མེ་
གསུམ་ལའང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྤང་རུང་གི་ས་
ཚུ་མེ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་
བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་བས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་
ལ། རྒྱང་གི་རབ་དབྱེ་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེ་དང་འགལ་ཚུལ། མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག་ཤེས་སོགས་གྱིས་
འཆད། སྤང་མི་རུང་གི་ས་ཚུ་མེ་ལ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
མི་ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་པའི་དབང་མཛོན་གྱིས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་
མི་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བ་དག་འགོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་རེགས་པ་
མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག སྟོབ་དཔོན་དབང་
ལྷག་སྟེས་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོག་བྱུང་
བྱུང་པར་ཁས་ཁྲུངས་པ་ལ། ལུང་གི་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་གྱི་ལོག་རྟོག་ལ་
ལུང་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་
སྟེས་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོག་བྱུང་བྱུང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུན། ༢༡ ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༢༡༩༡

པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་བཅད་ཞེན་དོན་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་དུས་དར་རྟེན་ལས།^༡འདི་ལ་མཁས་པ་
སྤྲུལ་ཁ་ཅིག །རང་སྤེལ་ལུང་གིས་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
བ་ནི། དེགས་པའི་གནད་ཆེན་པོ་འཆུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་
ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གཞོད་བསྐྱབ་བཞེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

^༡གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་ཆད་མས་དེས་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་
དབྱེད་པ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་
བྱབ་པར་འདོད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
བྱབ་པ་དེས་པ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་
པ། ཚུལ་གསུམ་ངོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་དེས་
པ་ལ་ཆད་མ་ནམ་པ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་
འགལ་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ། རྟགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་བྱས་པ་དེས་པའི་ཆད་
མ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ནམས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་དང་པོ་འགྲོ་མི་དགོས་ན། དུང་སེར་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་

༡ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཟ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྟམ་དེས་རྟེན་ཆེན། ༢༡༩་༡།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༩། ཆད་མ་ཅི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྟམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༩༡་༣།

པར་ཐལ། དུང་ཚད་མས་བྲལ། དུང་སྟོན་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཞིགས་པའི་
ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྲལ་
ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་འགལ། ཚད་མ་གཉིས་པ་མི་དགོས་ན། ཤེས་བྱ་
མ་ཡིན་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་
དུ་ངེས། དེ་ཏྲག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། སྤར་ལྟར་
དེ་སྟོར་གྱི་རྗེས་བྲལ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་པ་མི་དགོས་
པ་དང་འགལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། གཞི་མ་བྲལ་གྱི་ཏྲག་པ་ཞིགས་ན་ཉེས་
པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཏྲག་པའི་ཞེ་ན། རི་
བོང་མགོའི་རྩ་ཏྲག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ཏྲག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་ཏྲག་པར་ཚད་
མས་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྩ་ཏྲག་པར་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་རྩ་ཡོད་ན་ཚད་
མས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གསུམ་པ་
མི་དགོས་ན། གཞལ་བྱ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་གཞི་
གཞལ་བྱ་ཚད་མས་ངེས། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ཚད་མས་ངེས་
པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། དེ་སྟོར་གྱི་རྗེས་བྲལ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་

༡ ག་པ་ལ་ལ་ལ་ཏྲགས་ཞིགས་ན། པ་ལ་ལ་ལ་ཏྲགས་ཞིགས་ན།

༢ ག་པ་ལ་ལ་ལ་མོ་གཤམ། པ་ལ་ལ་ལ་མོ་གཤམ།

གསུམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་འགལ།

གཉིས་པ་ནི། སྔོན་དཔོན་སྟོགས་སྒྲང་གི་སྔོན་མ་གཞུང་ལེགས་པར་
མི་ཤེས་པ་དག་དང་། གཞན་སྟེ་པ་དག །རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་རྟགས་
མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་ཏེ།
མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་གོལ་ལ་སྒྲང་དུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྟོགས་ཆོས་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་
འགྲོ་དང་། ལྟོག་སྟོགས་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་
གངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་མེད་པ་
དང་། ལྷ་པོ་དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དང་། ཚུལ་བྱུག་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

གསུམ་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས།^༡མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་
པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལྟོག་པས་གཞན་
ལྟོག་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཏན་ཆོགས་གོ་བར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་ཚུལ་གསུམ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ། ༤༡༩་༢༡།

ལའང་། །དེ་ཡི་མ་འབྲུག་བསྐྱོད་དོན་དུ། །འབྲུག་བ་ཅན་གྱི་གཉིན་པོར་
ནི། །དེས་བ་བརྗོད་བར་མཛད་བ་ཡིན། །འབྲེལ་བ་དེས་བ་མེད་བར་ནི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་བ་དེས་བ་མེད་དེ། དེས་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་བར་
མཛད་བ་ན་དེས་བ་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེས་
བས་ནི་འགལ་བ་དང་དེའི་སྟོགས་དང་མཐུན་བ་ནམས་བསལ་ཏོ། །ལྷོག་
བ་དེས་བས་ནི་མ་དེས་བ་དང་དེའི་སྟོགས་དང་མཐུན་བ་སྟག་མ་དང་
སྟན་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཅིག་ལ་བྱུང་བ་
དགག་བ་ཡིན་ནོ། །རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་བས་ནི། མཐུན་པའི་སྟོགས་
དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དག་ལ་སྟག་མ་དང་སྟན་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དག་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ་། ལུང་དོན་བཤད་བ་དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་
གྱི་ཆད་མ་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
བར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་ཆད་མས་དེས་བ་ལ། བྱས་
མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་དེས་བ་ལ་རག་ལས་ཏེ། སྐབས་གྱི་ཕྱི་
ཁོ་ལ་གྱིས་ཉགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་
མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བྱས་མི་ཉག་འབྲེལ་མེད་ཡིན་
ན། བྱས་བ་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་གང་གི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཅིག་
ལྟོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་དེ་ནི།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པ་དེ་གཉིས། དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།
ལྟོག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་མི་ཚག་གོ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་
བར་མི་འདོད་ན། གཏན་ཆེགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་འཆད་པ་ན། དེས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་དེས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་
པ་དེས་མི་རྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ཡང་། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དེས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་
མཛད་པ་ནི། དོན་གྱིས་ན་འབྲེལ་བ་ཡང་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དེས་པ་མེད་དེ།
གཏན་ཆེགས་དེས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་དེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས།

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། ཚད་མ་རྩེ། རྒྱུ་སྤྱོད་ནམ་འབྲེལ་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༡༩་༡༡།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། ཚད་མ་རྩེ། རྒྱུ་སྤྱོད་ནམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༡༤་༢།

ལོག་རྟོག་གང་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་ཅེ་ན། རྩིས་
བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་
དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་གཅད་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས། ཉིས་པ་གང་ཞིག་
གི་གཉེན་སྲོལ་ཚུལ་གང་ཞིག་ངེས་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། །འགལ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགལ་བ་རྣམས་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པ་རྣམས་ཉེ། འགལ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི་གང་དག་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ལ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་
ནི་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའོ་ཞེས་གསུངས།

ལྟོག་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་
པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་
ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ཡང་ཤུགས། ལྟོག་པ་ངེས་པས་ནི་ཞེས་བྱ་བར་སྐབས་དང་སྟུར་རོ། །མ་
ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐུན་སྲོལ་གི་མ་ངེས་པའོ། །དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ཤུགས་ལྟོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༡༤༥།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ཤུགས་ལྟོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༡༤༧༡།

བ་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་སྟེ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་སྐྱབ་པའོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོས་བ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་
བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས།^༡གཉིས་ཀ་ཞེས་བྱ་
བས་ནི་གཅིག་ལ་བྱུང་བ་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡང་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཆོལ་བའམ་ཕྱི་ཆོལ་བ་གཅིག་
ལ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རབ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཞེས་སྒྲོས་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས།^༢རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་སྒྲོས་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་བ་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བ་དག་ཀྱང་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲུང་རོ། །གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བ་དག་ཅེན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ཤུགས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༡༤་༣༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ཤུགས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༣༠་༣།

བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོས་
བ་བའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དག་ལའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ངེས་བ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་
འབྲེལ་བ་བཞེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་འགལ་ཉགས་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆོགས་རྣམས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་བ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། རྩིས་
བྱ་བ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་ངེས་བ་སྒྲོས་བ་དང་། དངོས་
གྱི་མ་ངེས་བ་དང་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་
རྣམས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་བ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། ལྷོག་བྱ་བ་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་ངེས་བ་སྒྲོས་བ་ཡིན་ནམ་མིན། ཕྱི་མ་མི་
རིགས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ^༡དེ་ལ་རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པས་ནི་འགལ་བ་
དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་རྣམས་བསལ་ལོ། །ལྷོག་བ་ངེས་པས་ནི་
མ་ངེས་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ^༢འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་བ་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་
བྱར་དུ་ངེས་བ་སྒྲོས་བར་འདོད་བ་ནི་རྣམ་པར་འབྲུམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་

^༡ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༥༧། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ། ༥༡་ན་༢།

^༢ སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆོབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༡་ན།

བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ཟེར་ན། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་
པོ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་
ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་སྤྱབ་ཟེན་པ་རྣམས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྤྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྤྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀྱན་
བརྟམས་སུ་གཞན་དོན་བསྤྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆེག་
ཟུར་དུ་རོ་པོ་ཞེས་པའི་ཆེག་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་ཆོལ་གྱིས་ཁས་མ་
སྦངས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྤྱབ་
བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀྱན་བརྟམས་སུ། གཞན་དོན་
བསྤྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆེག་ཟུར་དུ། རང་ཉིད་ཅེས་
པའི་ཆེག་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་
མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་བསྤྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་
ན་ཞེས་པའི་ཆེག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་སྟོན་ཅན་གྱི་སྤྱབ་དག་རྣམས་སྤྱབ་
དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆེག་སྟོས།
དོན་སྟོན་ཅན་གྱི་སྤྱབ་དག་རྣམས་སྤྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་
ཕྱིར་དུ་དོན་ཞེས་པའི་ཆེག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་སྤྱབ་སྟེ། དུས་
གཞན་གཅད་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལོག་པར་རྟག་པ་

བསལ་བའི་ཕྱིར། །འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྒྲར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་སྒྲར་
ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག་ །ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་མིན་པར་གྲུབ་དོན་
ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཡང་
དག་ལྟར་སྒྲར་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོད་
ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མ་མཛད་པར། ལྟར་སྒྲར་ཡང་
དག་ཡིན་པ་ཁོ་ན་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོམ་ན། བྱས་
པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་དུ་འགྱུར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་ཚུལ་ནི། མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་^༡ བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
སྒྱུར་བ་དེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དམ་མེད་ཉིད་ལ་
མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་
ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སྒྱུར་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
པའམ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྒྱུར་རྣམ་དག་ཡིན་པ་གང་

^༡ ག་ཡེ་བ་ཅ་བཟུང་བྱ། བ་ཡེ་བ་ཐ་བཟུང་བྱ།

རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
ཕྱིར་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་
ཆོག་ཟུར་དུ། སྤྱིའི་སྤྱིར་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་རིགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཁས་སྦྱངས། ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱིའི་སྤྱིར་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
གྲུབ་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཡིན་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྤྱིར་དུ་བྱས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་སྐྱབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ཆོག་དོན་འགོག །ལ་ལ་འབྲེལ་
མེད་བཤད་པས་དགོངས་པ་འཆད། །གཞན་དག་རབ་རིབ་དག་
གིས་གསུང་འདི་འདོར། །རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཁོ་ཐོས་
བཤད། །ཅེས་བྱ་བ་འདི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

འོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་
ཅིག །རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་
ནི། །ངེས་པ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དེ་ཡིན་གསུངས། ཁ་ཅིག །གང་
ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཡིན་

གསུངས། ལུགས་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། ཆུལ་གསུམ་སོ་
སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོ། དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་སྒྲིམ་
པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས།^༡ ཆུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་གིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གྱང་
སྒྱུར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་^༢པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༣ དེས་ན་ཀུན་བདུས་ལས། རྩེས་
དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་པ།
ཞེས་པ་འདིས་ཆུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ཐེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཀུན་བདུས་ནམ་དེས་སུ་བྱངས་པའི་
གཞུང་གི་ཆོག་ལ། དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་
མདོ་རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་རྩར། རྩེས་དཔག་
བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །འདི་རྒྱ་ཤེས་
པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདོ་རང་འགྲེལ་འབྱུར་གསར་ལས། དེ་ལ་དུས་
ཕྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆུལ་གྱིས་མདོན་སུམ་མམ། རྩེས་སུ་དཔག་པས་

^༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ང་། ཆུལ་ཆབ་རྩེ། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དར་རྒྱུ ༤༣༩།

^༢ བ་༥༩་ན་༩་ཞེས་གསུང་བའི། བ་༥༩་བ་༥་ཞེས་གསུང་བའི།

^༣ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཆུལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༥།

མཐོང་བའོ། །དེའི་རིགས་པ་ཡང་མཐའ་དག་གས། རྩོགས་གཅིག་ལ་
ཉིད་དོ། །དེ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། དེ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་
ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། འགྱུར་ཉིང་ལས།^༡ དེ་ལ་མངོན་སུམ་མཁ་རྗེས་སུ་དབག་བས་
མཐོང་གི། རྗེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྩོགས་
ཐམས་ཅད་དང་། རྩོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
འདི། སློབ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གྱི་
ཟུར་དུ། ངེས་བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།^༢ རྗེས་
དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །འདི་
རྒྱ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་
ཏེ། ཀུན་བདུས་གྱི་དར་རྒྱུག་ལས།^༣ མདོ་རྩེ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ། ངེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་ལས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་
རྩ་བ། སྐབས་འདིར་ངེས་བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ན། དེའི་འགྲེལ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༢། ཚད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་། མདོ་རང་འགྲེལ། ༤༧་༧།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༢། ཚད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་། ཚད་མ་ཀུན་བདུས། ༡་༡༧།

^༣ སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་གྱི་དར་རྒྱུག་ ༧༣༦་ ༡།

བ་ངེས་བཟླ་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་
རེ། རྩེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་རྩ་བ། རེས་བཟླ་
མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ནི་སྐྱབ་པའོ་ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ངེས་བཟླ་
མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་
སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། །དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་རྩེས་སུ་དབག་བས་
མཐོང་གི། །རྩེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་པའི་
གཞུང་འདིའང་སྐབས་འདིར་ངེས་བཟླ་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། མདོན་སུམ་མམ་རྩེས་སུ་དབག་བས་མཐོང་གི་ཞེས་
པའི་མཐོང་བ། རེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན།
རྩེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་པའི་རྩ་བ་ཡང་ངེས་བཟླ་
མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་རྒྱ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་
པའི་ཤེས་པ་རྒྱལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་། མདོ་རང་འགྲེལ། ༤༦་༧།

རང་གི་ལུགས་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་
མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། །འདི་རྒྱ་ཤེས་པ་འང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞུང་
སྐབས་འདིའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་
ངེས་བཞིན་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་སུ་
མདོ་བྲངས་པར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་
མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་འགྲེལ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག་ན་ཤེ། དེ་མི་འཐད་དེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ནི་སྐབས་
པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སྐབས་འདིའི་ངེས་བཞིན་མཛད་པའི་གཞུང་
ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་དེ་
མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པའི་རང་
འགྲེལ་དུ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ཞེས་སོགས་བྲངས་
ནས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཅུ་འགྲེལ་མ་
བྲངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་ལན་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་ངེས་བཞིན་མཛད་
པའི་གཞུང་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་
ཞེས་སོགས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་
ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ངེས་བཞིན་མཛད་པའི་གཞུང་
ཡིན། དེ་ལ་མདོན་སུམ་མཐ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི་ཞེས་སོགས་
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཞིན་

མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུབ་
པ་ཞེས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་
དུ་ངེས་བཞེད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཆོན་ཉིད་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཀྱས།^༡ གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་
གྱུབ་པ་ནི་སྐབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ངེས་པ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་གཉིས་ཀྱི་སྐབ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་
པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཞེད་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང།

གམ་ཟེས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ངེས་པའི་
བསལ་བྱ་གང་ཡིན་བསྟན་ནས། ད་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་བསལ་
བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བསལ་
བྱ་དང་། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསལ་བྱ་སོ་སོར་བསྟན་
པས་སྐབས་འདིའི་ངེས་བཞེད་མཛད་པའི་གཞུང་ལ་གཉིས་ཡོད་པར་
གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་དང་།
རྣམ་ངེས་ལས།^༢ འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ནི་རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་
པ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་ལས།^༣ སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཐེ། ལྷ་ཀྱས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༡༩་༣༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༢། ཆད་མ་ཐེ། དབལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་ངེས། ༤༩༢་༡༦།

^༣ སྟོབ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཐ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན། ༤༡༣་༣།

སྤང་པོས་བྲུབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། རོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་སུ།^੧གཉིས་ཀ་
ལ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ནི་སྦྱབ་པའོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཞེས་སོགས་
དང་།^੨གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
གཉིས་ཀ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་
ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
ལ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་
ན། སྤྱིའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པ་དང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་བྲུབ་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྦྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ལྟོག་བྲུབ་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་
ནས། རྟོལ་བ་གང་གིས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་

^੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས། ༧੭་༡༦།

^੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་། རང་འབྲེལ། ੧੩੯་༡༧།

^੩ ག་ལ་ན་༧་ཞེ་ན། བ་ལ་ན་༤་ཞེ་ན།

སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་
སྟོན་པ་ལ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀྱི་ལ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཞེས་པའི་
གཞུང་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན། རྒྱགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་གི་ཟུར་དུ། ཡོད་
པ་དང་། ཉིད་དང་། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པར་བྱས་སྟོས་པ་དང་།
ངེས་པ་སྟོས་པ་དང་། རྩེས་བྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ།
ཡོད་པ་དང་། ཉིད་དང་། ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིས་མ་སྟོས་པར་སྤར་སྟོས་པ་
དང་། རྩེས་པ་སྟོས་པ་དང་། རྒྱག་བྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་
ཟུར་དུ། མེད་པ་དང་། ཉིད་དང་། ཉིད་མེད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པ་དང་།
ངེས་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན།

རྒྱགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་
པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
’བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་ཅེས་པའི་
ཆོག་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་
ཉལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྤྲ་
མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་གཅད་པར་

༡ ག་༥༤ན་མ་བཟུང་བྱའི། བ་༥༤བ་མ་བཟུང་བྱའི།

བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་
ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པར་ཕྱིས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་
ན། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
ཚོལ་བ་དེས། རང་ཉིད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་ལྟན་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ནི། མིག་
གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་གྲུབ་
པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི་སྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་
བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ལྟོན་ཤིང་ནི་སྟོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྟོན་ཤིང་སྟོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ལོ་མ་འཁུམས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་སྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་
ཅད་ནི་མཆོན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འགའ་འགའ་
ཅམ་ཁོ་ནར་ཐད་པ་ལྟ་བུ། ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྟོས་པས་ནི།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་ལོ། །

ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་ན་ནི།

མཉན་^༡ བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་པ་
སྒྲོས་པས་ནི་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
གསུངས། རྗེས་ཁྲབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ཡོད་པ་སྒྲོས་
པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
རྟགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་གཅོད་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་
དུ་ཉིད་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཅོད་རུས་ཏེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་
གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་
མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་མ་དེས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་
སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་
ཆིག་བྱར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིས་མ་སྒྲོས་པར་སྤར་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ཚེ་ལ་བྱང་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཏུ་བསྟན་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ཉིད་ཡོད་
པའི་སྤར་མ་སྒྲོས་པར་ཕྱིས་སྒྲོས་ན། ཚེ་ལ་བྱང་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

༡ ག་༥༩་བ་༩་ཉན་པར། བ་༥༩་ན་༣་ཉན་པར།

བའི་རྗེས་ཁྱབ་མིན་ནམ་སྙམ་བའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་
སྒྲོས་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོལ་ས་མཐའ་
དག་ལ་ཡོད་དགོས་སམ་སྙམ་བའི་དོགས་བ་སྐྱེ་བའི་བྱེད། དེས་བ་སྒྲོས་
བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། དག་སྐྱེ་རྟོགས་ཀྱིས་དག་སྐྱེ་རྟོགས་བྱ་བ་རོལ་
པོ་ཆགས་བལ་དུ་སྐབས་བ་བཞིན་དུ། བྱས་བ་སྐྱ་མི་རྟོག་བར་བསྐྱབ་བ་ལ་
སྦྱོལ་ས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་དེ། བྱས་བ་སྐྱ་མི་རྟོག་བར་སྐྱབ་
བའི་མཐུན་སྦྱོལ་ས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོལ་ཟ་བ་བཅད་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་
བྱེད།

དེ་ལྟར་ཡང་། འཐད་ལྗན་ལས།^༡འདིར་ཡང་ཡོད་བ་སྒྲོས་བས་ནི་
འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མཐུན་བའི་སྦྱོལ་ས་ལ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཉིད་སྒྲོས་བས་ནི་ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་བ་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་
བའི་སྦྱོལ་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་
ཡོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་བ་སྒྲོས་བ་ལས་སྤར་དེས་བར་བཟུང་བ་སྒྲོས་བས་
ནི་ཡོད་བ་ཡིན་ཡང་^༢མཐུན་བའི་སྦྱོལ་ས་ལ་མ་ཁྱབ་བ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་
བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་སུ་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་དེས་བར་བཟུང་
བར་བྱས་ནས་ནི་དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མཐུན་སྦྱོལ་ས་ལ་ཡོད་
བ་ཉིད་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་

༡ ག་༥༩ན་མ་འཐད་ལྗན་ནས། བ་༥༩བ་མ་འཐད་ལྗན་ནས།

༢ ག་ ༥༩བ་ཡིན་ཀྱང་། བ་༥༩བ་ལ་ཡིན་ཀྱང་།

བཞིན་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་པའི་ཆོག་གིས་རྗེས་
སྤྱོད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་བཞིན་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་
བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་བཞིན་ལ་སྤྱོད་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ལོ་
ཞེས་གསུངས།

ཕྱོག་ཁྲབ་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་
ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་
འགལ་ཉག་མ་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་གཅོད་ཅུས་ཏེ། དེ་སྤྱབ་གྱི་འགལ་ཉག་མ་ཡིན་ན། དེ་སྤྱབ་
གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་
ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མི་ཉག་པའི་ཉག་མ་གྱིས་
དུང་སྤྱོད་ཅོལ་བྱུང་དུ་སྤྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་གཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཟུར་དུ་ཉིད་མེད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པར་བྱས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ཅོལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་དུ་བརྟེན་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་མེད་པའི་སྤར་སྟོས་ན་ཅོལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་
མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་སྤྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོས་ན་ཅོལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་

༡ ག་༥༤་བ་༥་དེ་ཟུར། བ་༦༠་ན་༡་དེའི་ཟུར།

པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་རྒྱར་པའི་ནགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་
པས་^༡། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མིན་ནམ་སྐྱམ་
པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱེད། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་ངེས་
པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ངག་སྐྱའི་རྟགས་ཀྱིས་ངག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་
པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་
བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་ལྟར་ཡང་། འཐད་ལྷན་ལས། དེ་ལ་
མེད་པ་སྒྲོས་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་ནི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱང་བ་
ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་
སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་
མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པར་བྱེད་པ་འདི་བསལ་ལོ། །མེད་པའི་
སྐྱའི་སྐྱ་རོལ་དུ་ངེས་པར་བབྱང་བར་བྱས་ན་ནི། རོན་འདྲིར་འགྱུར་ཏེ། མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ན། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱང་བ་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་
དོ། །དེ་བྱིར་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་སྐར་མ་བྱས་
པལོ། །ངེས་པ་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་

༡ ག་༥༤་བ་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པས། བ་༦༠་ན་༣་མེ་ཉོག་སོགས་པ་ལ་མེད་པས།

ཆོས་ཐ་བ་བསལ་ཏྲོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བའི་
རང་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་། རོན་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་
གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ། ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ལམ་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཆོད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་འོ། །དང་
པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅན་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་
ལས་བྱིས་བྱང་བའི་རང་ཉིད་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། ལྷོགས་
ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། བྱས་པ་ལས་བྱིས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་འཛིག་རྒྱ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་
པའི་འཛིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་
དངོས་པོ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པའི་འཛིག་པ་
དངོས་མེད་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་དང་རྣམས་གཅིག་པ་ཡང་མི་བསྐྱེད།
ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡང་མི་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་པ་

༡ ག་༤༠ན་༤བསྐྱབ་པའོ། བ་༤༠བ་༥བསྐྱབ་པའོ།

རང་དང་རྩལ་གཅིག་པ་དེ་རང་ལས་བྱིས་བྱང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་
བྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་རྩོགས་པར་གྲུབ་ཅིན་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ལས་བྱིས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་
འཛིག་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་བྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་རང་དང་རྩལ་ཐ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར།
རྟགས་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་^༡པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དེམ་དང་ཅིག་^༢ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་
བྱས་པ་གང་རུང་གིས་སྟོང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་
ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། བྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན།
དེམ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་གང་རུང་གིས་སྟོང་སྟེ། དེམ་
བྱིས་དོན་བྱེད་བྱས་པས་ཀྱང་སྟོང་། ཅིག་ཅར་བའི་དོན་བྱེད་བྱས་པས་
ཀྱང་སྟོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རང་གི་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཅར་དུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རང་གི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དངོས། འདོད་ན། དེམ་བྱིས་དོན་བྱེད་བྱས་པ་
དང་འགལ། རྟག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བྱ་དེམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དོ་
ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་བྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པའི་བྱིར།

༡ ག་ལོ་བ་ཙ་ཚུལ་བསྐྱབ་པ། བ་ལོ་བ་མ་ཚུལ་བསྐྱབ་པ།

༢ ག་ལོ་བ་ཙ་གཅིག་ཆར། བ་ལོ་བ་མ་གཅིག་ཆར།

ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་
འབྱུང་བར་ཐལ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཅིག་
གཉིས་པ་ཚུན་ཆད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་
ལ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞོད་པ་ཅན་
གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འཆད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་གཉིས་གཏན་ཆིགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གཏན་ཆིགས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་སྟེགས་པ་
ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་རྒྱ་དང་འཕྲད་ནས་འཛིག་ལ། མ་འཕྲད་
ན་མི་འཛིག་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱུན་དང་འཕྲད་ཀྱང་མི་འཛིག་པར་
འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གཏན་ཆིགས་རྣམ་པ་
གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རིགས་གཏོར་ལས། །གཞོད་
པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོང་དུ། །ལྟོས་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན། །དེས་
ན་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །གཉེན་པོར་གཏན་ཆིགས་རྣམ་གཉིས་

༡ མེས་པོའི་བྱུང་བ་ཞུགས། ༡༩༡ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིགས་གཏོར། ༡༩༡༩།

གསུངས། །ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་
པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆེགས་བཞོད་པ་ལ། གཞན་སྟེ་ཁ་ཅིག །ཉག་པའི་ངོ་མོ་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་ཀྱིན་གྱིས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། ཉག་པས་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་ཀྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་བྱམ་པའི་འཇིག་རྒྱས་བྱམ་པའི་ངོ་མོ་ལ་ཁྱད་པར་མི་བསྐྱེད་
ཀྱང་། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཉག་པ་
བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པའི་དོན་ལྟོག་
སྐྱབ་བྱེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཉགས་ལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པའི་རང་ལྟོག་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་
ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^༡བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉག་པ་
བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་
དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་བྱས་པས་སྟོང་པ་དང་།

༡ ག་༤༡་བ་༡་རྣམ་གཞག །བ་༤༡་བ་༢་རྣམ་གཞག

བྱས་པ་རྟག་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ལ་ཆིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་མ་གཏོགས་
དོན་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། འོ་ན། དེས་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་རུང་གིས་
སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པ་དང་། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་གཉིས་ལ་ཆིག་གི་བརྗོད་
ཚུལ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱད་པར་མེད་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས་ལ་འང་བྱད་པར་མེད་དགོས་ཞེས་སྤྱི་དུས་འབྱེད་པའི་བཟོ་བྱེད་
ཡིན་གྱི། འདྲིའི་འབུལ་མཚམས་ལ། ཁ་ཅིག །རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་
པའི་རྩིས་དཔག་ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྩིས་དཔག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདྲི་དེ་ན། དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
རྟགས་པའི་རྩིས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་
ནས།

རང་གི་ལུགས་ལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་

༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཆུལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༦༡

མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགོ་
 དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རང་ལ་འཁོར་གསུམ་ཁས་ལེན་པའོ། །རྒྱས་པར་
 གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རོན་
 བྱེད་བྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་
 སྤྱ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། ཚད་སྤང་རིམ་པ་གཉིས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་གསུངས་^༡ཚུལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྒྱུར་རག་དེ་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་
 ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྒྱུར་རག་དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་
 ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་བྱེད་གཞོད་འོས་ནས་ཡང་^༢། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་དབྱང་
 མི་བཟོད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པས་སྟོང་པའི་འོས་ནས་བརྟག་
 བའང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་
 འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་དབྱང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་དོགས་པ་བཞོད་པ། དེའི་ལན་གདབ་པ། དེ་ལ་ཚྱོད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ^༣གཞན་ཡང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་

^༡ ག་ཤ་ན་༡་དེའི་གསུང་ཚུལ། ག་ཤ་ན་༢་དེའི་གསུང་ཚུལ།

^༢ ག་ཤ་ན་༣་འོས་ནས་ཡང་། ག་ཤ་ན་༤་འོས་ནས་ཡང་།

^༣ སྒྲ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢་ཤ་༡།

གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྩེས་དཔག་དེས། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ཞེས་པ་ནས། རྩེས་
ཁྲབ་ངེས་པའི་ཆོད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདྲོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཉགས་གྱིས་
སྟོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་
དུ་ཉོགས་པའི་རྩེས་དཔག་དེས། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
ལ་བྱས་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚོལ་བྱང་
གི་ཉགས་གྱིས་དུང་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་
ཀྱི་ཚོལ་བྱང་ལ་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་དེས། ཚོལ་བྱང་
གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཚོལ་བ་ལས་བྱང་བ་ལ་མི་
ཉག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོལ་བྱང་གི་
ཉགས་གྱིས་ཚོལ་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་ཁྲབ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱས་ཉགས་གྱིས་
སྟོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་
དུ་ཉོགས་པའི་རྩེས་དཔག་དེས། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་
ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་དོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་
དུ་ཉོགས་པའི་ཆོད་མ་དེས། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་

བྱས་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་
 དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་འགའ་ཞིག་ལ་
 འཇུག་པར་དོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཆོལ་དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་བྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་སྟོང་བ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
 ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་སྟོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་ན། ཕྱི་ཆོལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
 ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། དེས་རྟག་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་མི་དོགས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཅོལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཅོལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅོལ་བྱང་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་དེས། ཅོལ་བྱང་མཐའ་དག་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅོལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཅོལ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་

༡ ག་༤༢་བ་༤་བཅད་པར་ཐལ། བ་༤༣་ན་༣་བཅོད་པར་ཐལ།

འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་ལན་ནི།^༡འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པས་འཆད། རོན་ནི།
ཐལ་འགྱུར་དེ་ནམས་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་
འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའི་རོན་དེ་རྟུར་ཡིན་
གྱི། སྤྱིར་རྩིས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་
པའི་རོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་
བའི་ཆོལ་བའི་རྒྱད་ལ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩིས་
ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། བརྗོད་པ་
གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྟེ་ཆེན་དང་། རྣམ་བཤད་
སྟོང་པ་རྒྱན་ལས། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་
ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོལ་
གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྤྱ་ལ་ཉག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མ་ཆོད་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེས་སྟེ་ཆེན་ལས།^༢འདི་དཔེར་བརྗོད་ན། སྤྱ་
མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྤྱེས་པ་ན། ཆོད་

^༡ སྤྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། གྲུལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༡་༡།

^༢ སྤྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་བ། རྩོམ་ཁ་བ། ཅེས་སྟེ་ཆེན་ལས། ༥༡་༦།

མ་གཞན་བརྒྱད་^੧ བ་ལ་མི་སྟོས་པར། སྤྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་དང་
འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོ་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱང་སྤྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་
མ་སྤྱ་མའི་ཤྱགས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་
མ་སྤྱ་མས་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་
རྒྱན་ལས་^੨ ། རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ ལ་མ་སྐྱངས་པ་ཁ་ཅིག ། ཡོད་ན་
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དེས་པའི་བྲུབ་པ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་དེས།
བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་བྲུབ་
པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་བྲུས་ན་
མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས། སྤྱ་བྲུས་ན་མི་རྟག་པས་མ་
བྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་ རྟོགས་པས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་ བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལུགས་དེ་རྣམས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེ་^੩ ར། ཐར་ལམ་

੧ ག་ཇ་ན་ན་པ་གཞན་རྒྱད་པ་ལ། བ་ཇ་ན་བ་ཉ་གཞན་རྒྱད་པ་ལ།

੨ ག་ཇ་ན་ན་ཇ་རྒྱན་ནས། བ་ཇ་ན་བ་ཉ་རྒྱན་ནས།

੩ སྤྱ་འབྲུས་པར་མ། གསུང་འབྲུས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ੩੧་༥།

੪ ག་ཇ་ན་ན་ཇ་རྣམ་གཞག ། བ་ཇ་ན་བ་ཉ་རྣམ་གཞག

੫ ག་ཇ་ན་ན་མ་གཅོད། བ་ཇ་ན་བ་ཇ་གཅོད།

੬ ག་ཇ་ན་བ་ཉ་མི་བཅད་པར། བ་ཇ་ན་བ་ཇ་མི་གཅོད་པར།

੭ ག་ཇ་ན་བ་ཉ་འབྲང་ཅེ་ན། བ་ཇ་ན་བ་ཇ་འབྲང་ཅེ་ན།

གསལ་བྱེད་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྤྲི་མི་རྟག་
རྟོགས་གྱི་རྩེས་དབག་གིས་སྤྲི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྲི་འདོགས་གསར་དུ་
མ་བཅད་པར་ཐལ། དེས་སྤྲི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྲི་འདོགས་ཀྱན་བཟགས་
གསར་དུ་མ་བཅད་པ་གང་ཞིག །དེས་སྤྲི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྲི་འདོགས་
ལྷན་སྦྲེས་གསར་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་
པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་
པའི་རྩེས་དབག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་
ཁབ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས་ལེ་^༡ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་
སྟེ། དོན་བྱེད་རུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྟོང་པ་འདི་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁབ་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རྟགས་སྟོང་
ནམ་དག་ཡིན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་
ནམ་དག་གི་རྒྱད་གྱི། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩེས་དབག་གིས་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁབ་མ་རྟོགས་ཏེ། དེས་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྩེས་ཁབ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
དེས་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་གྱི་རྟག་པ་སྤྲི་
བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩེས་དབག་གིས་སྤྲི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ^༡གཞི་དཔ་ཅན་

^༡ ག་ཇ་ན་བ་ན་རྟོགས་ཞེ་ན། བ་ཇ་ན་བ་ཇ་རྟོགས་ཞེ་ན།

^༢ སྤྲི་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཇ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན། ༡༣༤༡་ན།

གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འདིས་སྤར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བའི་
ཐོགས་གཅིག་དེས་བ་ཡིན་ཡང་། བྱས་བ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་པ་ལ་
མེད་དེས་སུ་རྟགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་དེ་བྱས་པའི་
འགོད་ཚུལ་ལ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།^੧ རྟག་པ་ལ་བྱས་བ་མེད་པར་
སྟོན་པའི་སྐྱ་དེས། བྱས་བ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་ཡང་། རྟག་པ་བྱས་
སྟོང་དུ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་བ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་རྟགས་
ལུས་བ་མ་ཡིན་པས་གཞི་བྱས་བ་དང་ཆོགས་དགོས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས།

བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་གྲོལ་ཡང་དག་གིས་
བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་
སམ་མ་དེས་ཤེ་ན། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་མ་དེས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས། རྣམ་དེས་དར་
རྒྱུག་ལས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འབྲེལ་རྒྱུག་ཀར་མ་དེས་བ་དག་བཤད་
ཡང་། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་
བ་དེས་བ་དགོངས་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དེས་དར་རྒྱུག་ལས། ཡང་ན། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་དག་ལ། མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་སུ་ཆུག་ཡང་། སྤྱིའི་བྱས་བ་
ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱ་དང་སྤྱིའི་བྱས་བ་དངོས་

^੧ སྤྱ་འབྲེལ་བར་མ། གསུང་འབྲེལ་ཇ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་དེས་དར་རྟེན། ༣༩༥་༥།

ལྷགས་གང་ལ་ཡང་སྒོ་ཁ་སྤྱོདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མ་དེས་ན། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་
ཞིག་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས།
དེ་ལྟར་ན་དེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པར་
ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩྭ་པ་སྤོང་བ་ནི། འོ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། ཁོ་
ན་རེ། རྩྭ་པ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རྩྭ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
སྤྲུམ་སྒོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱན་ནས་སྒོ་འདོགས་
ཆད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། བཅད་ཤེས་
སྤྱ་འགྱུར་བ་ལ། ཆད་མ་སྤྲུམ་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དགོས་
ཀྱི། སྒོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་དཔྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཅད་ཤེས་སྤྱ་མི་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་ཡང་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ། རྩྭ་པ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རྩྭ་པ་བྱང་གི་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་
པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩྭ་པ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རྩྭ་མི་
རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རྩྭ་པ་བྱང་
གི་སྤྱ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྩྭ་པ་ལས་བྱང་བའི་སྤྱ་ལ་སྒོ་ཁ་
སྤྱོདས་དེ་ལ་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་

བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེས་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚེས་བྱུང་གི་སྐ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་ཆད་མས། དེ་ལ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་
 ཤིང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སློ་འདོགས་ཆོད་པའི་
 ཕྱིར་ཐེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚེས་སྐ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟགས་པ་ལ། ཚེས་
 སྐ་དེ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སློ་
 ཁ་ཕྱོགས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྟོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་
 བའི་ཆད་མས་ཚེས་སྐ་དེ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་ཚོས་
 ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐ་
 ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སློ་འདོགས་ཆོད་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ།^༡སྐ་དོན་སྟོན་པ་མེད་ནམས་གྱི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷོ་གླ་
 ལས།^༢སློ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དབག་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཁས་
 ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་རྗེས་དབག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཅུང་ཟད་
 གྱང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སློ་
 དེས་སྐ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སློ་
 ཁ་ཕྱོགས་པའི་སྟོན་སྐ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སློ་འདོགས་ཆོད་ན་སློ་དེས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྒྱ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༠༠༩།

^༢ སྐ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཞེ། ལྷོ་གླ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༤༢།

ཨ་ཁྱ་ཉལ་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱེད།

དོགས་པ་གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པས་སྟོང་པའི་ངོས་ནས་
 བརྟག་ན་ཡང་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་ལ། དོགས་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་
 སོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་
 དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་ཏྲག་
 པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་སམ་མ་
 རེས། རེས་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་
 དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་
 པ་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་མ་དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་
 ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡང་མམ་དེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན་སྐྱ་ཏྲག་པ་ཡང་མམ་ཁེགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱས་པའི་ཁྲད་
 པར་འགའ་ཞིག་ཏྲག་པ་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཏྲག་པ་' བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡང་མ་དེས་ཏྲག་པ་བྱས་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པ་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་
 ལ་བྱས་པའི་ཁྲད་པར་འགའ་ཞིག་ཏྲག་པ་ལ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་

༡ བ་༤༥ན་༤་དེའི་རྒྱད་གྱི་ཏྲུག་པ། བ་༤༥ན་༥་དེའི་རྒྱད་གྱི་ཏྲུག་བ་བྱས།

འདོགས་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་
ཚོལ་དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་
པར་དོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་
བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
ན།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོགས་པ་དེའི་
རྒྱུན་མེད་དེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་དེས་བྱུང་གཞི་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྟོང་པ་བྱུང་བྱུང་།
སྐྱ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟོང་དུ་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་
ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས།
བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་དོགས་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས།
བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པར་དོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་ཚོལ་དེས།

རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་དོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེན། སྤྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་སྐོལ་དེས་སྤྱི་ལི་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་
དོགས་ཀྱང་། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་རྟག་
པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་འཇུག་པའི་ཆད་མ་དེས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་མ་དེས་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མ་
དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ལས་ལོག་
པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩེས་
དབག་དེས་བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པ་དེ། རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་དེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། བྱས་
པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩེས་དབག་གིས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་
ལ་མེད་པར་ཆད་མས་དེས་པ་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་མི་མཐུན་
སྟོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་དེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོག་བྱུང་
བྱུང་པར་འདོད་པའི་གཞུང་འཇུགས་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཚུལ་སྒྲ་བའི་མཆེ་བ་ལྟར་འདོད་
རིགས་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས།
བྱས་པ་སྒྲའི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། བྱས་པའི་རྟག་པར་
འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མི་རྒྱས་པར་སྒྲོ་འདོགས་དེ་དག་གཅོད་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལོགས་སུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་བ་དེ་ཤ་བ་སྒྱུར་ཀྱིག་
པོ་ཤིང་དུ་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་བར་ངེས་ན་གཞི་དེ་ཤིང་
དུ་ངེས་དགོས་པས་རྟགས་གྲུབ་ན་བསྒྱུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་
དེར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྒྲ་ཡང་ཡིན་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲ་ཡང་ཡིན་ཤར་ན་ཡོད་པའི་རྟག་
པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྒྲའི་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།

རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ན། གྲེ་བྲག་གིས་
སྟོང་པར་ངེས་པས་བྲབ་པ་བྲབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདི་ལ་རྒྱུ་པར་མ་
འདི་ལ་རྟག་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ངེས་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་མི་
རྟག་པ་ཡིན་པས་བྲབ་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཡི་གེ་མ་དག་
པ་ཡིན་གྱི། རོན་ནི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་ངེས་ན། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྲབ་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་ཏེ། ཚུད་པའི་
སྐབས་སུ་རྩིས་བྲབ་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་ངེས་ན། བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་ངེས་དགོས་པར་མི་འདོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཚུད་པ་དེའི་དོན། ཁོ་ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྣམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་ན། སྤྱི་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་གཞི་དེར་

ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར། ཅུ་བར་མ་བྱས་སྟེ། ཉམ་མཁའ་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་ན། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་།
རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། ཚུལ་གསུམ་ངོ་ཤོ་གཅིག་ཟ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ།
ལྷགས་གཞན་དགག་པ། འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་
པོ་ལ། མཆན་གཞི་དགག་པ་དང་། མཆན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ། དེགས་གཏེར་བ་རྣམས་དང་། སྐྱ་རབས་པའི་ཆད་མ་བ་རྣམས་ན་
ལེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་ཀྱི་མཆན་གཞི་
དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲིབ་
ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
བྱས་པ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པར་བསྟན་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་གྱི། ཕྱོག་པ་དེ་

གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བྱུང་པའི་མཆོན་གཞི་
མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་
བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་
བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་མཉན་བྱའི་
དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
མཆོན་ནི། རྟགས་སྟེ་མ་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་
ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟགས་དང་
པོ་རྩེ་བའི་ཁས་སྒྲངས་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་
བྱུང་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་

ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཉག་ན་མ་གྲུབ་
པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གྲུས་ཉག་ས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། གྲུས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་སྤར་སྤར་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །ཅེ་བའི་ཉག་ས་བར་པ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་དངོས་པོས་སྟོང་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། ཉག་པ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོས་སྟོང་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གོང་དུ་བསྐྱབས་པེ་ཟླ།

གཞན་ཡང་། གྲུས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་
ཡིན་ན། གྲུས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཀྱི་དོན་ལྷོག་
ཡིན་ན། གྲུས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་གཞི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ནར་
ཟད་པ་ཉམས་སོ། །ཅེ་བའི་ཉག་ས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། གྲུས་པ་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དུ་

༡ ག་ཇེ་བ་ན་གོང་དུ་གྲུབ་ཟེན། བ་ཇེ་བ་མ་གོང་དུ་གྲུབ་ཟེན།

བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྤྲུབ་
དག་ཡང་དག་སྟོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྤྲུབ་པའི་
སྟོན་བྱས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ན་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་མ་གྲུབ་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །

འདིར་སྤྲུས་པ། མཁས་པའི་དེད་དཔོན་དག་ལས་འོངས་པ་
ཡི། །ལེགས་བཤད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རྒྱང་བསྐངས་ཏེ། །འཆིང་བྱ་བཟུང་
ནས་ཁོར་བྱ་འདྲོ་ཞེས། །སྤྲི་བའི་སྦྱེ་པོ་འདི་ཀུན་ཨེ་མ་མཆོར། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། འདྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
གསུམ་པོ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་
སོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་བརྗོད་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ལྟར་
སྤྲང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟེན་ལྟར་ན་བྱས་པ་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་ཏྲགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁོ་བོས་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་དེ་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེ་ཀུན་
མཁྱེན་པ་ན་རེ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་

༡ སྤྲི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༥།

བར་ཐལ། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྲབ་ཡིན་
ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྲབ་མེད། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྲབ་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་བྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་རང་གིས་
ཏྲག་ན་མ་བྱས་པའི་བྲབ་པ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་
དང་དངོས་སུ་འགལ། ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ལྷོག་བྲབ་ཀྱི་མཆན་གཞི་ལྷོག་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་
པའི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་འདོད་ན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་
བྱབ་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་བསྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྲབ་ཡིན་པ་
ཉམས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་བརྗོད་པ་ན། ཆོས་མི་
མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་
བྲབ་པ། མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ལྷོག་བྲབ་ཀྱི་མཆན་
གཞི་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་དགག་པ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲབ་པའི་ཚུལ་གང་
ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་
སྟེང་དུ་བྱབ་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ།

༡ སྐྱ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡་༡།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཚས་
 རྗེས་དགག་ཚུལ་ནི། མྱོཏི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་ཞེས་
 བྱང་སྐྱབ་བའི་ཕྱོག་ཀྱི་མ་གྲུབ་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུབ་བ་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར། བྱུབ་བ་
 ཁས། ལན་ཀྱིས་ཕྱོག་བར་མི་རྩས་བའི་ཐལ་འབྱར་རོ། །བྱུམ་བ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་བའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུབ་བ་མེད་ཅེས་
 མི་གསུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་རི་ལྟ་བུ། མཆོད་གཞི་གང་བྱས་བ་ལ། བྱས་བ་
 མཆོད་གཞིར་བབྱང་ནས། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོད་
 བ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་རོ་
 ཞེན། བྱས་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་
 བྱུབ་བར་ཐལ། བྱས་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གསུམ་
 མ་བྱུབ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན་སོང་། སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་བའི་ཕྱོག་ཀྱི་
 ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་བའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་
 བྱུབ་བས་མ་ཀྱིས་བར་ཐལ། མ་བྱུབ་བ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ཁས། ཅ་
 བའི་གསལ་བ་ཡང་ཁས་བྱངས་སོ། །

༡ ག་པ་འདྲ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ག་པ་འདྲ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་
ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དེ་
སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས་སོ། །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་
མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོེ་ན། ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྟགས་སྐབ་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྐ་མི་རྟག་
པར་སྐབ་ཚུལ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མི་རྟག་པར་སྐབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡོད་པར་
ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་ཀྱང་བཀོད་ཆོེ་མ་རྩུལ་མེད་
བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུབ་

པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་དེ་གང་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཏག་ན་མ་བྱས་པས་
ཁྲབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་
པ་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་མ་
བྱལ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྤྲོ་མི་ཏག་
པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་མ་བྱལ་པར་ཐལ།
ཁྲབ་པ་དེ་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས་བླངས། དེ་ལ་
ཁ་ཅིག །ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྤྲོ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་བྱལ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆོད་གཞི་
ཡིན་ཡང་^༡། ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྤྲོ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་བྱལ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆོད་གཞི་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་
མེད་དོ་ཞེས་གསུངས།

དེ་འགོག་པ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༢ཏག་ན་མ་བྱས་པ་
དང་། ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དང་། དེས་ཁྲབ་པའི་ཁྲབ་པ་རྣམས་
བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་མེད་བྱད་པར་འབྱེད་ན། རི་བོང་གི་རྒྱུ་རྩེ་མོར་
སྦྱིལ་བྱང་བཅས་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །རི་བོང་གི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཏག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། བྱོད་ཏག་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

^༡ ག་༤༩་ན་མ་ཡིན་ཀྱང་། པ་༤༩་བ་ན་ཡིན་ཀྱང་།

^༢ སྐྱེ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༩་༥།

ཅན། འོན་ཀྱང་གྱི་རྣམ་པ་སྒོ་ལ་ཤར་བ་ན། འོན་སྤྱི་ཐ་དང་པ་གཉིས་སྒོ་
ལ་ཤར་བར་ཐལ། ཉག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ཐ་དང་གང་ཞིག །འདོད་
པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ནི། མི་གཞོད་དོ། །སྒྲིན་དེ་དག་འབྱུག་
པར་མཐོང་ནས། ཁ་ཅིག །ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་མི་འཛིན་གྱི།
ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པའི་བྱབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
དག་ཁོ་ན་ལ་བྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མི་
མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ཉག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱབ་པའི་བྱབ་པ་དངོས་
སྤྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་
ཉག་ས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་
ལ་གཞལ་བར་ཐལ། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་ཉག་ས་གྱིས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་དངོས་སྤྱ་གཞལ་བའི་བྱིར། ཉག་ས་
དངོས། འདོད་ན། བྱས་ཉག་ས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་
དེ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་མི་མཐུན་
དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པའི་བྱིར། ཉག་ས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ཅ་
བར་མ་བྱབ་ན། འོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །འཛན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་འོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་བྱས་པ་ལ། སྤྱ་རབས་པ་
པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་དེ། གཞུང་དེའི་འོན་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བྱབ་པ་གཉིས་
དངོས་ཤུགས་འཇལ་བའི་འོན་མ་ཡིན་གྱི་ལྷོག་བྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བ། ༤༢༩་༢།

ཡོད་པར་དངོས་སུ་འཇལ་ན་རྗེས་ཀྱི་གཞི་གཞན་མཐུན་དཔེ་ལ་གྲུབ་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ལྷོ་ཁ་ན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་
ཡིན་ན། བྱང་ཁ་ན་འཕྱོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ལྷོ་ག་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན།
རྗེས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཉ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་ན་རེ། ཆད་མ་གཅིག་གིས་འཇལ་བ་མ་
ཡིན་གྱི། ལྷོ་ག་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ལྷོ་ག་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་སྟེང་དུ་
འཇལ་བ་ན། རྗེས་ཀྱི་དཔེ་ཆད་མས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་
དུ་རྗེས་ཀྱི་དཔེ་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། བྱམ་འཛིན་གྱིས་བྱམ་པ་འཇལ་
བ་སྟེན་བྱ་འཛིན་པའི་ཆད་མའི་ཤྱགས་ཏྲགས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ།
ལྷོ་ག་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ལྷོ་ག་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་སྟེང་དུ་དངོས་
སུ་འཇལ་བའི་ཤྱགས་ལ། རྗེས་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཆད་མས་མཐུན་དཔེ་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་
ཀྱིས། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱའི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱའི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་དངོས་ཤྱགས་གང་རུང་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོ་ག་ཀྱི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཀྱིས་པ་ཁས། འདོད་ན།
ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
གཞིར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། རོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ལུང་གི་སྐབས་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འོན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་
གསུམ་འདྲེལ་བའི་ཆོད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྲགས་
ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། རོན་གྱིས་དེ་ནི་འདིག་ཚོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ཐལ་འགྱུར་དང་
པོ་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐབས་དག་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྲར་གྱི་སྐབས་དག་ཡང་དག་ཡིན་
ཡང་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐབས་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་དེ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
ཕྱོག་ཁྱབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟར་ན། རོན་
གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་པའི་རོན་རི་ལྟར་ཡིན་བྱས་པ་ལ། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་གཉིས་
གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་
ཀྱང་རྟོགས་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༩༦།

ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་སྟོན་པའི་དག་
ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་
མ་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་འཇལ་བའི་
ཆད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་བཞི་སྟེགས་ལ་འགྲེག ། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པར་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐ་
ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབ་དག་ཡང་དག་འདིས། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐ་
མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་མ་བརྟོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
མེད་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་རྩིས་ཁྲབ་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་
གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མས། བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ། འོ་ན། སྐའི་སྟོན་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པས། བྱས་པ་སྐ་མི་ཉག་
པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་དགག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཞེས་བརྟོད་པའི་སྐས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་
དུ་ཆོས་གཞན་སྐབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འདོད་ལན་

འདེབས་དགོས་ཏེ། སྤྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་དང་།
བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྟུ་མཆོན་
མཆོངས་པའི་བྱིར། བོད་གི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་དེས་མི་གཞོད་དེ། དེའི་
རྟུ་མཆོན་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གང་མཆོན་
གཞི་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་སྤྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། བྱས་པ་སྤྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་བྱས་པ་ལ། སྤ་
རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཆོད་མས་བྱས་པ་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྤྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་ཁས་བྲངས་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་
ལུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཕྱོག་པ་གཅིག་དངོས་ལུགས་སུ་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ལུགས་
ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན། དེས་ཁྱབ་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་

༡ སྤྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༣༦

པའི་བྱུང་བ་དང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱུང་བ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་
རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་
ཉག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་པའི་
སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པ་དེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟུང་
ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་རྩིས་བྱུང་དང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ་
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་དངོས་
བསྟན་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་དང་། དེ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་
བྱེད་ཡིན་པ་གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དག་དེས། བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྩིས་བྱུང་རྟོགས་པར་མ་བརྟོག་པར་
འྲིམ་ལས་བཞད་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར་དང་། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་བྱས་
པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པའི་བྱིར། ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་བོ་དེས་ཀྱང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་བརྗོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ནང་འགལ་
བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་རྗེས་
ཁྱབ་དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་དེ་དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་
ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ཅིང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་གཉིས་དངོས་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་ཡིན་
པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་
དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་དངོས་བསྟན་
གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དངོས་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་ཏུ་
གྱུར་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་
གི་ཁྱབ་པའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་དར་རྟེན་པ་ལ་ངེ་བ་མི་འཐད་
དེ། ངེ་བ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚོན་

བྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཆོ། མཆོན་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚད་བ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱི་བ་དང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་བྱབ་པ་ཡིན་ན་འབྲུད་མི་ཤེས་པའི་བྱབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཞེས་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། བྱས་པ་རྟག་
ན་མ་བྱས་པའི་བྱབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་འབྲུད། ཡིན་ན་འབྲུད་མི་
ཤེས་པའི་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ སྤར་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་བྱབ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ཤུགས་ལ་ངེས་པར་བྱེད་
པས་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་གཞུང་གི་དོན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཆད་མ་
ཀུན་ལས་བརྟུས་པར།^༢ རྩིས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་
མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་སོ་
སོའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྩིས་བྱབ་དང་ལྟོག་བྱབ་འགལ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་
བུའི་སྟེང་དུ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་
ལྟོག་གི་བྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ཅིག་

^༡ སྤྲུལ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༣༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། སྤོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ༣༤༡༠།

ཤོས་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་དེ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་མདོར།¹ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱོག་ཁྱབ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལུང་འདིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་
རུང་དུ་སོང་པའི་རྒྱུ་བས། བྱས་པ་སྐྱའི་སྤང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ནས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་བས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ནས། བྱས་
པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ནས་
བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཆ་ནས། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་། ཚད་མ་མདོ། ༣༩་ཉ།

བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
དང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་སྐྱབ་ཀྱང་སྐྱབ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར།

ཆོད་མ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། རྩི་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་
ལས།^༡ཚུལ་གསུམ་སོ་དེ་ནི་རྩི་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་པ་
ནས། ངེས་པ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐེག་ལས།^༢ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཏྲགས་
ནི། རྩི་སྐྱ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྩི་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། རིགས་
ཐེག་ལས། རྩི་སྐྱ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྩི་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་
སོགས། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་
ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་སྒྲོས་དགོས་པར་བསྟན་ཀྱི། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་སྒྲོས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་ངེས། ༤༥༡་༡༤།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རིགས་ཐེག་ ༡༡༣་༡༤།

‘དགོས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས་’¹བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེའི་མེད་པ་
ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མར་
སྟོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག །གཞུང་ལས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དངོས་སུ་
མ་བཤད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། ཁོར་བ་ཆེན་སོའོ། །

དེས་ན། རང་ལུགས་དར་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྗེས་དཔག་
བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟར་འདོགས་
པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་དང་སོར་
སོར་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོར་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་
ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་
སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོར་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་

¹ ག་ཨ་ན་ན་ལ་དངོས་སུ་སྟོས་དགོས། པ་ཨ་ན་བ་ན་དངོས་སུ་སྟོས་དགོས།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༨། ཆད་མ་ཅི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་ངེས། ༤༥༣་ན།

ཉིད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་
མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱ་ཡིན་པའི་
མཆོད་ཉིད། མཆོད་ཉིད་ཕྱི་མ་འདི་དེ་སྐྱབ་ལ་སྐྱར་ན་ཆོག་སྟོན་འབྲུག་
པས། ཡང་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏྲགས་ཚུལ་གསུམ་
པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་
ལ་བྱས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱ་ཡིན་པའི་མཆོད་ཉིད། དེས་སྐྱ་མ་གཉིས་འདོན་པ་
བསྐྱར་ནས་འདོག་། ཡང་ན། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏྲགས་
ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ།
རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱ་ཡིན་པའི་མཆོད་ཉིད། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྟོགས་ཆོས་མ་བརྗོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་རང་ལྟོག་དང་། དོན་ལྟོག་གི་སྟོགས་
གཉིས་བྱ་པ་དེས་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱ་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་
པ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་བརྗོད་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་
ན་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་འོང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། བྱས་ཏྲགས་

༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༤་༡།

ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་
 ཆོག་ཟུར་གྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་
 པའི་དག་དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་
 དག་ཡང་དག་གི་ཆོག་ཟུར་གྱི། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་
 གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དག་དེ་གཉིས་
 བྱི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་
 རྗེས་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྗེས་བྱུང་ཕྱོག་བྱུང་རྗེས་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
 བ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་
 དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་
 པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་མི་བྱས་པོ་ཞེས་
 པའི་དག་འདིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་གྱི་
 སྐྱབ་བྱེད་མ་བསྟན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་
 པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་
 བྱུང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་

༡ ག་མ་ན་བ་མ་གྱི། བ་མ་ན་ན་ཆ་གྱིས།

རྩི་གསུང་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྩི་གསུང་ཁས། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྩི་ཅེས་
‘པའི་དག་གིས་སྤྱི་མི་རྩི་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཅེས་བསྟན་པ་བཞིན།
འདོད་ན། རྩི་རྩི་མེད་རིག་དེ་བཞུགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་དང་
འགལ་ལོ། །འདི་ཡང་རྒྱལ་མཚན་མཚན་རྩི་ལེགས་བཤད་ཁོ་ལོ་རྩི་གསུང་
པའོ། །

བྱས་ན་མི་རྩི་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་
གིས་བྱས་རྩི་གསུང་གིས་སྤྱི་མི་རྩི་པར་སྤྱོད་པའི་རྩིས་བྱས་རྒྱུ་པ་མ་
བཞུགས། རྩིས་བྱས་རྒྱུ་པ་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་དག་གི་^༡མཚན་
གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་རྩི་གསུང་གིས་སྤྱི་མི་རྩི་པར་སྤྱོད་པའི་རྩིས་
བྱས་རྒྱུ་པ་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་དག་ཡང་དག་མེད་དེ། བྱས་རྩི་གསུང་གིས་སྤྱི་
མི་རྩི་པར་སྤྱོད་པའི་རྩིས་བྱས་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན།
དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོག་བྱས་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་དག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་ཡན་ལག་མ་ཚང་པའི་སྤྱོད་དག་སྤྱོད་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱི་མི་རྩི་གསུང་། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན།
བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་མི་རྩི་ཅེས་^༢‘པའི་

༡ ག་མཚན་པ་ལ་ཞེས། ག་མཚན་པ་ལ་ཞེས།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། མཚན་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་མཚན་གྲགས། རྩི་འགྲེལ་ཅེ་ན། ༤༡༡་༡།

༣ ག་མཚན་པ་ལ་ཞེས། ག་མཚན་པ་ལ་ཞེས།

༤ ག་མཚན་པ་ལ་ཞེས། ག་མཚན་པ་ལ་ཞེས།

སྐྱབ་དག་ནི། ལྷག་པའི་སྒྲོན་ཅན་དང་། ཆད་པའི་སྒྲོན་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་འདིས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྷག་བྱས་བརྗོད་པར་ཐལ། དེས་ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་
པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱབ་སྟེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བརྗོད་པར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་
བྱས་པ་རྗོགས་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་མེད་དེ། བྱས་ཉག་ས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་བྱས་པ་རྗོགས་པར་
བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་སོགས། བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ཉག་པ་ལ་བྱས་
པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས།^༡ བྱས་པ་བརྗོད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཉག་པ་ལ་བྱས་
པ་མེད་པར་བརྗོད་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས། ཉག་ན་མ་
བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་
དག་གིས་བྱས་པ་མ་བརྗོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱས་
པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཉག་ན་མ་

^༡ ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༩་༥།

བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གི་ལུང་འདི་
ནམས་ཀྱིས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་
པའི་དག་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་
ཞེས་པའི་དག་གཉིས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
དག་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བསྟན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཡིན་ཡང་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་གཞིར་བྱས་པའི་སྐྱབ་དག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྱབ་ཅེས་པའི་དག་སྐྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་
དག་འདི་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
རྒྱུར་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་
བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་འདོད་ནས། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་འགོད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཆོད་མའི་འབྲུག་ཚུལ་དང་། སྐྱའི་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
ཡོད་དེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཅེས་^༡པའི་དག་གིས་བྱས་ན་མི་རྟག་
པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་ཀྱང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་འདྲལ་པའི་ཆོད་
མས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བས་པ་ཁ་
ཅིག་གིས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཆོག་

༡ ག་མཛེན་པ་ཞེས། ག་མཛེན་པ་ཞེས།

གཞིར་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ནམ་ངེས་ལས།^༡ འོ་ན་ཏྲགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་
འཐད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་ཚུལ་གསུམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་ཐིག་ལས་ཀྱང་།^༢ རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་
དག་པན་ཚུན་ནམ་པར་གཅོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། གཞི་བྱས་པའི་སྤྱིང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་^༣ པའི་སྟོབས་ཀྱིས།
དེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་ཡོད་པར་བྱགས་ལ་འབྱུབ་པ་དང་། དེའི་
སྤྱིང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་ཡོད་པར་
འབྱུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེའི་སྤྱིང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཡོད་པར་བྱགས་ལ་འབྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་བྱབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་དང་ལྟོག་བྱབ་
གཅིག་ཕུ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་འདོད་པ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ་ཞིང་། འོ་ན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ལེ། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། ནམ་ངེས། ༢༠༠༡

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ལེ། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རིགས་ཐིག ། ༢༠༠༡

༣ ག་མཉམ་ན་མ་བསྐྱབ། བ་མཉམ་བ་ལ་བསྐྱབ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ལེ། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། ནམ་འབྲེལ་ཅེ་བ། ༢༠༡༢

གྱི་གོ་བས་གཅིག་ལོས་ལ། །དན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་དང་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་
པར་རྟོགས་པ་ནི་། མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པར་ལྷགས་
ལ་རྟོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
ལྷགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་
ཆད་མས། མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ལྟོག་ཁྲབ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ནམ་ངེས་ལས། ཚུལ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ།
དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་དངོས་ལྷགས་ལ་
གོ་བའི་སྦྱར་ངག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁྲབ་པ་
གཉིས་འགལ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེགས་ཐེག་ལས། དེ་ལྟར་
བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན། སྟོག་ལྟན་བདག་མེད་ལས་
ལྟོག་ན། བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བདག་ལ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྤྲ་རབས་པ་ནམས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། ལྷགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་

གཞི། མཐུན་ཕྱོགས་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་ལྷོས་གཞི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྷོག་ཁྲབ་
ཀྱི་ལྷོས་གཞི་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་དར་རྒྱུ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ཁྲུངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་
པ་འདྲ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྷོག་ཁྲབ་ཀྱི་ལྷོག་གཞི་ཡིན་ཀྱི། ལྷོས་གཞི་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཁྲབ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དང་།
ལྷོག་ཁྲབ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
བྲས་པ་བྲས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་གཞི་དང་། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
གཞི་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྒྲས་པ། སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་
གནད། །རྒྱལ་ཆབ་དར་མས་རྗེ་ལྟར་བཀའ་བ་བཞིན། །གཏན་ཆེགས་
ཚུལ་གསུམ་འབྲུལ་མེད་ཁོ་བོས་བཤད། །ཤེས་ལྡན་ཞིང་པའི་^༡ཆེགས་
ནམས་དེ་རིང་ནས། །ལེགས་བཤད་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོས་དགའ་བར་
བྱོས། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་རྒྱན་དུ་བསྟེན་བྱེད་པའི། །སྒྲོགས་ལ་དེ་ལ་མཁས་
པ་ག་ལ་རིང་། །ཞེས་བྲ་བ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མ་གྲུབ་སྒྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མདོ་རང་
འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་། ཕྱིར་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་
ལ་ངེས་པར་བརྩེད་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་།

^༡ ག་མཇུག་ན་པའི། བ་མཇུག་ན་པའི།

མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས།

ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཞར་ལ་
གཞན་གྱིས་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ། རྣམ་ངེས་སྤྲི་ལས་གསུངས་ཚུལ། དང་པོ་
ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྩོམ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
འཆད། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་སྟོས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་སྟོགས་ཆས་
ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་
དང་། སྟོགས་ཆས་ལ་ཐེ་ཆོལ་ཐ་བ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་
ན་སྟོགས་ཆས་མི་འབྱུང་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱེད་
དུ་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འབྱུང་པའི་
སྟོགས་ཆས་ཅན་དགའི་རྩེས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་བྱེད་པ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྩེས་སུ་
འགོ་སྟོག་གི་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོལ་ཐ་བ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་
བརྒྱུད་ན། རྩེས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་བྱེད་པ་མི་འབྱུང་པ་དང་བཞི་ཅི་རིགས་
པ་དཔེ་དོན་དུ་སྤྱར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྤྱོད་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་

༡ སྟོ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༤༦།

༢ ག་མ་ལ་བ་ཏ་དཔེའི་དོན། བ་མ་ལ་ན་ཏ་དཔེའི་དོན།

དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
ཕྱོགས་ཚོས་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་སྦྱབ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་
དགྲའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་ཚོལ་ཕྱིར་
ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་
གི་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བའི་དོན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་སྦྱབ་རྟག་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གང་རུང་
ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཚོས་
ཅན་དགྲའི་ནང་གི་སྤྱན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་བཞི་པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཞིའི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་སྦྱབ་རྟག་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་
མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགྲའི་ནང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་
ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་རོ། །

གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་
དང་། །གཞི་མ་གྲུབ་མི་མ་སྤྱན་དཔེར་བརྒྱུད་ན། ཕྱོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པ་
དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱར་ཏེ། སྦྱབ་རྟག་ཡང་དག་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་

བཟུང་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པ་འཐད་ཀྱང་། གཞི་མ་གྲུབ་མི་
མཐུན་དཔེར་བཟུང་བས་ཕྱོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར། མི་
རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་
བཞིན། སྤྱི་ཞི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་རྩས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་མེད་
ན། དུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་རྟགས་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་མདུན་གྱི་
ས་ཕྱོགས་བཞིན་དུ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ནི། དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྱབ་པའི་
ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་རྩས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་
རྟགས་གཉིས་པོ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ན་ཕྱོག་ཁྲབ་མི་
འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་ནི་ཞེས་གསུངས། སྤྱབ་དག་ཡང་
དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་ལ་
མི་གཞོན་དེ། རྒྱའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་སྤྱབ་
པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེའི་
ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་
མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་

༡ སྤྱི་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆོབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༠་༥།

བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་བྱུང་བས་མ་
བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ནི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན་དངོས་གྲུང་གི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ནི་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་པ་བཞིན། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདོ་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་
ལྟར་བཤད་པ་ནམས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱལ་
ཕྱིར་སྐྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་
ནས་ཀྱང་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་
ཅན་དུ་བཟུང་བའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ། བ་ལང་གི་སྐྱེ་རྟག་དངོས་རང་གི་
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འགྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་
གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་

ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན།
གཞི་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉེན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མས་
གཞོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་བྱབ་
པའི་ཕྱིར།

ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལས་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་སྐབས་རྟགས་ཡང་
དག་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་
རྩས་ཕུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་རི་བོང་གི་རྩས་ཕུག་པ་ཆོས་
ཅན། སྐྱེས་བྱ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དེ། རི་བོང་གི་རྩས་ཕུག་པ་སྐྱེས་
བྱ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་སྟེན་ནའང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐབས་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་
ན། ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུག་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ཡང་།

༡ སྐྱེའོ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩོ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༤༥།

ཕྱོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་གི་རྩས་སྤྱག་པ་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡུང་ཡོད་དགོས་པས།
གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གིས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོད་
མས་མ་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་'ཁོལ་བ་དང་
ཕྱིར་ཁོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་
གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིན་མེད་དེ་ལུང་དེའི་དོན།
གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཁོལ་ཕྱི་ཁོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་
ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་ཇས་སྤྱི་
སྐྱ་བ་ལ་འཆད་བ་ནང་འགལ་ཏེ། ཆོད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱར་ནས་
གཤགས་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། རྩ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཅི་རིགས་པ་
ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཁོལ་ཕྱིར་ཁོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་

༡ ག་ཡ་ན་ན་ཆོས་ཁོལ། བ་ཡ་བ་ན་ཆོས་ཁོལ།

རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་
ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་
བ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
གཞི་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་བའི་དཔེ་བཞི་དང་། ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དགའི་ནང་གི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
བྱུང་བ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་ནང་གི་
དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཞིའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་
ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཞིའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་
གི་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དགའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བས། དེའི་རྩིས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དགའི་ནང་གི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས་པོ་ལ་ལྟོག་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་
པས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་མི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་
དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་
དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྱུར་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་
སྒྱུར་ཚུལ་སྤར་དང་འདྲ། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྱུར་ཏེ། ཤེས་འདོད་

ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། ལྷོག་གཞི་མཐའ་
དག་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་ངེས་ཀྱང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱལ་བ་ངེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་སྐྱབ་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་སྒྱར་བ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་^༡རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་བྱལ་བ་དགོས་ཀྱི། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞི་
མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་རྩས་ལུག་པ་སྦྱེས་བྱ་
སྦྱག་བསྐྱལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
སྒྱར་བཤད་པ་དེའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། དེ་ལྟར་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་
མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་འདུག་པ་སྟོན་ཆད་མ་གྲགས་པ་ལྟར་
འདུག་པས། ཁོ་བོས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གཞན་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་ནི། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༡འདི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱལ་བ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་མར་བཀོད་པ་ལྟར་
འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན།

^༡ ག་མད་བ་ལ་གྱིས། བ་མཇུ་ན་ལ་གྱིས།

^༢ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༡་༣

ཁྱེད་རང་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ན། རྒྱ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཁྱེད་རང་འདོད་
པ་ལྟར་གྱི། དེའི་ལྷོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པས་
འཆད། དེའི་དོན་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་
ལྷོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ལྷོག་
ཁྱབ་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་དགག་སྐྱབ་གྱི་
རྟགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། རྟག་ན་མ་
བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་
ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་
མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
གཞི་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་
པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
གཞི་མ་གྲུབ་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ན། མེ་མེད་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་
མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་
ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། མེ་མེད་པའི་

རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
བྱལ་ཡིན་དགོས། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱལ་ཡིན་ན།
དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་
ཡོད་པས་བྱལ་བ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་བྱལ་དང་། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་
བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱལ་ཡིན། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱལ་བ་
དེ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་དང་།
དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ནམས་ཁས་སྒྲངས། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་མཐུན་དཔེ་
གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོག་བྱལ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱད་པར་ནམ་པར་གཅོད་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཚྱོད་པ་སྤོང་^༡ བ། དང་སོ་ནི།
མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
ཞིག །ཕྱོག་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་རྟག་

༡ ག་མེ་བ་ན་སྤང་། བ་ལོ་ན་ལ་སྤང་།

མི་ཉག་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་ཆོད་མས་མ་མཐོང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སོང་། ཅ་བར་འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱ་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོག་ས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་ཉག་པ་ལ་ཆོད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ས་ཆོས་གང་ཞིག །ཕྱོག་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོག་ས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་མི་ཉག་པར་ཆོད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྤྱི་ལ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།⁹ མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་
པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི། རྟག་པ་ལ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ལྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞེས། །དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པ་དེ་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ནལ་མར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟག་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པ་དེ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་
ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོག་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ། མཉན་བྱ་རྟག་པ་ལ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་

⁹ ལྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༡༥།

ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན།
གཏན་ཚིགས་མར་མེ་བཞིན་དུ་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་དུ་
འགྱུར་རམ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་པ་
སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
གོ་བྱས་པར་ཐལ། ཡུལ་རུང་བར་མར་མེ་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་
གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་ཉག་སྟོང་དུ་གོ་
བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་
ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
གིས་སྟོང་བར་གོ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་
འགའ་ཡང་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་ལ་ཚོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་སྒྲིལ་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཉན་བྱའི་ཉགས་གྱིས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་
མ་གྲུབ་པའི་སྤར་མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་སྟེང་
དུ་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཁས་གྲུབ་ལྟེན་པ་ན་རེ། ཚོངས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་
སྟོན་པ་དཔེ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། མཁས་པས་ནི་དཔེ་མེད་པར་ཡང་སྤར་
མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་ནས། སྐྱ་མཉན་

བྱར་ངེས་མ་ཐག་སྤར་གྱི་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་བློན་ནས། དེ་རྗེས་དེ་
མ་ཐག་སྤྱོད་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་པས་ནང་གི་
བྱུང་བར་བཞེད་དོ། །

མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་
སྐབས་ཡོད་མེད་རྟོགས་དཀའ་བས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་མཁས་བྱུང་ཤེས་པ་དང་། མཁས་པ་
རྒྱལ་དབང་སློ་སོགས། མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་བཞེད། བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །མཉན་བྱ་
སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་
ཏུ་མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་སྐོལ་
བ་ཡོད་པར་འཐད་ལྡན་གྱི་དགོངས་པར་བཤད། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། དེ་ལྟར་སོང་པའི་སྐོལ་བ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
ཉ་རྒྱུག་ལས། ཆོས་བྲམ་ཐེ་གཉིས་ཀྱིས་མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་དབང་སློ་དང་ཤེས་པས་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཉ་རྒྱུག་ལས་མཁས་བྱུང་
ཤེས་པ་ཡང་སྤོངས་པ་ལ་དཔེ་དགོས། མཁས་པ་ལ་མི་དགོས་པས་མཉན་
བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་
ལ་ནི། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ། །ཅས་པས་བསྟན་ཞེས་
ནང་གི་བྱུང་བར་བཤད་དེ། ལེགས་སམ་སྟམ་མོ་ཞེས་བཤད།

ཤུའི་པའི་ལུགས་དེ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་འགོག་ཚུལ་ནི།
མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་རྗེས་སུ། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིང་
དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་
སྤྱི་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་སྤྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་
རྟག་པར་ཆད་མས་སྤྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་སྤྱབ་ཅིང་། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིང་དོན་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་སྤྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་
མས་སྤྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མཉན་
བྱ་དང་སྤྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་སྤྱབ་ཅིང་། མཉན་བྱ་མི་རྟག་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་
ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
ངེས་ནས། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་།
མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་

པར་རྟགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་སྤྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།¹དང་པོར་
མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་
སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་
པར་བསྟན་ནོ། །

གང་དག་མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྟད་བྱ་རུང་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་པར་
སྤྱི་བ་དེ་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉ་དཔོན་སོགས་ཁ་ཅིག །ལྷན་
པའི་ལུགས་དེ་ལེགས་ཤིང་། མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྟད་བྱ་རུང་ངེས་པར་སྐྱར་
དགོས་ཞེས་ཟེར། མཉན་བྱ་སྤྱི་ཐ་སྟད་བྱ་རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཐ་སྟད་བྱ་
རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་བྱུང་སྤྱིར་ངེས། དེ་
ཡང་རྗེས་བྱུང་སྤྱིར་ངེས་ཟེན་མ་བཞེད་པའི་ངང་ནས། མཉན་བྱའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྤྱི་ཐ་སྟད་བྱ་རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་
པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ནས་ངེས་པར་བྱ་རུང་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཐ་སྟད་བྱ་རུང་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྗེས་བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། སྤྱི་ཐ་སྟད་བྱ་རུང་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

¹ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བྱའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱབ་ན། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་བྱད།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་
བཀག་པ་དེའི་བྱབ་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱིས་བྱབ་
པའི་འགྲུབ་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་
བའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཤུ་ལྟོས། །གང་གི་ཕྱིར་མ་
མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་
ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཀྱི་བྱབ་པའི་འགྲུབ་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་
རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཀྱི་བྱབ་
པའི་འགྲུབ་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད། དེ་ཡང་དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་
འགྲུབ་པ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བྱབ་ཅེས་བསྟན་ནས།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། ལྟོག་བྱབ་མ་བྱབ་
པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གཅིག་ལྟོག་པས། །ཞེས་སོགས་
དང་། རྗེས་བྱབ་མ་བྱབ་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཅིག་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུན། ༤༧། ཆད་མ་ཐེ། ཤུ་ལྟོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༥༦་༡༤།

གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས།

’དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚད་སྟོང་
དེ་འཆད་པར་བྱེད། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚད་སྟོང་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབྲེལ་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་། བར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།
དང་པོ་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། བན་བ་སྦྱེ་བའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ།
དང་པོ་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་སྟེ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་ཏྲག་
པར་སྦྱབ་པའི་སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་མེད་
པར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཏྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྦྱ་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་ཏྲགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
མ་བྱེད་སྟེ། སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་འབྲེལ་
བ་བན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་བན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱབ་ངག་
ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཅི་
རིགས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། སྦྱབ་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་ངེས་པ་
ལ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་ཀུན་བརྟན་
ལས་གསུངས། རིགས་སྒོ་ལས་ཀྱང་། སྦྱབ་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་
ངེས་པ་ལ། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྦྱབ་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་ངེས་པ་ལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༠༡༣་ན།

མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱ་བ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེའི་དཔེ་དག་གིས་རབ་རྩ་
བསྟན་ནོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཤུག་མོར།^༡རང་བཞིན་འགྲེལ་བ་མེད་
པ་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད། ཆོས་མཐུན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་
དཔེ་དག་གིས་རབ་རྩ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལས།^༢དེ་ཕྱིར་དེ་
ཡི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།
ཕྱོག་པ་དག་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་དག་གིས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྟབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་བྲུབ་ངེས་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱ་བ་
པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་ཀུན་བརྩས་དང་། རིགས་སྒྲོ་ལས་
རི་རྩར་བཤད་ཅེ་ན། ཀུན་བརྩས་ལས། སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཁྲོལ་བ་དང་
ཕྱིར་ཁྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་
སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་^༣མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་
བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་སྒྲོ་ལས། དེའི་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་ཀྱང་མེད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ཤུག་མོ། རྩིས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༧༩་༡༧༩

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆད་མ་པེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྩིས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༤༠་༡༤༡

^༣ ག་༡༩་བ་༧་དང་། བ་༡༩་ན་༤་དག།

དེ། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན། ལུང་འདི་
གཉིས་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བདུས་ལས།
ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་^༡ནི་ཞེས་བ་ནས། ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱི་ལུང་ནི་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་
གྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱབ་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་
དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཅི་རིགས་པར་དང་པོ་གསུམ་དཔེ་
དོན་དུ་སྦྱོར་ཞིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། རིགས་སྒྲོ་ལས། དེའི་ཐེ་ཆོམ་
ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ་ཞེས་པ་ནི་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱས་རྟགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ངེས་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་
བྱབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྟག་ན་མ་
བྱས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་
པོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་བྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ངག་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་རྟགས་བྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ངག་བཀོད་པའི་ཆོ། དངོས་གྱུར་
གྱི་ནམ་མཁའ་བྱས་པ་ལ་འཇུག་གམ་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱལ་བ་དབང་
ཚོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་^༢རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རབ་

༡ ག་༡༩་བཤེས་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ནི། བ་༡༣་ན་༡་ཕྱོགས་གྱི་ནི།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆོད་མ་ཅི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༢༣་པ།

ཏུ་བསྟན་ན་ཡང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དུ་
དོགས་ཤིང་གཞི་སྤང་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་^༡ བཤད།

ཤུགས། དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞིས་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ་དུ་དགོངས་ཤིང་། རིགས་བའི་སློ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞི་
སྤང་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་འདི་སྤྲད་དུ། འོ་ན། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་
ཆོལ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། རི་ལྟར་
རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་སྟོན་ཅེས་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་
གཞི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་ཐེ་ཆོལ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་
མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྟེན། ཅེས་གསུངས། སྐབས་འདིའི་ནམ་མཁའ་
ཞེས་པ་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། རིགས་སློ་
ལས་དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
ཤུགས་འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏུན་ཆེགས་
ལའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལས་ནི་
སྟོན་སྟེ། དམིགས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་
སྟུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་

^༡ ག་༡༣་ན་ན་ཅེས། ཤུགས། པ་༡༣་བ་ལ་ཅེས། ཤུགས།

པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་འགྲེལ་བ་ཤད་ལ་དངོས་འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་མི་དགོས་
བ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་
དཔེ་གཞི་བྱུང་བ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན།
བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་དངོས་སྦྱར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།
སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་
པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་
རྟགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྗན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་ལ། དུ་ལྗན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱུང་བ་ངེས་པར་འགོད་
མི་དགོས་ཏེ། མེ་མེད་ན། དུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་

བཞིན། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་
བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱ་རྟགས་
བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་
བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་བཞོད་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
བྱ་རྟགས་བ་མི་སྲིད་དེ། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་
བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་དགོས་ཞེས་བ་ནི་
ལྷན་སྐྱོང་དགོངས་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་ལ་འདོད་
བ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་
བ་མེད་པར་སྐྱབ་^༡པའི་ལྷོག་བྱ་རྟགས་བ་ལ། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་
མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་བ་དེས་པར་འགོད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་

༡ ག་༡༤་ན་༡་གྲུབ། བ་༡༤་བ་༣་གྲུབ།

མི་འཐད་དེ། བྱམ་བ་ཡོད་ན། བྱམ་བ་ཚད་མས་དམིགས་པས་བྱུང་།
བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ནི་བྱམ་བ་ཚད་མས་
མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱམ་བ་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
ཕྱོགས་སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་རྟགས་པ་སྤིང་བའི་ཕྱིར་
དང་། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན། བྱམ་བ་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་བཞིན། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
ཕྱོགས་ནི་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་
རྟགས་པ་སྤིང་བའི་ཕྱིར། སྤྲ་རབས་བ་ཁ་ཅིག །འབྲས་རང་གི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་རྣམས་སུ་གྱུབ་བ་ཡོད་ན་ཕྱོག་བྱུང་གྱུབ་བ་ལ་
གཞོད་པས། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་བྱུང་གྱུབ་བ་ལ་
མི་མཐུན་དཔེ་རྣམས་སུ་གྱུབ་བ་མི་དགོས་པ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་
ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། ཅུ་གྲུང་ཆོས་ཅན། རྣམས་
སུ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཞེས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་
དོ། །

དེས་ན། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་

དཔེ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། གཏུག་ཆོག་པ་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱེད། །ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་དོན་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲོ་བའི་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་ལ་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་བའི་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པའི་
མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱུང་བ་དེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། མི་ཏྲག་པ་མ་
ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
བཞིན། སྤྲོ་བའི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་
ཏྲག་པར་སྤྲོ་བའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་
ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། །ལྟར་ཀྱང་ཆོས་མི་
མཐུན་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཏྲགས་ཕྱིར་ལྷོག་པ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས། བཅ་ཟེ་ལྟར་ན། གཞུང་དེའི་དོན་གསལ་བ་སྤྲོ་བཞིན་
ལ། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། སྤྲོ་བའི་བྱས་ཞེས་
པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲོ་བའི་ལྷོག་
ཁྲབ་ཏྲགས་པ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། བཅ་ཟེ་ལས། །དཔེ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་
དོན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དཔེ་མེད་པར་བརྗོད་པས་འབྲུབ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་པའི་དག་དང་། དཔེ་མེད་པའི་
དག་བྱེད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ཏྲགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། ལྟར་ཀྱང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་། ༡༠༤༩་༥།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆད་མ་ཐེ། བཅ་ཟེ་ཆེན་མོ། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་། ༡༠༤༡་༦།

ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཞེས་བཤད།

ཡང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཏྲགས་
བ་ལ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་
རྟ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་ན་
མི་ཏྲག་བས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་
ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཏྲགས་པ་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ལ།¹ དཔེ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
ཤུགས་² དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་
ཏེ་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལས།³ དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཞུང་
གསུང་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡང་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱབ་པ་ལ་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་རྟ་མི་མཐུན་དཔེ་
གཞི་བྱབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
བར་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་འབྲེལ་ཤེས་ཟིན་མ་བཟེད། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་ཟེ་
ཆོས་ཟེ་བའི་ཕྱི་ཁོལ་མཁས་པ་ལ། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་བརྟོན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༡༩་༢།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧། ཆད་མ་ཟེ། ཤུགས་ལྷོ། རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༢་༥་༥།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆད་མ་པེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་འབྲེལ་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༥༡་༡༢།

པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
ཁྱབ་ཏྲགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་
གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད་ཅེས་གསུངས། ལྷ་ཀྱང་^༡གང་
དག་དེའི་ངོ་མོ་དང་རྒྱའི་དངོས་པོ་དག་རང་གི་ཚད་མས་ངེ་ལྟ་བ་རབ་
ཏུ་བྱལ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་མ་ངེས་པའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནི།
དེའི་ངོ་མོ་དང་རྒྱའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་
སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལས་ཀྱང་། ^༢མཁས་པ་ལ་ནི་
བརྗོད་པ་དང་། དཔེ་འཇམ་དེའི་གཞི་ཡང་རུང་སྟེ། འདི་ཐམས་ཅད་དགོས་
པ་མེད་ཅེས་གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་
ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བློ་བཟང་པ་སྟེ་བའི་ལུང་དང་སྐྱར་བ་ནི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ངེས་པ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་
ངེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་དག་དང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་དག་གང་རུང་གཅིག་སྟོས་པས་ཀྱང་།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་
གཉིས་ཀ་ལ་བློ་བཟང་པ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཀུན་བདུས་དང་རིགས་སྟོ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཚད་མ་ངེ། ལྷ་ཀྱང་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༥༡། ༤།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༡༠༡། ཚད་མ་པེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༤༩༡༡།

ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཞེས་ན།
ཞེས་སོགས་གསུངས། རང་འགྲེལ་ལས།^༡ ཡང་ན་དོན་གྱི་གོ་བས་གང་
ཡང་རུང་བ་གཉིས་ཀ་རབ་རུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་
པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལྡན་ལས།^༢ འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
ཆོག་དང་སྟོར་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་དོན་གྱི་གོ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྟོས་ཏེ། གཞུང་འདི་
རྣམས་རིགས་པའི་སྟོ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དེར་ཡང་སྟོབ་
དཔོན་དཔེས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་
ཆོགས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ལ་རབ་རུ་སྟོན་
པར་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ཅེས་ནི་མིན་ནོ་སྟེ། དཔོན་
ཏེ། དོན་གྱི་གོ་བས་དཔེ་གཅིག་བརྗོད་པས་གཅིག་ཤོས་བྱུང་བར་བཤད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ། གཞི་སྤང་བའི་ལུང་
དང་སྦྱར་བ། ཟན་པ་སྟེ་བའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་
ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་
པར་བྱད། །ཅེས་པའི་བར་འཆད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་
རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དེ་རབ་རུ་བསྟན་ན་ཡང་། ཆོས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༣༩་།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། ལྡན་ཆོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༥༩་།

མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྐྱེས་དུ་དགོངས་ཤིང་གཞི་སྤང་བ་
མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་
གཅིག་གིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །རང་འབྲེལ་ལས། །ཡང་དོན་གྱི་གོ་
བས་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་ཡང་དཔེའི་ངོ་མོ་དང་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་དགོངས་ཏེ།
དོན་གྱི་གོ་བས་གཅིག་བརྗོད་པས་ཅིག་ཤོས་བྱུང་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཉིས་ཀྱི་དོན་
ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲུབ་ཆད་མས་ངེས་
པ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་
མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྐྱབ་དཔོན་དབང་
ལྷག་སྟེ་ན་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲུབ་ཆད་
མས་ངེས་པ་དེ། ཕྱོག་གཞི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་བཤད། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲུབ་ཆད་མས་ངེས་པ་བྱས་
པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་

༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱེད། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྐྱབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་། རང་འབྲེལ། ༤༢༡།

ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚེད་པ་དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་ཀྱི་ལན་སྟོན་པ་ལ། དེ་
ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་རང་འགྲེལ་
ལས་^༡གཞི་སྤང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་ལྟོག་གཞི་དེ་སྤྱབ་
ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་དེ་གཞི་སྤང་
བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། རྒྱབས་འདིའི་མི་མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་པའི་གཞི་
དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཞུང་འདི་རྣམས། གཏུག་ཆོགས་ཀྱི་ནི་
ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་དབང་བྱུག་སྡེ་པའི་ཚེད་
སྤང་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཅིང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་
མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་མ་བྱུབ་ཀྱང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་བྱུབ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་གཞི་སྤང་བའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ། མ་བྱུབ་སྒྱར་བ་བརྗོད་བྱ་
མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལས་འཕྲོས་ནས་དོགས་པ་གཅོད་ཅིང་གཞི་མ་བྱུབ་མི་
མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་མ་བཞོད་པར་ཡང་ལྟོག་བྱབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༢༩་༦།

རྟོགས་པ་ཡོད་པ་གཞི་སྤང་བའི་དོན་དུ་བཞེད། དེ་ལྟར་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས་གཞུང་འདི། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་
བ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྤར་ལྟར་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་དག་མི་
མཐུན་དཔེ་ནི། དཔེར་བཞོན་པ་ཁོ་ན་ལ་བཟུང་ནས། རྩེས་སུ་བྱུབ་པ་ལ་
སྟོས་མི་དགོས་པར་སྐྱབ་པ་དེའི་དོན་མིན་སྟེ་ཞེས་དང་། མ་བྱུབ་སྐྱར་
བའི་འཕྲོས་རྒྱུ་པར་སྐྱར་ན་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དོན་
དོར་བར་འགྱུར་བས་སྤར་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཀྱི་གསུངས། དེས་ན། དེ་
ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། དབང་སྐྱུག་སྟེའི་ཅོད་
པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཆད་མས་མ་དེས་ཀྱང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དཔེའི་སྟེང་དུ་
བསྟན་པས་ཀྱང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུབ་
རྟོགས་ཀྱས་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་
འཆད་པ་ལ། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་དོ་ལོ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ།
མི་ཤེས་པ་ལ། །སྟོན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་
ཟིན་མ་བརྟེན། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་དོར་བྱས་
མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་མེད་དམ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་
གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པར། སྐྱ་བྱས་པ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་ཐེ་ཆོས་

༡ ག་༤༩་ན་༩་བཤད་དོ་ཅེས་གསུངས། བ་༤༡་ན་༡་བཤད་དོ་ཅེས་གསུངས།

དང་ལྷན་པའི་ཕྱི་ཚོལ་མཁས་པའི་ངོར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་
དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ངོར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ།
དེའི་ངོར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་གི་དོན་དུ་དཔེ་བཟོད་པའི་དོན་དེ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་བཟོད་པས་ཅེ་ཞིག་བྱ་ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག །ཙ་
འབྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ཤེས་ཟིན་
མ་བཤེད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཤེས་
ཀྱང་། དྲན་ལམ་དུ་མེད་པའི་ཚོལ་བ་ལ། སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་དག་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་དུ་བསྟན་ཞེས་ཟེར། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་དྲན་ལམ་དུ་
མེད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་འབྲེལ་ཤེས་ཟིན་
མ་བཤེད། གང་དུ་ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་ཅེས་བཟོད་པའི་ཕྱི་ཚོལ་
མཁས་པ་ལ། སྐྱ་ཚོལ་རྣམས་ཀྱིས་འོ་ན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཞུང་འདིའི་ཙ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་
བཟོད་པར་ཟད། །ཅེས་པའི་མཁས་པ་དེ་སྐྱ་བྱས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་ཐེ་
ཆོམ་དང་ལྷན་ཞིང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བཤེད་པའི་

༡ ག་༡༤་བ་༤་ཤིན་ཟིན་མ། བ་༡༩་བ་ཤེས་བཞིན་མ།

གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡིན་གྱི། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཡང་། གང་དག་ལ་དེའི་
ངོ་བོ་དང་། ལྷའི་ངོ་བོས་རང་གི་ཆད་མས་རི་ལྟ་བུ་བྱུང་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅམ་མ་ངེས་པའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཁྲུལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་
བཟུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་འབྱེལ་
ཆད་མས་ངེས་ཟེན་མ་བརྗོད་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྱེལ་བ་བརྗོད་མི་དགོས་
པར་ཐལ། དེས་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྱེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོར་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྱེལ་བ་བརྗོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་རེ། ལྷ་ཡང་། རྣམ་འབྱེལ་གྱི་འབྱེལ་བཤད། ༡༠༥༡་༤༡

ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་
གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་
སུ་བརྗོད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་བླ་པའི་བླ་མེས་སྐྱེ་བུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།¹ འབྲེལ་བ་དང་
རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱབ་པ་ངེས་དཀའ་སྐྱའི་མེད་པར་དོན་གཅིག་
ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལ། འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
དཀའ་བར་ཡོད་པས། དེ་བཞད་ན་འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཁོ་
ན་རེ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་ངེས་དཀའ་སྐྱའི་བྱེད་པར་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་མི་
རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད། སྐྱ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་
ཡོད་པའི་རྒྱལ་བ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་བརྗོད་དགོས་སམ་
མི་དགོས། དགོས་ན་དེ་འབྲེལ་རྒྱལ་བ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པ་གང་ཞིག །བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་

¹ སྐྱ་འབྲེལ་པར་མ། གསུང་འབྲེལ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༡/༡

སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་བྱ་བ་པ་གཉིས་ངེས་དཀའ་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་
ཟད། །ཅེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགོས་ན། དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་ཆོལ་བ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་བྱ་བ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

མཁས་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་འབྱུང་བ་
དོ་མཆོང་ཆེ་སྟེ། དོན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་
ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་
ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན། སྤྱི་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོལ་བ་
ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་བྱ་བ་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཞལ་
ཀྱིས་བཞེས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་
ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། དེ་འདྲའི་ཆོལ་བ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་
འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་
ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཆོལ་བ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་
བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
ཆོལ་བ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་རྟགས་

ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་^੧ ཁྱབ་པ་བརྗོད་དགོས་པ་གང་ཞིག ། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་ན། བྱས་མི་རྟག་
 གི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདྲིའི་དོན་ལ།
 སྐར་ཀྱི་ཚོལ་བ་དེ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་
 པ་བློ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་^੨ ཁྱབ་
 པ་བརྗོད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན། དེ་འབྲེལ་ཚོལ་བ་ལ་བྱས་མི་
 རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བློ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ངེས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱད་
 པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས། འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་
 ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ། གཉིས་པ་སྟར་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ། ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་ན་རུང་ཅམ་སྟངས་ལང་། དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ།
 བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་མི་
 རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བློ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་
 ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་

੧ ག་༤༥་བ་༤་སྐྱབ་པ་ཁྱབ་པ། བ་༤༤་བ་༡་སྐྱབ་པ་ཁྱབ་པ།

੨ ག་༤༥་བ་༥་སྐྱབ་པ་ཁྱབ་པ། བ་༤༤་བ་༣་སྐྱབ་པ་ཁྱབ་པ།

སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་པ་བཟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཁོལ་ཡང་དག་ལ། བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་པ་བཟོད་དགོས་པ་གང་
ཞིག །དེ་བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བཟོད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བྱུང་པ་ཆོད་མས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་བཟོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བྱུང་པ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱས་མི་ཏྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་
ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་ལ་ངེས་དཀའ་སྐྱའི་བྱང་
པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཅུམ་བཤད་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་
ཏྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བཟོད་པར་བྱུང་པ་ཡང་ཏུ་ཡོད་པའི་གང་
ཟག་ལ་བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་བྱུང་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བྱུང་པ་བཟོད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན། དེ་ལ་བྱས་མི་
ཏྟག་གི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་མི་ཏྟག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བྱུང་པ་བཟོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱས་མི་ཏྟག་གི་འབྲེལ་བ་བྱུང་

༡ ག་༡༡ན་༥་བཟོད་པའི། ག་༡༡་བ་༢་བཟོད་པའི།

པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་བྲན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བཟུང་པའི་གང་ཟག་
ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་
བཟུང་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་
ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྲུལ་དང་འགལ།

དེ་བ་གཉིས་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བཟུང་
པར་བྲན་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བྱབ་པ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱབ་པ་བཟུང་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བཟུང་པར་བྲན་
ལམ་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་བྱབ་པ་བྲན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བཟུང་མི་དགོས་ཀྱང་གང་
རུང་གཅིག་བཟུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། གཞུང་དེ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་
བ་ཤེས་ནས་བཟུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བཟུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་

ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་མི་
ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱས་
མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་མི་
ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞུང་
ཕྱི་མ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། བྱས་
མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་
འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང་། ཤེས་ཟིན་དེ་ཉིད་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་གོ་བའི་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཟིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་འགལ་ཡང་། བྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགལ་
པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་འགལ་ཏྲགས་ཀྱི་
བྱབ་པའི་^༡འགྱུར་ཚུལ་རྩིས་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅུ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བྱབ་པ་འགྱུར་པ་ཏྲགས་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་བྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་ངེས་པ་
ཏྲགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་བྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། དེ་
ཕྱིར་རྒྱ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས། དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་གཙོ་བོ་

^༡ ག་༤༩ན་༡་བྱབ་པའི། བ་༤༩བ་༣་བྱབ་པའི་འགྱུར།

གཉིས་པོ་དེར་འདུས་སམ་མ་འདུས་ཤེ་^༡ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་
གཙོ་བོ་གཉིས་པོ་དེར་མ་འདུས་ཏེ། བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་བའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་བ་
མེད་པར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡོད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ། དམིགས་བར་ནི། །རིགས་ལྡན་དེ་མི་
དམིགས་བར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་གཙོ་བོ་
དེ་བསྐྱུ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱང་། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དུ་མར་
དབྱེ་རུང་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་
སོགས་སྟོག་གཅིག་གིས་འཆད།

གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་
མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་དང་། མཐུན་
སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་བྱབ་བྱབ་བ་བཀག་ནས། རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་བ་འབྱབ་བ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་
བ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་དེའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་དངོས་པོ་འམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་དངོས་པོ་འམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རྒྱ་ཡི་ནི། །འབྲས་བུ་འཁྲལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱུ་དང་། རང་བཞིན་ངེས་བར་བྱེད་པ་
ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

^༡ ག་༤༩ན་༣་ཞེ་ན། བ་༤༩་བ་༥་ཞེ་ན།

དོན་བསྟུ་འཆད་པར་བྱེད། མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། །ཞེས་
པས། གཏན་ཆོག་གི་ཞི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་
ཆོག་མེད་སྟབས་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྟུ་འཆད།

འདིར་གསུང་སྟོས་ནམས་སུ། མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་
མིན། །ཞེས་པས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཞེས་པ་ནས།
གཏན་ཆོག་མེད་སྟབས་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་
ཅེས་གསུངས་པ། རྟེན་འབྲེལ་དགོངས་པ་མིན་ཞིང་གཞུང་གི་ཐོབ་ཆད་ཀྱང་
མིན་པར་མངོན་ཏེ། གཞུང་འདིར་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་
གྱི་ཆད་མ་འཆད་པའི་སྐབས་གྱི་དོན་བསྟུ་ཡིན་གྱི། ལོག་ཕྱོགས་གཏན་
ཆོག་ལྟར་སྤང་འཆད་པའི་སྐབས་གྱི་དོན་བསྟུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བསྟུས་ནས། མི་ལྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་
དོན་བསྟུ་ནི། གཞན་དུ་གཞན་ནི་གཞན་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
འཆད། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མིན་ན་གཅིག་ལྟོག་པས། །ཞེས་པའི་དོན་བསྟུ་
པའི་སྟོན་ནས། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་
ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་འཆད་
པ་ལ། གཞན་དུ་གཞན་ནི་གཞན་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་
བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉི་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བསྟུ་པའི་སྟོ་
ནས། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་ཏྲགས་ཆོས་གྱི་

༡ ག་༡༤་བ་༣་ལྟོག་པས་ཅེས་པའི། ག་༤༠་ན་༥་ལྟོག་པས་ཅེས་པའི།

འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་ལ།
དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཆོས་དོན་
གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། །ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །ཅེས་པའི་
རང་འབྲེལ་ལས།¹གལ་ཏེ་དེ་དག་གྲང་འཐད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན། གང་
ཡང་གང་ལས་འཐད་པ་མེད་པས་ངེས་ཇུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་
ན་སྟོན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་དག་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་
ཉེ་བར་སྦྱར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་བའོ། །མི་འཐད་པར་ཟད་དེ། དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་
སོགས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །དངོས་པོ་བྱམ་པ་དང་རྣམ་གཅིག་མ་ཡིན་
ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱམ་སྒྲམ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བྱམ་པ་
དང་རྣམ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲམ་བྱ་དང་ཡང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་སྒྲམ་གཉིས་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་²ཅར་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་ཆེ་ཆུང་ལ་རྣམ་གཅིག་མི་སྟོན་
དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་གཉིར་ལས།³སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་

¹ བསྟུ་འཆད་དཔེ་བསྟུར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ། ༤༡༥་༡།

² ག་༤༠ན་ཉ་གཅིག་ཅར། བ་༤༠་བ་ན་གཅིག་ཅར།

³ མེས་པོའི་བྱམ་བཞག ། ༡༡། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཉིར། ༡་༤།

རྩེ་གཅིག་ན། །ཡན་ལག་ཅན་ཡང་རྩེ་ལྟར་དགག། །ཅེས་^༡སོགས་
གསུངས། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་སོ་དང་བྱམ་པ་རྩེ་སྤྱི་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་རྩེ་གཅིག་གྲང་མིན། དེ་གཉིས་རྩེ་ཐ་དད་གྲང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ^༢འདི་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པའང་མེད། །ཅེས་
སོགས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། རྟགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན། སྤྱི་གསལ་རྩེ་གཞན་དུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཚུགས་པར་
འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། འགྲུག་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས།
མ་གྲུབ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ^༣དེ་ནི་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་
ངོ་བོ་ཡོངས་སྤྱོད་ཐོར་ནས་གྲང་རྩེ་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་
ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་འདད་ཤུགས། ^༤འིང་
དེ་ནི་འིང་འག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ངོ་བོ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སྤྱོད་ཐོར་ནས་རྩེ་
ལྟར་འིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་
ན་འིང་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འིང་འག་པའི་ངོ་བོ་

༡ ག་༥༠ན་༣་ཞེས་སོགས། བ་༥༠བ་༤་ཞེས་སོགས།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༥༤་༤།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༣༠། ༡༥།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། ཤུགས་ལྷོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་འདད། ༡༠༤་༡་༥།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འགའ།

རང་ལུགས། ཆོས་དེ་དོན་དེ་ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི་བྱས་
མི་ཉག་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུན་རྫས་ཐ་དད་ལས་
སྤྱི་ཕྱིར་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་ཁྲབ་ན། དངོས་པོར་རིལ་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་ཉག་སྤྱི་ཕྱིར་སྦྱེས་ཀྱང་རྫས་གཞན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲངས་ཅན་ན་རེ། འདོད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱི་
གཙོ་པོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་འཛིག་ཅིག་¹ ཅར་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཤུགས། ²ཡོན་ཏན་གསུམ་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་མེད་པར་འདོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། །

དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་
སྤྱི་ཕྱི་འགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་³ གྲེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ། ཞར་ལ་དོན་སྦྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་། ཐ་
སྙད་སྦྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་

¹ ག་ལྟ་ན་མ་གཅིག་ཅར། པ་ལྟ་ན་པ་གཅིག་ཅར།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཆད་མ་རེ། ཤུགས་ལྷོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༩༩་༡༡།

³ ག་ལྟ་བ་ཉ་རྣམ་བཞག པ་ལྟ་ན་ལ་རྣམ་བཞག

རེ། འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་དང་། །ཞེས་པར་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཡང་འདིར་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་སོ་
སོར་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩུ་དང་རོ་མོ་ལྟར་བྱང་བའི། །ཞེས་
པར་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་བསྐྱུས་ནས་
བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
དབྱེ་བ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་
དང་། །ཞེས་པར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་
པ་དང་རྩོས་པའི་རྩོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩོན་མེད་དེ། འདིར་བཤད་
པའི་གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་
དང་། །ཞེས་སོགས་བཞི་གསུངས་པ་ནི། གང་གང་དུ་འདུ་བའི་སྤྱད་བྱེད་
ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་དགག་
རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྩུ་
བྲུབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན། དགག་གཞི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༢༠༠༩།

དང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲེས་པར་རུང་བ་དང་། མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་
ངེས་ལ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་པ་ལ་བདག་གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་དུ་
འབྲེས་པ་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་ཁབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་
ངེས་པས། རྒྱ་ཁབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་གསུངས་ནས།
འགལ་དམིགས་དང་འབྲེས་ཆེ་མ་དམིགས་པ་གཞན་རྣམས། བདག་
གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེས་པར་རང་དབང་དུ་མེད་པས། དེ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། འབྲེས་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^༡ བཤད་
པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༢ བྱམ་མེད་དོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཕྱིར་
ཚོལ་གྱི་བྱུབ་ཟེན་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འགོད་ཚུལ་
ལ་ཡང་། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ་ཞེས་འགོད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་
མ་དབྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་གཞི་ལ་དབྱེད་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གིས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། བྱུབ་ཟེན་ཀྱི་དོན་དང་། བསྐྱབ་

^༡ ག་༤༡་ན་༡་བཞག ། ག་༤༡་བ་༤་བཞག

^༢ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༣་༥།

‘ལྷུ་འཇིག་ལྷན་གྲངས་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག ། བྱམ་བས་
དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་མེད་ནི་བྱམ་བེན་གྱི་དོན་དང་། ས་ཕྱོགས་
དེར་བྱམ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ནི། བསྐྱལ་བ་¹ལྷུ་འཇིག་ལྷན་ཡིན་
ལ། འགོད་ཚུལ་ཡང་། ས་ཕྱོགས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
བྱར་རུང་སྟེ། བྱམ་བ་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བྱམ་བ་མེད་དེ། བྱམ་བ་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་མི་དགོད་དེ། ཉགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱམ་ཆེ། བསྐྱལ་བ་ཡང་བྱམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་བའི་དོན། བྱམ་མེད་
དུ་སྐྱེ་ཆོ་མ་འབྲལ་བས་ཞེན་རུང་ཅམ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བྱམ་མེད་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་
རུང་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་དོ། ། ཞེས་ཚུ་མིག་པ་དང་། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་
གསུངས།

ཕྱགས་དེ་དར་ལྷིག་པས་འགོག་ཚུལ་ནི། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་
ལྷ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་བྱ་བ་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་
ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་སྟོགས་ལྷ་བུམ་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲལ་
བར་ངེས་བར་ཐལ། ཁྱིད་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་

༡ ག་༩༡་ན་༣་བྱུང་བྱུང་། བ་༩༡་བ་༥་བྱུང་བྱུང་།

^३ ག་ལྟན་རྒྱུག་ ད་ལྟ་བ་ཇིསྤྲོད།

སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་སློ་དོན་
མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གྱི་བརྒྱུ་ལ་བྱང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་ས་སྟོགས་སུ་
བྱམ་པ་མེད་པ་སྐྱ་སློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། གཞན་ཡང་། དེ་
ཆོས་ཅན། ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་དོན་མཐུན་དུ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་མེད་
པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །སྐྱ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་
མཐུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མ་སྒྲོངས་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་
མེད་པ་སྐྱ་སློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་
ཡིན་གྱི་ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེར་བྱམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་སློའི་ཐ་སྙད་དང་བརྗོད་པ་སྐྱའི་
ཐ་སྙད་ཆད་མས་བསྐྱབ་དགོས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེས་ན་སྐྱེ་པོ་གནག་རྩི་
མོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གནག་རྩི་མོ་བར་
བྲགས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་
བསལ་ལོ། །

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ ༥༣༥།

ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆོག་ས་ལ་དེའི་གཏན་ཆོག་ཞེས་བཤད་ཅེས་དང་། རྒྱ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཤེས་སྤྱོད་ཅེས་དང་། རྫོ་སྤྱི་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་བྱུང་ཅེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་
ཞེ་ན། རྒྱ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱི་ཤེས་བྱུང་ཅེས་སོགས་སྦྱར་བ་འཆད་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་གྱི། སྦྱར་བ་འགོད་པའི་ཆེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།^༡སྤྱོད་ས་ཀྱི་བྱུང་བར་
འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིར་བྱུར་
པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་ཐིག་ལས།^༢རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་
བྱར་བྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་དང་། འདི་
ཡང་དཔེར་ན་སྤྱོད་ས་ཀྱི་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། བུམ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན།
བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་
པའི་ཆེ། གཞི་དེར་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་བྱུང་བེན་གྱི་དོན་
དང་གཞི་དེར་བུམ་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་སྤྱིར་བ་སྦྱད་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རིགས་ཐིག། ༡༡༥་༢།

ཆེན་པོ་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ན་རེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ལ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པའི་
ཐ་སྟད་འབྲུག་ཏུ་རུང་སྟེ། སྤང་རུང་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་ས་
སྟོགས་འདིན་པའི་དབང་པོའི་མདོན་སྟམ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་ས་སྟོགས་
འདི་ལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟད་སྟེ་རུང་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་ས་སྟོགས་འདི་
ལ་སྤང་རུང་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་འདིན་པའི་མདོན་སྟམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྟགས་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་གིས་འབྲས་
བུ་འབྲུང་རུང་སྟུབ་^༡ པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གསུངས།

དེ་འགོག་པ་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༢རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་
གིས་འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་སྟུབ་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཆེར་འབྲུལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྟུབ་^༣ གྱི་རྒྱ་བྱེད་བྱེད་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་

^༡ ག་ལཱ་ན་ཅ་བསྟུག། པ་ལཱ་བ་ཇ་བསྟུག།

^༢ སྟུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༣་༥།

^༣ ག་ལཱ་ན་ལ་དེ་བྱེད་གྱི། པ་ལཱ་བ་ཤ་དེ་བྱེད་གྱི།

གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།^༡ འདི་ནི་
དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།^༢ རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་བྱུང་པ་ན། །འདི་འཇམ་
རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཞེས་འཆད་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་
དེ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་བྱུང་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། རང་
སྤྱོད་གས་གྱི་ཆོས་སྤྱུ་བྱུང་པའི་གཞི། བྱུང་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་སྤྱོད་གས་སྤྱུ་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་བྱུང་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལྟར་ན། དེ་
སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་
སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།^༣ དེ་
ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་
ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྐྱབ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༤༧་ན།

༢ བསྐྱབ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༤༧་ཉ་༥།

༣ བསྐྱབ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༠༣་ཉ་ན།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་
གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ངོ་བོ་ལ་ཡང་བྱབ་ཆེ་བ་^༢ དང་། བྱབ་མཉམ་པ་གཉིས་
སུ་ངེས་ལ། བྱབ་བྱེད་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འབྲུག་
པའི་དུས་དང་། བྱབ་མཉམ་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན་སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པ་འབྲུག་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
དོན་ལ་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག །ལུང་འདྲིའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་
ཆོས་ལས་བྱབ་ཆེ་བའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་
བྱབ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་དང་བྱབ་མཉམ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་
བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྒྲུང་བའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེ་ན། ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་
བྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འདྲ་ནའང་། དོགས་པ་འདི་ཡོད་
དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུབ་པ་ཆོས་
ཅན། སྤྱི་མཆོན་བདག་མེད་དུ་སྐབས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་བྱབ་ཆེ་
བའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་བཀག་

^༡ སྐྱ་འབྲས་བར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཟླ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་༥།

^༢ ག་༩༡་བ་༡་ཆེས་ག། བ་༩༣་ན་༥་ཆེས་ག།

པ་ཉགས་སུ་སྐྱར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་དེ།
གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ངོ་མོའི་མེད་པར་སྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་ལུས་ཉེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་
དུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ལ་ཡང་བྱེད་ཆེ་ཆུང་མེད། གཅིག་དང་དུ་མ་
གང་རུང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་བྱེད་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་བྱེད་མ་དམིགས་པ་སོགས་
ཡང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་བྱེད་ཆེ་བའི་བྱེད་བཀག་པ་ཉགས་སུ་
སྐྱར་བ་མ་ཡིན་པར་མདོན་ནོ། །

འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ཞེ་ན། དེའི་དོན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱེད་མ་དམིགས་
པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། ། ཡང་ན། དགག་ཉགས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་
དམིགས་པ་བཞིའི་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེས་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་
སྐྱ་སྐྱར་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་
ལས། སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ནི། རིགས་ཐོག་དར་རྟེན་ལས།^༡ དབྱུག་མཆོ་
ཆེན་པོ་མི་གཡོ་བ་རྒྱངས་པ་འབྲུལ་བ་དུས་ནམ་མཁའ་འོ་ཟེ་ཅས་དུ་གྱུར་
པ་ན། དུ་བ་དང་རྒྱངས་པའི་བྱད་པར་མི་ཤེས་ཤིང་། མེ་ཡོད་ན་ངེས་ཅུས་
པའི་ཆོ། མེས་དབེན་པའི་མཆོ་ཆེན་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ཡོད་ན་མངོན་སྲུང་
དུ་ངེས་ཅུས་ཤིང་། ཤ་བ་མེད་པ་ལ་མངོན་སྲུང་གྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་མི་
ཅུས་པའི་ཆོ། ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་མེད་དེ།
ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རུམ་པ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། རུམ་པ་མེད་དེ། རུམ་པ་ཆད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྤྱིང་གི་ཆར་དུ་བ་ཡོད་
ན་མངོན་སྲུང་ལ་སྤྱང་དུ་རུང་ཞིང་། འོག་གི་ཆར་མེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཀློང་
ཀྱི་མངོན་སྲུང་ལ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བའི་ངོས་^༢ བཞི་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་
དུ་བས་དབེན་པའི་དང་རྒྱ་གཤམ་མེད་པ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་
ཅུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་

^༡ སྐྱ་འབྲུལ་པར་མ། གསུང་འབྲུལ་ཉ། རྒྱལ་ཆབ་ཟླ། རིགས་ཐོག་དར་རྟེན། ༢༠༩་༩།

^༢ ག་༩་༣་བ་༡་དངོས། བ་༩༥་ན་༣་དངོས།

བྱ། སོ་སོའི་མཆོག་གཞི་གཞན་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས།^༡ རྒྱ་དང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི།
གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་
བཤད་ལྟར།^༢ གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགག་པ་དང་དགག་
པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་འོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། འབྲས་བུ་དང་བྱེད་པར་བྱ་
བ་ལྟར་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱ་དང་བྱེད་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་དངོས་སོ་
མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྟངས་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་
བྱེད་པར་བྱ་བ་ལྟར་རུང་བ་ལ་ནི། མེད་པའི་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྲ་རབས་པ་པལ་ཆེ་བ་དང་། བྱེད་པར་དུ་
ཉ་དཔོན་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ན་རེ། གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མེ་མེད་
པ་དེ་མེ་མེད་མཆོག་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
ཉགས་ཡང་དག་དང་། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆོག་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་
མེད་པའི་ཐ་སྟངས་བྱར་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། མེ་
མེད་པ་དེ་གཞི་དེ་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་། ཐ་
སྟངས་སྐྱབ་པའི་ཉགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མེ་མེད་པ་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྟངས་
ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༣༤་༡༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། ལྟ་བུ་ཞོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༥་༡་༢༡།

སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་དགོས། དེའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁྱེད་
ལྟར་ན། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
བྱར་བྱང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་སུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་
མེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། འོན་
དང་ཐ་སྙད་འགལ་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་འགལ་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་བྱུང་ན། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་འགལ་པའི་
ཆ་ནས། དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་འགལ་བར་འཛོག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ། འོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་མི་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་
མེད་པའི་འོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དགག་
རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
ཡང་སྐྱབ། དེས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

འདྲིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། དགག་རྟགས་
དང་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་དང་སྐྱབ་
པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་ནས་འབྲེད། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྟོད་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དང་ཐ་སྟོད་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་ནས་
འབྲེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒར་གྱི་རང་འབྲེལ་
དང་། འཐད་ལྗན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཚན་མའི་
རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཐ་སྟོད་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། ཤིང་མེད་པ་དེ་ཤིང་མེད་
ཀྱི་ཐག་རྫོང་ན་ཤིང་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། ཐ་སྟོད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲབ་བྲེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་
ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྟོད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྟོད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་བྲབ་པར་བསྟན་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྲད་པར་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞིག་། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཐག་
གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་མ་ཐེན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཅན་ཀྱི་སྤེང་
དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་ཐེན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་
སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་
སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤེང་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཐེན་
པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།
དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ནི། མ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན།
དུ་བ་མེད་དེ། མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་
ནི། རུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ན་ཆོས་ཅན། རུམ་པ་
མེད་དེ། རུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་།

འདི་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱང་ན། བཞེད་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་
ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤེང་དུ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཅིག་གྲུབ་པས་ཁྲབ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
ན་རུམ་པ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བས་རང་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་

རོ་སྒྲུབ་དུ་དོགས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། རྒྱ་དང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་། སྒྲུབ་བྱངས་པའི་འཐད་ལྡན་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་གཞི་དེར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བེད་མེད་པ་དེ་བེད་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ལ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་གཞི་དེར་ལ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དང་བྱེད་པར་བྱ་བ་ལྟར་རུང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བ་ཚད་

མས་མ་དམིགས་པ། མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་དུས་ཡོད་པ་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ།
མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། མཚན་མའི་
རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ངས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། བ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་
གང་ཞེ་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཚན་ཉིད་
ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མིད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཚན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་མིད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

འོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། འོན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད། མཚན་གཞི་ནི། དུ་བ་དུ་
ལྡན་ལ་ལ་ཆ་ཞིང་ཐེག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འོན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་འོན་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། མེ་མེད་པ་མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་
དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་འོན་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་

ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན། བ་སྟད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
ལ་དབྱེ་ན། བ་སྟད་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
གསུམ། མཆོན་གཞི་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བ་སྟད་
སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
བ་སྟད་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། བྱམ་པ་ཆད་མས་
མ་དམིགས་པ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་
པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བ་སྟད་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
གི་མཆོན་གཞི་ཡིན། རོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་བ་སྟད་སྐྱབ་ཀྱི་
ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་སྤྱིར་མི་འགལ་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ལ་ལྟོས་
ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བ་སྟད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བ་སྟད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་
སྐྱབ་པའི་རོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཁྱད། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་
ཆད་མས་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་རོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཏེ། ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་འགོད་ཚུལ་
ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ཉིད་སྐྱ་བ་པའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བ་སྟད་

སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྟངས་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཞིང་
སྟེག་པ་ཡོད་པ་འགོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
དག་དང་། མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་
ཡིན་པའི་བྱད་པར་རྣམ་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གི་དོགས་
དཔྱད་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་འཆད་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁོ་
ན་རེ། རྟགས་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་བྱུང་དང་། མི་
མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་མི་འབྲུབ་ན། ཏུ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་
བྱུང་བ་འབྲུབ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། མེ་ཏུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་ནས། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མེ་
ཏུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། མེ་ཡི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༡༩་༡།

འབྲས་བུ་དུ་བ། །སྟེ་ཞེས་གསུངས། རང་འགྲེལ་ལས།^༡གལ་ཏེ་མཐོང་བ་
དང་མ་མཐོང་བ་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་རྟོགས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་
ན། རི་ལྟར་དུ་བས་མེ་མ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་མེ་
ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་སྟོག་གཉིས་མེ་དུའི་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། གལ་
ཏེ་བརྒྱ་བྱེན་སྟེ་བའི་མེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱེན་སྟེ་བའི་མེ། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་
མེ། །འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་ཡིན། །རི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། །དུ་
བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འབྱུང་། །ཞེས་^༢བྱ་བ་
ནི། བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྟེ་བའི་མེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མེ་དུ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་
སུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །ཞེས་པས་སྟོས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་
བ་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །ཞེས་སོགས་
ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་དང་། སྟེ་བའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྷོག་པ་
ལས། །ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གིས་འཆད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་ལུགས་སོ། །

^༡ བསྟུ་འབྱུང་དཔེ་བསྟུར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༢༣༩་ཉ།

^༢ ག་༤༩་ན་༥་ཅེས། པ་༤༡་ན་༡་ཅེས།

སྒྲིབ་ཀྱི་ལས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །ཞེས་
སོགས་རྒྱ་མེད་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་དང་། རེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྟོག་པ་
ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་བསྟུ་
དང་། དེ་བྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པས། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་བརྒྱ་
བྱེན་སྤྱི་བོའི་མེ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་མེད་འགོག་པའི་རྟགས་རྒྱས་བཤད་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དུ་བ་
མེ་མེད་བརྒྱ་བྱེན་སྤྱི་བོ་ནས་འབྱུང་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་འཆད་པས། གལ་ཏེ་
བརྒྱ་བྱེན་སྤྱི་བོའི་མེ། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་བྱེད་དུ་རིགས་པའི་བྱིར།

མེ་ཡི་འབྲས་སུ་དུ་བ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། རྒྱན་དང་
སྐྱད་ཅིག་མ་གང་ལ་ངེས་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེ་དུ་རྒྱ་
འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ། ཆད་མ་སྤྲུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ངེས་བར་དགོས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་
ཀྱང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་དེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་
བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུང་ན། མེ་
དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་སྤྲུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་

ལ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་
བ་དང་། དུ་བ་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་
ལོག་ཏྟིག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མ་སྤྲུག་གསུམ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆད་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དང་པོར་མེ་
དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས་
པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་
སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཆད་མ་སྤྲུག་དུག་ལ་
བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཆད་མ་
སྤྲུག་དུག་མི་འཐད་དེ། སྤྲུག་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཆད་མ་སྤྲུག་ཡོད་པ་
ཡིན་གྱི། ཟུང་དུག་མེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏྲ་བོང་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་
ཏྲ་བོང་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་
དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་བྱ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་བོང་གཉིས་
ཀ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་བྱ་མ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་ལྷ་མོས་གསུངས། རང་ལུགས་ནི། དང་པོར་མེ་དུ་

གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མའི་རྗེས་ཁོ་ན་གསར་དུ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར་གཞི་དེར་དུ་བ་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་
རྗེས་སུ་མའི་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་
མའི་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་
དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་དུ་བ་གསར་དུ་མ་དམིགས་པའི་
མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཆད་མ་སྤྲུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་རྒྱ་མཐོང་
དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏོག་ཁེགས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤར་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་རྒྱ་མཐོང་
ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་
རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་འབྱུང་བའི་བྱེད་ཆད་མ་བྱུང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་མེས་པན་བཏགས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པར་འབྱུང་བའི་བྱེད་
མེ་དུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་དངོས་སུ་འཛིན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མེ་དུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་རྟགས་ལ་སྟོས་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ། རྒྱལ་ལ་ལྷོས་ནས་
ངེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་རྣམས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་
རྣམས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ།^༡ རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
པ་ནས། གཞན་ལ་ངོ་ཤོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དུ་བ་མེ་ལས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་
མ་འབྲུལ་བས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འབྲེལ་བ་བྱུང་མོད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཚོས་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་ལོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། རང་
བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས།^༢ འབྲས་བྱ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་
པ་ལ་རག་ལས་ན། རང་བཞིན་རྗེས་ལོད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༤༡༣་པ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རང་འབྲེལ། ༤༣༠་པ།

རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལྟར་། གཞན་གྱི་འབྲས་
བྱ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་བསྐྱབས་ཐེན་པས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་ལ་ངེ་
ལྟར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་
ཡོད་ཅེས་དང་། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་། །ཞེས་སྤར་བཤད་པ་
དང་།

ཡང་འདྲིར། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་བཤད་པ་
གཉིས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་ཅེས་ཞིག་བསྟན་ཅིང་། རང་
བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་
པའི་བྱིར་དང་། སྤར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ངོས་བཟུང་ནས་འདྲིར་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་
ནས། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་འཛོམས་བཅའ་
འདྲི་བྱིར་དུ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སྤར་བཤད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། རྒྱུ་ལྟར་། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༡༤་༡༣།

༢ ག་༤༡་བ་༥་ཞིང་། བ་༤༩་བ་༡་ཞིང་།

༣ ག་༤༡་བ་༤་འཛོམས་སྤུལ། བ་༤༩་བ་༣་འཛོམས་སྤུལ།

པའི་དམ་བཅའ་སྒྲིམ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ སྤར་བཤད་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་དང་། འདྲིར་ནི་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པས་མི་སྒྲིམ་ལ་^༢ ཡང་ན་སྤར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོས་བཟུང་ནས་འདྲིར་དེ་ལ་ཚེད་པ་སྤར་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྐྱན་པའི་འཕྲོས་བཅའ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་དང་། འོན་ལྷོག་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་དང་། འཁྲུང་ཡང་།^༣ རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བྱུབ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། བདེན་ན། གཞན་འདི་སྐྱམ་དུ་རང་བཞིན་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་པ་ལས་བྱུབ་པའི་མཐའ་སྐྱོ་བ་ཡང་། གཞན་སེལ་བ་རབ་དུ་བྱུབ་པ་མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བས། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤར་བར་སེམས་ཤིང་། དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་མེད་ན། སྤར་བཤད་པ་ལས་སྒྲིམ་ཏེ། རང་

༡ སྐྱུ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཀླུ་མཆོད་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༣་༦།

༢ ག་༤༡་བ་མ་མི་སྒྲིམ་ན་ཡང་སྤར། བ་༤༩་བ་༣་མི་སྒྲིམ་ན་ཡང་སྤར།

༣ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཇེ། འཁྲུ་ཆོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༠༩༦་༡༦།

བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་སྟོས་ཏེ་ཞེས་
གསུངས། དེ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་
བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་བ་ལ། རང་བཞིན་ལ་
ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གསུངས། དེ་ལ་ཚུད་བ་
སྤངས་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་བར་བྱེད་བ་ལ། གང་ཕྱིར་
དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་བ་ནས། རྣམ་གཅོད་རྫོད་བར་བྱེད་
བར་འགྲུབ། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
སྟོར་བ་དེ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་བ་ལ། རང་བཞིན་བྱེད་བར་བྱེ་བྲག་
ལས། །ཞེས་བ་ནས། མ་བྱས་པས་ནི་མི་འཇིག་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དེ་ཡན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མདོར་བསྟན་བ་
འཕྲོས་དང་བཅས་བ་བཤད་ནས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ལ། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་
འཇིག་པ་ནི། །ཞེས་བ་ནས། གཞན་ལ་ངོ་ཤོ་ཉིད་གྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚུད་སྤང་
འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། བྱས་མི་
རྟག་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་རྣམས་དང་།

༡ རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ་ལས་རྫོད་ཅེས་འབྱུང་བས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཅོས་བ་ཡིན།

མི་རྟག་པའི་རྩི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་རྩི་ཐ་དད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་
 ཕྱོགས་གཅིག་རྟག་སྐྱ་བཞུགས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཚོད་པ་དེའི་ལན་མདོར་བསྟན་གྱི་
 ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་པ་
 བྱས། དེས་ན་ཐ་དད་རྩི་ཐ་དད་གནས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རྩི་
 བཞུགས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། རྟོག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་^༡པ་
 བྱས། རྩི་གཅོད་རྩི་ཐ་དད་ཕྱིར་ཐར་གྲུབ། །ཅེས་^༢པའི་བར་གསུངས།
 དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲུལ་ལས། ^༣འོ་ན་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་པའི་དོན་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆོག་སྐྱ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་
 ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཐ་དད་རྩི་ཐ་
 བྱས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲུལ་ལས། ^༤དེ་བས་དམ་བཅའ་པའི་
 དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩི་གཅོད་
 རྩི་ཐ་དད་ཕྱིར་ཐར་གྲུབ། །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲུལ་ལས། “དེ་བས་

༡ ག་༤༡་བ་༣་ཞེས། བ་༤༤་ན་༥་ཞེས།

༢ ག་༤༡་བ་༣་ཞེས། བ་༤༤་ན་༥་ཞེས།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲུལ། ༤༣༠་ཉ་༢།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲུལ། ༤༣༣་ཉ་༦།

༥ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲུལ། ༥༠༣་ཉ་༢།

ན་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་གཏན་ཆོག་སུ་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་པ་དེའི་ལན་མདོར་བསྟན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། སྒར་གྱི་ཚིག་པ་དེ་གཞན་སེལ་
གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པའི་ཚིག་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་གཞན་སེལ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་
ཉིད་གྱིས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབད་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཅེས་འཆད་པ་
ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་དུ་
བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

སྒྲ་རྟོག་སེལ་འདུག་ཡིན་ཅིང་། སྒྲུབ་འདུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་དེས་ན། སྒར་གྱི་ཚིག་
པ་དེའི་སྟོན་མེད་ཅེས་ལན་དངོས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་བྱད་པར་གང་
ཞིག་ཆོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་ཞེས་
སོགས་སྟོག་གཅིག་གིས་སྒྲ་དེ་རང་དང་དངོས་པོར་རིགས་མཐུན་པ་སྒྲ་
མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་ལོག། །རང་དང་དངོས་པོར་
རིགས་མི་མཐུན་པ་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་
ཅེས་སྟོན་པའི་སྟོན་སུ་ལུང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དེ་བསྟན། དེ་ཕྱིར་
གང་དང་གང་ལས་དོན། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྟེན་དང་གསུམ་གྱིས་
དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་མ་ཡིན་

བ་ལས་ལྷོག་བ་དང་། མ་བྱས་བ་དང་རྟག་བ་ལ་སོགས་བ་ལས་ལོག་
བ་བྱབ་ཆེ་ཆུང་དང་། གོ་དཀའ་སྤྱད་མ་ཡོད་བར་བྱབ་ཅེས་བསྟན། དེའི་
བྱད་བར་གྱི། རྟག་ས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་བས། ལྷོ་བྱད་
ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་བྱབ་ཆེ་ཆུང་དང་གོ་དཀའ་སྤྱད་མ་ཡོད་བར་བྱབ་བས། ལྷོ་
བྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་རྟག་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཅིག་
ཅར་དུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་སེལ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་དེ་བྱབ་ཅེས་
བསྟན། དེ་བྱིར་བྱད་བར་གང་ཞིག་ཆོས། །ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གི་
དོན་ནི། ལྷོ་བྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱད་རྟག་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་བྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་བར་བྱབ་བས། བྱས་
བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལས་མ་བྱས་བ་ལས་ལོག་པའི་བྱས་བ་གོ་ཡང་། མི་རྟག་
བ་མི་གོ་བ་དང་། མི་རྟག་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལས་མི་རྟག་བ་གོ་ཡང་། བྱས་
བ་གོ་མི་རྒྱས་བ་བྱབ། དེ་བྱབ་བས་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་
དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་བྱ་ཡིན་པར་བྱབ། དེ་བྱབ་བས་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་
ཡིན་པར་བྱབ་བས་སྤར་བཤད་ཀྱི་ཚུད་བ་དེའི་སྟོན་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་
ཞེས་བསྟན་བ་ཡིན།

སྤར་ཀྱི་ཚུད་བ་དེའི་ལན་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་བ་ལ། དོན་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་མོ་གཅིག །ཅེས་^༡བ་ནས། རྣམ་གཅོད་རྩོད་པར་བྱེད་པར་

^༡ ག་༤༩་ན་༩་ཞེས། བ་༡༠༠་ན་༣་ཞེས།

བྱུང་། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེའོག་
 རྣམས་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས། དོན་གྱི་
 རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་ཅེས་པ་ནས། མེ་སྐྱ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱེའོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་
 པར་འཆད་པར་བྱེད། དངོས་དེ་དོ་བོ་མེད་པར་མོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 རིགས་པ་སྐྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་པའི་སྐྱེའོག་རྣམ་གཅོད་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་ཏུ་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་འཆད། སྐྱ་མི་དེ་དག་ཉིད། རྣམ་གཅོད་རྫོང་པར་བྱེད་
 པར་བྱུང་། །ཅེས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པར་
 བྱེད་དེ། དང་པོ་སྐྱབ་པའི་སྐྱེའོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ། སྐྱེའོག་
 སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།
 དོན་གྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་ཅེས་པ་ནས། རྒྱུན་ཡོད་དེ་མི་རྟོགས་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ། སྐྱེའོག་རྣམ་གཅིག་
 པ་དང་རྣམ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་ཚོད་པ་སྤངས་ནས་
 སྐྱེའོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་འང་གཞན་
 ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་པའི་
 བར་གསུངས། སྐྱེའོག་གཞན་སེལ་བས་འཇུག་ན་གཞན་སེལ་གང་ཡིན་
 སྐྱམ་ན། དེའི་ལན་ཏུ་གཞན་སེལ་སྤྱི་རི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐོ་ནས།

༡ ག་༤༩་ན་༩་འགྲུག། བ་༡༠༠་ན་༣་འགྲུག།

༢ ག་༤༩་ན་༡་འགྲུག། བ་༡༠༠་ན་༣་འགྲུག།

སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཐ་དད་
དངོས་ཆམས་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་བད་སྤྱོར་བཀག་ནས་
དེ་མིན་ཆམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱོད་ནས་བད་སྤྱོར་ཚུལ་འཆད་
པ་ལ། སྤྱ་ཆམས་ཀྱིས་ནི་བདར་བཏགས་སྟོན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བྱེད་
བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་
བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ་ནི། །ཤིང་མ་ཡིན་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིས། །ཞེས་
པ་ནས། སྤྱོད་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་
གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱབ་འཇུག་ལ་གཞི་དང་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འཆད་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། །ཡང་སྤྱ་
དང་ཏགས་དག་གིས་ཆམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱབ་པས་
དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ངེ་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཆད་མ་
གཞན་དང་སྤྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གང་
ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། །ཁོ་ན་རེ། རྫོང་བྱེད་
ཀྱི་སྤྱ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་གྱི། སྤྱབ་འཇུག་མིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཅི་ཡིན་ཞེས་པའི་ངྲི་བ་དེ། ཡང་སྤྱ་དང་། ཏགས་དག་གིས་ཞེས་སོགས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༣༩་༡༡།

༢ ག་༤༤་བ་༡་བཞིན། བ་༡༠༠་བ་༣་བཞིན།

ཀྱིས་འཆད། ལན་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། རྟོག་
པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་ཆོད་མ་གཞན་དང་སྤྱི་གཞན་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱབ་རྟགས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
འཇུག་པའི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པ་སྐྱབ་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་ཆོད་མ་
དང་། སྤྱི་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་རྟགས་གཉིས་སྟོན་པ་
ལ། ཆོད་མ་གཞན་དང་སྤྱི་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འོན་ཏོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས། སྤྱི་རྟོག་སེལ་
འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་^༡པའི་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གང་བསྟན་ཅེན། དེའི་ལན་
ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༢དེའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ནི། ^༣འདི་ནས་བཟུང་
སྟེ་སྟོན་ལ། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཆ་ཤས་སྟོ་འདོགས་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་
ནི་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བཤས་བྱབ་སྟེ་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་
ལས། ^༤དགག་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་ཆོད་མ་
གཞན་དང་སྤྱི་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་འགྲེལ་དུ་བཟོད་པ་དེའི་
རྟགས་སྐྱབ་པ། འོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་

༡ ག་༡༠༠་ན་༣་བྱབ། བ་༡༠༠་བ་༥་བྱབ།

༢ སྤྱི་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༧་༥།

༣ ག་༡༠༠་ན་༣་ཞེས་པ། བ་༡༠༠་བ་༥་ཞེས་པ།

༤ སྤྱི་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ང་། བཤས་བྱབ་ཇེ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ། ༡༧་༣་༦།

དང་། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཆ་ཤས་སྒོ་འདོགས་རི་སྟེང་པ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ལས་
 ཆད་མ་གཞན་འཇུག་པར་བྱ་རྒྱུ་ལའི་དོར་སྐྱབ་མི་དགོས་ཤིང་། གཞུང་
 གི་དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར། གཞུང་འདིས་སྒྲ་རྟོག་སྐྱབ་པས་
 འཇུག་ན། ཉགས་དང་རྩེས་དཔག་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་སྐྱས་ཐེན་ལ་
 བསྟན་གྱི། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ལས་ཆད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་
 གཞན་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
 སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་བྱས་
 པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་
 ཆད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་
 གཞུང་འདིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞུང་འདི་སྒྲོར་བ་དེའི་རྟགས་སྐྱབ་
 འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲངས། ཆ་ཤས་
 སྒོ་འདོགས་རི་སྟེང་པ། །ཞེས་པ་ཡང་། ཉགས་དེའི་ཁྱབ་སྐྱབ་འཆད་པ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པ་བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཁྱབ་སྐྱབ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཆ་ཤས་སྒོ་འདོགས་རི་སྟེང་པ། །ཞེས་སོགས་རྟགས་དེའི་ཁྱབ་

༡ ག་༡༠༠་ན་༥་དོ་མོར། བ་༡༠༡་ན་༡་དོ་མོར།

༢ ག་༡༠༠་ན་༢་འདིས། བ་༡༠༡་ན་༣་འདིས།

སྐྱབ་འཆད་བྱེད་གང་ཞིག །ཆེ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་རི་སྟེན་པ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་སོགས་སྐྱོ་
འདོགས་རི་སྟེན་ཡོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོད་མ་ཡང་དེ་སྟེན་འཇུག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རོན་གྱི་རང་གི་རོ་
བོ་གཅིག །ཅེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་
སོགས་གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྐྱེལ་ན། སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ནི། སྐྱ་འཇུག་བའི་ཆོད་མ་མ་
ཡིན་པས་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་། དེ་རྣམས་
འཇུག་བའི་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟོག་ལུལ་ལ་སྐྱབ་པས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག །གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེས་འབངས་པའི་རང་རྒྱུད་ནི། སྐྱ་རྟོག་ལུལ་ལ་
སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་འཇུག་བའི་ཆོད་མ་དེ་ལས་ཆོད་
མ་གཞན་དང་། དེ་བཟོད་པའི་སྐྱ་ལས་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པ་ལ་དོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་སོ་སོར་ཐལ་ནས་སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་
སོགས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་དེ། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་
མ་དེས་པ་དེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་

ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་
སོགས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་དང་རྗེས་དབག་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་མཛོན་སུམ་
གྱིས་སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་
ནས། དེ་ཉིད་རང་ལ་མི་མཆུངས་པའི་ཚོད་པ་སྟོན་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ནི། སྤྱི་ཉག་
སྐྱབ་པས་འཇུག་ན། སྤྱི་མི་ཉག་པ་མ་དེས་པ་དེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་དང་རྗེས་དབག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། སྤྱི་ཉག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་སྤྱི་ཆོས་གཅིག་དེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་
ཆོས་ཀྱན་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་ཉིད་
རང་ལ་མི་མཆུངས་པའི་ཚུལ། ཚོད་སྟོང་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། རྗེས་
སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་།
སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྟེན་ལས་
ན་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར། ཆད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། རྟེན་ལས་ཞིག་མཛོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་ལ་ཆད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༣༧-༤

༢ སྤྱི་འབུམ་པར་ལ། གསུང་འབུམ་ང་། མཁས་བླ་མེ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ༡༧༤-༡༧

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༣༧-༡༣༡

མ་གཞན་མི་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། གང་གི་ཆེ་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ལས་ཀྱང་སྐྱབ་པས་དངོས་པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཅོད་པ་
མིན་པ་དེའི་ཆེ། ཆོས་གཅིག་ངེས་ན་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངེས་པས་ཆོད་མ་གཞན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ངེས་ན་དེའི་བདག་
ཉིད་མ་ངེས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཁས་སྐྱབ་སྒྲིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོར་བཤད།

འོ་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་འདྲིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་
པ་དེ་རྣམས་ལ་ལན་རིམ་ལྟར་འདེབས། གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་
ཚུལ་རིམ་ལྟར་བྱེད་ཅེན། དོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་
རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་དགག་ཉགས་དང་། སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་པོ་དེའི་
ཉགས་སྐྱབ་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡང་སྐྱ་དང་ཉགས་དག་
གིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པས་དངོས་པོ་རང་གི་
ངོ་བོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རིམ་ལྟར་ཤེས་ཞེན། ཆོད་མ་གཞན་དང་
སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་དོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་
སྐྱར་ཀྱི་ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉགས་སྐྱབ་ལྟར་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། དོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཆོས་ཅན་འཇུག་
པའི་ཆོད་མ་ལས་ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པ་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལས་
སྐྱ་གཞན་བརྗོད་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པ་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཆེས་

གསལ་ཞིང་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་གྱི་རང་
གི་ངོ་བོ་གཅིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤར་གྱི་རྟགས་གཉིས་པོ་དེའི་རྟགས་
སྐབ་འཆད་བྱེད་དུ། རང་འགྲེལ་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་
གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་གཉིས་
སྟོན་མེད་དུ་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྐབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྟགས་སྐབ་
ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་གས་སྟོ་འདོགས་རི་སྟེད་པ། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྤར་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་སྐབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡོད་དེ། རྟགས་གཉིས་པོ་དེའི་ཁྲབ་པ་སྐབ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལ་
ཁྲབ་སྐབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་གྱི་དགག་པ་དེ་རྣམས་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། གལ་ཏེ་འཇུག་ན་རང་འགྲེལ་ལ་ཡང་
དགག་པ་དེ་རྣམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་
བོ་གཅིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོ་རྟག་སྐབ་འཇུག་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱུད་ལུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། ། གཞུང་འདིའི་དོན་བསྟན་ན་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས་རང་རྒྱུད་ལུགས་ལ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྤྲོ་རྟག་སེལ་
བས་མི་འཇུག་ན། སྤྲོ་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྤྲི་བྱང་ཆོས་མཐའ་དག་
མཛོན་སུམ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། དེས་བྲངས་པའི་སྤྲོ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་

༡ སྤྲོ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༩་༦།

དེས་སྐྱའི་བྱང་ཚུལ་མཐའ་དག་དེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་
གཞན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པར་མཐོང་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས།
གཞུང་འདིས་སྐྱ་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མཐོང་པའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སྐྱ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཚུལ་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་དེས་
པའི་ཆེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེས་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་དེས་
ཤེས་གང་ཞིག །སྐྱ་དང་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་
བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་ཇེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་ཇེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
དང་ཇེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱུད་
ལུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ནི། སྐྱ་ཚུལ་ཅན། ཁྱིད་
ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚད་
མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་དེས་
པའི་དེས་ཤེས་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྐྱོན་ས། སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་
འཇུག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྐྱིར་བཤད་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་
བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བ་ནི། གཞུགས་
ཚུལ་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་བསྐྱུ་ནི།
འཇུག་པས་དེས་པར་མི་བྱེད་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། སྐྱ་དེས་

པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྤྱི་སྤྱོད་གི་
བྱས་མི་རྟག་སོགས་འཇུག་པའི་རྩིས་དཔག་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་ཡང་
ཆོད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་
ལ། རྩིས་སྤྱད་པག་པ་ལས་ཀྱང་དེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་
ཅོད་པ་སྤྱོད་བ་ནི། སེལ་བ་ལ། །ཉེས་པ་དེར་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
པས་འཆད། དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ནི། དེ་བྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་
བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ཡང་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་དོན་
བསྟུ་བ། དེ་བྱིར་དེ་རྟགས་སེལ་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།
སྐྱབ་འཇུག་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་བ། གཞན་དུ་ཆོས་གཞན་བྱབ་གྱུར་
ན། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། ངེས་ཤེས་སེལ་འཇུག་
ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཅོད་སྤྱོད་ནི། མཐོང་བ་འགའ་ལས་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད། སྤར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་བྱབ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆ་
ཤས་སྤྱོད་འདོགས་ཅི་སྟེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད།
དེ་ལ་སྐྱོན་སྤྱོད་དགག་པ་ནི། གང་གི་ལྟར་ན་སྤྱོད་བྱུང་པར། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད། ཆ་ཤས་སྤྱོད་འདོགས་ཅི་སྟེད་པ། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་
གཉིས་སོ་འདི། སྤར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་བྱབ་དོན་འཆད་བྱེད་ཡིན་གྱི།
དོན་བསྟུ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ་སྤྱོད་འདི་བྱངས་ནས།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་

ན་ས་བཅད་ཆེན་མོར་དོན་བསྐྱར་སྐྱར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གྲུབ་དོན་
འཆད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་གྲུབ་ན་
གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་མེད་
པས་དེ་འཆད་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་
གྱི་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་གྱིས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་དོགས་པ་བཞོད་
པ་རྣམས་ཁོ་བོས་རིགས་ལམ་དང་མཐུན་པར་ལན་བུལ་ཏེ་ཡབ་སྲས་
གཉིས་པལ་ཆེར་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པའོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་
ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས་རྟགས་བཞོད་པ་
དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་དང་། གཞན་དུ་དངོས་
པོ་གཅིག་ལྟ་ལ། །ཞེས་སོགས་བྲུབ་སྐྱབ་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་
ལས། དེས་ན་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་གཞུང་
འདི་དང་མཐུན་པར་གཏན་ཆེགས་སུ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་བྲུ་བ་དང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་
གཅིག་ཉིད་ལ། །སྐྱའམ་སྒོ་གཅིག་གིས་བྲུབ་ན། །ཞེས་བྲུ་བ་ལ་ལྟོས་
སོ། །བཀལ་ཞིང་བརྟག་པའི་སྐྱ་དང་རྟགས་དག་གི་སྐྱ་དང་ཆད་མ་གཞན་
འབྲུག་པ་ཉིད་གྱིས་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་
དང་རྟགས་དེ་དག་གཞན་སེལ་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་དེ་ཡོད་པ་
ལ། སྐྱ་དང་ཆད་མ་གཞན་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས། རྟེན་
ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ། བྲམ་ཟེ་

ལུགས་འདྲིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལན་གདབ་དགོས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས།^༡གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་པའི་དངོས་དེ་གསལ་བ་རང་མཆོན་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ལ་སྤྱི་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དམ། ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བྲམ་ཟེའི་འབྲེལ་པ་ལས།^༢གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་དེ། གསལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ནི་མ་ཟད་དེ། སྤྱི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ཆོས་རྩི་གཡག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྩིས་ཅོད་པ་མཛད་པའི་ཅོད་ཡིག་ལས། བྲམ་ཟེའི་ལུང་དེ་དང་། ལེའུ་གསུམ་པའི། དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྤྱོད་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་དང་། སྤྱི་ཡང་ཡིན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས། སྤྱི་བདུན་དུ། སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་བསྟན་པ་རྒྱལ་ཆབ་རྩིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུང་སྒྲོས་སུ་ལུང་འདིས་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྤྱི་རྟག་རྩིས་བསྟན་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་བདུན་དཀའ་བས་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༡༣་༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཆད་མ་པེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་སོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། ༡༡༤༡་༤།

དེས་ན་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ལ་ཡང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་
རང་མཆོན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གསུང་སྒྲོས་སུ་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ལ། འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་མཆོན་དང་སྤྱི་མཆོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
བཤད་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟམ་པས་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་
རྗེས་བཟུལ་བ་ལྟར་ཁས་བླངས་སོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་སྒྲོས་པ་ལ་
དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ཐ་དད་
པའི་ཆ་དེ་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བོ་ཞེས་སུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་བཞིན་ཞེས་སྒྲོས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་ན། དེ་རང་གིས་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་བྱུང་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཤས་པ་ཁ་
ཅིག །རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་མི་དགོས་
པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གསུངས། རང་ལུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་ལམ་གྱི་
ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་

༡ ག་༡༠༣་བ་༡་གྱི། བ་༡༠༩་ན་༩་གྱི། འདིའི་རིགས་མང་པོ་སྤྲང་ངོ། །

གསུངས་པ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་ངེས་ལྷན་འབྲེད་ལས། ^༡དོན་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་བརྟུ་འདོགས་པའི་གནས་དང་། རྟོག་པའི་
ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེགས་ན། དེ་དག་ཡོད་
པར་འཛིན་མི་ཤེས་པས་ཆད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆོན་ནི་མིན་
འོ་ཞེས་དང་། ^༢གཟུགས་སོགས་བརྟུ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་
ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་གྱི་ཉན་ཐོས་
སྡེ་པ་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ^༣གང་ལ་བརྟུ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་
དེ་དོན་དེའི་ངོ་ཐོར་རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་ན། བརྟུ་འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་མི་
སྟོས་པར། མིང་གི་སྟོ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ^༤གཟུགས་
སོགས་བརྟུ་འདོགས་པའི་གནས་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྟོན་དེར་མི་འགྱུར་ངོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་
དག་སྤྱི་མོད་ཀྱང་དོན་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆོན་ཉིད་

༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༠༥་༦།

༢ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༠༥་༧།

༣ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༠༥་༨།

༤ ག་༡༠༣་བ་༥་སྟུར། བ་༡༠༥་ན་༡་སྟུར།

༥ ག་༡༠༣་བ་༥་མོད། བ་༡༠༥་བ་༡་མོད། ཞེས་གསལ་ཡང་། དང་ངེས་ལས། མོད་ཀྱང་།

ཀྱིས་གྲུབ་ན། རོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ན། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་
མིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འདི་ལ། རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། ལུགས་འདི་
ལ་རྣམ་མཁའ་ཆོས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདི་ལ་གཟུགས་ཆོས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པ་གང་
ཞིག །རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུགས་འདི་ལ་
ཆོས་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་བདག་ཁས་
ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལྟར་བྱང་པེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་འདི་
ལ་རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དེ་བདེན་འཛིན་
ཡང་ཡིན། དེ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་རོན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། གསུང་རབ་
ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་
ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་
པ་བཞིན། རྒྱས་པར་བྱང་པེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན། དེ་ཕྱིར་
རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུང་། །ཅེས་སྤྱི་མཆན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་
པར་བཞུགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་མཆན་བདེན་པའི་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ན། སྤྱི་མཆན་ལ་ངོ་མོ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་མོ་མེད་པས་བཟོད་བྱ་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས།^༡དཔེར་བཟོད་ན། རྟག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པར་སྤང་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པ་ན་^༢རང་གི་
མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཡང་
ཁྲིགས་^༣ནས་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པར་སྤང་བའི་རང་མཆན་ཡོད་པར་བྱུང་པ་ན། རྟག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་
པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་མི་ཁྲིགས་
ཤིང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྟག་པས་
བཀགས་ཅིམ་དུ་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱི་མཆན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁྲིགས་ན། དངོས་པོ་^༤ཉིད་ཀྱང་ཁྲིགས་

^༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཆུལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་ན།

^༢ ག་༡༠༩་ན་༥་བཀག་ནས། བ་༡༠༥་ན་༡་བཀག་ནས།

^༣ ག་༡༠༩་ན་༩་ཁྲིགས་པར། བ་༡༠༥་ན་༣་ཁྲིགས་པར།

^༤ ག་༡༠༩་ན་༡་ངོ་མོ། བ་༡༠༥་ན་༣་ངོ་མོ།

ནས་ཚད་མས་བྱུབ་^༡མི་ཤེས་བར་འགྱུར་ཞིང་། དངོས་པོར་ཁས་སྒྲངས་
ན། སྤྱི་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཏུ་ཡོད་
པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཚོས་གཉིས་གཅིག་ཚད་མར་བཟུང་
ནས་གཅིག་ཤོས་སུན་འབྲིན་པའི་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་
འདི་གཞུང་ལུགས་འདིའི་རྟོགས་དཀའི་གནད་ཀྱི་གཙུ་བོ་དམ་པ་ཡིན་
ན། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^༢སྤྱི་མཚན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
པ་མ་ཞིགས་ན། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་བྱུབ་པས། དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་
རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། རྟོན་མེད་
དེ། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དོན་དམ་པར་
བྱུབ་པ་བཀག་པ་ན་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པར་སྤང་བ་ཞིགས་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་དོན་དམ་སུན་འབྲིན་པར་འགྱུར་
བ་ལུང་དང་པོའི་དོན་དང་། སྤྱི་མཚན་རྟོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པར་
སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་མ་ཞིགས་ན། སྤྱི་མཚན་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་མ་བྱུབ་པས། དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་ཅེས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་༡༠༩་ན་མ་བསྐྱབ། པ་༡༠༥་ན་ན་བསྐྱབ།

^༢ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༡་ན།

འོན། རང་མཆོན་དང་། སྤྱི་མཆོན་གྱི་ཁྲད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་
ཅིག །གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་
པར་གནས་པའི་དངོས་སོ། རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་དུས་སྐྱེ་
མོང་དུ་རྩིས་འགོ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱི་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་མ་འདྲེས་
པའི་དོན་ནི། ཞར་ན་ཡོད་ན། རྒྱལ་ན་མེད་དགོས་པ་དང་། དུས་མ་འདྲེས་
པའི་དོན། སྤྱི་ཆོས་སྤྱི་ཆོས་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་
འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ཁ་ལོ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་ན། སེར་སོ་ལ་
མེད་དགོས་པ་ལ་བྱེད་ཅེས་ཟེར། དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དུས་མ་འདྲེས་
པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲུན་སྤྱི་ཆོས་དེས། སྤྱི་ཆོས་ཡོད་ན། སྤྱི་ཆོས་མེད་པས་ཁྲུབ་
པར་བརྒྱུང་བར་ཐལ། དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། དེས་
གཞན་གཉིས་ལ་འང་རིགས་འདྲ། གཞན་ཡང་། དངོས་སོ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་
ཆོས་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཆོས་དུས་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས།
རྟགས་གསལ་ལ་ལན་འདེབས་ན། ཆོས་ཅན་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་གསལ་
བས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཅེས་སྒྲིག་ན་མཛེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁ་ལོ་ཡི་
ནི་དོ་སོ་གང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
གཞོད་པར་ཐལ། ཁ་ལོ་ཡི་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས། བ་
སྐྱང་ཁ་ལོ་དོ་སོ་ཡིན་ན། སེར་སྤྱི་དོ་སོ་མ་ཡིན་དགོས་པར་བསྐྱེད། དེ་
འབྲས་ཅན་མིན་ལས་ལྡོག་པ། །ཞེས་བས། བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་དེ། བ་སྐྱང་ཁ་ལོ་དང་སེར་སྤྱི་གཉིས་ཀ་དང་དོ་སོ་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པའི་

ཕྱིར། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་
མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ¹གཞི་རྒྱུ་མས་²ལ་རང་མཚན་གྱི་
དོན་ཚད་མས་ཁེགས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གོ་
བར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་དང་དུས་དང་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་ཅམ་ཞིག་དངོས་
པོ་རྒྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བས་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གཅིག་གི་
སྟངས་དུ་ཚད་མས་ཁེགས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་གཞན་གྱི་སྟངས་ལ་
ཚད་མས་ཁེགས་དགོས་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་། རང་མཚན་གྱི་མཚན་
ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྟངས་དུ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པར་
དོན་བྱེད་ཀྱས་པ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་
ཀྱས་པའི་ཚོས། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་
འདི་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས་བྱམ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་མཚན་རྟོག་
པས་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

¹ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༠་༣།

² ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞི་རྒྱུ་མེས་ལ་ཞེས་སྤྲང་བའི་དཔྱད།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱམ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅན་མ་ཡིན་
པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རོན་དམ་
པར་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རང་རྒྱུད་པས་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་རྣམ་པ་ཤད་གྱི་དགོངས་པའོ། །

རང་ལྷགས་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རྟོག་
པས་བཏགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྲོད་ལྷགས་གྱི་ངོས་ནས་
བྱུང་པ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་བཏགས་ཅན་དུ་བྱུང་པའི་
ཆོས། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་མཚན་རྣམས་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་
པར་གསུངས་པའི་རོན་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེས་
བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ཤར་རུབ་གྱི་རྣམ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རེག་པ་ན།
ཤར་ན་རེག་པ་དེས་རུབ་ན་ཡང་རེག་པར་འཛིན་པས། བྱམ་པའི་ཤར་
ལ་རེག་པའི་ཆ་དེས། རུབ་ལ་རེག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་རོན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེས་བ་སྐྱང་ཁ་བོའི་རོ་
བོ་དེ་ཉིད་སེར་སྐྱའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་བཟུང་བས་བ་སྐྱང་ཁ་བོའི་རོ་བོ་སེར་
སྐྱ་ལ་མེད་པ། བ་སྐྱང་ཁ་བོ་དང་སེར་སྐྱ་གཉིས་རོ་བོ་མ་འདྲེས་པའི་རོན་
ནོ། །དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སློས། སྤྱི་ལོ་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། སྤྱི་
ལོ་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་གི་སྤྱི་ལོ་དུས་ན་ཡོད་ན། སྤྱི་ལོ་
དུས་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པས། སྤྱི་ལོ་དུས་ཀྱི་དངོས་

པོ། གྱི་བྱོའི་དུས་ན་མེད་པ། དངོས་པོ་རྣམས་དུས་མ་འབྲེས་པའི་དོན་
ནོ། །བྱམ་པ་དེ་རང་མཆོན་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མཆོན་མིན་ཡང་^༡། དེ་ཡུལ་དུས་
^༢སྤྱན་མོང་དུ་རྗེས་འབྲེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པའི་ཤར་བྱུང་གི་
སྤྱོད་ཀས་གཉིས་ཀ་ལའང་བྱུང་། བྱམ་པ་དེ་སྤྱི་བྱོའི་དུས་དང་གྱི་བྱོའི་དུས་
གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་བྱིར།

^༣དེ་བྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་དབྱེད་པ། ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་སྐབ་འཇུག་གི་བྱེད་
བར་བཤད་པ། དེ་རྣམས་ལ་ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་བབྱང་བ་ན། དེས་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ཡང་བབྱང་
བས་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་བྱུང་མཉམ་རྗེས་གཅིག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་
ནི། བྱམ་པའི་མཆུ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པའི་
ཞབས་བབྱང་བར་ཐལ། དེས་བྱམ་པ་བབྱང་བ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་དང་
བྱམ་པའི་ཞབས་གཉིས་བྱུང་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་
ན། སྐྱོར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྐྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་པ་བྱུང་། རྟགས་སྤྲ་མ་
མ་བྱུང་ན། བྱམ་པའི་བྱི་ནང་གི་རྒྱལ་སྤྱན་རྣམས་མ་མཐོང་བར་བྱམ་པ་

^༡ ག་༡༠༥་བ་༥་ཁྱང་། བ་༡༠༥་བ་༡་ཁྱང་།

^༢ ག་༡༠༥་བ་༥་བྱ། བ་༡༠༥་བ་༡་བྱ།

^༣ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༢༡༣་༡།

མི་མཐོང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་བྱམ་
པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་ཐུན་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བྱམ་པའི་མཆུ་འཛིན་
པའི་དབང་པོའི་མདོན་སྤུངས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟ་ལྟོས་ཞབས་ཞུས་པའི་རྣམ་
པ་ཤར་པའི་མདོན་སྤུངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པ་འཛིན་པའི་མདོན་
སྤུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱམ་པའི་ཞབས་མ་བཟུང་བ་
བྱད། དེས་ན་བྱམ་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོ་ལྟོས་ཞབས་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་
བ་དགོས་ཀྱང་། བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་ཐུན་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་
དགོས་ཞེས་གསུངས། ཅ་བར་མ་བྲུབ་སྟེ། བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ།
ལྟོ་ལྟོས་ཞབས་ཞུས་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་
ཀྱང་། ལྟོ་ལྟོས་ཞབས་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དོགས་པ་ལ། རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་རྟོགས། །ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་ཐུན་ཀུན་
ཆོགས་པ་མཐོང་ན། བརྟེན་པ་བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་ཐུན་ཀུན་མཐོང་
བས་མ་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་མཆུ་འཛིན་པའི་མིག་
ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་
གི་རྩལ་ཐུན་ཀུན་ཆོགས་པ་དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་ཡན་

༡ ལྟོ་ལྟོས་པར་མ། གསུང་འབུམ་ང་། མཁས་གྲུབ་ཟེ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ༡༥༡་༦།

༢ བརྟེན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཅ་བ། ༥༠༩་༤།

ལག་ཚླགས་ཅམ་དེ་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མིན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་
ལ། །བུམ་པའི་སྐྱ་ནི་འབྲུག་པར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤན་ཀུན་ཚླགས་པ་མཐོང་ན། བུམ་པའི་
ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤན་ཀུན་མཐོང་བས་བྲབ་སྟེ། རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་
ལས་ཏྲོགས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^੧འདིས་
ནི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་སྤན་མི་མཐོང་། རྩལ་སྤན་བསགས་པ་མཐོང་
ཞེས་སྒྲ་བ་དག་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ། བཀོད་པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར། །བཀོད་པ་འཛིན་པར་མི་
བྱང་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་
གི་རྩལ་སྤན་ཀུན་ཚླགས་པ་མཐོང་ན། བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤན་
ཀུན་མཐོང་བས་མ་བྲབ་སྟེ། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པའི་བྱང་པོ་
ལྷ་ཚླགས་པ་མཐོང་ན། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པའི་བྱང་པོ་ལྷ་
མཐོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་མཐོང་ན།
བེམ་རིག་གཉིས་ཚླགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྟེན་
མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་ཏྲོགས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྤར་བྱངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་
ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་རྩལ་སྤན་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་བར། བུམ་པའི་
ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤན་ཀུན་ཚླགས་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པ་ལུང་དེའི་དོན་

^੧ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ੩੦੭་༤།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲོད་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསམས་ནས།
རྩལ་སྤྲོད་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཞེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
པར་སྒྲ་བ་ནམས་ནི། གཞུང་འདི་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡེ་མ་རྟོགས་པའི་ནམ་
འགྲུར་དུ་གསལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་
པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག །སྒྲ་དང་སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་
བྱུང་བ་དེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་
ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྟར་ན་ཚུར་མཐོང་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་འཛིན་མིག་ཞེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་རེག་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་
སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་
པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག །སྒྲ་དང་སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་ཡུལ་དུས་
རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་བྱུང་བ་དེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉེས་ན་

༡ སྒྲ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༩་༡།

ཀྱང་རྩམ་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་རེག་
བྱ་དང་། ལྷན་པ་སྤྱོད་པོ་དང་། དེའི་ངོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱ་
དང་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ལ་མཆོད་ན། དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་
སྐྱ་ནས་ཀྱང་བྱལ་བ་དེ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་རྩམ་
གཅིག་གང་ཞིག །སྐྱ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་ན་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་བྱལ་པའི་དུས་
ཡིན་དགོས། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་ན་སྐྱ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནའང་། སྐྱའི་མི་རྟག་
པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་དགོས། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་
གཅིག་ཡིན་ནའང་། སྐྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྐྱ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་ནའང་། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་དགོས།
སྐྱའི་མི་རྟག་པ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱ་བྱལ་པའི་དུས་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐྱའི་མི་རྟག་ཅེས་བྱལ་སྐྱོར་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་
བྱ་འཐེང་གི་སྐྱོན་འདུག་གོ།

མཁས་པ་མང་པོ་འདིའི་ཡུལ་གཞུང་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཡང་གཞུང་
ཡུལ་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་
ཀྱང་། དུས་དང་དངོས་པོ་དང་ཡུལ་གོ་ས་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན། དེ་
ཡང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་རྩམ་གཅིག་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྩམ་གཅིག་ཡིན་ན་བྱལ་བ་དེ་

ཡིན་ན། རང་གི་གཞུང་རྒྱལ་ལ་ཡང་རང་རིག་མ་ཡིན་དགོས་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་རང་གི་གཞུང་རྒྱལ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞུང་རྒྱལ་ལ་རང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རང་གི་གཞུང་རྒྱལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི་རྗེ་ཤེལ་ཆོག་ལ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་འདྲིའི་དོན་སྤར་ལྟར་ཁས་སྲུང་ས་པ་ལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་རིག་ལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་མི་རྟག་པ་སྤང་མི་སྤང་དབྱེད་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་རིག་མཛོན་སུམ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་རང་རིག་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་མཐུན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྒྱལ་མཐུན་སྤང་མི་སྤང་དབྱེད་པས་མི་གཞོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་མཐུན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་འཛིན་མཛོན་སུམ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྤང་མི་སྤང་གི་དབྱེད་པ་བྱས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། བུམ་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེལ་འཇུག་དང་། སྐྱབ་འཇུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ནཱ་ངེས་རྒྱུ་འི་དགོངས་པར་མཛད་ནས། རང་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོན་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རིག་པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་
མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཛོན་སུམ་དོན་གཅིག །ཡུལ་མི་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན། སེལ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྫོང་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་བ་གཉིས་
སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོན་ཡོད། སྐྱབ་
འཇུག་དང་མཛོན་སུམ་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག །དེ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་རང་མཆོན་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ཡོད། དེ་སྤྱི་མཆོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་སྤྱི་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཁས་
པ་ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་ལ་བདའི་དབང་གིས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་
མཆོན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་
མཆོན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྐྱབ་འཇུག་དོན་གཅིག་གསུངས་
པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་ན་ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་རང་
ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་གཅིག་ལྷ་
གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་ལྷ་གཅིག་ལྷ་
གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་

༡ ག་༡༠༩་ན་༤་བརྗོད་བྱེད། བ་༡༠༩་ན་༤་བརྗོད་བྱེད།

བར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ། སྤྲ་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་རྟག་ཅེས་
པའི་ཆོག་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བྱུང་བ་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་
བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྲ་རབས་པ་དག་རང་ཡུལ་ལ་རྣམ་བཅད་གྱི་སློན་ནས་འདུག་པ།
སེལ་འདུག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་ཡོངས་གཅོད་གྱི་སློན་ནས་འདུག་
པ། སྤྲ་བ་འདུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་ལ་
དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སློན་ནས་འདུག་པ། སེལ་འདུག་གི་མཆོན་
ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་མ་བཅད་པར་འདུག་པ། སྤྲ་བ་འདུག་
གི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་^༡ པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་
དེ་སྤྲ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སློན་ནས་སྤྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་
འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤྲ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྤྲ་མི་
རྟག་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྤྲ་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་
ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་
བྱུང་བའི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དེགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་
གས་སུ་བྱེ་ནས་འདུག་པ། སེལ་འདུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་མ་བྱེ་བར་
འདུག་པའི་རིག་པ། སྤྲ་བ་འདུག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའམ། ཡང་
ན། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོན་གསལ་བར་སྤང་བའི་རིག་པ།

^༡ ག་༡༠༤་བ་༤་གསུང་བ། བ་༡༠༥་བ་༣་གསུང་བ།

སྐྱབ་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། སྐྱབ་འཇུག་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་
གཅིག །གང་ཟག་དང་སྐྱབ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉིད། གང་ཟག་དང་སེལ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་མེད་དེ། སེལ་འཇུག་
དང་སྐྱེའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སེལ་འཇུག་
ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་། གཞན་ལས་ལྷོག་པ་དང་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ལོག་ལྷོག་དང་། སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཚྭ་པ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་
སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གང་ལ་ཚྭ་
པའི་གཞི། གང་ཟག་གང་གིས་ཚྭ་པ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཚྭ་པ། ཚྭ་པ་སེལ་
བྱེད་ཀྱི་ལན། དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚྭ་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོད་པ་བའི་སྟོན་པ་གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་སོགས་ཀྱིས་
ཚྭ་པ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བོས། གཞན་སེལ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་རྩས་ཐ་དད་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཅན་སྤེའི་དོན་ཏུ་འདོད་པར་གོ་ནས། གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་ན་རེ། ལོག་པ་

༡ ག་༡༠༩་ན་༣་ཕྱིར་ཉིད། བ་༡༠༩་བ་༥་ཕྱིར་ཉིད།

༢ ག་༡༠༩་ན་༡་བརྗོད། བ་༡༠༩་བ་༩་བརྗོད།

༣ ག་༡༠༩་ན་༣་བརྗོད། །བ་༡༠༩་བ་༩་བརྗོད།

དང་ལྷོག་པ་རྩལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྦྱ་
རྩིག་ཐ་དད་པ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྦྱི་གསལ་རྩལ་ཅན་དུ་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དབང་མིན་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་པའི་ཉེས་
པ་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། བྲམ་ཟེ་
ལས།^༡ དེ་གཞོན་ཏུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྦྱོབ་དཔོན་སྦྱགས་
ཀྱི་སྒྲུང་པོས་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་དངོས་
མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་པར་རྩིགས་ནས་སུན་འབྱིན་པ་
བརྗོད་པ་ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ནི། རྩོད་པ་དེའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་
འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།^༢ དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྷོག་པ་དང་། །ཞེས་
སོགས་སྦྱོག་གཅིག་གསུངས་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ལས།^༣ དེ་དག་གི་འདོད་པ་
བསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་
རང་གི་གཞུང་སྦྱོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༤ ལྷོག་པ་ནི་ལྷོག་པ་ཆིག་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཚད་མ་པེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྩལ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༩༤༠་༡༩།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཚད་མ་པེ། དབལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། རྩལ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༡༥་༢།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཚད་མ་པེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྩལ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། ༡༩༤༠་༢༠།

^༤ སྦྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༠༩་༣།

‘རྒྱ་མུ་དང་། ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོག་པ་གི་བྱེ་བྲག་
 ཅེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཏྲ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྟོག་པ་ཆིག་
 རྒྱ་མུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལྟོག་པ་ཆིག་རྒྱ་ཡང་ཡིན། སྟེ་ཡང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟོག་པ་ཆིག་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཏྲ་ལས་ལྟོག་ཅམ་གི་
 མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤ་ཤུག་གཉིས་གི་སྟེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བ་སྐང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྟོག་པ་
 གཉིས་ཆོག་པ་གི་བྱེ་བྲག་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོག་པ་པ་ཡང་
 ཡིན། བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོག་པ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་ཏྲ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་བྱེ་
 བྲག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཏྲ་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲའི་མི་རྟག་
 པ་ཞེས་པ་རྟག་པ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་སྒྲས་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་གི་རིལ་པ་ཞེས་པ་བཞེན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
 འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་གི། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་ཆོས་བརྗོད་གི་སྒྲ་དང་། སྒྲ་
 མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྒྱར་བ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རྒྱས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་

༡ ག་༡༠༩་བ་༡་ཆོག་རྒྱང་། བ་༡༡༠་ན་༤་ཆོག་རྒྱང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༠༩་ན། ཆོག་རྒྱང་།

ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་འཆད་པ་ལ། བྱད་པར་གཞན་ནི་སྤོང་བ་དང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་མ་ཟད། ལུལ་གང་ལ་སྤྱར་ཡང་
གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་དང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་
གཉིས་བརྗོད་བྱ་རྩམ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ།
ཀུན་ལ་རྩམ་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རྟེན་གྱི་
སྤྱོད་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
པའི་སྤྱོད་དང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་བརྗོད་བྱ་རྩམ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
མི་འཇུག་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་སྤྱི་གསལ་
རྩམ་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པར་བྱུང་ཅེས་འཆད་པ་
ལ། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ལུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བྱེ་བྱག་
པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་སྤྱི་གསལ་རྩམ་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་
ཉེས་པ་འཇུག་ཅེས་བཤད་པ་ལ། རིག་དང་དེ་དག་དང་ལྡན་དག །ཅེས་
སོགས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་བྱེ་བྱག་པ་ལ་གཅིག་ཆོག་དང་མང་ཆོག་
ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་སྟོན་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ།
གང་དག་གིས་ཆོག་དངོས་པོའི་དབང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། སེལ་
བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་
སྟོས་པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དཔྱོད་པ་བ་ལ་ཉེས་པ་འཇུག་ཚུལ་རི་

ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བཙུན་མོ་རྣམས་སྲོང་བྱུག་ལ་སོགས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས།

ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྲོང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སྤྱི་
རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^༡སྤྱིར་བཤད་པ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་
དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དང་པོ་དོན་སྟོན་པ། གཉིས་
པ་ལས་སུ་བྱ་བ། གསུམ་བ་བྱེད་པ། བཞི་བ་དགོས་ཆེད། ལྷ་བ་འབྱུང་
ཁུངས། བྱུག་པ་འབྲེལ་བ། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་འབོད་པ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལུམ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
ལུམ་བ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ལུམ་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་
པ་ནི། རྩའི་ཆེད་དུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་བ་ནི། ལུམ་པ་ལས་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ། བྱུག་པ་ནི། ལུམ་པའི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བདུན་པ་ལ། གནས་གཞི་བདུན་
པ་ནི། ལུམ་པ་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དུས་ཀྱི་བདུན་པ་ནི། ལུམ་པའི་དུས་ན་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི། གྱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཁྱད་པར་
གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་
ནས་ངེས་པའི་ཆེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་
སྐྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གཞན་སྲོང་གི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་སྤྱི་

^༡ ག་༡༡༠་ན་ལ་བཞག །བ་༡༡༡་ན་པ་བཞག །

དེ་མི་རྟག་པ་ལས་བྱུང་ཆོས་གཞན་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་
 སྤང་བའི་སློན་ས་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བྱམ་པའི་བྱུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྤང་བར་
 བརྟེན་པར་བྱེད་ལ། བྱམ་པའི་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྤྱི་བྱམ་པའི་བྱེད་
 སོགས་བྱུང་ཆོས་གཞན་རྣམས་བརྟེན་བྱར་སྤང་ཞིང་། བྱམ་པ་བརྟེན་
 བྱར་མི་སྤང་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བྱམ་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་ན། བྱམ་འཛིན་
 རྟག་པས་རྟགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་
 བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤྱི་རྟག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱི་བརྟེན་དང་ཚུལ་ཅན་སྤྱི་དང་། རྟག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་
 བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་རྗེས་
 སུ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བྱམ་པའི་རྟགས་
 དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་
 ཞེས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བྱུང་གིས་བྱམ་པའི་གཞུགས་བརྟེན་བྱར་བྱེད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་བྱམ་པའི་གཞུགས་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆོགས་བརྟེན་གྱི་
 སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེགས་བརྟེན་གྱི་སྤྱི་དེགས་གཞན་བརྟེན་
 བྱར་མི་སྤང་ཞིང་། ཆོགས་བརྟེན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཅན་བརྟེན་བྱར་སྤང་
 བ། དེགས་བརྟེན་གྱི་སྤྱི་དང་ཆོགས་བརྟེན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཆོས་བརྟེན་གྱི་སྤྱི་དང་། ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྤྱི་བྱུང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༩༡༠།

པར། གཞི་དེ་བྱང་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་བརྗོད་པ་དང་།
རུང་བར་བརྗོད་པ་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ན།
སྐྱ་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ན།
གཞི་དེ་བྱང་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་བརྗོད་པས་བྱབ་པ་གང་
ཞིག །དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་ལུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱང་
ཆོས་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པ་དང་། ཉན་བ་པོའི་འདོད་པས་
དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད། བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དེ། སྐྱ་བ་པོ་
དང་ཉན་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་
གྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། བ་སྐྱང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བ་
སྐྱང་ལ་སྟོན་ཏེ་བྱང་བར་གཞན་སྟོང་གི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། བ་སྐྱང་དེ་བྱང་ཆོས་
གཞན་གྱི་རྟེན་ཉིད་པའི་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོ་ལུལ་དུ་འཆར་བ་སྐྱངས་
ནས་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉན་
བ་པོས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ཅན་ཞིག་ཐོས་པའི་ཆེ། དཀར་པོ་དེ་དུང་དང་།
བ་སྐྱང་སོགས་གང་གི་དཀར་པོ་ཡིན་སྟེ་འུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བྲིས་
པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་སྐྱང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། དཀར་པོ་
བྱང་གཞི། བ་སྐྱང་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བ་སྐྱང་དེའི་དཀར་པོ་
དུང་གི་དཀར་པོ་སོགས་ལས་བྱང་བར་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་སྟོན་

པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་
ཉིད། བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དེ། སྤྱོད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་
པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མཆོན་
ཉིད། དཔེར་ན། བ་སྐྱང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལྟ་བུ། བ་སྐྱང་དཀར་པོ་
ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བ་སྐྱང་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་
ཡིན་ཏེ། བ་སྐྱང་དེ་བྱང་ཆོས་གཞན་གྱི་ཉན་བྱེད་པའི་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སྤྱོད་
ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྤྱོད་བར་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོས་བ་སྐྱང་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཐོས་པའི་ཆོ། བ་
སྐྱང་སྟོན་པོ་དང་མེར་པོ་གང་ཡིན་སྟུང་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བྱིས་པ་
ན། འཆད་པ་པོས་བ་སྐྱང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། བ་སྐྱང་བྱང་གཞི་
དང་། དཀར་པོ་བྱང་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་དེ་བ་སྐྱང་སྟོན་པོ་
ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་
པར་གཞན་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་
བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
ཡིན་པས་བྱང་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དོན་འདི་བྱང་གཞི་དང་བྱང་ཆོས་གཉིས་
ཀར་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་རྣམས་ལ་རིགས་གཉེར་
བ་ཁ་ཅིག ། བ་སྐྱང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྐྱང་བྱང་གཞི་དང་།
དཀར་པོ་བྱང་ཆོས་སུ་བརྗོད་པས། དེ་བ་སྐྱང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་

པའི་སྐྱ་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་དང་། རིགས་པའི་དབང་སྒྲུག་ཆ་བ་ན་རེ། སྐྱའི་མི་
རྟག་བ་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྐྱའི་མི་རྟག་བ་དེ་སྐྱའི་བྱང་པར་བྱས་བ་སོགས་
ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གོ་བར་བྱེད་པས། བྱང་པར་གཞན་སྟོང་བ་
དང་། སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྐྱའི་མི་རྟག་བ་བྱང་པར་བྱས་བ་སོགས་
ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་མེད་པར་གོ་བར་བྱེད་པས། བྱང་པར་གཞན་
མི་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། བ་སྐྱར་གི་
དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྐྱ་དེས་བ་སྐྱར་དེ་དཀར་པོ་དུང་གི་དཀར་
པོ་སོགས་ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་བ་
སྐྱར་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། བྱང་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྐྱར་
འཛོག་ཅིང་། བ་སྐྱར་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་བ་སྐྱར་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་
ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་། བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྐྱར་འཛོག་རིགས་
པའི་བྱིར་ཏེ། རྩམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་གཟུགས་བྱང་
གཞི་དང་། རྩམ་བ་བྱང་ཆོས་སུ་བརྗོད་པས། རྩམ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་
བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གཟུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱར་འཛོག་
རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པར། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱ་སྟེ། རྩམ་བ་
ཡི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས། །དེ་རྩམ་བྱང་པར་སྟོན་པར་བྱེད། །ཚྱོགས་ནི་
ཧྲེག་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཧྲེག་ལའང་དཔེ་བསྟར། ༥༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༡༠༩༡༡།

༡ ཙ་བ་ལས། ཚྱོགས་འདེས་གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ།

གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་
སྤྱབ་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཐ་དད་དངོས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་
པ་ནས། འདི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་གི་རྩེ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྤྱི་
ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྤྱབ་པ་བྱེད་པ་
ལ། སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུངས་སྤྱོད་པ་འཆད་པ་ལ།

དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་མོད་ལྟེན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུངས་སྤྱོད་པ་འཆད་པ་ལ།
རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། རྟོགས་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྟོགས་
གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དངོས་པོ་
སྤྱོད་པ་བཟོད་ན། སྤྱོད་པ་ཆོད་མ་གྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། དང་
པོ་ནི། ལེན་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། འབྲུལ་བས་
དངོས་པོ་རྟོགས་རྟོགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ལྷང་
དོར་འགའ་ལས་རྟོགས་བསྟོགས་ལས། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་ཅེས་ནི་བཟོད་
ལྟེན་རྩེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་ལ། ཚུངས་སྤྱོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལོང་དུ་གཞན་
སེལ་ཁས་སྤངས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་བཀག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་ཀྱི་
གཞན་མེད་ན། རང་མཆོད་སྤྱི་བཟོད་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་
མཆོད་བཟོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རང་མཆོད་ཀྱི་ཆ་ཀུན་བཟོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

༡ ག་༡༡༡་བ་༤་བསྟན། བ་༡༡༢་བ་༤་བསྟན།

རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་གང་ཞིག །རང་མཚན་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ། དེའི་ལན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་སེལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་
ཕྱི་མ་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་དཔྱད་པ་ན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས།^༡ ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་
དད་པ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་བཟོད་པ་ན། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

ཆ་མེད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་གཅིག་བཟོད་པ་ན། ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་
ཉོགས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་དང་ཆད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་མི་
འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་
དཔྱད་པ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས། སེལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ཕྱི་མ་
དོན་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་^༢ འཐད་པར་མ་ཟད་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་
པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། སྤྱི་ཚོགས་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྤྱིའི་
གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། དངོས་པོའི་
ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་གཞི་མཐུན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༡༣་༢༠།

༢ ག་༡༡༩་ན་༤་བཞག །བ་༡༡་ན་ན་༤་བཞག །

མི་སྤྲིད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་དང་གསུམ་
ལས།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བརྟ་
ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བ་སྤང་ཉིད་སོགས་
དེ་ལྟར་ཐོབ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ལ། གངས་ཅན་
དང་། རྩེ་བྲག་པའི་སྤྱིའི་འདོད་ཚུལ་སྤྲོད་མོང་དུ་དགག་པ་ལ། གང་དག་
རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། སོ་
སོར་དགག་པ་ནི། མི་འགྲོ་དེས་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
རྩེ་བྲག་པའི་ལུགས་འགོག་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་ལྟོག་པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་པར་བྱེད། རྩེ་བྲག་པའི་
ལུགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྟོད་པ་ནི། རྩེ་རྩལ་པའི་སྟོན་པ་བྲང་
སྟོང་གཟེག་ཟན་གྱིས། སྤྱི་ནི་ཐ་དད་དུ་སོང་བའོ་ཞེས་སྤྲུམ་པ་ལ། གཟེག་
ཟན་གྱི་སྟོབ་མ་དཔེ་ཐ་དེ་དང་། དཔེ་ལུག་གཉིས་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་
མ་སྤྲོད་ཏེ། དཔེ་ཐ་དེ་ན་དེ། སྤྱི་དེ་རང་གི་དོན་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་
ཏེ། དེ་ལྟར་གཟེག་ཟན་གྱི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དཔེ་
ལུག་པ་ན་དེ། སྤྱི་དེ་རང་གི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱང་ལ་གནས་ཏེ། དེ་
ལྟར་གཟེག་ཟན་གྱི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལུགས་དང་
པོ་འགོག་པ་ནི། མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་པ་ནས། ཅི་ག་དེ་

ནི་རོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ལུགས་གཉིས་པ་འགོག་པ་
 རྟེ། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་རིགས་ཡོད་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བརྒྱུག་
 བར་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་དེ།
 གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་
 སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་དང་བཅས་པ་རྒྱས་བར་འགོག་པ་རྟེ། ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་བར་
 ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱས་གང་ལས། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། །ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་
 སྤྱི་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། །ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་
 རང་མཚན་པ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤིང་གསལ་རང་
 མཚན་པ་ཀུན་ལ་ཤིང་སྤྱི་འབྲུག་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་
 བ་རིགས། །ཞེས་སོགས་སྒྲོག་གཅིག་གསུངས།

གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་པ་རྟེ། ཉ་གལ་ཏེ་བརྒྱུག་པ་སྤང་བ་
 ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བརྒྱུག་པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། འབྲུག་པ་ལ་སོགས་
 ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་
 ཚུལ་དངོས་འཆད་བར་བྱེད། གངས་ཅན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས།
 གཅེར་བྱ་བ་ཡང་ཞར་ལ་ཁེགས། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 འཛེམ་མེད་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་ཕྱིར་སྤྱོ་སྤྱོ་ཆོགས་འགྱུར། །ཞེས་

ྱ རྣམ་ཅར། གལ་ཏེ་སྤྱོག་པ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་འཁོད།

པའི་བར་གསུངས།

དེ་ཆམས་ཀྱི་ནང་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། འདོད་པ་
བརྟོན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་གཞི་
བྱེད་བརྟོན་པ་དང་། གངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་བརྟོན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱོག་པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཅིག་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཆེག་རྒྱུ་
གཉིས་ཀྱིས་འཆད། དང་པོ་ཚེད་པའི་དོན་ནི་གངས་ཅན་ན་རེ། སྤྱི་གཙོ་
ཐོ་མེད་ན། ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷ་གྲུ་དེ་ས་བོན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། ས་སོགས་
གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་
བོན་གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། ས་སོགས་གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་
རུས་པ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་ཐོ་མེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར།

འོན་ཏེ་རང་གི་ལུགས་ལ་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཐུན་མོང་
དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྩིས་ཡིན་ཟེས་པས། གངས་ཅན་ན་རེ། ས་བོན་དང་
ས་སོགས་གྱིས་ལྷ་གྲུ་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱིས་ལྷ་གྲུ་
བསྐྱེད་པའི་རུས་པའི་རང་བཞིན་དང་། ས་སོགས་གྱིས་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་
རུས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་བོན་དང་ས་སོགས་སྤྱི་

༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་ཅུ་བ། ༢༠༠༧།

གཙོ་བོའི་རང་དབང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། གནས་
ལུགས་དང་། རྟོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་
ཡང་། གཤམ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས།^༡གཤམ་ཏེ་ལྟོག་པ་མ་གཏོགས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་
རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་དེ་དག་སྟོང་པ་ཡིན་ན། མང་པོ་དེ་
དག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།^༢གཤམ་
ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཞེས་
གསུངས། །ལྟ་ལྟོས།^༣འདིར་གྲངས་ཅན་གྱིས་གཤམ་ཏེ་ལྟོག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲས་^༤པ་ལ། དངོས་པོའི་རྗེས་འགྲོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཆེ་
གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་སོན་དང་ས་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྒྱ་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ལེ། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༠་༡།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ལེ། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༠་༡༢།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ལེ། ཚད་མ་ཅེ། ལྟ་ལྟོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༡༥་༡༡།

^༤ ག་༡༡་༣་བ་༣་སྟོས། བ་༡༡༤་ན་༡་སྟོས།

འབྲས་འཛོལ་བར་ཐལ་བ་༑། འབྲས་པ་འཛོལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཐ་
དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་དང་བྱེད་པར་ཅན་
མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གང་གི་བདག་
ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དང་པོ་ལ། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་
བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྩོན་པ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བྱུག་གིས་འཆད། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་
མི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་ནི། རོན་བྱེད་རུས་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་
ཞོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་འཆད། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་
ལ་ཚེད་པ་སྤང་པ་ནི། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། དང་པོ་ནི། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
བརྩོན་ཚུལ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། རོན་ནི། ལྷ་གྲ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆུ་ལུང་རོན་མེད་པར་ཐལ། ས་
བོན་གཅིག་གྲ་ལ་ལྷ་གྲ་བསྐྱེད་རུས་ཀྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རྩོགས་པར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་གྲ་སྤྱི་བ་གང་ཞིག །ཆུ་ལུང་པན་འདོགས་
བྱེད་དུ་མེད་པར་ལྷ་གྲ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས།

༡ ག་༡༡༣་བ་ལ་ཐལ་བའོ། །བ་༡༡༤་བ་༡་ཐལ་བ།

རྒྱ་ཚོགས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ལ་གང་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་རྒྱ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྒྱ་གཅིག་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྤྱི་གཙུག་པོ་ལས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། དོན་
བྱེད་ལུས་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་ལ། སྤྱི་གཙུག་པོ་དེ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དང་། གནས་ལུགས་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྤྱི་གཙུག་པོ་དོན་བྱེད་མི་ལུས་པ་གང་ཞིག །དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཁོ་ན་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། གསལ་བ་རྣམས་
ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཙུག་པོ་ལས་འབྲས་བུ་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་རང་
བཞིན་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་
རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཉེ་བས་ན་བྱེད་
པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་དངོས་
པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉེ་བས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་དངོས་
པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བ་ཤད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༡་༡༥།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༡་༡༥།

འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་གངས་ཅན་འདོད་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རང་
འབྲས་མི་བསྐྱེད་པར་བསྟན་གྱི། སྤྱི་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཁྲར།^༡ དེ་བས་ན་དེ་ལྟར། གཞན་དག་གིས་
བརྟགས་པའི་^༢རྩིས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ལ་ཚིང་བ་སྤང་
བ་ལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་
ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ། ཐ་དད་པ་ཉེས་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་གཉིས་ནས་སྤྲུག་
གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་
འཆད་པ་ལ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་
བྱེད་དང་གསུམ་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་དེ། རྣམ་གྱི་ས་
བོན་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་^༣ ། རྣམ་གྱི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་རེ། ལྷ་ཁྲ་ལྗོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༡༩༣༠་༤།

^༢ ག་༡༡༩་ན་མ་དེ་དག་གི་རྟགས་རྩིས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོས་བསྐྱེད་པར། བ་༡༡༥་ན་༩་དེ་དག་གི་
རྟགས་རྩིས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོས་བསྐྱེད་པར།

^༣ ག་༡༡༩་བ་༣་ཡིན་ཀྱང་། བ་༡༡༥་ན་མ་ཡིན་ཀྱང་།

ས་བོན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གཏེ་རྒྱ་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ནས་ལྷ་གཏེ་རྒྱ་མ་ཡིན་
བར་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས།¹དེ་བས་ན་རང་
བཞིན་དེ་ནི་འདྲིའི་རང་གི་རྒྱ་ལས་ཞེས་བརྗོད་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེས་ན་རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་རང་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་ཆོས་
ཉིད་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། འོན་པས་བའི་སྐྱབས་སུ།²ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་
པོ་ཡི། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི། ཐ་དད་
པ་མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། འོན་ནི།
ནས་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་
ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ནས་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་གཉིས་
སྐྱེ་གཙོ་པོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས།³རང་བཞིན་ལ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་གཞི་མཐུན་དུ་མ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྣམ་
པར་དབྱེ་བས་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་ལ་སོགས་པར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༥་༡༩།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༩༧་༦།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༥་༡༩།

མི་འགྲུར་རོ། །དེ་ལས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར་ཞེས་མོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་
 བ་རེ། ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་སྤྱི་གཙུག་པོ་ལོ་རང་དུ་རང་
 བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་གྱུར། གནས་སྐབས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ།^༡ གཅིག་འདྲིལ་ཆོ། །རྟག་གནས་ན་ནི་དེ་ཡི་
 མིན། །ཞེས་མོགས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱི་གཙུག་པོ་དེ་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་འདྲིལ་པའི་ཆོ། སྤྱི་
 གཙུག་པོ་མི་འདྲིལ་པར་རྟག་དངོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། སྤྱི་གཙུག་པོ་དང་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་ལ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཆོ་
 མི་སྤྱི་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། མ་བྱུང་ན། སྤྱི་
 རྟག་དངོས་དབང་གིས་འབྱུང་པ་དང་འགལ། རང་འགྲེལ་ལས།^༢ འདི་
 སྤྱིའི་བྱུང་པར་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 ཁོ་བ་རེ། གཅིག་འདྲིལ་ཆོ། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་སེལ་བ་སྤྱི་བ་ལ་ཡང་
 མཚུངས་ཏེ། ཤིང་གི་གསལ་བ་དང་། ཤིང་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་གཉིས་
 སྤྱི་འདྲིལ་ཅིག་ཅར་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤིང་གསལ་འདྲིལ་པའི་ཆོ། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་མི་

༡ ག་༡༡༥་ན་༡་ཅེས། བ་༡༡༥་བ་༥་ཅེས།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༤༧་

༣ ག་༡༡༥་ན་༣་རྟག་གནས་ན་ནི་དེའི་ཡི་མིན་བདག་ཅེས། བ་༡༡༥་བ་༥་རྟག་གནས་ན་ནི་དེའི་ཡི་མིན་
 བདག་ཅེས།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡་ན་༡༥།

འཇིག་པར་རྟག་པར་གནས་ན། དེ་གཉིས་སྤྱི་གསལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཤིང་གི་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཆེ། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བ་མི་འཇིག་པར་
རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་
འགྲེལ་ལས།^༡ གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་བ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེན་ཞེས་གསུངས།

དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ།^༢ ལྷོག་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། རོན་ནི། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་གང་ལ་བྱེད། ཤིང་གི་
མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་བྱེད་དམ། ཤིང་གི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་ལ་བྱེད་
དམ། ཤིང་གི་རོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འ་
བ་དང་ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་སྤྱི་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་རོན་མཐུན་ཐེབས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འ་བ་དང་ཤིང་གི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་
སྤྱི་འཇིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༫། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༣་ཀ་༦༩།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༫། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ༤༤༤་ཀ་༡༩།

ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱབ་མེད་གྱི་ལན་
དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཤིང་གི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་རྟོག་པས་
བཏགས་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཤིང་གི་དོན་
རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་དེ་གང་ལ་བྱེད། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་ལ་བྱེད་དམ། ཤ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན།
ཤ་པ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱབ་མེད་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤ་པ་དང་ཤ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་
ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་
འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། དེ་ཡན་གྱིས་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་
གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན། །ཞེས་གངས་ཅན་རང་
གི་ལུགས་རྣམས་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགག་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་ནས།
གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱི་མིན། །ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་བྱིར་ཞེ་ན། །ཞེས་
སེལ་བ་སྤྲོ་བ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཡི་
སྐྱེད་བྱེད་ངོ་མོ་གང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་

ལས།¹གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ། དེའི་སྐྱེད་པ་སོ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན།
དེ་ཡི་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། །ཞེས་སྒྲུས་
བ་དེ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། །དང་སོ་ནི། དེ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་
ངོ་བོ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། རོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཚུ་ལུད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་གུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་གུའི་སྐྱ་ས་སོན་ལས་
རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེད། དེ་འགོག་པ་ལ། ཐ་དད་ཁྱད་
པར་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། ས་སོན་དང་རྩས་གཞན་ཡིན་ན།
སྐྱ་གུ་མི་བསྐྱེད་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། རྩས་ཐ་དད་པའི་ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་
མཆོན་ཁོ་ནས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྩས་ཐ་དད་པའི་ས་སོན་
དང་། ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་མཆོན་ཁོ་ནས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
སྐྱི་གཙོ་བོས་ཀྱང་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ། འདི་བཤད་
ཟེན་གྱི་རིགས་པས་དགག་པ་ནི། ཅེ་ན་དེས་དེ་བསྐྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་
¹པས་འཆད། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ནི། སྤང་བའང་གཞན་
ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་
ལས།¹གཞན་ཡང་། གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་ཡང་། ཐ་དད་བྱེད་

1 བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤2། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། 1012་3།

2 བ་116་ན་2་ཞེས་པས། བ་116་བ་2་ཞེས་པས།

3 བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤2། ཆད་མ་ཅེ།

ཡིན་ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྤྱི་གཙུག་པོ་དེ་རྣམས་འགྱུར་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་
ཚུལ་དུ་མེད་དེ། ས་སྤྱུག་སོགས་སློ་མ་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་
དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྤྱེ། སློ་མ་འབྱུང་བས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་
པ་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་འཛིན་གྱིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བཤའ་པ་རྣམས་ཀྱི་
གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ཉིད་དོན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ཡང་དོན་གྱིད་ལྟས་
པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ཉིད་དོན་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། ལྷོག་པ་རྩོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་
ནི། དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད། དེ་ལྟར་ཡང་
ཤུགས། སྤྱི་འཛིན་གཞན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་
ལྷོག་པ་ཡིན་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤའ། བདག་ཉིད་གཅིག་
ལ་འང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་རྣམས་འགྲོ་མེད་གང་གི་ །ཞེས་
སོགས་དང་། ཐ་དད་ལྱད་པར་ཉིད་སྦྱིད་གྱིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་
དོན་ནི། དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཤའ། །ཅེས་པས་འཆད། ཐ་དད་
པ། །མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་འཛིན་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱི་བཤའ་
གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ནི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཤའ། དེ་ནི་སྤང་དོར་འབྲས་ཅན་
པས། །སྦྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་གཞུང་སྤྱི་མ་རྣམས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཚད་མ་ཐེ། ཤུགས་སྤྱི་རྣམས་འགྲོ་མེད་ལ་བཤའ། ༡༩༣༠/༡༥།

ཀྱིས་དོན་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྦྲར་ཡང་གསལ་བར་འཆད།

གསུམ་པ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་།
འགའ་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་གཞན་ལ་མིན། །རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་
བསྟུ་བ་ནི། རི་ལྷར་ཐ་དད་མེད་བྱད་མེད། །ཅེས་སོགས་སྟོག་ཕྱིད་དང་
གཉིས་ཀྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་
འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་
བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡིན་ཏུ་ནི། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཤད།

གསུམ་པ་འབྲུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ནི། གང་གི་བདག་ཉིད་
མདུན་བྱས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། །ཕྱོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཐའ་དབྱེད་པ་
ལ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱར་བཤད་པ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་
ངོས་བཟུང་བ། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་དང་། དགག་པ་དོན་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། །ལྟར། །གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧ ཚད་མ་ཐེ། ལྟར་སྟོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༩༩༦་༩།

པ་ཅམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས།^༡འདྲི་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་
མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སློབ་དཔོན་གྱི་དབྱེ་བས་
སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།^༢སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས། མ་
ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་
པར་དགག་པའི་མཆོད་ཉིད། ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

སྒྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་མཆོད་ཀྱང་དོན་
གྱི་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན། དགག་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་བསལ་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར། འོ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དགག་
བྱ་རིགས་མི་མཐུན་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་
རེ། བུམ་པ་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་
བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བུམ་
པ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་པ་

༡ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༡༠༥། ཚད་མ་ཟེ། སློབ་དཔོན་ཞིབ་འཛོམས་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ། ༥༥:༥༡

༢ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༡༠༥། ཚད་མ་ཟེ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༥༤:༤༡

བསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོ་ལ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཁ་ཅིག །གཞན་སེལ་གྱི་དོན་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་འཛོག་ །དེ་ལ་དབྱེ་
ན། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
རྟོག་པའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་དངོས་
གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་
གཞལ་བྱ་སོགས་ལྟ་བུ། དོན་འདི་ཡང་། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་
ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་སྤྱི་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ། དོན་རང་མཚན་
གྱི་གཞན་སེལ་རྣམས་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་དང་བེམ་
པོའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། རིགས་གཏེར་
ལས། །གཞན་སེལ་སྒྲོའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། །བེམ་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་
མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་སྤར་བྲངས་པ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་དང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པའི་འགྲེལ་བར། །སྒྲོ་དཔོན་ཀླ་མ་ལ་གྲི་ལས། རང་
གི་མཚན་ཉིད་སེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། གཞན་སེལ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ།
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ཤད་ཤུག་སྒྲོས། གཞན་

༡ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག ༡༩། ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། ༥༡༡།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡༠༩། ཚད་མ་ཟེ། སྒྲོ་དཔོན་ཀླ་མ་ལ་གྲི་ལ། དེ་ཁོ་ནིད་བསྐྱས་པའི་འགྲེལ་བ། ༤༢༩-༡༡།

སེལ་གསུམ་བྱ་བྱེད་གསུམ་དང་སྤྱར་ནས་གཞན་སེལ་མཆོན་ཉིད་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད།

གཉིས་པ། གཞན་སེལ་གྱི་དོ་སྤོས་བཟུང་བ་ལ། མཆོན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དར་ལྷོག་ལས། དེ་མ་ཡིན་
པ་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སློ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལྷོགས།
རང་གི་བསལ་བྱ་ཆོག་གིས་ཟེན་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ། གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཤད། འཇུག་ལྷོག་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་སྤྲས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་
ཀྱང་། དེའི་དོན་སློལ་འཆར་བ་ན། སློས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་
འཆར་བ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཆོག་ཟེན་
ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ན་ཡང་། དོན་ལ་དགོངས་པ་
གཅིག་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན། སློ་དོན་མཐུན་
ལ་རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཆོ། དེ་མ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཏུ་འཆར་བ་དེ། གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཞན་སེལ་དང་དགག་པ་
དོན་གཅིག །སློ་དོན་མཐུན་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཆོ། དགག་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འཆར་བ། དགག་པའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སོ་སའི་མཆོན་གཞི། སྤྱ

བཤད་པ། གངས་ངེས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན།
 མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དགག་བྱ་དངོས་སུ་
 བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག ། ཆོས་གཞན་འཕངས་
 བ་མེད་པར་དགག་བ་བྱེད་པ་དང་། དེ་གང་ཞིག ། ཆོས་གཞན་འཕངས་
 བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་བ་བྱེད་པ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
 པས། འདིའི་དོན་ནི། གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་
 ལུལ་དུ་འཕངས་པའི་སྐྱབ་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། མེད་
 དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། རང་གི་
 དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་འཕངས་པའི་སྐྱབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད།
 དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་
 སེལ་དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བུམ་མེད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་རུ་མེད་ལྟ་
 བུ། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡང་དང་པོའི་
 མཆོན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

རིགས་གཏེར་ལས། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། རིགས་གཏེར་དར་རྟེན་ལས། དགག་བྱ་ཤེས་

བྱ་ལ་ཡོད་པའི་མེད་དགག་དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་མེད་
དགག་ལ་བཤད་པ་ནི། ཅ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། རྩེས་
འབྲངས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །མ་ཡིན་དགག་
གི་གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་གི་དགག་བྱ་
བཀག་ལུལ་དུ་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་དངོས་
སྲུ་འཕེན་པ། ལྷགས་ལ་འཕེན་པ། དངོས་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་
པ། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་པ་དང་བཞི། དང་པོ་
ནི། བདག་མེད་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་
བར་ཟས་མི་ཟ་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་བར་ཟས་
མི་ཟ་བ་རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐྱེས་བྱ་གཅིག་རྒྱལ་
རིགས་དང་། བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་། བྱད་བར་མ་ངེས་
པའི་ཆེ། སྐྱེས་བྱ་རྒྱལ་རིགས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཤེས་རབ་
སྟོན་མའི་འགྲེལ་བ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་སུ་བྱང་བྲངས་པ་
ལས།

“དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༡། དབུ་མ་མ། སྐྱོབ་དཔོན་སྐྱེན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས། ཤེས་
རབ་སྟོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ༡༠༡༩་ ༡༥།

༢ ག་༡༡༩་བ་༣་འཕེན་པ་དང་། བ་༡༡༩་ན་༩་འཕེན་པ་དང་།

ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་ཡིན་དགག་ལ་ཆོས་
གཞན་འཕེན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་མ་བཤད་བས། བཞིར་དབྱེ་བ་
དགོངས་པ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་ངོ་མོའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། སྒྲོའི་གཞན་
སེལ་དང་། འོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས། མ་ཡིན་དགག་གི་
གཞན་སེལ་གང་ཞིག །རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་སྒྲོའི་གཞན་
སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
ཡུལ་རང་གི་སྟོན་ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། འོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་
སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ། སོ་སོའི་མཆོན་གཞི་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། །མཆོན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྩམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
ནི་འོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྩམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་
བའི་རྣམ་པ་རྩམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་
དང་། གཞི་རྩམ་པ་ལ་རྩམ་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་
སེལ་ལོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། རྩམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྩམ་པ་མེད་པ་རྩམ་
པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་མཇུག་པར་སྒྲུབ་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།
འོན་ནི་རྩམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རྩམ་པའི་འོན་རང་མཆོན་གྱི་
གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་གཞི། རྩམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རྩམ་པ་མ་ཡིན་པ་

༡ སྒྲུ་འབྲུམ་པར། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩༥༡

ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་བྱམ་པའི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞི།

བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། བྱམ་མིན་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོས་བཤད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ་མི་བཞེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་ཅམ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་བྱམ་མིན་དུ་མེད་པ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་མིན་མ་ཡིན་པ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་ཟེའི་ལྷགས། རང་ལྷགས་སུ་མི་བཞེད་པ་འདི་ལ་དགོངས་པའོ། །གོང་དུ་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བྱམ་འཛིན་

^༡ སྐུ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩༥༡།

རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་བྱམ་པ་
བྱམ་མིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་གཞན་སེལ་
ཆེན་མོར། འོ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མེད་དགག་གཟུང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་བར་ཐལ། དབང་མངོན་ལ་རང་མཆོན་རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་
མ་འདྲེས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ལན་
གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །དབང་མངོན་ལ་རང་
མཆོན་འདྲེས་པ་མེད་པར་སྤང་ཡང་། རང་མཆོན་རྣམས་འདྲེས་པ་མེད་
པ་དབང་མངོན་ལ་མི་སྤང་བ་བཞིན་དུ། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་ཡང་། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ལ་
མི་སྤང་ངོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་
ལ། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་
ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུས། རེ་ཤིག་གཅིག་ནི་འདི་
ལས་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ལྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བྱམ་པ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་བསལ་བའི་ཆ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཐེ། རྒྱུ་མོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༩༩༥་༩༡།

ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁྲུག་ཀྱི་གཞན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་
པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་
པ་ཅམ་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་
བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ལ། གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་
སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁྲུག་ཀྱི་འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་སྟོབ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་སྤྱི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་བ་བུམ་པའི་
སྟོབ་གཞན་སེལ་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བུམ་པའི་སྟོབ་གཞན་སེལ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་བུམ་འཛིན་
རྟོག་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ལུང་
འདིས་བུམ་པའི་སྟོབ་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་
གཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་སྟོབ་གཞན་སེལ་ཡིན་ན།
བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས་
ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འཐད་ལྡན་ལས། སྤྱི་རྟོག་བཏགས་པའི་གཞན་སེལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། འཁྲུག་རྩི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༩༩༦་པ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཐེ། འཁྲུག་རྩི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༩༩༦་པ།

བ། དངོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཉི་པར་བཟུང་ནས། སྤྱི་ཡི་སྒོ་ཡང་
བསྐྱད་པ་ཡིན། །དེས་ན་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཅེས་སྒྲ་བ་རྣམས་འབྲུལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །

འོ་ན་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་ཀ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་མཆན་
ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉ་དཔོན་ན་ལེ། བྱམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན།
བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་བ་དཔོན་
ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
ཡང་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་མཆན་ཉིད་པར་བཤད་པ་མེད་པས། བྱམ་
པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་
པས་ཁྱབ། དེ་ཡང་། བྱམ་པ་དེས་བྱམ་མིན་སེལ་བས་བྱམ་པའི་གཞན་
སེལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ལ་དགག་པས་ཁྱབ་
པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། བྱམ་པའི་
གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་
མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
ཤིན་ཏུ་ལགས་པས། དེ་ཤིག་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བྱམ་པ་ལ། འོ་ན་སྒྲོའི་

༡ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ང་། མཁས་གྲུབ་ཇེ། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་༡༩༣་ ༦།

གཞན་སེལ་ཡིན་ན། གློ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་ཡིན་དགོས་
པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་
པ་དངོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་
ཀ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་གློ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། གློ་མེད་གཞན་སེལ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་
པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་
རེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིམ་
བྱེད། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། རྟག་དངོས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཀ་བྱམ་གཉིས། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་
གཞན་སེལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་གློ་མེད་གཞན་སེལ། ཀ་
བྱམ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་མེད་པ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་
མེད་དེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཆ་མེད་པའི་
ཕྱིར། འདིར་མ་འབུས་པའི་དོགས་དཔྱོད་ལྷག་མ་རྣམས་ལོགས་སུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་གངས་ངེས་ནི། གཞན་སེལ་ལ། གློ་མེད་གཞན་སེལ། དོན་རང་

མཚན་གྱི་གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་དུ་
བྱལ་བ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་གསུང་རབ་འདབ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ཆལ། །ཆོས་
འཁྱོར་ཉིན་བྱེད་ཟེར་གྱིས་ཁ་བྱེ་བས། །དཔལ་བཟང་ཟེའུ་འབྱུང་འཇུག་
དཀར་ཚོད་པའི་ཅེར། །ལེགས་བཤད་སྤང་ཅི་འཛིན་པས་འགྲོ་འདི་
སྦྱོངས། །ཐུབ་པའི་གསུང་དང་ཆད་མ་མདོ་ཡི་དོན། །རིགས་པའི་དབང་
ལྷག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས། །མཁས་བྱལ་ནམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
བགལ་བ་བཞིན། །ཁྱེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། །སྤར་
ཡང་ལུང་རིགས་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པའི། །རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་སྤེལ་བའི་ཆེ། །ལེགས་བཤད་འདོད་དགྲའི་ཚུ་རྒྱན་འདིར་ཆོགས་
པས། །རྣམ་གྲོལ་ཁོར་བུའི་གཞི་རྟེན་རྒྱ་མཚོར་གྱུར། །དེ་ཆེ་དམ་ཆོས་
བྱ་ཆར་འབེབས་མཁས་པའི། །སློ་བཟང་གསུང་སྦྱིས་ཚུ་རྒྱལ་སྤྱུ་དབང་
གིས། །བསྐྱུ་མེད་ཐུགས་རྗེའི་ཕྱག་རིང་བརྒྱུངས་^༡ པ་ལས། །ལེགས་
འོངས་རང་དོན་ལེའུའི་ལེགས་བཤད་གང་། །ལེགས་ལམ་རྟོགས་ཕྱིར་
བརྩོན་པས་བྱལ་བ་ཡང་། །ལེགས་པར་བྱོད་ཀྱི་བྲིན་དུ་བདག་གིས་

༡ ག་༡༩༠་བ་ཉ་བརྒྱད། བ་༡༩༡་བ་༩་བརྒྱད།

གོ། །ལེགས་སྦྲུང་སྤྱོད་གས་ལུས་སེམས་བྱུང་པར་གྱུར། །འདི་ལྟར་
འབད་པས་བདག་གིས་ཐོབ་གྱུར་པའི། །ཆེ་བའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་
དེས། །འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ། །རྒྱལ་བའི་གོ་
འཕང་གྱུར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་རྒྱལ་
ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུའི་དང་པོའི་དོན་
རྣམས་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲི་མས་དཔེན་
ཞིང་། ཇེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་
དང་། ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བཀོད་
པ། རང་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྦྲ་བ་ཀུན་གྱི་ལོག་རྟོག་འཛོམས་བྱེད་
ལྟ་བུ་ངན་པའི་ཚང་ཚིང་ཀུན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། ཇེ་བཙུན་དམ་
པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན་མཁས་པ་མགྲུ་བ་
སྟེད་བྱེད་ལགས་སོ།། །།

༡༡། །མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་རྒྱུ་བཞེས་གཞན་ལས་ཕྱལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 འདི་མཁས་བྱུང་བཏན་པའི་ཉི་མ་རྗེ་བཟྱན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
 དཔལ་བཟང་པོས་རྩོམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་འདྲའ་ཆོས་གྲུ་
 ཆེན་པོ་མེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་བྱ་སྦྱར་བའོ། །

མ་གྲུབ་སྦྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མདོ་
 རང་འགྲེལ་ལས། བྱུགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་བ་དང་། བྱིར་རྒྱལ་བ་གཉིས་
 ཀྱི་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་བྱུགས་ལ་ཡོད་
 པ་དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལུང་འདི་ཡི་དོན་བཤད་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཞར་ལ་
 གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། རྩོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ལ།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ན། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཏུ་གསུངས་ཀྱི་

༡ སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༩།

ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་
གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོལ་ཟ་བ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་
དུ་བརྒྱུད་བ་དཔེ་བཞི་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་།
བྱུང་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དགྲའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་
པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ལ་
ཐེ་ཆོལ་ཟ་བ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་དཔེར་བརྒྱུད་བ་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་
དུ་སྒྲུབ་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུབ། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་
སྒྲུབ་བ་ལྷན་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཏུགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་
ལ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་
འགལ་ཏུགས་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་འགལ་ཏུགས་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་
བྱུང་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུབ། དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་སྒྲུབ་ཏུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་
ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་ནང་གི་སྤྱན་མོང་
བའི་མ་ངེས་པའི་ཏུགས་བཞི་པའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཆོལ་ཕྱི་
ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཞི་ཡི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་
བ་མི་འགྲུབ་པ། དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་

རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་
དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགྲའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
རྟགས་ཀྱི་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་
མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྟོང་།

གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ན། ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་དང་།
གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བརྒྱུད་བས་ལྟོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་
དུ་མི་སྟོང་ཏེ། སྐྱུ་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ན། ཕྱོགས་
ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་འཐད་ཀྱང་། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་
བརྒྱུད་བས་ལྟོག་བྱུང་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱས། དཔེར་ན།
དངོས་རྒྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བ་དག་འདི།
བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱས་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཚོས་མི་མཐུན་སྟོང་གི་
སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཚད་
མས་མ་དམིགས་པས་བྱས། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་
མས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱུ་བ་དག་འདི་ཡང་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚོས་
ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་རྟགས་
ཡང་དག་གཉིས་པོ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བརྒྱུད་ན། ལྟོག་བྱུང་

༡ སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༠་༥།

མི་འབྲུག་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་
གཞི་མ་^༡ གྲུབ་པས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་བྲུབ་འབྲུག་
པ་ལ་མི་གཞོད་དེ་^༢། རྩི་ལྷལ་དུ་བྱར་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས། བྱམ་པ་
ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོག་བྲུབ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལྟར་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་པས་བྲུབ་པ་མིན་ཏེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པས་
བྲུབ། དཔེར་ན། རི་བོང་རྩ་བཞིན། སྐྱ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་འདི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པས་བྲུབ།
དཔེར་ན། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱམ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་
དག་འདི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས་
འདི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས། གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྲུབ་པ་གྲོལ་ཕྱི་གྲོལ་
གཉིས་ཀས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་དུ་གྱུར་པའི་རང་དོན་སྐྱབས་

༡ ག་པ་བ་པ་པ་བཞི་མ་གྲུབ་པས། ག་པ་བ་པ་པ་བཞི་མ་གྲུབ་པས།

༢ ག་པ་བ་པ་པ་མི་གཞོད་སྟེ། ག་པ་བ་པ་པ་མི་གཞོད་དེ།

ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ཀྱི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིན་པ་དེ། བ་སྒྲུང་གི་
སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་
འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡འདི་དག་ཀྱང་སྐྱབ་
རྟགས་དང་། དེ་ཡང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བསམ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་གསུངས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མེད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།^༢ཀྱན་ཏུ་ཆོལ་
བ་བདག་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་
རྩས་སྤྱག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོ། རི་བོང་གི་རྩས་སྤྱག་

^༡ སྐྱ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༡་༡།

^༢ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར། ༤༢། ཆད་མ་ཅི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྩ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༤༤་༡༤།

བ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་སྤྱག་བསྐལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་པ། རི་བོང་གི་རུས་ཕྱག་པ། སྐྱེས་བུ་སྤྱག་
བསྐལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྤང་བའི་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། རྟེན་རྒྱུ་མཆོན་སྐྱབ་རྟགས་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན།
ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ན། ཐོག་
ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་
ཕྱིར་དང་། རི་བོང་གི་རུས་ཕྱག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྤང་བའི་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པས། ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྐྱོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གིས་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་
མས་མ་དེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཁོལ་བ་དང་།

༡ སྐྱ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༩་༥།

ཕྱིར་^༡ཁོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བརྩུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་
དོན་དང་འགལ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཁོལ་ཕྱི་ཁོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཇེས་སྤྱི་སྤྱི་བ་ལ་འཆད་པ་ནང་འགལ་རྟེ། ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་སྐྱར་ནས་
བཞག་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། ཞར་ལ་གཞན་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་ནི། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^༡འདི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་ཇེས་སྤྱི་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ཡང་ཕྱོགས་སྤྱི་མར་བཞོད་པ་ལྟར།
འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་རྟེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་
ན། བྱོད་རང་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཇེས་བྱུང་གཞི་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་ན་རྒྱུ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། བྱོད་རང་འདོད་
པ་ལྟར་ཀྱི་དེའི་ལྟོག་བྱུང་མ་གྲུབ་པས་མ་བྱུང་བ་ཉམས་སོ། །ཞེས་པས་
འཆད།

ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་

^༡ ག་ན་བ་ེ་ཕྱི། བ་ན་བ་ེ་ཕྱི།

^༢ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༡།

མ་གྲུབ་ན། ལྷོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པ། དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱར་བར་གསུངས་པ།
དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་ཁྲབ་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩིས་
ཁྲབ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་
པའི་མཆོན་མེའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་
གྲུབ་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་མེད་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་
དགོས། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་ན། མེ་མེད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆོན་མེའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
ཁྲབ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་ཡིན་ན། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་དགོས་སོ། །མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་
ཁྲབ་པ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་དང་། མེ་མེད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་ན། དུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ་
པ་དེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་དང་། དུ་བའི་རྟགས་

ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྒྱལ་ས་ཁས། ཅ་བར་
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་བྱུང་ཡང་། ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་
པར་གསུངས་པ། དགག་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱད་པར་རྒྱལ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། རང་ལྷགས་བཞག་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་སོནོ།
མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབས་
ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་
ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་རྟག་མི་རྟག་
གང་རུང་མིན་པ་ལ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཅ་བར་
འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་ནི་རྒྱལ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་
ཆོགས་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་ན། གཞུང་འདི་ཡི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་

མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་ལ་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཐག་དེས། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆོད་
མས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཐལ་འབྱུར་དེ་གཉིས་ཀའི་རྩ་
བར་འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་
གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་
བྱ་སྐྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་བྱབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་
ཀྱི། རྟག་པ་ལ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་
སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་ཆོད་མས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱ། གཉིས་པ་
མ་བྱབ་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་བྱབ་པར་ཐལ།
མཉན་བྱ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་

༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཆུལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༡༥།

དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐབས་པའི་བྱུང་བ་རྣམས་མར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ཐལ།
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐབས་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། རྟག་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་
པས་བྱུང་བ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོག་
བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོག་བྱུང་ཆད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་
བྱ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

འོ་ན། གཏན་ཆོག་མར་མེ་བཞིན་དུ། སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་
གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རལ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་
ན། བྱས་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། གང་ཟག་
མི་རྟག་པར་གོ་བྱས་པར་ཐལ། ཡུལ་རུང་བར་མར་མེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་
ཙམ་གྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་རྟག་
སྟོང་དུ་གོ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེར་སོང་
བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་
པ་གོ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་འགའ་ཡང་།
བདག་མེད་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

མེས་མ་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་^༡ བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྟར་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གསུམ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མ་གྱུབ་པའི་སྤར་མཉན་བྱ་
དང་། སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

འདི་ལ་མཁས་གྲུབ་ཤེས་པ་ན་རེ། ཚྲོངས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་དཔེ་
ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། མཁས་པས་ནི། དཔེ་མེད་པར་ཡང་། སྤར་མཉན་བྱ་
ལ་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས། སྐྱ་མཉན་བྱར་ངེས་
མ་ཐག་སྤར་གྱི་བྲུབ་པ་ལ། ཚད་མས་ངེས་པ་བྲན་ནས། དེའི་རྗེས་དེ་མ་
ཐག་དུ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་ནང་གི་
བྲད་པར་བཤད་དོ། །

མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་
སྐབས་ཡོད་མེད་རྟོགས་དགའ་བས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་
འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་མཁས་གྲུབ་ཤེས་པ་དང་། མཁས་པ་
རྒྱལ་དབང་སློ་སོགས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་དུ་བཞེད་ཅིང་། རོད་དུ་ཉ་དཔོན་དང་། བདག་གི་སྤྲ་མ་མཁས་པའི་
དབང་སོ་ཁ་ཅིག་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་དུ་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་

༡ ག་ལ་བ་ན་འགྲོལ། བ་ལ་བ་ན་འགྲོལ།

པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་
འཐད་ལྟན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མཉན་
བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་མེད་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཉ་རྟེན་ལས། ཚེས་བཅ་གཉིས་ཀྱིས་
མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད།
ཁྱལ་དབང་སློ་དང་ཤུཉི་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་པ་
དང་། ཡང་ཉ་རྟེན་ལས། མཁས་བྱུབ་ཤུཉི་པ་ཡང་། རྫོངས་པ་ལ་དཔེ་
དགོས་པས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་
ཟད། །ཅེས་པས་བསྟན། ཞེས་ནང་གི་བྱེད་པར་བཤད་དེ། ལེགས་སམ་
སྟུང་མོ། །ཞེས་བཤད།

ཤུཉི་པའི་^༡ ལྷགས་དེ་འགོག་ཚུལ་ནི། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་དང་། སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཉན་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་

^༡ ག་ཇ་ན་པ་ཤུཉི་པས་ལྷགས། བ་ཇ་ན་པ་ཤུཉི་པས་ལྷགས།

ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་^༡།
མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིར་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིར་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་
མིར་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་
ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་
ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིར་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
ངེས་ནས། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། ^༢དང་པོར། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས། དེ་
ཡི་རྩེས་སུ་མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
པའི་གང་ཟག་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །

གང་དག་མཆོད་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་པར་

^༡ ག་ཇ་ན་ལ་ངེས་ཤིང་། བ་ཇ་ན་ལ་ངེས་ཤིང་།

^༢ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༣་ལ།

སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཅེས་^༡སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉ་དཔོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ཤཉི་པའི་ལུགས་དེ་ལེགས་ཤིང་། མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྟད་བྱར་རུང་ངེས་
པར་སྐྱར་དགོས་ཟེར། མཉན་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱའི་ཐ་སྟད་བྱར་རུང་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བུའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་ཁྱབ་སྤར་ངེས། དེ་ཡང་རྗེས་
ཁྱབ་སྤར་ངེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་ངང་ནས། མཉན་བུ་སྐྱའི་ཐ་སྟད་བྱར་
རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ནས་ངེས་པར་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། མཉན་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱའི་ཐ་སྟད་བྱར་རུང་། མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱའི་
ཐ་སྟད་བྱར་རུང་ཆོས་ཅན། མཉན་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བུའི་མཚོན་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཉ་དཔོན་གྱིས་ཤཉི་པའི་ལུགས་ལེགས་པར་
བཞེད་པ་དང་། མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྟད་བྱར་རུང་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱའི་ཐ་སྟད་བྱར་རུང་ཆོས་ཅན། མཉན་
བུ་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
མཉན་བུའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། མཉན་བུ་

^༡ ག་ཇ་བ་༡་དེ་དག་ཞེས་སོགས། བ་ཇ་བ་༡་དེ་དག་ཞེས་སོགས།

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བྱད། མང་དུ་ཐོས་པའི་
ལྟ་ཀྱང་དག་སྒྲིང་རྩི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྒྱན་བཞུགས་
སོ། །

ལྷ་མ་དང་རྩི་བཅུན་མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད་
དོ། །ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་བཅུར་དར་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། །མ་ལུས་
འགྲོ་བའི་དག་ལེགས་སྤེལ་བ་ལ། །མཁས་ཁྱོད་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་
པོ་བཞིན། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དར་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཐེག་གསུམ་
ལམ་ལ་ངེས་པ་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་། །སྐྱབས་གསུམ་རིགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་
ཐབས་ཀྱི་མཚོག། །རྒྱལ་གསུམ་གཏན་ཆེགས་རྣམ་གཞག་རྟོགས་དཀའ་
བ། །རྒྱལ་ཆབ་ལུགས་བཞིན་བདག་གིས་འདིར་བཤད་བྱ། །

གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་རྒྱལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། །རྩི་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་བྱབ་
པ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། །རྒྱལ་གསུམ་ངོ་ཐོ་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པའོ། །དང་ཐོ་ལ་དགག་བཞག་སྒྲིང་གསུམ་
ལས། །དང་ཐོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམ་
ནས། །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། །རྟག་
མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། །མཚན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། །རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་

ངེས་པ་ལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་
པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཅིག་ཤོས་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱས་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། གཅིག་ཤོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པ་ནམ་མཁའ་ཉག་པ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། ཉག་པ་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉག་ས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བྱས་པ་སྐྱའི་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉམ་མཁའ་ཉག་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་
དེ་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་བྱས་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་གི་ཉག་ས་ཀྱིས་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཆོས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་དུ་ཐལ། དེ་ཉག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉག་ས་སོང་། ཉག་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཉག་པ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་

བའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཉམ་མཁའ་འི་¹རྟག་པ་ཡིན་ན། མ་བྱས་
 པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་
 ན། ཉམ་མཁའ་འི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་སོང་། བྱབ་པར་ཐལ། བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན།
 འདི་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་
 འགོག་པའི་ཆེ། རྟེན་ལས། ¹དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་
 སྟོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་
 ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྟོ་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་
 པ་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་འདི་བརྟག་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

སྒྲིག་པར། བཟུང་ལྟར་འདི་འཕངས་ནས། ཏྲགས་སྒྲིལ་གཉིས་ཁས་

༡ ག་ཧ་བ་ན་ནམ་མཁའ་རྟག་བ་ཡིན་ན། བ་ཧ་བ་ན་ནམ་མཁའ་རྟག་བ་ཡིན་ན།

༡ ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གཞུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཞེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༠༧།

༩ ལྷ་འབྲུམ་པར་ལ། གཞུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆོ་བ་རྩེ། རྒྱུ་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད། ༥༠༦།

སྒྲངས་དགོས་ཏེ། ཞེས་ཉུགས་དང་པོ་འགྲོ་མཚམས་མཛད་པ་ལ་
ཡང་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །གང་གི་^༡སྒོ་བྲོས་ལྟ་ལམ་རབ་ཡངས་
བར། །རིགས་ལམ་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་འདི་ཤར་ཆོ། །རྒྱལ་ཚབ་དར་
མའི་བཞེད་གཞུང་ཀུན་དའི་ཆལ། །དོགས་པའི་འཇུག་དཀར་ཟེུ་འབྲུ་
དགོད་^༢པར་མཛད། །ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་
པའི་ཆད་མ། སྐད་ཅིག་མ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། ཉག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་ཉག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་
པར་སྒྲབ་པའི་སྟོག་ཁྲབ་སྒྲབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
ཉག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་སྒྲབ་པའི་ཉགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་

༡ ག་མ་བ་ཇེ་གང་གིས་སྒོ་བྲོས། བ་མ་བ་ཇེ་གང་གིས་སྒོ་བྲོས།

༢ ག་མ་བ་མ་བཞོད། བ་མ་བ་མ་བཞོད།

ཅ་བར་མ་བྲལ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
བར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ།
དེ་ལ་རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྲལ་པོ། །མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན། རྟག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྟག་
པ་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྟག་
པ་ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། མི་རྟག་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
བྲལ་པ་མ་བྲལ་མཚམས་ལ་སོང་། འདོད་ན་བཀག་ཟེལ།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།¹ ཉག་པ་
བྱས་སྟོང་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་པ་
ལྟར། ལྟར་སྒྲུང་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པར་མ་ངེས་པར། ཚུལ་གསུམ་
ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་ཉག་
པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་པ་བཞིན་དུ། ཚུལ་གསུམ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་མེད་
པར་མ་ངེས་པར། ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་ཞེས་
པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་ཉག་པ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་
མས་ངེས་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། ཉག་པ་ཡང་དག་
དང་ལྟར་སྒྲུང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། ཉག་པ་ལྟར་སྒྲུང་
ལ་ཚུལ་གསུམ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་
དངོས་འགལ་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཡང་དག་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་
ཉག་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན།
ཉག་པ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་ནམས་འབྱུང་།

¹ སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། 12/61

ཁོ་ན་རེ། རྩེ་བཅུ་ལྔ་མཆོད་ཀྱི་གསུང་འབུམ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ བྱས་པ་
མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་མང་མི་
དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྒྲུབ་པའི་རྩེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།^༢ སྒར་རྩེས་ཁྱབ་འབྱུང་པ་
ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཐ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་གང་
ཐག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཐག་ཡིན་དགོས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ།
རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅན་ནས་འཛིག་ངེས་སྟེ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཐག་ཡིན་ན། བྱས་པ་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཐག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅན་
ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རང་གི་འཛིག་རྒྱ་
དོན་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྟོང་བ་དེ།

^༡ སྒྲ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩེ་བཅུ་ལྔ་མཆོད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཕྱེད། ༢༥་༥།

^༢ སྒྲ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩེ་བཅུ་ལྔ་མཆོད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཕྱེད། ༢༥་༥།

བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉག་ས་སྦྱོར་རྣམ་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉག་པ་བྱས་སྦྱོར་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཆོས་
ཅན། བྱས་པས་སྦྱོར་སྟེ། དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
སྦྱོར་བ་འདི། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཉག་ས་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་
དུ། རེས་ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་སྦྱོས་མེད་ཀྱི་ཉག་ས་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེ་ནས།
འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ཉག་པ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། ཉག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། བྱས་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། མ་བྱས་པ་ལྷོག་པའི་གཞི་ལ། ཉག་
པ་ལྷོག་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། ཉག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་
མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མ་བྱས་པ་

སྒྲིག་པའི་གཞི་ལ་^༡ ཉག་པ་སྒྲིག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་བྱིར།

ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་འཛིག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་
ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས།
ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉོག་པས་པའི་རྩིས་དབག་གིས་^༢ བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་ཉོག་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འབད་དེ། རྟེན་ལས། ^༣ཚད་མའི་
འབྲུག་ཚུལ་དང་། སྤྱི་བཟོན་ཚུལ་མི་འབྲ་སྟེ། སྤྱི་མི་བྱས་པ་དངོས་
སུ་བཟོན་ནས་ཉག་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བཟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ཉག་པ་
ལ་མེད་པར་ཉོག་པས་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་
པའི་སྐྱ་དེས། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་བཟོན་ཀྱང་། ཉག་ན་མ་བྱས་
པས་བྱབ་པ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེས། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་
མ་ཉོག་པས་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། རྩིས་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ^༤ཉག་པ་
ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དེས། བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་
ཡང་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉོག་པས་པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་
མེད་པར་ཉོག་པ་རྩུས་པ་མ་ཡིན་པས། གཞི་བྱས་པ་དང་ཚོགས་དགོས་

༡ ག་ལ་བ་ཉ་གཞི་ལས། བ་ལ་ཉ་གཞི་ལས།

༢ ག་ལ་བ་ཉ་རྩིས་དབག་གི། བ་ལ་བ་ཉ་རྩིས་དབག་གི།

༣ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྩི། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༩་༩།

༤ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྩི། རྩིས་ངེས་རྟེན་ཆེ། ༣༥་༥།

‘བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ‘གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་’^੧པའི་རྗེས་
དབག་འདིས། སྤར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་
ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་པ་ལ་མེད་ངེས་སུ་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་དེ་བྱས་པ་ལ་འགོད་ཚུལ་
སྤར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་དེས། བྱས་པ་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། དེས་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་སྤར་
བཤད་པའི་ཆད་མ་གསུམ་པོ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྲལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲལ་པ་ཆད་མས་ངེས་
པ་སྟོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་མ་དེ་དགོས་པར་
ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲལ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

੧ ག་ལ་བ་པ་ལ་ཆོགས་རྩུང་པ། ག་ལ་བ་པ་ལ་ཆོགས་རྩུང་པ།

੨ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ། རྩམ་ངེས་སྒྲིག་ཆོན། ༣༠༩་༣།

੩ ག་ལ་བ་པ་ལ་རྟེན། ག་ལ་བ་པ་ལ་རྟེན།

དགོས་པ་གང་ཞིག །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་
ན། དེ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྲུབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་
ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་
དེ། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
པ་དང་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བྱས་པ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྲུབ། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཏུ་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།

དེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་
མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཁས་
སྒྲུངས་སོ། ། ཅེ་བར་འདོད་ན། དོན་གྱི་དངོས་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་
ལ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེས། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་
བྱས་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པས། དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྲུར་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཆད་མས་དམིགས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩིས་
བྱས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དེ་བྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྱས་པ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་

ཉེ། དེ་ཡིན་ན། དེས་སྤྱི་ཉིད་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཡོད་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁས་
ལྷངས། སྤྱི་ཉིད་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ་མཐའ་ལ་ཁེགས། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་
ཆེན་ལས།^੧ རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་
པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
ན། གང་ཟག་ཉག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་མེད་དགོས་པས། གང་ཟག་མི་ཉག་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་མེད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེ། སྟོན་མེད་དེ། ཐར་པ་སྒྲུབ་བྱེད་

^੧ སྤྱ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན། ༥༩་ན།

གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡོད་ཀྱང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། རྩི་བ་སྐྱ་
ཕྱི་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་། རྩི་བ་སྐྱ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྩི་བ་སྐྱ་ཕྱི་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆད་མས་^༡དམིགས་པར་
ཆད་མས་ངེས་ནས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་
པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
དམིགས་པ་དེ། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་བྱབ་སྟེ། ཆད་མ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པ་ཆད་མ་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཆད་
མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེས་མཆོན་ནས། རྟགས་

༡ ག་༡༡་བ་༣་ཆད་མའི། བ་༡༡་བ་༣་ཆད་མའི།

ཡང་དག་ཆད་མས་དམིགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་
སོགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་
པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གང་ཞིག །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་
པ་གཉིས་རྟགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྟག་
མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ།
རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་
ཏེ། དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དང་བྱས་པ་ཆད་མས་དམིགས་

བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པ་དང་བྱས་པ་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་
བྱབ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་དུས་མཉམ། བྱས་པ་ཡོད་པ་
དང་བྱས་པ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དུ་
ལྟན་ལ་ལའི་དུ་བ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དུ་ལྟན་ལ་ལའི་
མེ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དུ་བ་ཆོད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མེ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཆོད་མས་ངེས་པ་ལ། མེ་ཆོད་མས་ངེས་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པ་
ལ་མེ་ཡོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དུ་བ་གྲུབ་པ་ལ་མེ་གྲུབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་
བ་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དུས་
གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོད་མས་རྟོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་
ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
ཡོད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། མེ་ཆོད་མས་ངེས་པ་ལ་དུ་བ་ཆོད་མས་ངེས་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མེ་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ།
དུ་བ་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། མེ་ཆོད་

མས་རྟོགས་པ་ལ། ཏུ་བ་ཆད་མས་རྟོགས་པ་སྡོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་འདོད་ན། མེ་ཏུ་གཉིས་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་
མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མེ་ཏུ་གཉིས་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་རྟོགས་པར་
ཐལ། མེ་ཏུ་གཉིས་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ། ཁོ་ན་རེ། མེ་ཏུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཆད་
མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡང་རྟག་མི་རྟག་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་
གྱི་སྒྲོ་ནས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་འདོད་ན། ཆོས་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོད་ལ་གྲུབ་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་
ཅན། རི་ཐོང་རུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོད་ལ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་ཟེར་ན། ཆོས་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོད་
ལ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་
ལ་ཁེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་

མ་ཡིན་པ་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་གྱི་སྒྲོན་པ་འགལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་བྱམ་པ་དང་བྱམ་མེད་ལ་སྦྱར་ནས་འཁོར་
གསུམ་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཆད་
མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་།
བསྦྱབ་ཀྱི་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མ་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཡོད་ན་དེའི་
དགག་ཆོས་དང་སྦྱབ་ཆོས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། ཏྲག་མི་ཏྲག་
དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། བྱས་པ་
ལ་ཏྲག་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། བྱས་པ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པ་ཆད་
མས་ངེས་པ་ལ། ཏྲགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་

ངེས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།⁹ འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།¹⁰ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ནི། ཉགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་བྱས་པ་
ལྟ་བུ་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བའི་ཚུལ།
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་རང་ཉིད་མེད་པར་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་
བའི་ཚུལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་
མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་
པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་ཞེ་ག། །བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཆད་མ་ཅེ། སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། རང་འགྲེལ། ༩༡༣་པ།

¹⁰ བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༩༥་པ།

མི་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་ཆོད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རོན་བྱེད་རུས་སྟོང་
ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
སོང་། ཉག་ས་སྒྲ། འདྲི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིག་འདྲི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན།
བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉག་ས་པའི་རྩེས་དཔག་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཉག་སྟོང་
དུ་ཉག་ས་པའི་རྩེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་སོང་། འདོད་ན།
རོན་བྱེད་རུས་སྟོང་གི་ཉག་ས་ཀྱིས་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉག་ས་པའི་རྩེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་རྩེ་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོན་བྱེད་རུས་སྟོང་དེ་བྱས་པ་ཉག་
སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་
པར་ཆོད་མས་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆོད་མ་སྟོན་དུ་
འཕྲོ་དགོས་ཟེར་བ་དང་།

ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས། ཞེས་ཁས་སྒྲངས་ནས། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལྟར་འཕེན་པ་མི་འཐད་
དེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན།
རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་
པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རྟག་པ་
བྱས་སྟོང་དུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་
ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་དེ། རྟག་པ་བྱས་
སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ།

ཁ་ཅིག །རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་པ་དེ། རྟག་
པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་
ཅན། བྱས་པས་སྟོང་པར་ཐལ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་
པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་གྱི་
དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཁས། རྩི་བཅུ་སྐབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་
ཆོགས་ལ། ཁ་ཅིག །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་
ཡིན་ཏེ། འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཟེར་ན། དེ་བོང་རྩིས་གཤགས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
ལྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་འཛིག་པར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
དེ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པ་དང་། རང་
ཆས་སུ་རྩིས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །རང་སྐྱེད་བྱེད་
ལས་གཞན་པའི་རྒྱུས་འཛིག་པར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འཛིག་
པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིག་པ་དང་འབྲེལ་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་
ནས་འཛིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །རང་སྐྱེད་
བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུས་འཛིག་པར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
ན། འཛིག་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིག་
པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་

བ་གང་ཞིག །རང་སྐྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་འཇིག་པར་མི་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། སྐྱེས་པ་དེ། བྱས་པ་རང་བྱུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་
ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྦྱར་བ་
དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་
སྦྱར་སྟེ། དོན་བྱེད་བྱས་པས་སྦྱར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱར་བ་དེ། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁུབ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྦྱར་
ནམ་དག་དང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་བྱུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་
ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རང་གི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱར་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁུབ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྦྱར་
ནམ་དག་ཡིན།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྟག་པ་བྱས་སྦྱར་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁུབ་རྟོགས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁུབ་རྟོགས་པ་ལ་རྟག་པ་བྱས་སྦྱར་
དུ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་

༡ ག་༡༤་བ་༥་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད། བ་༡༤་བ་༥་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད།

བྱ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་ཐལ། གླེང་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
རྟགས་སྒྲིབ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྒྲིབ་ནམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། གླེང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བསྐྱབ་^༡བྱ་རྟོགས་པ་ལ། གླེང་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། གླེང་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཐག་ཡིན་ན། གླེང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འོག་དུ་འགོག་གོ།

ཁོ་ན་དེ། གླེང་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ། གླེང་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་
ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གླེང་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་ནམ་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱབ་གོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྟག་པ་བྱས་སྒྲིབ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་

^༡ ག་ཀྱང་ན་ཀ་སྐྱབ་བྱ། པ་ཀྱང་ན་ཀ་སྐྱབ་བྱ།

བར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་བྱས་སྟོང་དུ་ཚད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། ཉག་པ་རྟག་
 བར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དེ་བྱས་སྟོང་དུ་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
 ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
 དག་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན་སོང་། དེ་ཚེས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཚད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་ཚོགས་དོན་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་བྱས་
 བར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
 མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཚེས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐེས་ཁྲབ་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

༡ ག་༡༥་བ་༡་རྟགས་ཀྱི། བ་༡༥་བ་༡་རྟགས་ཀྱི།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མི་ཉག་པ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་
པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་མ་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ། བྱས་ཉག་པ་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་བྱས་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱས་པའི་ཉག་པ་
ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་
ལྟོག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱས་ཉག་པ་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་པ་
ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་བྱས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པའི་ཉག་པ་ཀྱིས་སྐྱའི་

བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་གོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་བྱས་པ་
ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟག་ན་སྐྱའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་སོང་།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆད་མས་ངེས་ནས། ཅིག་ཤོས་ཆད་མས་མ་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་དང་བཅས་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྐྱ་རྒྱས་པོངས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་

མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས།^༡འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་
དེ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་ནས། བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ཏུ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་
པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ལྟོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ཡིན་ན། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། ལྟོབ་དཔོན་ལྟོགས་སྒང་། རང་འབྲེལ། ༤༡་ན་པ།

ཕྱོག་ཁྲབ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོག་ཁྲབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ།
མ་ཁྲབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་
ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པར་འདོད་པའི་གཞུང་འཇུགས་^༡ རིགས་པར་ཐལ་
ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་ན་
མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
བྱས་པའི་སྟེང་དུ་དེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་
དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

^༡ ག་ཀྱེ་བ་ལ་ཚུགས། བ་ཀྱེ་བ་ལ་ཚུགས།

པས་མ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཁས། ཙ་བའི་དམ་
བཅའ་ལ་སྒྲིན།

གཞན་ཡང་། མདོ་ཙ་བར། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་
དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ།
སྐྱའི་ཉིད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་
ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱའི་ཉིད་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། སྐྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མཉན་བྱར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་
ན། སྐྱ་མཉན་བྱར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་ཉགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྐྱོབ་དགོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་། མདོ་ཙ་བ། ཀུན་བཏུས། ༣༤་ཉ།

གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། རྟེན་ལས།^༡ ཉག་པ་བྱས་
སྟོང་དུ་ཉགས་པའི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དབག་དེས། ཉག་པའི་གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས།
ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག །བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་
དག་དེས། ཉག་པའི་གསལ་^༢པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གི་
བྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ། དེས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་
ཉག་པར་མ་ངེས་ཟེར། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་དེ། བྱས་པའི་བྱད་པར་འགའ་
ཞིག་དང་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དང་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་
གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་དང་ཉག་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་པ་
དང་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༩་༣།

^༢ ག་ཉ་མ་ན་༩་བསལ། བ་ཉ་མ་ན་༩་བསལ།

ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲི་གང་ཟག་དེས། བྱས་པ་ཐམས་
ཅད་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་
སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེས། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གང་སྟེ་འདྲི་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན།
སྐྱ་ཡང་སྟེ་འདྲི་ཅན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་། སྟེ་བ་ཅན་གྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུང་ཟད་སྟེ་
བ་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་ཆོས་ཅན། །ཞེས་སོགས་
ནམ་པ་དུ་མར་ནི། །འདྲི་སྟོང་བའང་མཐོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲི་སྐྱབ་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

འདྲི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འདོད་དེ་སྐྱ་དེ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་སྐྱའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ནི་ཁྱད་པར་མི་སྟོང་ཕྱིར། །ཞེས་

༡ ག་༡༩་བ་༩་མ་ཁྲབ་སྟེ། ག་༡༩་བ་༩་མ་ཁྲབ།

༢ ག་༡༩་བ་༩་ཞེས་སྐྱབ་ངག་དེས། ག་༡༩་བ་༩་ཞེས་སྐྱབ་ངག་དེས།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༣༩་༡།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༤༠་༡༡།

གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
འདུས་པ་སྤྱི་སྤྱིའི་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་བྱིར་གྲོལ་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྤྱིའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་སྤྱིའི་བྱས་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་གྲུབ་པོ། །

རྗེ་ཀླུ་ལས། རྗེས་བྲུབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་
ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ལ་ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་རྟག་
འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཆོད། ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གྲོལ་བ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། བརྗོད་
པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་
ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་

༡ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྗེ་ཀླུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༡་༡།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྤྱི་ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱི་འདོད་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཅིག ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་
སྤྱི་བ་གྱི་རྩིས་བྱས་འཇམ་པའི་ཆོད་མས་སྤྱི་ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྤྱོ་འདོགས་
ཆོད་ཟེར་ན། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པས་མཆོན།

རང་ལུགས་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་གྱི་ཕྱིར་
ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་གྱི་རྩིས་བྱས་འཇམ་
པའི་ཆོད་མས་སྤྱི་ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྤྱོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཏྲག་ཏྲོགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་དེས་སྤྱི་ཏྲག་
འཛིན་གྱི་སྤྱོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྱི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱས་སྟེ། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་གྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཆོད་མས་
དེ་འདྲའི་སྤྱོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེས།
དེ་འདྲའི་སྤྱོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་^༡དེ་ཀུན་བཏགས་ཆོད་པ་གང་ཞིག ། དེ་ཀུན་བཏགས་ཆོད་པའི་
སོ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་
བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་
ལས་རང་རྒྱུད་ལ་རྩོགས་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་༡༤་བ་༡་ཁྱོད་ཀྱི། བ་༡༤་བ་༡་ཁྱོད་ཀྱི།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་ལ་དེ་འབྲའི་སྤྱོ་འདོགས་ཆོད་ན། དེ་ལ་དེ་འབྲའི་ལྷན་
སྤྱེས་ཆོད་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་རྒྱུད་ལྷན་
ཀྱི་ཚུར་མཐོང་དེས། དེ་ལ་དེ་འབྲའི་སྤྱོ་འདོགས་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་དེ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སྤྱ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོ་འདོགས་ལྷན་སྤྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྤྱ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོ་འདོགས་ལ་
གཞོད་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལྷན་སྤྱེས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དེ་འབྲའི་སྤྱོ་འདོགས་ཆོད་ན། དེ་ལྷན་སྤྱེས་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། སྤྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞོད་བྱེད་
ནི། བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྤྱིང་པོ་རྒྱན་^༡ལས། ^༡དཔེར་ན་སྤྱ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དབག་ཆོད་མས་སྤྱ་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཆོད་མ་ཅེ། དབལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༩༡།

^༢ བ་༡༩་བ་༥་བརྒྱན། བ་༡༩་བ་༥་བརྒྱན།

^༣ སྤྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྒྱལ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༡༩༩༡།

ཡང་། གུན་བཏགས་མངོན་གྱིར་ལ་གཞོན་གྱི་ལྷན་སྦྲེས་^༡ ལ་མི་གཞོན་
པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྗེ་ལས། ^༢ རྗེས་དབག་གིས་སྤྲ་རྟག་འཛིན་ལྷན་
སྦྲེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ནམ་པར་བཅད་པ་དེས་ཡང་། ལྷན་སྦྲེས་མངོན་གྱིར་
པ་འཛོམས་མི་རུས་ཀྱི། བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་ན་གུན་བཏགས་
མངོན་གྱིར་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས། དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཆད་མས་བྱེད་པ་མ་
ཉམས་པར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤོ་འདོགས་
མངོན་གྱིར་བྱ་སྦྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་
དེས་སྤྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤོ་འདོགས་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྦྱེ། རྗེ་
ལས། གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། ཆད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་
ཉམས་ཀྱི་བར་ལ་དངོས་ཀྱི་གཞོན་བྱ་སྤོ་འདོགས་མངོན་གྱིར་སྦྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་བཅོམ་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁུབ་སྦྱེ།
སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཆད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
ན་སྤྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤོ་འདོགས་གུན་བཏགས་མངོན་གྱིར་བྱ་སྦྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་བཅོམ་པ་སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་གིས་སྤྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་

^༡ ག་༡༥བ་ལྷན་སྦྲེས་མི་གཞོན། བ་༡༥བ་ལྷན་སྦྲེས་མི་གཞོན།

^༢ ལྷན་འབུམ་པར་ལ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩོ། རྗེ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༤་༥།

^༣ ལྷན་འབུམ་པར་ལ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩོ། རྗེ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༤་༩།

སྐྱོ་འདོགས་ལ་གཞི་དཔེ་དོན་ཡིན་པ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ལྷོ་གླ་ལས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཇེས་བྱལ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་
པར་བཤད་ཀྱང་། ཅ་ཤེས་ལྷོ་གླ་ཆེན་དང་། སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས་དེའི་རྒྱུ་
ཀྱི་དེ་སྐོར་ཀྱི་ཇེས་བྱལ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་
སྐྱོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེས་ལྷོ་གླ་ཆེན་ལས།¹འདི་
དཔེར་བཞིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་
མ་སྐྱེས་པ་ན་བར་དུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱུད་²པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱ་ཏྲག་
འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་དང་། འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྐྱོ་སྐྱེད་
³རྒྱས་ཀྱང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ཆད་མ་སྐྱ་མའི་འགྲུགས་ལ་བྱལ་བ་དང་། སྐྱ་
ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་མ་སྐྱ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན། ཞེས་
དང་། སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།⁴“རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་”ལ་མ་བྱང་བ་ཁ་
ཅིག །ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཆད་མ་
དེས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་

¹ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། ཇེ་ཅོང་ཁ་བ། ཅ་ཤེས་ལྷོ་གླ་༥༥

² བ་༡༩་ན་༥་གཞན་རྒྱུད་ལ། བ་༡༩་ན་༥་གཞན་རྒྱུད་ལ།

³ བ་༡༩་ན་༥་འགལ་བའི་བསྐྱེད་རྒྱས། བ་༡༩་ན་༥་འགལ་བའི་སྐྱོ་སྐྱེད་རྒྱས།

⁴ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། 31-༣།

⁵ བ་༡༩་ན་༦་རྣམ་བཞག །བ་༡༩་ན་༦་རྣམ་བཞག །

རུང་གིས་མ་ཁྲབ་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ན། དེ་ལྟར་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་ཆོད་མ་དེས། སྐྱ་
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྲབ་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་
པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱོ་འདོགས་གསར་དུ་
མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་རེ་ཞིག་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། །

ཁོ་ན་རེ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་སྐྱ་མས་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་
ཟེན་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་
ཡིན་ན། བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཀྱི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་
ཟེན་གྱི་དོན་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་
རོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་
དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
འཇལ་བའི་ཆོད་མ་དེས། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ལ་སྐྱོ་ཁ་
སྟོགས། དེས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས།
དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱོར་གྱི་སྟོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་
སྐྱ་ལ་སྐྱོ་ཁ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྲབ། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་

༡ ག་༡༥ན་པ་སྐྱ་བྱས་ན་སྐྱ་མི་རྟག །བ་༡༥ན་པ་སྐྱ་བྱས་ན་སྐྱ་མི་རྟག །

རྟོགས་པ་ལ་སྐྱ་དེ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱང་པར་གྱི་གཞི་ཚས་ཅན་གྱི་ཚུལ་
གྱི་ཚོ་ཁ་ཕྱོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་གྱི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས། སྐྱ་དེ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་
བྱང་པར་གྱི་གཞི་ཚས་ཅན་ཚུལ་གྱི་ཚོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟེན་ལས།¹ ཡང་སྟོ་འདོགས་ཆད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་
མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷགས་དེ་ལ་རྗེས་
དཔག་གི་² འཛིན་སྒྲངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་དེ། ཚོ་དེས་སྐྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་ན་ཚོ་དེས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། ཚོ་དེས་
སྐྱ་དེ་རྟག་སྟོང་གི་བྱང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་ཚོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་སྟོ་ནས་སྐྱ་རྟག་
འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་ན། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དགོས་པ་དེའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

³ ཡང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྲོག་
གི་བྱལ་བ་རྗེ་ལྟར་ངེས་སོམས་ཤིག །ཅེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །བྱས་པ་
རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྲོག་བྱལ་རྟོགས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་

¹ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། 1424

² བ་14་བ་6་རྗེས་དཔག་གིས། བ་14་བ་6་རྗེས་དཔག་གིས།

³ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། 1424

སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་
སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་རྟོགས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་
འབྲའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
ཕྱི་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་དེས། སྤྱིའི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པ་ནི། ལྷན་འདུག་པའོ། །འདོད་ན། དེ་
འབྲའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེས་སྤྱིའི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་དམ་བཅའ་སྤྱི་མ་ཡང་ཁེགས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་'བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་
བྱུང་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས།
རྟགས་མི་འབྱུང་པར་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཆོད་གཞི་
ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་སྤྱིར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
གིས་སྟོང་པར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་
བྱུང་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

༡ ག་༣༠་ན་ལ་དེས་བྱས་རྟགས། པ་༣༠་ན་ལ་དེ་བྱས་རྟགས།

བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེས། བྱས་པ་
རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་དེ། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
འགའ་ཞིག་བྱས་པ་ལ་འབྱུག་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
པར་དོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་
གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཆོལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པ་སྒྲའི་རྟག་སྟོང་དུ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་^༡སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲའི་རྟག་སྟོང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་
དེས་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་སྒྲའི་རྟག་སྟོང་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་། སྒྲ་བྱང་
གཞིར་བཟུང་བའི་རྟག་སྟོང་ཆད་མས་མ་ངེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་རྟག་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་
པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་

^༡ ག་༡༠་བ་༣་གྱི། བ་༡༠་བ་༣་གྱི།

ས་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རྟག་ས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཚྭ་གས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་མཐའ་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་
མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་ཚྭ་གས་བྱུ་བྱུབ་^༡ པར་འདོད་པའི་གཞུང་འཇུགས་རིགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་བ་དེ། ཤ་སྐྱར་སྐྱོག་པོ་ཤིང་དུ་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་བྱས་པས།
གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། གཞི་དེ་ཤིང་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་
ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
རང་གི་གཞོད་བྱེད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཡང་ཡིན། རྟག་ས་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

^༡ ག་ཤོ་བ་ལྷུ་བ། བ་ཤོ་བ་ལྷུ་བ།

ན། སྐྱ་ཡང་ཡིན། འར་ན་ཡོད་པའི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་
སྲིད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་
འར་ན་ཡོད་པའི་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན། གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། གཞི་དེ་དེས་བྱས་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
གིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
ཤིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་

ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་
བྱས་ཤྱེ། ཉམ་མཁའ་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་མ་བྱས་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱས་པར་འདོད་ཀྱི། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡོད་
ཀྱང་། མི་ཉག་པ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་དེ། མི་ཉག་པ་
སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་
མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་རང་རྒྱ་ལས་སྤར་
མེད་གསར་སྐྱེས་སུ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་བྱས་ཤྱེ། དངོས་པོའི་ཉག་ས་ཀྱིས་བྱས་པ་རང་བྱབ་ཅེས་ནས་
འཛིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཆད་
མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རང་བྱབ་ཅེས་ནས་
འཛིག་ངེས་སུ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
དེར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་བྱས་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་
དང་བྱས་པའི་ཆོག་ས་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སྐྱ་
དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་
རྟག་པ་དང་སྐྱའི་ཆོག་ས་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
འཇིག་རེས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་རེས་སྟེ། བྱས་པ་རེས་དཀའ་བར་
ཐལ། མི་རྟག་པ་སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་རེས་སྟེ། མི་རྟག་པ་རེས་དཀའ་བར་ཐལ།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
དུང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་རེས་སྟེ། ཚེས་བྱུང་རེས་དཀའ་བར་ཐལ། མི་
རྟག་པ་དུང་སྐྱ་ཚེས་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
ཁས། རྟག་ས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག མི་རྟག་ཚེས་བྱུང་
རེག་མིན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཚེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། ཀུན་ལས་བརྒྱུ་ ༡༥། ༤།

བྱུང་ངེས་སྒྲ། མི་རྟག་པ་ངེས་དཀའ་བར་ཐལ། ཚེས་བྱུང་དྲུང་སྤྱི་མི་རྟག་
བར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། བསལ་བ་སྤྱི་མ་
ཡང་ཁས།

དེ་བཞིན་དུ། གསལ་བ་རང་མཆོག་དང་རྣམ་གཅིག་དང་རྣམ་
ཐ་དད་གང་རྩང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྤྱི་མཆོག་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་སྤྱི་མཆོག་གསལ་བ་རང་
མཆོག་དང་རྣམ་གཅིག་དང་རྣམ་ཐ་དད་གང་རྩང་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩི་བཞུགས་པ་བཞེད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་
པར་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་བྱབ་ན་ནང་འགལ་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་དེ་^༡ བྱས་པ་རང་ལས་
ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རང་
གི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། བྱས་པ་རང་གྲུབ་
ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱབ་ན། འཁོར་གསུམ་ཡོད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ^༢ རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཛིག་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༩༤་༩།

^༢ ག་༣༩་ན་༥་འཛིག་ངེས་དེས། བ་༣༩་ན་༥་འཛིག་ངེས་དེས།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༩༤་ ༡༡།

ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟིག་ལས་གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་
སྟོང་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་བྱང་པར་
དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་དེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ།
གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱི་ཚྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་
ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཡོད་པའི་
སྟོང་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དུ་
ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱི་ཚྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དུ་
ལྟན་ལ་ལའི་མེ་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། དུ་བ་མེ་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་བྱིར།

ཡང་མདོ་རྩ་བར།^༡ ཆོས་བསྐྱབ་^༢ བྱ་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། མདོ་རྩ་བ། ཀུན་བརྟུས། ༤༡་༡།

^༢ ག་ཤ་བ་༤་སྐྱབ། བ་ཤ་བ་༤་སྐྱབ།

པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ། བྱམ་པ་ཁྱོད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱམ་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་བྱམ་པ་ཁྱོད་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཏྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་ཏྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པ་
སྐྱ་ཏྟག་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱམ་པ་ཏྟག་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་རྩ་བས་
དམ་བཅའ་ལ་འགྲོ་ཡོད་ཟེར་བ་རྒྱལ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་
འབྲེལ་མེད། གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་སྟོང་པར་ངེས་ན། གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་བྱུང་པར་
དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་དགོས་
ཞེས་པ། སྟོང་གཞི་དང་། སྟོང་ཆོས་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་པས། དེ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་
པའི་སྟོང་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འབྲེལ་པ་སྤྱོད་པས་མཐོང་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པའི་སྟོང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་སྤྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་བཞིན་དེ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟོས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོའི་སྤྲེང་དུ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལའང་འབྲེལ་མེད་དེ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལའི་མེ་མེད་དེ། མེ་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལའི་མེ་མེད་མི་སྟོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་^༡ པ་ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ་དང་། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་སྟོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོན་གཞི་དགག་པ། མཆོན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྤེང་དུ་གྲུབ་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤེང་དུ་གྲུབ་པ་སྟོག་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཟེར་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོག་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་བྱབ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་ཟེར་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་

^༡ ག་ཤ་ན་ན་ལ་བཞི་པ། པ་ཤ་ན་ན་ལ་བཞི་པ།

དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རྟག་ན་མཉན་བྱའི་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་དང་པོ་སོང་།
དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྟག་ས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
དེ་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་
མ་འབུད། ཅེ་རྟག་ས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྟག་པ་དངོས་པོས་སྒྲོང་བར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོས་
སྒྲོང་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་དང་
པོ་གོང་དུ་གྲུབ་ཟིན། ཅེ་རྟག་ས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན་སོང་།

དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཆད་མས་
བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྱབ་པ་
ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་འདྲིའི་རྩ་བའི་ཁྱབ་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བསམ་
ནས། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ཉགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱ་
མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ཉག་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱི་
བྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་བྱས་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཅ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དངོས་པོའི་ཉགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །བྱས་པ་དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་ཉགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་དེས། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་
ཉག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་
བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་
དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་ཉག་པ་མཆོད་གཞི། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན། སྐྱོར་བ་
སྐྱོར་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་
མཆོན་སྐྱོར་ནམ་དག་ཏུ་སོང་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཏུ་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་དོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་
ལ་ཆད་བ་ལ། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་^༡གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
གི་བད་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁུབ་ཡིན་
ན། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པས་མ་
ཁུབ་པར་ཐལ། དེའི་དོན་ལྟོག་ཡིན་ན། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁུབ་པར་
ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁུབ་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་
ཁུབ་གང་ཞིག །དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་
སྟེང་དུ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལྷོ་ལས། ^༢ལྟོག་ཁུབ་ཀྱི་མཆན་
གཞི་ལྟོག་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་བ་ཉམས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་དགོས་
ཀྱི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁུབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་ལྷོ་ལའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འོག་ནས་དགག་
པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་མ་བྱབ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། བྱས་རྟགས་

^༡ ག་ཤལ་བ་ཤ་སྦྱོར་གཅིག་གིས། བ་ཤལ་བ་ཤ་སྦྱོར་གཅིག་གིས།

^༢ སྐྱ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ལྷོ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༡་༣།

གྱིས་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྤྱབ་རག་སྒྲོས་པ་
དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱས་ཉག་པར་གྱིས་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་དོན་ལྡོག་
ཡིན་ན། བྱས་པའི་སྤྱིང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་པར་སོང་།

འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་
ཏེ། ཡང་དག་ལྟར་སྤྱང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་དེ་སོ་སོའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་མ་ངེས།
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་ཉག་པར་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྡོག་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆེག་བྱར་དུ་ངེས་པ་
སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་འགོག་པ་ལ། རྗེས་ལས། འགལ་
མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་ཉག་པར་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྡོག་
པའི་ཕྱིར་དུ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་
པ་ནི་ནམ་པར་འབྲམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཆོས་མིན་
ཏེ། སྤྱིང་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
སྦྱར་བ་དེ་^༡རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་
པར་ནི། །ཞེས་པའི་ལུང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་

༡ འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆོས་རྗེ། རྗེས་ལས་གསལ་བྱེད། ༡༡་༣།

༢ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆད་མ་གུན་བཏུས། ༣༦་

མཚུངས་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སྦྱར་ནས་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ཡིན་པའམ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆུང་ལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་
བ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆུང་ལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱར་བ་དེ། གཞུང་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་དག་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞེག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱགས་
ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆེག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དཔེ་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྤྱགས་ཆོས་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
བུམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན།
རྟེན་པའི་དོན་ནི་ཡང་དག་ལྟར་སྤྱང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་མ་
སྒྲོས་པར། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆུང་ལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་
པའི་ཆེག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
སྤྱང་དུ་བུམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཀྱི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་

སྒྲིག་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་
ངེས་པ་སྒྲོས་པ་རྒྱུ་འདི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པར་ཐལ། ཕྱིར་ཚོལ་བས་ཁས་
མ་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས།
སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་
ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་
བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་བྱར་དུ་^༡འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཆོག་སྒྲོས་བརྗོད། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ^༢བྱེད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དུས་
གཞན་བཅད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེར་ཐལ། རྫོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་
སྐྱབ་དག་རྣམས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་
དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་མཐོང་བ་
ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས། དོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་རྣམས་སྐྱབ་དག་ཡང་

༡ ག་པ་པ་པ་༣། དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། བ་པ་པ་པ་༣་ག་དང་མཚུངས།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༡༡་༢།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༡༡་༤།

དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཆོག་བྱུང་དུ་དོན་ཞེས་པའི་ཆོག་
སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།¹དེ་སྤངས་ཕྱིར་བདག་མཐོང་
པའི་ཆོག །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།²དོན་སྤྲུལ་དེ་ནི་
སྤྲ་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྲུང་པ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
སྐབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ཆོག་དོན་འགོག །ལ་ལ་འབྲེལ་མེད་བཤད་
པའི་དགོངས་པ་འཆད། །གཞན་དག་རབ་རིབ་དག་གིས་གསུང་འདི་
དོར། །རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད། །

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་རྒྱད་ལྔ་ན་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྟོར་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་རྒྱད་ལྔ་ན་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་
མས་ཤེས་ཟིན་མ་བཟུང་³པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་ངོ་བོར་དེ་སྟོར་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༥༡༩་།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༥༡༥་།

³ ག་36་ན་3་རྩེ། པ་36་ན་3་རྩེ།

བན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྒོར་གྱི་སྐྱབ་རག་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་
ཉག་པས་བྱབ་པ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱས་ན། རྩིས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་
པ། །ཞེས་པའི་ལུང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་མཚུངས་ལ་ཡོད་ཅེས་
པའི་བསྟན་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
ན། རི་བོང་རྣམ་གཤག །དེ་བཞིན་དུ། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱབ་
པ་ཆོས་ཅན། མེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་རྩིས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ^༡འབྲེལ་བ་མེད་
པར་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་ཅི་ཕྱགས་གང་བྱེད་གྱང་
གཤག་གོ། །གཞི་དེར་མེ་མེད་བཞིན། དེར་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་
བྱབ་པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པའི་
ཚུལ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་
ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ་ཅུ་བ། ༢༧༡།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། རྫོག་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། རང་འབྲེལ། ༤༡༣།

^༣ ག་༣༤་ན་༥་བཤག་གོ། བ་༣༤་ན་༥་བཤག་གོ།

གཞན་ཡང་བ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱལ་བ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྫོང་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་
བུམ་བ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱི་
དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་བ་ཁས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་བུས་
བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས། དེའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཟེར། བུས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་དེའི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། བུས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་དེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བུས་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འགལ་
ལོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བུས་བས་ཁྲབ་བ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བུས་བས་ཁྲབ་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་
ནའི་སྟེང་དུ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འབྱུང་དོ། །ཁ་ཅིག་
མ་ཁྲབ་སྟེ། རྟག་ན་མ་བུས་བས་ཁྲབ་བ་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་བ་
ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཟེར། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་

དུ་རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དངོས་བྲགས་གང་
ཅུང་ལ་འཇལ་བར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་
ཁྲབ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་
ན། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའི་སྟེང་དུ་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་
ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས། ཁོ་ན་རེ།
ལུང་དེའི་དོན། ཕྱོག་ཁྲབ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་
འཇལ་བའི་ཚད་མས་རྗེས་ཁྲབ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བྲགས་ལ་གྲུབ་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོ་ཁ་ན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་
ན། བྱང་ཁ་ན་འགྲོང་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ལུང་དེའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་གཅིག་གིས་འཇལ་བ་མ་
ཡིན་གྱི། ཕྱོག་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་ཕྱོག་ཁྲབ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་
དུ་གཞལ་བ་ན། རྗེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་རྗེས་ཁྲབ་མཐུན་དཔེ་
སྟེང་དུ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་བྱམ་འཇིན་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པ་
གཞལ་བ། སྐམ་བུ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བྲགས་རྟོགས་སུ་^༡ ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

^༡ ག་པ་ན་པ་རྟོགས་དུ་ཐལ། བ་པ་ན་པ་རྟོགས་དུ་ཐལ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
 བཞིན། སྒྲ་མི་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་ཤུགས་གང་
 རུང་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་
 ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་
 པ་ཡོད་པ་འབྱུང། ཅེས་གསུངས། དེ་འབྱུང་སྒྲུབ་ངག་གིས་ནམ་མཁའི་
 སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་བརྟེན་
 དེ། དེའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་སྟེང་
 དུ་བྱས་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་
 མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་
 ཁྱབ་དང་། ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རེའི་བྱས་པ་དེ་
 གཉིས་ཀའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 དངོས་སུ་རྟོགས་ན། བྱས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། བྱས་པ་དེ་སྐོར་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཕྱོག་པ་གཅིག་དངོས་ཤུགས་ལ་འགལ་
 བས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་རྟེན་ལས། སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་

༡ སྒྲ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༣༦།

གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པའི་བྲལ་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །བྲས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་པ་བྲས་རྟགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱལ་ངག་ཡང་དག་
གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྗེས་བྲལ། རྟག་ན་མ་བྲས་པས་བྲལ་པ་སྦྱར་
བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱལ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཐོག་བྲལ་གྱི་མཆོན་གཞི་དང་། བྲལ་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་
དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་
ན་རྟག་ན་མ་བྲས་པས་བྲལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྲས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། བྲལ་པ་དེ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་བཀག་ཟིན། རྟག་ན་མ་བྲས་པས་
བྲལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་ན། བྲས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་
པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྲས་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱལ་གྱི་
ཐོག་བྲལ་བྲས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་པ་དེ། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་རྗེས་
བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲལ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་
ཅན། དར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲས་པ་དེ་སྐྱལ་གྱི་མཐུན་སྦྱོགས་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པ་དེ། བྲས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་པའི་ཆོས་མཐུན་
སྦྱར་གྱི་སྐྱལ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་རྗེས་བྲལ། དེ་སྐྱལ་གྱི་
མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ། དེའི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱལ་

ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་^༡སྦྱབ་དག་ཡང་དག་གི་དངོས་བསྟན་ཕྱོག་ཁྲབ་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་
དག་གིས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྦྱབ་དག་
ཡང་དག་དངོས་བསྟན་གྱི་རྗེས་ཁྲབ་བཟོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྦྱབ་དག་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པར་བཟོད་ན།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བཟོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་ཀླ་ལས། ^༢དེ་ཙམ་གྱིས་སྦྱབ་དག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཁྲབ་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཟོད་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཟོད་པ་
ལ་ངས་པར་སྟོས་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་དོན་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཞེས་པའི་དག་གིས། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་བཟོད་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་། རྟག་ན་
མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ཞེས་པའི་དག་གིས། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་ཕྱོག་
ཁྲབ་ཀྱི་བཟོད་པ་མ་རྫོགས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྲབ་པ་ཞེས་པའི་དག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་
རྗེས་ཁྲབ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། བྱམ་
པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་གིས། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྲབ་བཟོད་
པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་བྱས་

^༡ ག་༥༧་བ་༥་སྦྱར་གྱི། བ་༥༧་བ་༥་སྦྱོར་གྱི།

^༢ སྦྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྗེ་ཀླ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༧་༡།

ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟ་བུ་གྱི་སྐབས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཉགས་
ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་དག་མ་ཆང་པའི་སྟོན་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་
དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བརྗོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་ན། དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་བྱས་ཉ། དའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་
ཞེས་པའི་སྐབས་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པ་དངོས་ཤུགས་
གང་རུང་ལ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་
དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཉ། དེ་འབྲེལ་དག་དེ་
མེས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྱབ་དཔེར་
ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་དེས། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་
ཁྱབ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྐབས་དག་དེ་ཁྱབ་པ་སྟོན་འགོ་ཅན་གྱི་སྐབས་
དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ། བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་
དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་

ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་
བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་ངག་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ངག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་
པས་ཁྲབ་པ་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་མིན་ཞེས་པའི་ངག་གིས་བྱས་པ་
བརྗོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བ་ངོས་གཟུང་
བ་ལ། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་གང་
ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་དམ། མ་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་ཅེ་
ན། འགྲེལ་བཤད་ལྟ་གྱི་སྒྲུབ་ན། དེ་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་
འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་གྱི་སྒྲུབ་ལས། འོན་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་བ་བཟུང་བ་རྣམས་
པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་ཆོག་གིས་བྲན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར།
བཟུང་བ་རྣམས་པར་མ་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་གསལ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དགོས་
པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༤། ཚད་མ་ཉེ། ལྟ་གྱི་སྒྲུབ་ལས་འགྲེལ་བཤད། ༤༣༡།

བྱེད་ལྟར་ན། མ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡བཟེད་ན་ཤེས་པར་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བློ་བའི་བློ་ཤེས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ། དེ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༢གཞན་དོན་ལུ་འཁྱེད་བསྐྱར་བྱའི་གཙོ་བོར་སྐྱབ་ངག་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྟ་དབང་སྐྱོ་ལས། ཚུལ་གསུམ་སྤར་ཤེས་ནས་བློ་བྱང་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྐྱབ་ངག་འགོད་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཚོལ་བ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཚོལ་བ་གཉིས། དོན་གཅིག་གམ་འགལ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དོན་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུག། དཔེར་ན་བྱུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འདི་བཞོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བློ་བའི་བློ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་རྩིས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར་

^༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་མཆོད་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༡་༣།

^༢ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་མཆོད་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༩་༤་༥།

དུ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉག་སྟེ་འགོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ཚུལ་གསུམ་
པའི་ཉག་སྟེ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་
ཉག་སྟེ་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་སྟེ་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཉག་སྟེ་སྐྱར་
ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་དུ་མ་ལས། བྱས་ན་མི་ཉག་
པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་ན་མི་ཡོད་པས་ཁྱབ།
དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་
ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་
གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་གང་
ཟག་ནི་མེད་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་
སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བཞེད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་སྟེ་རྒྱས་པའི་

༡ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༡༩་ན།

ཕྱིར་ཉེ།^༡དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་
སྤྲུལ་བས། །དོན་གྱིས་^༢གོ་བས་ཅིག་^༣གོས་ལ། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་སྟེ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་རིགས་སྟོ་ལས། །རེ་ཞིག་
འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉིན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རིགས་སོ། །ཞེས་བ་དང་། །རྣམ་ངེས་སྟེ་ཀ་ཆེན་ལས། །སྦྲུབ་དག་གཉིས་
ལ། །རྟགས་འགལ་བར་དོགས་བ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་།
མ་ངེས་པའི་དོགས་བ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་དང་། ཕྱིར་གྲོལ་
ཤིན་ཏུ་སྒྲིངས་བ་དག་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་འགོད་དགོས་བ་དག་ཡུང་སྟོང་
བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་བ་རྣམས་དང་འགལ་ཞེ་ན། །མི་འགལ་ཉེ།
ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། །བྱས་བ་སྦྲུ་མི་རྟག་བར་སྦྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་
ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྲུབ་དག་འགོད། །མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྲུབ་
དག་འགོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྦྲུབ་དག་གཉིས་
ཀ་འགོད་དགོས་བ་དེ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི།
ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྲུབ་དག་བཀོད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་འབྲེལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༤༡༡་༦།

༢ ག་ཤེན་པ་དོན་གྱི། ག་ཤེན་པ་དོན་གྱི།

༣ ག་ཤེན་པ་གཅིག་གོས། ག་ཤེན་པ་གཅིག་གོས།

༤ སྦྲུ་འབུམ་བར་མ། གསུང་འབུམ་ཉི། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་ངེས་སྟེ་ཀ་ཆེན། ༥་༡།

པའི་བླ་ཤེས་སྤྱི་མི་རྣམས་པར། མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྱབ་དག་འགོད་དགོས་
གི་ཕྱི་ཚོལ་ཅམ་ཡོད་པར་བསྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

‘གཞན་གྱིས་བརྟག་བ་ཡིས། །ཐལ་བ་སྦྱབ་བ་གཉིས་འབྲེལ་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྒྲུབས་སུ། རང་རེས་གོང་དུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་འགོད་མཁན་གྱི་
སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་པར་བསྟན་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ་འོ་ན། སྦྱོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་བྲག་པའི་ངོ་བོར་འཕངས་པའི་བ་
སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། ཆ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་^༡གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོ་འདུ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འཁོར་གསུམ་སྦྱོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཚད་མས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དོན་སྒྲུབས་གྱི་
སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་
ལན་སྟོན་བ་ལ། གཞུང་འདི་བྱུང་། དག་དོན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ།
གཞན་དོན་སྦྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་གྱི་བསྦྱབ་བྱ་སྦྱབ་པའི་
ཕྱིར་དུ་བཞོད་པའི་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་
གྱི་བྲག་པའི་ངོ་བོར་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ། གཞན་གྱི་ཁས་
སྒྲུངས་དན་བ་རྟགས་སུ་བཞོད། མི་འདོད་བ་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཐལ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༧༡།

^༢ ག་༣༤་བ་༤་རང་གིས། བ་༣༤་བ་༤་རང་གིས།

ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་སྤང་གིས་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཅིག་ཆ་དང་བཅས་
པའི་དངོས་པོ་མེད་ན། གཞན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་
མེད་དགོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་
ཆ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་མེད་ན་གཞན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱུང་བའི་
དངོས་པོ་དེ་མེད་དགོས་ཏེ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ།
ཆ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་གི་སྒྲོན་མ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་^༡སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། ཆ་ཅད་གི་ལུགས་བརྗོད་པ། དེ་ལ་རིགས་གཉིས་པས་སྒྲོན་
བརྗོད་ཚུལ། སྒྲོན་དེ་འབྲུག་མི་འབྲུག་དབྱེད་པ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྲེ་བ་
གཞན་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་^༢བཀོད་ཆོད་གྱི་
དབྲེ་བ། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་འབྲེད་ཚུལ། ཡང་དག་
བདུན་ལ་སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྲེད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
ཐལ་འགྱུར་ལ་ཅ་བའི་སྒྲོན་མ་དབྲེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་
ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱུང་

༡ ག་ནོ་ན་ན་རྣམ་གཞག ། བ་ནོ་ན་ན་རྣམ་གཞག །

༢ ག་ནོ་ན་ཅ་ཐལ་འགྱུར་དུ། བ་ནོ་ན་ཅ་ཐལ་འགྱུར་དུ།

བ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི།
སངས་རྒྱས་བ་ལ་གཞན་དག་གིས་འཕངས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་བ་ནི། སངས་
རྒྱས་བ་ལ། གཞན་དག་གིས། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བ་ལ་གཞན་དག་གིས་
སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བཞི་
བ་ནི། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཉགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན།
ཉགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དེ། ཁྲབ་བ་ཁས་སྦངས་བ་དང་། ཉགས་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་དེ། ཉགས་ཁས་སྦངས་བ་དང་། ཁྲབ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་དང་
བཞི། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ལ་འཕངས་ལུལ་གྱི་ཚོལ་བས། སྤྱོད་ཆོས་
པར་ཁས་སྦངས་ན། ཉགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
ཏུ་^༡འགྱུར། དེ་འཕངས་ལུལ་གྱི་ཚོལ་བས། སྤྱོད་ཆོས་པར་ཁས་སྦངས་

^༡ ག་༣༠་བ་༣་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། བ་༣༠་བ་༣་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར།

ན། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཉགས་བྱུང་
གཉིས་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། སྤྲ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱུང་ཁས་ལེན་ཞིང་^༡། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱུང་ལ་ཉག་པས་བྱུང་བ་ཁས་
ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི། སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གང་ལ་
འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཆོལ་བས། སྤྲ་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་བྱུང་ན། ཉགས་
བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་^༢། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་
འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་ཁས་
སྤངས་ན་ཉགས་བྱུང་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་
སྤངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དུ་འགྱུར། དེས་
སྤྲ་མི་ཉག་པར་ཁས་བྱང་མ་སྤངས། ཚད་མས་བྱང་མ་བྱུང་ན་ཉགས་
བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར། ཉགས་ཚད་མ་དང་
བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་
བྱུང་བ། ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི་སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཉག་
པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། ཐལ་འགྱུར་དེ་

༡ ག་༣༠་བ་༤་ལེན་ཀྱང་། བ་༣༠་བ་༤་ལེན་ཀྱང་།

༢ ག་༣༠་བ་༥་བྱུང་ཀྱང་། བ་༣༠་བ་༥་བྱུང་ཀྱང་།

གང་ལ་འཕངས་ལྷལ་གྱི་ཚོལ་བ་དེས། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་བྱུབ་
ན། རྟགས་ཚད་མ་དང་། བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ཚོལ་བ་དེས་
སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་ན། རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་
ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ཀྱང་
མ་བྱུབ། ཁས་ཀྱང་མ་སྤངས་ན། རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་
ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ལྟར་སྤང་ཏུ་འགྱུར་རོ། །རྟགས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། བྱུང་བ་ཚད་མས་
བྱུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། སྤྱི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཚོལ་བ་ལ་འཕངས་
པའི། སྤྱི་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ལྟ་བུ། དེས་གང་ལ་འཕངས་ལྷལ་གྱི་ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་བྱས་པར་
ཚད་མས་བྱུབ་ན། རྟགས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། བྱུང་བ་ཚད་མས་བྱུབ་
ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཏུ་འགྱུར། ཚོལ་བ་
དེས་སྤྱི་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་ན། རྟགས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། བྱུང་བ་
ཚད་མས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་བྱས་པར་ཚད་
མས་ཀྱང་མ་བྱུབ། ཁས་ཀྱང་མ་སྤངས་ན། རྟགས་ཁས་སྤངས་པ་དང་།
བྱུང་བ་ཚད་མས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་

ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་
དེ། ཉགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར། བྲབ་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་བྲབ་
གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་
བ་འབབ་པའི་དེ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་དེ། ཉགས་
བྲབ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་
གསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་
ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་དེ་
ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་དེ། ཉགས་ཆད་མ་
དང་། བྲབ་པ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་གྱིས་
བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་ཆད་མ་དང་བྲབ་པ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་
གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་
བྲབ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་པའི་དེ། བྲབ་པ་ཆད་
མ་དང་། ཉགས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་
བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ། དམ་བཅའ་
ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་དེ་
ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཅུ་

༡ ག་༣༡་ན་མ་བསྟན་ནས། བ་༣༡་ན་མ་བསྟན་ནས།

བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་ནི།
ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལ། ཡང་དག་བདུན་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་བདུན་
ཡོད། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་ཁོ་ན་མ་
གྲུབ་པའི་དེ། བྱུང་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཆད་
མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་དེ། ཉགས་བྱུང་
གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་
མེད་ཀྱི་དེ། ཉགས་ཆད་མ་དང་། བྱུང་པ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་།
དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། བྱུང་པ་ཆད་མ་དང་།
ཉགས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་
ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ནི། ལྟར་སྒྲུབ་བདུན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་རྣམས་ནི་ཡང་དག་བདུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཡང་དག་བདུན་ལ་སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྱེད་ཚུལ་
ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་ནང་ནས་སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ནི་ཡོད་དེ། ཉགས་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་། བྱུང་པ་ཆད་མས་
གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེས་སྦྱབ་བྱེད་
འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་ཆོས་
ཅན། ཉག་པར་ཐལ། སྒྲའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱབ་བྱེད་
མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་པའི་གོ་དོན་ཡིན་

ཀྱོད།

གཉིས་པ་རིགས་གཏེར་པས་སྒྲོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། རིགས་གཏེར་
ལས། བལ་འགྱུར་བཞི་ལ་བརྒྱ་བཞི་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་ལྟར་
འདོད། །སྒྲོག་པར་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ལ། །ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུབ་
བརྒྱན་ཡིན། །རྒྱག་དང་སྤྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བརྒྱན་པའི་སྤྱེད་ཀྱིས་
འཕེན་ཞེས་ཟེད། །ཞེས་སྒྲོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་ནས།

དེ་འགོག་པ་ལ། ¹རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་
 དང་། རྟགས་མེད་བྱུང་བ་འགལ་ཕྱིར་དང་། རྟགས་བརྗོད་²འཛིན་པ་
 མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེར་མི་འཐད་དོ། །མ་གྲུབ་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བས་སྟག། །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟངས་ཆད། །རྟགས་
 མེད་བྱུང་བ་སྟབས་པ་འབྱུང་། །དེ་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །ཞེས་
 བཤད། དེའི་དོན་ནི། གཞན་རྣམས་སྦྲ་ཞིང་། རྟག་དང་སྟེད་ཀྱིས་མི་
 འཕེན་ཞིང་། །བདུན་པའི་སྟེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེད། །ཞེས་བ་ནི། ཐལ་
 འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་བདུན་དང་ལྟར་སྟངས་བདུན་དུ་སྟེ་བའི་
 ཡང་དག་དང་པོ་རྟག་དང་། སྟེད་ཅེས་བཅུ་བཞི་པོའི་སྟེད་ལྟར་སྟངས་བདུན་
 དང་། བདུན་པའི་སྟེད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་ཚོས་ཅན་གཞི་

༡ མེས་བོདི་ཤུལ་བཞག། ༡༢། ས་བཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིགས་གཉིར། ༧༧་༩།

༡ མེས་པོའི་བྱལ་བཞག ༡༥། ས་པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། དེགས་གཏེར། ༤༤།

༩ ག་མཐོག་ན་རྟགས་བརྒྱད། བ་མཐོག་ན་རྟགས་བརྒྱད། རིགས་གཉིད། ༤༤༥ ལྷ་མོང་ཞེས་གསལ།

མ་གྲུབ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་བདུན་པོ་དེའི་བྱེད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་
བྱེད་འཕེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ནི་མཚུངས་ཕྱིར་
དང་། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལ་རྩ་བའི་སློན་ནས་
དབྱེ་ན་བཞི་མི་འཐད་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་
མི་འཐད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་རྩ་བའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་ཡང་རྟགས་བྲབ་གཉིས་ཀ་མ་
གྲུབ་པ། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྲབ་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་
བཞིར་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་འབྱེད་རིགས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་མེད་པ་ལ་བྲབ་པ་གྲུབ་
མ་གྲུབ་བཟོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྟོག་གི་དབང་པོ་འགག་ནས་དབང་པོ་
གཞན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལྟར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་བདུན་ནས་མ་
བཞད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་སུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་
རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟར་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡན་ལག་གི་སློན་ནས་བཅུ་བཞིར་དབྱེ་བ་
མི་འཐད་དེ། མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དང་། བྲབ་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་
ལྟག །སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་

ལྟ་བུ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉགས་མེད་
བས་བྱབ་པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེད།

གསུམ་པ། རློན་དེ་འཇུག་མི་འཇུག་དབྱེད་པ་ལ། རིགས་གཉེར་པའི་
རློན་དེ་ནམས་ཆ་ཅང་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། དང་པོར་ཕྱོགས་སྤེའི་དོན། བདུན་
པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེད། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
བདུན་པོ་དེའི་བྱེད་ཆོས་ཅན་གཞི་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གཞི་བྱུང་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དུ་མ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། སྤེའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་
རློན་ལ་དེ་ལྟར་འབྱེད་རིགས་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞན་རློན་དེ་ནམས་མི་འཇུག་སྟེ། ཉགས་མེད་ཀྱང་།
བྱབ་པ་བྱུང་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་
བར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མེད་བར་
ཐལ། ཉག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཉགས་མ་བྱུང་ཅིང་།
བྱབ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཉེར་རང་ལུགས་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
མ་བྱས་བར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་མ་བྱུང་
ཅིང་། ཉག་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བྱས་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་བྱུང་
བར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་

ནི་མ་ཆད་དེ། དེ་རྟགས་དང་ཁྲབ་པ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་^༡། དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ཡང་ཐལ་འགྱུར་
ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། མ་བྱ་དུག་འཛུམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། དཔའ་པོ་
ལག་རྩམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར། མཆོན་ཆ་ཁྲི་སློགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། གནམ་
ལྷགས་འབར་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྤར་
བཤད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་
པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་
པ་རོལ་པོས་འདོད་ལན་བཏབ་པས། མ་བྱས་དུག་ཐོས་པར་ལྟར། གང་
ཟག་དེ་ལ་གཞོད་པར་མི་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔའ་པོ་ལག་རྩམ་དེས་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་
པམ་པར་བྱེད་མི་བྱས་པ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་དེས་གང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་
པམ་པར་བྱེད་མི་བྱས་པས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་
ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་
ལ་བྱ་སྟེ། མཆོན་ཆ་ཁྲི་སློགས་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་པོ་དང་ཅོད་པ་
འཕེལ་བ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་དངོས་
སྟོན་བཞུགས་པའི་སྟོན་ཅོད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་

^༡ ག་ན་ནན་གྱུང་། པ་ན་ན་ན་གྱུང་།

བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་སྟེ། གནམ་ལྷགས་འབར་བ་དེ་ལྟོག་པར་དཀའ་བ་ལྟར། འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་དཀའ་བས། དེ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱུང་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་བ། ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉགས་དང་བྱབ་པ་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་སློ་ངོ་བོར་བྱབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད།

གཉིས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་བསྟན་ལྟོག་ན། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། དང་པོའི་མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི་ནི་སྒྲུ་ཉག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོར་འཕངས་པའི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བྱུང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་བསྟན་ལྟོག་ན། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པར་རུས་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ།

༡ ག་ན་ན་བ་ན་སྒྲུ་མི་ཉག །བ་ན་ན་བ་ན་སྒྲུ་མི་ཉག །

གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
དང་། རྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས། རྟུག་བྱེད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་
དང་མིང་རིགས་གཅིག་པར་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ་དང་པོའི་
མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྒྱུད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རྒྱུད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། འགལ་བའི་བྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་བའི་བྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
རོ། །དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་གཞོན་པའི་
ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བས་བྲབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་
ཆོས་ཅན། དུ་བ་བྲག་འཕྱུར་པའི་བྲབ་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གང་འབྲས་སྤྱི་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་

༡ ག་ན་ལ་ན་ལྟར། བ་ན་ལ་ན་ལྟར།

འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་
བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །

ཁོ་ན་དེ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་ངེས་མིན་པ་དེ། རང་ཉིད་འཛིག་
པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་
པོས་བྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་འགལ་བའི་བྲུབ་བྱ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་བའི་བྲུབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྦངས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཉིད་
འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་
འཛིག་ངེས་ཡིན་པ་དེ། རུམ་པ་རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་
བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རུམ་པ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་
ངེས་སྟེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་
ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཐལ་
འགྱུར་དང་པོ་ལ་བྲུབ་པ་ཅ་བ་ནས་མ་བྱུང་ཞིང་། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྟར་ན། རུམ་པ་ནི། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་
འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་

ཀྱི་དངོས་པོ་^༡ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྱུར་འདི་ངེས་པས་ལྟོས་
པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་སྒྱུར་མ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་
ན་ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་
ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་དེ་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
འཕེན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་
ལས། ^༢འགལ་བའི་བྱུང་བ་དམིགས་པ་ནི། །དཔེར་ན། དངོས་པོ་བྱུང་བ་
ཡང་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སོམས་ཤིག།

ཡང་རིགས་གཉེར་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ལྟོག་པ་རང་རིགས་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། སྒྲར་བཤད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་
སྟེང་དུ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར། བྱུང་བའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་བྱུང་
བའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་ལྟ་ཡོད་^༣། མཚན་གཞི་ནི། དང་
པོ་གསུམ་སྒྲར་བཞིན། བཞི་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་

༡ ག་རྩེ་ན་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་རྩེ་ན་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རིགས་ཐོགས། ༡༩༥༩།

༣ ག་རྩེ་བལ་ལྟ་ཡོད། བ་རྩེ་བལ་ལྟ་ཡོད་དེ།

པར་གཞོན་པའི་ཤར་^༡ གཞི་ཚས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 བྱུང་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ཅོད་གཞི་དང་། གསལ་བ་སྤར་བཞིན་ལ། གང་རེག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། སྤ་མ་མི་འཐད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དེ།
 ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཁ་བའི་
 རེག་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་གང་
 རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་གང་རེག་
 འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དེ། ཅན་དན་གྱི་དུ་
 བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པ་ལས།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོག་ཏུ་^༢ གྱུར་པ་ན་ཅན་དན་
 གྱི་དུ་བའི་སྤྱ་རིས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་རིགས་ཏེ། ཅན་
 དན་གྱི་མེ་དེ་དེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་གང་
 རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་རང་བཞིན་
 དང་འགལ་བའི་བྱ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རིགས་གཏེར་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཕྱོག་པ་
 རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྤ་མ་བཞིའི་སྤྱང་དུ་འབྲས་བུ་དང་
 འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དང་

༡ ག་ནུབ་བུ་ཤར་གཞི། བ་ནུབ་བུ་ཤར་གཞི།

༢ ག་ནུབ་བུ་སྟོག་ཏུ། བ་ནུབ་བུ་སྟོག་ཏུ།

འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་ལ། མཚན་གཞི་ནི། མའི་རྒྱ་
རྒྱས་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། མའི་
རྒྱ་རྒྱས་པ་སྟོབས་ཆེན་ཆེད་པར་ཐལ། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་སྟོབས་ཆེད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་རིགས་གཏེར་
ལས།^༡ རྒྱས་པ་སྟོབས་ཆེད་ཆེད་མིན་ཞིང་། །རྒྱ་ཆེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་
རྒྱས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

སྒྱུ་བ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕྱོག་
པ་རང་རྒྱད་རང་དང་མིང་རིགས་མི་གཅིག་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་དག་
ནས་དག་དེ། ཕྱོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
བརྟེན་^༢ པ་དེ་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
དེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་བྱ་བ་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་

༡ མེས་པའི་ཤུལ་བཞག ༡༫། ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། ༣༥་༢༡།

༢ ག་༣༥་ན་༤་རྟེན་པའི། ག་༣༥་ན་༤་རྟེན་པ།

རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞི། དང་པོའི་མཆོན་གཞི་ནི། མེ་
སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་
སྤྱོད་མེད་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་སྤར་
བཞིན་ལ། ཁ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཏུ་བ་དག་འཕྱར་
བས་ཁྲབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། དེས་ཁྲབ་པར་གཞོན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་
པོས་ཁྲབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་
པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་^༡ པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟོག་
པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྲབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་
དེ། འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་

༡ ག་ནལ་བ་ནོན། བ་ནལ་བ་ནོན།

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དང་པོའི་མཆན་གཞི། མེ་མེད་
མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ནི། ཤིང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་ན་
ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་ནི། ཏུ་
ལྷན་ལ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི་ཤ་
བ་སྦྲར་སྦྲུག་པོ་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན།

གསུམ་བ་ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བཤད་བ་ལ།
གཞན་ལུགས་བརྗོད་བ་དང་། རང་ལུགས་གཉིས་ལས་^༡། དང་པོ་ལ།
ཆ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་། རིགས་གཉིས་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་གསུམ་ཏུ་གངས་ངེས་ཏེ། འདོད།
རྟགས་མ་གྲུབ། འབྲེལ་མེད་དང་གསུམ་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་
ལ་རིགས་^༢གཉིས་བ་ན་ཏེ། འབྲེལ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། འབྲེལ་
མ་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ། འབྲེལ་མ་གྲུབ་ཅེས་^༣པའི་ལན་
འདེབས་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་
ལྷར་སྦྲར་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། འབྲེལ་མ་མ་

༡ ག་༣༥་བ་༤་གཉིས་དང་། ག་༣༥་བ་༤་གཉིས་དང་།

༢ ག་༣༥་བ་༢་རིགས་ ག་༣༥་བ་༢་རིགས།

༣ ག་༣༥་བ་༢་ཞེས། ག་༣༥་བ་༢་ཞེས།

བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་འདུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་རྟགས་མ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་
དང་། བྱུང་བ་མ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་འདུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་
དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་
ཚས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
བྱུང་བ་འགལ་བའི་ལན་མ་བཏབ་པར། བྱུང་བ་མ་བྱུང་བའི་ལན་བཏབ་
ན་བྱས་པ་དང་། རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་སྒྲངས་པར་འགྱུར་བ་ལན་
འདེབས་ཚུལ་དེ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་
རིགས་གཏེར་ལས།^༡ ཐལ་འགྱུར་ལ་^༢ བྱི་གྲུམ་གསུམ་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་
དེ་སྐད་སྟེ། །འགལ་དང་མ་དེས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ། །ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་
འབྲུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་གཏེར་བ་ན་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ། འདོད།
རྟགས་མ་བྱུང་། བྱུང་བ་འགལ། བྱུང་བ་མ་དེས་ཞེས་པ་དང་། བཞིར་
གྲངས་དེས་སོ་ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིགས་གཏེར་ལས།^༣ དེས་ན་
མཁས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་བཞི་བཏབ། །ལན་

༡ མེས་པོའི་བྱུང་བ་ཞལ། ༡༩༡༡ ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྲི་གསུང་འབུམ། ༢༥༥༡

༢ རིགས་གཏེར། ༢༥༥༡ ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྒྲོ་གསུམ་ཞེས།

༣ མེས་པོའི་བྱུང་བ་ཞལ། ༡༩༡༡ ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྲི་གསུང་འབུམ། ༢༥༥༡

གྱི་ཕྱོག་པར་མི་རྒྱས་ན། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ།
ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ་འདོད། ཉགས་མ་གྲུབ། ཟུབ་པ་མེད། ཉགས་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཟ། གསལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། ཚོས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན། གཤོག་
ལུགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། ལུགས་
བསྟན་བསྐྱབ་^༡ བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། དངོས་བསྟན་གཏན་
ཚིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་གྱི་དམ་
བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། གཞན་ལུགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་
དགག་པ། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་དགག་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ་ཚད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་
གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མདོ་འགྱུར་རྩིང་^༢ དུ། ^༣ རོ་པོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་
བ། །རང་ཉིད་འདོད་གྱུར་མ་གསལ་བ། །མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་

༡ ག་རེ་ན་པ་དེའི། བ་རེ་ན་པ་དེའི།

༢ ག་རེ་ན་པ་སྐྱབ། བ་རེ་ན་པ་སྐྱབ།

༣ ག་རེ་བ་ཉ་རྩིང། བ་རེ་བ་ཉ་རྩིང།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། རྟོག་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང། མདོ་འགྱུར་རྩིང། ཀུན་བཏུས། ༡༣༡།

དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་རང་རྟེན་^༡ལའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་འགྱུར་གསར་ལས། ^༢རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན། །བདག་འདོད་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལའོ། །མདོན་སྤུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་མ་གསལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་རང་འགྲེལ་འགྱུར་གསར་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན། །བདག་འདོད་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱབ་^༣བྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་མིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་ལྟར་སྤང་བ་དག་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་བསྐྱབ་^༤པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མིན་ལོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཁས་སྤངས་པ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལའོ། །མདོན་སྤུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་མ་གསལ་བའོ། །ཆོས་ཅན་གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་གལ་ཉེ་བསྐྱབ་^༥བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་མདོན་སྤུམ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། །ལུང་དང་གྲགས་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་མ་གསལ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན། སྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་

༡ ག་ནུ་བ་ཉ་རྟན། བ་ནུ་བ་ཉ་རྟན།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། མོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་། མདོ་འགྱུར་གསར། ༤༠་ཉ་༥།

༣ ག་ནུ་བ་ན་སྐྱབ། བ་ནུ་བ་ན་སྐྱབ།

༤ ག་ནུ་བ་ན་སྐྱབ། བ་ནུ་བ་ན་སྐྱབ།

༥ ག་ནུ་བ་ལ་སྐྱབ། བ་ནུ་བ་ལ་སྐྱབ།

ནོ། །གཞན་དུ་ན། སྤྱི་ནི་ཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་པ་རྟག་གཞལ་བྱའི་དོན་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་སྤྱ་གཤམ་པའི་སྒོ་ནས་སེལ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་ཆེ་བ་མིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་སེལ་བའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱགས་འདིས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡན་ལག་རྒྱམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། སྤང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྒྱམས་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མཛོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྗེས་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྗེས་དག་རྗེས་དང་རྗེས་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ངག་ཐམས་ཅད་རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངག་དང་ངག་གི་བདག་ཉིད་རྩལ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉིད་དུ་ངག་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩལ་པ་ཉིད་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་ངག་དང་རྩལ་པ་དག་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀའི་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ངག་གི་བདག་ཉིད་རྩལ་པ་ཉིད་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་

༡ ག་ ༣༩་བ་ ༩་གསལ། བ་ ༣༩་བ་ ༩་གསལ།

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་
ཉིད་འདོད་གྱུར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་སོགས་གྱིས། གཞན་དོན་བསྟན་བྱ་
ཡང་དག་ཡིན་ན། བསྟན་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བར་སྤར་གྲོལ་རང་ཉིད་
གྱིས་འདོད་ཅིང་། ཆད་མས་མ་བསལ་^༡ བ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན། དེ་
ཡང་རོ་བོ་ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ་སྤྱ་ཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་
བསྟན་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཙུག་ལ་སྤྱོར་བ་སྤྱོར་
གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྟན་བྱ་ཡིན་ན། སྤྱོར་བ་སྤྱོར་གཅིག་གི་ཕྱི་གྲོལ་
ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་མ་གྱུབ་པ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན། ཁོ་ན་
ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ། སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱོ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྤྱ་མིག་ཤེས་
གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་བསྟན་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་
ནས། ཡོངས་གཙུག་ལ་སྤྱོར་བ་སྤྱོར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྟན་བྱ་
ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་^༢ དགོས་
པར་བསྟན། རང་ཉིད་ཅེས་^༣ པས་རྣམ་བཅད་ལ་སྤྱ་ཉག་པ་ནམ་མཁའི་

༡ ག་རྩམ་ན་ལ་གསལ། བ་རྩམ་ན་ལ་གསལ།

༢ ག་རྩམ་ན་ལ་སྤྱོར་ཅིག ། བ་རྩམ་ན་ལ་སྤྱོར་ཅིག །

༣ ག་རྩམ་ན་ལ་མ་ཡིན་པ་ཅིག ། བ་རྩམ་ན་ལ་མ་ཡིན་པ་ཅིག །

༤ ག་རྩམ་ན་ལ་ཞེས། བ་རྩམ་ན་ལ་ཞེས།

ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས།
ཡོངས་གཙུག་ལ་སྦྱར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་ན། རྒྱ་ཁྱོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལྷངས་པ་ཞིག་དགོས་
པར་བསྟན། འདྲི་བ་ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བརྟེན་
དགོས་པ་དེ་བཅད་ནས་ཡོངས་གཙུག་^༡ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་གྱང་། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན། མ་
བསལ་བ་ཞེས་པས། རྣམ་བཅད་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་རྣམས་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཙུག་ལ་སྦྱར་བ་
སྒྲོར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆད་མས་མ་
བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན།

འོ་ན། ཆད་མ་གང་གིས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཞེ་ན།
མེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཞེས་མ་བསལ་^༢པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་
པར་བྱེད་པ་ལ། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་
གྲགས་པའི་ཞེས་བྱང་། ཉེན་གང་གིས་སྟེང་དུ་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་

༡ ག་རྩམ་ན་མ་མཁལ། བ་རྩམ་ན་ཆ་མཁལ།

༢ ག་རྩམ་བ་ཉ་གཙུག། བ་རྩམ་བ་ཉ་གཙུག།

༣ ག་རྩམ་བ་རྩ་གསལ། བ་རྩམ་བ་རྩ་གསལ།

ཞེན། ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་རྟེན་
ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་ལ། མདོ་འགྱུར་རྟེན་^༡ དུ། རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་པ་དང་། འགྱུར་
གསར་དུ། རང་གི་ཆོས་ཅན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་དབང་སློ་ལས། ^༢དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཞེས་པས་མ་
བྱུང་བ་བཟུང་ངོ། །དེའི་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི། མ་བྱུང་བ་སྟེ། སྤྱི་མཉམ་
པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྲད་ཀྱིས་ནི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཟུང་ངོ། །དེའི་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་མ་བྱུང་གྱང་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མ་བྱུང་པའི་རྟགས་དང་
དཔེ། ཉག་སྟེ། མིག་ཞེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། སློ་བཞིན་ཞེས་པ་
འདི་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ལོག་ཕྱོགས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ངོས་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ། གཞན་དུ་ན་སྤྱི་ནི་མཉམ་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་
པ་ནས། གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
བར་བྱང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི།
དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་དཔེ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ། གཞན་དུ་ན་སྤྱི་
ནི་མཉམ་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་བྱང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དངོས་

༡ ག་༣༡་བ་༤་སྟེང་། བ་༣༡་བ་༤་སྟེང་།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༡༠༩ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སློ། ཀུན་བཟུས་འགྲེལ་བཤད། ༣༣༩-༣༤༡

སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་ངོ་བོ་ངོས་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ངོས་གཟུང་བ་ལ། བྱམ་
པ་རྟག་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་གི་དངོས་ལུགས་
འགལ་བས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པར་
བྱེད་པ་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་པ་ནས་དེར་སྤང་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པར་
བྱེད་པ་ལ། གང་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་
ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ངོས་གཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ཀྱི་
བྱུང་པར་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་
མས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་ལྟོགས་ལྟས་ཞེས་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ལ། འདི་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་བསལ་བའི་
སྒྲིབ་ཅེས་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཀའི་བྱུང་པར་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། སྤར་
བཤད་པའི་མདོ་རྩ་འགྲེལ་དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། ལྷུབ་

བརྗོད་ཏེ་གསུང་བའི་དོན་ཆེན་ཉིད། །ཡིན་ཡང་སྤྲོད་མེད་ཕྱིར་མཆོག་
ཉིད། །ཞེས་བ་ནས། དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་
པའི་བར་བྱུང་། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། གོང་
དུ་རང་རེས། ཁྱབ་སྤྲོད་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྤྱོད་མེད་ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་བཞག་པ་ལ། ཁོ་ན་
རེ། འོ་ན། བསྐྱབ་བཅོས་སུ་སྐྱབ་དག་གི་མཆོག་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་
སུ་སྤྱོད་མེད་ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་གི་མཆོག་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྤྱོད་མེད་
ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད། དེ་ལ་
ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྐབས་བརྗོད་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། སྤྱོད་མེད་ཆེན་
མོ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མེད་ཀྱང་། བསྐྱབ་བཅོས་སུ་སྐྱབ་དག་
གི་མཆོག་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་མེད་ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད། སྤྱོད་མེད་ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་
མེད་ཀྱང་། བསྐྱབ་བཅོས་སུ་སྐྱབ་དག་གི་མཆོག་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
སྤྱོད་མེད་ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མེད་ཀྱང་། བསྐྱབ་བཅོས་
སུ་སྐྱབ་དག་གི་མཆོག་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་མེད་ཆེན་མོ་སྐྱབ་དག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད།

འོ་ན་བསྐྱབ་བཅོས་སུ་དེ་སྐྱབ་བསྐྱབ་པ་དེ་སྤྱོད་མེད་ཆེན་
མོ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མེད་ཀྱང་། དེ་གཞུང་གང་གིས་བསྐྱབ་ཞེ་ན།
ཆད་མ་མཛད། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བ། །རང་ཉིད་འདོད་ཀྱང་མ་བསལ་
བ། །ཞེས་བ། དེའི་དོན་མཛད་བསྐྱབ་བྱིས་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་

ངོ་བོ་ཆེག་པ་དང་བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་^༡ བ་ནས། ཆོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་
བཟུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། མདོ་ཆེག་ཀྱང་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་རྒྱས་
པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་ཅེས་པ་
ནས། དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། འོ་
ན། ངོ་བོ་ཆེག་པ་དང་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་ཆད་མ་མདོའི་
གཞུང་ཆེག་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱིས་འཆད་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་ཡོད་དེ། ཆད་མ་མདོའི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆེག་དོན་མདོར་བསྟན་
གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་ངོ་བོ་མ་བྱུང་ཅེས་བྱང་། མདོའི་ཁོ་
ན་ཞེས་པའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་
ཆེག་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་བྱང་། མདོའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་
འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་འདོད་དོན་བརྗོད་ཅེས་བྱང་། མདོའི་རང་
ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་བདག་ཉིད་ཆོལ་
བས་ཁས་སྒྲངས་པ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་བྱང་། མདོའི་མ་བསལ་པའི་དོན་དེ།
འདིར་ངོ་བོའི་ཆེག་པ་དང་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་གྱི་ཆེགས་བཅད་
འདིས་ཤུགས་ལ་འགྲེལ་བར་བྱེད།

འོ་ན། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་གྱིས་མདོ་ཆེག་
ཀྱང་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། འདི་
ལ་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།

^༡ ག་ནད་བ་ལ་ཞེས། བ་ནད་བ་ན་ཞེས།

མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་ཞེས་པ་
ནས། འདིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། གཉིས་
པ་ནི། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཞེས་པ་ནས། རྩོགས་
དེ་གཏན་ཆོགས་སྟོན་དེ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་
ནི། ཁས་བླངས་དེ་ཡང་ཆད་མ་ནི་ཞེས་པ་ནས། མཉན་བྱའི་དབང་པོ་
སྟོད་ཡུལ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེར་མ་ཟད། མདོ་འགྱུར་
རྩིང་ཉི་རུ་རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་དང་། འགྱུར་གསར་རུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་འདིར། ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་བདག་
ཉིད་གྱི་ཞེས་པ་ནས། རྟེན་སོགས་མ་གྲུབ་རྩོགས་སྟོན་མིན་ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད་པར་བྱེད། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རང་
གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་སེལ་བའི་སྟོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་
དོན་འདིར། འདི་སྐབ་ཡན་ལག་གྱུར་པ་ཡི་ཞེས་པ་ནས། དཔེར་བཟོད་
གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་
འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་དང་མ་བསལ་བ་གསུམ་ལ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་
ངོ་བོ་དང་ཁོ་ན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོག་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་མཆོག་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་། རང་ཉིད་དང་མ་བསལ་བ་
གསུམ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ངོ་བོ་དང་ཁོ་ན་གཉིས། སྤྲ་མ་གསུམ་ལས་

༡ ག་ནལ་ན་ལ་སྟོང་། བ་ནལ་ན་ན་རྩིང་།

༢ ག་ནལ་ན་ལ་ཀུན་བྱ། བ་ནལ་ན་ན་ཀུན་བྱ།

བརྗོད་བྱ་རྒྱ་རྒྱུ་བས་ན། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་ལྷ་དབང་སློའི་འགྲེལ་པ་ལས།^༡ སྤྲ་མ་གཉིས་དོན་ལ་
མ་རེག་པར་བརྗོད་པར་བྱ་^༢ བ་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། །དོན་གྱི་བརྗོད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་བར་བྱེད་པ་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མདོར་བསྟན་ཏུ། རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས།
རང་ཉིད་དང་པོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་
རྒྱས་བཤད་དང་པོར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་
བྱེད་པ་དང་། མདོར་བསྟན་ཏུ་དགོས་པ་བྱེད་པ་ན་ཡང་འདོད་པ་དང་
པོར་བཤད། དེའི་རྗེས་སུ། བདག་ཉིད་སྐོལ་བས་ཁས་སྐྱེས་པ་བཟུང་
ངོ་། །ཞེས་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལྷར་ན། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་
དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས།
སྤྲ་སྐོལ་ཀྱིས་ཁས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་^༣ བྱ་ཡང་དག་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སློ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ༢༤་༡༦།

^༢ ག་༣༤་ན་༢་བརྗོད་པར་བྱ། བྱ་བ་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། ག་༣༤་ན་༢་ བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཕྱིར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སློ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་
པ། ༢༤་༡༦། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར།

^༣ ག་༣༤་བ་༣་སྐྱབ་བྱ། ག་༣༤་བ་༣་སྐྱབ་བྱ།

ཡིན་པ་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་ཞེས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་
ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྷོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཅེས་
པ་ཁོ་ནའི་ཆེག་དང་སྤང་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤྱོད་རང་ཉིད་
ཁོ་ནའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ཞེས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་
དང་པོར་བྱས་ནས། དེའི་རྩིས་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཞེས་པས་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
མ་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་
ལ། རང་ཉིད་ཅེས་པས་སྤྱོད་ཀྱི་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་
བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་པ་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་པས། རྩེ་བཅུ་སྤྱོད་ཀྱི་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཁེགས་ན།
རྩེ་བཅུ་སྤྱོད་ཀྱི་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མཁན་པོའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་དགག་སྤྱོད་
ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་རྩེ་བཅུ་། ཅེས་པ་ནས། འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་
སྟུང་ན། འདི་ལ་ཡང་། ཡོངས་གཙོ་བོ་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་
བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་

པས་ཁྱབ་ཅེས་པ་ནས། མི་འདོད་པའམ་འབྲས་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྒྲིབ་བ་ལ། །ཞེས་པ་ནས།
འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །ཡོངས་གཙོ་
གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ། དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བརྗོད་ན་ཡང་ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཅན་བྱད་པར་
ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མ་བརྗོད་ན་
ཡང་འདོད་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས་འབྲས་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད།

དང་པོ་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ། དགོས་པ་དངོས་དང་། དགོས་པ་དེ་
ལ་ཚིད་པ་སྤྲང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བརྗོད་ན་ཡང་ཞེས་པ་རྟེན་པ་
གཉིས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚིད་པ་སྤྲངས་
པ། དེགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚིད་པ་སྤྲངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གཞན་འདོད་ཐམས་ཅད་ལྟོག་ན་ཡང་། །ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞེས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ལྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཡིན་
པར་བརྗོད། །ཅེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་ཡང་། སྐྱལ་བ་འདོད་ལྷལ་གྱི་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་

དང་། མིན་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་
ཡང་འདོད་པ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བྱུག་གིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གལ་
ཏེ་གང་ལ་ཚུད་པ་ཡིས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞིས་འཆད། གཉིས་པ་ནུས་
བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་ཡང་། གང་རུང་གིས་སྤྱི་འོན་གཞན་
ཤེས་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཞེགས་པ་དང་། མི་
འདོད་པ་འཛོགས་སྤྱི་འོན་གཞན་བཞག་པས་འདོད་པ་འཛོགས་བྱ་ལ་
གཞིན་པར་འདོད་པ་ཞེགས་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིས་ནི་གཉིས་
བཅས་སྤྱོད་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། རྩེས་འགྲོ་མེད་པ་འཛོན་ལྡན་མིན། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་ཆོས་དག་
གིས། །ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་འཆད།

དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཆོན་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་གང་ཞིག །རྟགས་ཡང་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་བར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག་གཉིས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་གང་ཞིག །རང་
དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་བར་བྱ་བ། རང་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། ཚད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། རིགས་སྒོ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཚད་མ་མདོ་ལས། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་
བྱ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་རོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལྟ་སྟོས་
དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་ལ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལོག་
རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
རོ་བོ་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་གསུམ་སྟོས། ཕྱི་མའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་གཉིས་སྟོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རིགས་
མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་གསུམ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་རིགས་མི་མཐུན་དེ་ལ། ཕྱིར་ཆོལ་ལ་
ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། སྤྱ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། ཆོལ་
ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།
ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་
སྟོས། སྤྱ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ། འདོད་ཅེས་པའི་
ཆོག་སྟོས། ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་
ལ། མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
རང་ཉིད་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་ཚད་མས་
གྲུབ་ཟིན་པ་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་སེལ་བ་

ལ་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་
ཚོལ་ཡང་དག་གི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་
ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་འདོད་པ་ཞེས་པས་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཚོལ་
ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་མ་བསལ་
བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། རང་ཉིད་གང་
ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་^༡སོང་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ཆོད་མས་
བྱུང་བེན་རྣམས། ^༢ཕྱིར་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རང་
ཉིད་ཕྱིར་ཚོལ་དེའི་ཆོད་མས་བྱུང་བེན་ན། ཕྱིར་ཚོལ་དེས་རང་ཉིད་ལ་
ཤེས་འདོད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚོལ་གི་དཔག་འདོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་
པ་རྣམས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཚོལ་གི་རང་
ཉིད་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན། སྤྱི་ཚོལ་རང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
དུ་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མས་བསལ་བ་
ཞུགས་པ་རྣམས་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཚོལ་གི་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན། སྤྱི་ཚོལ་ལ་^༣དཔག་
འདོད་ཀྱི་སྒོ་མི་སྟེ། ཕྱིར་ཚོལ་གི་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་ཕྱིར་ཚོལ་

༡ ག་ལྟ་ན་ཆ་དུ། པ་ལྟ་ན་མ་དུ།

༢ ག་ལྟ་ན་ཆ་རྣམས། དེ་ཕྱིར། པ་ལྟ་ན་མ་རྣམས། ཕྱིར།

༣ ག་ལྟ་བ་ཉ་ཚོལ་དཔག། པ་ལྟ་ན་ལ་ཚོལ་དཔག།

དེ་ལ་ལེས་འདོད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་ཅེས་
པའི་ཆོག་གཉིས་སྟོས་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་བ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་
དང་། ད་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་བ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་སེལ་བར་བྱེད། སྔ་ཆོལ་
ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསྐྱན་བཅས་མཁན་པོའི་འདོད་བ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པས་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
འདོད་པར་གྱུར་བ་འགལ་བའི་དོན་གྱི་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། ཆད་མས་མ་བསལ་ཞིང་།
ཆོལ་བ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་^༡ གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྐྱེངས་
པ་དེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན།

གསུམ་བ་མཆོན་བྱའི་སྔ་དོན་བཤད་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་
ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོལ་བས་ཕྱོགས་སུ་ཁས་སྐྱེངས་པས་ན་ཕྱོགས།
རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག །སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་སེལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་

^༡ ག་ལ་བ་བ་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི། བ་ལ་ན་མ་སྟོབས་ལྡན་གྱི།

ཡིན་པས་ན། རྩོམ་སྒྲིག་དཔལ་གྱི་ རྩོམ་པས་དམ་བཅས་པས་ན་དམ་
བཅའ་ཡང་དག་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཡང་ན་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་
གིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལ། དེའི་སེལ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་ཞེས་^༡པའི་ཆོག་གིས་
མ་འོངས་པ་ན། བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བྱར་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ། དེ་
ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ། དེ་ལྟ་བུའི་
ལོག་རྟོག་རྩི་ལྟར་འབྱུང་སྟམ་^༢ན། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་ཉིད་
འདོད་གྱུར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་རང་ཉིད་འདོད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ། བསྟན་
བྱ་བ་དང་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སུ་འབྲེལ་ལ། བསྟན་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་
ཡང་། དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། དཔེ་རྟགས་
མ་གྲུབ་པ་ཡང་། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བས། དེ་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་ངོ་། །ཁོ་ན་ཞེས་
པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་རྩོམ་གྱིས་ཁས་མ་སྦྱངས། བསྟན་བཅོས་
མཁན་པོའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་
ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་

༡ ག་༧་བ་༤་རྩོམ་དཔལ། ག་༧་བ་༣་རྩོམ་དཔལ།

༢ ག་༧་བ་༡་ཅེས། ག་༧་བ་༣་ཅེས།

༣ ག་༧་ན་༡་སྟམ། ག་༧་བ་༣་སྟམ།

༤ ག་༧་ན་༣་རྟེན་ནས། ག་༧་བ་༧་རྟེན་ནས།

སྒྲ་ཞོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱང་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་མགོ་
མཚམས་བསྒྲིགས་ནས་སྐྱབས་དང་སྒྱུར་རོ། །

ན་མོ་གྱ་རུ་མཆུ་རྟོ་ཏེ་ཡ། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་
འཇམ་པའི་དབྱངས། །རབ་མང་འཁྲོ་ལ་བཅེ་བས་ཉེར་དགོངས་
ནས། །རབ་མཛེས་རུར་སྒྲིག་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་གཙོ། །རབ་སྐྱབས་འཇམ་
མགོན་སྒྲ་མས་དགེ་ལེགས་སྟོལ། །གང་གི་སྐྱུ་འབྱུལ་གང་ལ་གང་འདུལ་
སྐྱབས། །སྐྱབས་མཆོག་ངག་གི་དབང་ཕྱག་མཚན་སྟན་གཏམ། །གཏམ་
སྟན་སྟན་གྲགས་མིན་གསུམ་ཡོངས་ལ་བྱབ། །བྱབ་བདག་འཇམ་
དཔལ་དཔལ་པོ་གཙུག་རུ་མཆོད། །འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་ཅ་སྒྲ་མེད་
པ། །ཀུན་གཞིའི་ནམ་རིག་དག་པ་གསེར་གྱི་གདུགས། །འཁོར་བའི་ཚ་
གདུང་སེལ་བའི་སྐྱབས་གྱི་ཕུལ། །ཕུལ་བྱང་གི་བ་བསེལ་འཇམ་གླིང་
ཡོངས་ལ་བྱབ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐབས་གྱི་གཙོ། །གཙོ་
པོ་གསུང་དུ་ངེས་པའི་ཚུལ་བྱུང་ཏེ། །དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་འོད་
སྒྲང་གིས། །ཚོངས་ཐུན་མ་ལུས་སེལ་བར་བྱུང་བའི་རིགས། །རྒྱ་མཚན་
དེའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་གནམ་ལྷགས་ཀྱིས། །ཚོལ་ངན་བྲག་རི་བཞིག་
ཉ་ལ་ཐོགས་མེད་པའི། །ཐབས་ཚུལ་བསམ་སྟེ་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
ལ། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བཅོམ་འདུན་པའི་ཡང་ཅེར་སོན། །དེའི་ཕྱིར་
རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་མ་ལུས་པའི། །གཙོ་པོ་སྟེ་བདུན་རིགས་ལམ་

༡ ག་ལ་བ་པ་ཉ་ཞིག །པ་ལ་ན་ན་ཉ་ཞིག །

བཟང་པོ་ཡིས། །ཆེན་མོ་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པ་ལ། །ངེས་པ་རྟེན་
པའི་གཏམ་འདི་དོ་མཆོར་མྱད། །མི་ཤེས་སྒོངས་པའི་བྲི་མ་ཀྱན་བཙུག་
ནས། །རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། །རིག་གཞུང་ཆོད་མའི་
འགྲེལ་དོན་རབ་རྫོགས་པའི། །ཚུལ་དེ་པར་དུ་བཞོད་པའི་^༡ལྷག་བསམ་
མཆོག་། རྣམ་དག་རིགས་པའི་མཆེ་སྤར་ཚོན་པོ་ཡིས། །ཁོལ་ངན་གཉིས་
འཁུང་སྒྲོས་བྱམ་^༢ཕྱེ་མ་བརྒྱར། །རྒྱག་ཕྱེད་མཁས་བྱུབ་གདོང་ལྗེ་དབང་
པོ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་རྩལ་རྫོགས་ཐབས་ལ་འབད་འདི་མཆོར། །རིག་
གཞུང་པར་དུ་བཞོད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །རལ་གྱི་ཚོན་པོས་སྤྱིད་པའི་བྲ་
བ་ཀྱན། །དུམ་བྱར་བཅད་^༣དེ་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་དུ། །སྦྱར་བར་བཞོད་
ཐབས་འདུན་མའི་ཡང་ཅེར་སོན། །རྒྱ་སྦྱར་མཛོད་པ་སྦྱོ་བཟང་ལེགས་
བཤད་དང་། །དེ་གོགས་དག་སྦྱོར་ཀྱན་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་བྱང་། །དམ་
པའི་མགོན་གྱི་འབྲལ་མེད་རྗེས་འཛིན་ཅིང་། །གསུང་བཟང་བདུད་ཅིའི་
དཔལ་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག །དེ་ཡི་མཐུ་ལས་ས་ལས་བཞོད་པ་ཀྱན། །རབ་
རྫོགས་སྦྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཛོན་གྱར་ཏེ། །མཐའ་དག་འགྲོ་འདི་གོ་འཕང་
དེ་ཉིད་ལ། །འགོད་པའི་རྣམ་འབྲེན་དཔའ་བོར་འགྱུར་བར་ཤོག །རྒྱལ་བ་
སྤྲས་བཅས་སྤྲགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། །རྒྱ་འབྲས་ཉེན་འགྲེལ་བསྐྱ་

༡ ག་ལན་བ་ན་བ། བ་ལན་ན་ན་བའི།

༢ ག་ལན་བ་ན་བྱམ། བ་ལན་ན་ལ་འབུམ།

༣ ག་ལན་བ་ལ་གཅད། བ་ལན་ན་ལ་བཅད།

མེད་བདེན་པའི་མཐུས། །ཡིད་ལ་བསམ་པའི་རེ་བ་མ་ལུས་པ། །སྤྱན་
བྱལ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་སྤྱར་ཅིག །ཅེས་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་
པར་དུ་བཞོད་པའི་དགེ་བསྡུའི་སྒྲིན་ཆེག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས།
མཛོད་པ་སྒོ་བཟང་ལེགས་བཤད་དང་། ཞབས་གས་དགེ་སྦྱོར་ཀུན་བཟང་
རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ནས་བསྐྱལ་ངོར་ཤུའི་དགེ་སྦྱོར་སྒོ་བཟང་དཔལ་
ལྷན་བསྐྱན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོས་སྤྱར་
བཤོ། །

ཞེས་རྒྱས་པའི་བསྐྱན་བཅས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་ལེགས་བཤད་ལུང་དུ་བྱུང་བ་
འདི་ཉིད་སྒྲིན་ཆད་རྒྱུན་སོགས་ལེ་ཆན་བཞི་པར་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་
མི་འདུག་པར་བརྟེན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་གཟུགས། རིགས་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ཁབ་བདག་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་
བསྐྱན་པའི་བདག་པོ་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྷན་མཚན་བཛོད་པར་དཀའ་
བ་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་ཆེན་ངག་དབང་སྐྱན་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་པར་དུ་བསྐྱལ་ན་བསྐྱན་རྒྱུན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པར་
དགོངས་པ་ལྟར། མཛོད་པ་སྒོ་བཟང་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་དམ་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་ཕྱིར་དང་ཆོས་སྤྱིན་འཛད་པ་མེད་པ་རྒྱ་ཆེར་
སྤེལ་སྤྲད་དུ། སེར་བྱས་དགེ་བཤེས་བདུན་ཅུ་ཀྱིས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཐུག་དཔེ་དང་། དཔེ་དག་པ་ཁ་ཤས་གོ་བསྐྱར་དབྱེད་ཞུས་ནས་ཉན་ཡང་

ཡང་བགྱིས་ཏེ། ལུས་དག་གིས་བསྐོས་སོགས་ནས་ལྷག་ཆད་ནོར་འཁྱལ་
གྱི་ཇི་མས་མ་བསྐྱད་བཤོ། །

༡༡། རྩི་བརྩུན་དམ་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟབ་པོས་
 མཐུན་པའི་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
 མཐའ་དབྱེད་བཞགས་སོ། །

དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ཚད་མ་མདོར།^༡ ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ངོ་མོ་ལས་དོན་
 དེས། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས།^༢ འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲང་
 བར་སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྒྲང་བའོ། །སྒྲང་བ་གཉིས་ལས་གང་
 རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ངོ་མོ་
 ལས་དོན་དེས། །གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་
 ཆེ་དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་རང་རིག་པ་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་དོན་
 རྟོགས་པར་བྱེད། ཅེས་^༣ གསུངས།

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། ལྷོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་། ཚད་མ་མདོ། ༤་༡།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། ལྷོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་། རང་འབྲེལ། ༤༣་༡།

༣ ག་༡་ན་༣་ཞེས། བ་༣་ན་༡་ཞེས། བ་༡་ན་༤་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྒྲིང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
 གི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་
 དགོས་ཏེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་རང་རིག་དེ་རང་
 རིག་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་
 སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲུང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྒྲུང་བཅོ། །ཞེས་པའི་རང་སྒྲུང་
 དེ་རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་
 སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲུང་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒྲུང་བཅོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 འདི། ཏྲོག་གེ་འབར་བར་རང་རིག་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྒར་བྲངས་ནས་
 རང་རིག་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲོག་གེ་འབར་བ་ལས། །སེམས་ཅམ་བས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུང་སྟེ། རང་སྒྲུང་བ་དང་། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་
 བཅོ། །ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་
 བས། རང་སྒྲུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་
 ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་
 ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥། དབྱ་མ་ཟླ་ ཟླ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ༤༩༥ ༡།

ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་
ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །འབྲས་རྫོག་
གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་
གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན། འབྲས་རྫོག་གཉིས་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འབྱུང། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས།^༡ ཡང་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་
པར་འཛོག་པ་གཉིས་པ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ།
བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒར་འབྲས་བྱ་འདི་ལྟར་
རྣམ་པར་གཞག་པའི་འཐད་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱེ་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་ཡང་སྒྲ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡང་ཡིན། རང་རིག་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་
ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༧། ཚད་མ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ འཐད་ལྡན་ཆེ་བའམ་
ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འབྲེལ་བ་འདད། ༡༡༣༡་ན།

ལ་བྱེད་རིགས་ས་གང་ཞིག་གཞུང་དེ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་ས་དང་གསུམ་
པའི་འབྲས་བྱ་བུན་མོང་དུ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ཁས། གཉིས་ས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱལ་དབང་ལྷོ་
ལས། རྟེན་ཕྱིར་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟ་བར་ངེས་པར་བྱ་བར་བྱས་ས་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པས། ཕྱི་རོལ་དང་གཅིག་ཤོས་གྱི་ཕྱོགས་དག་
ལ་མདོ་ཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བྱའི་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ས་བྱེད་པར་
བཞེད་པས་གསུངས་ས་ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བྱ། ཞེས་ས་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་དེ་
འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བྱ་ངོས་
འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འབྲས་རྟོག་
གསུམ་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་
རྟོག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ས་ལ་
མ་བྱུང་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པའི་བ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཁབ་
ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མངའ་བ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི། མདོན་སུམ་ལེའུའི་
གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མདོན་སུམ་ལེའུའི་སུམ་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༡། ཚད་མ་ཡི། ལྷོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་ལྷོ། ཀུན་བརྟུས་འབྲེལ་བ་ཤད། ༡༧༡།

༢ ག་༣་བ་༤་མདོན་གཅིག་ བ་༣་ན་༡་མདོན་གཅིག་ བ་༣་ན་༣་མདོན་

གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་། འདོད་ན། དེ་རང་དོན་ལེའུའི་གཞུང་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་
ལེའུའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལེའུ་
དང་པོ་གསུམ་ཀའི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྲབ་ན། དེ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་ཀའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལེའུ་དང་
པོ་གསུམ་ཀའི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
སྤར་སྤར་སོང་། བོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ི་དག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་གྲང་ཡིན་ཏེ་རྟག་
གཏེ་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཡོད་པ། རིགས་སྟོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་
སྤྲད་པའག །ལྟར་སྤར་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། །སྤྱབ་པ་དང་ནི་སུན་
འབྲེན་དག །ལྟར་སྤར་བཅས་པ་གཞན་རྟགས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་^༡སྤྱ་
འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སྤྱ་འདུས་པ་སྤྱ་མ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་
མ་བཞི་པས་སྟོན་ཅིང་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཕྱི་
མ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་

^༡ སྤྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡་ན།

^༢ ག་ན་བ་ཉ་གཞན་གྱིས་ངེས་སྤྱ་འདུག་པའི། བ་ན་བ་ལ་གཞན་གྱིས་ངེས་སྤྱ་འདུག་པའི། བ་ན་བ་

གླུ་པ་འི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པ་འི་
ཕྱིར། །ཞེས་པ་འི་ཐད་ཀྱི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ རྣམ་རིག་པ་འི་
སྒྲུབ་མཛེས་ཡིན་པ་འི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ལྟར་
བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གླུ་པ་འི་གཞལ་བྱ་རིག་པ་འི་གཟུང་རྣམ་
གཞལ་བྱ། སློ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པ་འི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་
རིག་ཚད་མ་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་།^༢ དེའི་ཆེ་གཞན་རིག་མེད་
པ་འི་ཕྱིར། །རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བྱར་འདོད། །ཅེས་པ་འི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་
ངེས་དར་རྟེན་ལས།^༣ ཞེས་པ་འི་བདག་ཉིད་དུ་གླུ་པ་འི་སྒྲུབ་པ་འི་རྣམ་པ་
གཞལ་བྱ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་འི་འཛིན་པ་འི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་
མཛོན་སྐྱུ་མཚད་མ་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་ནས། འབྲས་ཏྟིག་གཉིས་
པ་འི་བསྐྱུ་བྱའི་གཅོ་པོར་གླུ་པ་འི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་མ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། །གཞུང་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན་དབང་པོའི་མཛོན་སྐྱུ་མ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གླུ་པ་འི་གཞལ་བྱ་རིག་

^༡ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༩་༣།

^༢ བསྐྱུ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ༤༧༩་༡༠།

^༣ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན། ༥༥༩་༡།

^༤ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༩་༣།

པ་འབྲས་བྱའོ་ཞེས་པར་གནས་ཏེ། སྤར་བསྟན་པ་རྣམས་དབང་མདོན་གྱི་
གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་འགོག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་
གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་པ་རྒྱལ་ཆབ་ཇེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་ནོ། ། རྟེན་གཉིས་ཀར་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་སྤར་སྟར་གསུངས་
པ་ནི། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་
ཅམ་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་
ལ་དགོངས་སོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། རང་རིག་གི་ཆད་
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྟེ་སྟེ། རང་
སྤང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྤང་བའོ། ། སྤང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་
ནི་འབྲས་བྱར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ཅེ་འགྲེལ་དེ་རྣམས་
གྱི་དོན། བསྟན་བཅོས་འདིར། དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། ཟློང་བ་
ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ། འབྲས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། ཟློང་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་། ཆད་མ་མདོ། ༤༡།

ཉོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། དེའི་ངོ་བོ་
ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། གང་གི་ཆེ་མེས་པ་ཡུལ་
དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་བསྟན་
བཅས་འདིར། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་
པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཅེས་གསུངས། དེ་
མི་འཐད་དེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་རང་རིག་དེ་རང་
རིག་མཆོག་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
སྟེ། །ཞེས་པས་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པས་
གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ཁས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་དེ་འབྲས་ཉོག་
གཉིས་པ་དང་འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐུན་མོང་དུ་ངོས་འཛིན་
པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། ཡང་
ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པས་རང་རིག་གི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། གཞུང་འོག་
མས་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཆེ། ལྟ་དབང་སྟོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༡༡༤་༥།

བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
སྟེ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ལ་
བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་རང་
རིག་དེ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། རང་གི་ངོ་བོ་དབྱེད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་
བཤད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་གྱི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན། རང་རིག་གྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །དོན་
རིག་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་
གྱིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་བསྟན་
པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
ཅིང་། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱུའི་ཡུལ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་
གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་

༡ ག་ལ་བ་པ་ཡང་། བ་པ་ན་པ་ཡང་། བ་པ་ན་ལ་ཡང་།

པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པར་ཐལ། ཟློང་བ་ཉིད་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བྱི་འགྲེལ་དུ་ལྟ་དབང་སྒོ་ལས།^༡དེས་ནི་
གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་
ཏེ། རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་རྣམས་རྣམ་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་^༢ལྟར་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ནི་གཞལ་བུ་ཡིན་ཞིང་། བདག་
ཉིད་ཉམས་སུ་ཟློང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རོན་ཅིང་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་ནི་
གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་
པའི་བྱི་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འདི་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། བྱི་དོན་
བཀག་པའི་ཚད་འབྲས་ལ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡོད་
པའི་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་
བུ་ཡིན། ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་བཤད་ནས་དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན།
ཞེས་སོགས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཆད་པ་ལུང་དེའི་དོན་
ཡིན་པའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཆེ། ལྟ་དབང་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༣༤་ཉ༡།

^༢ གཤམ་ཉིད་དེ་ལྟར། བ་ལ་བ་མདེད་དེ་ལྟར། བ་ལ་བ་ཉིད་དེ་ལྟར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^༡ལ། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེར་གྱུར་
པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་གི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བདག་སྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེའི་
རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་ལ་རྫོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་
གི་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཆོད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་དབང་མངོན་གྱི་
ཆོད་མ་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་དབང་མངོན་གྱི་ཆོད་མ་གཞལ་
བྱ། དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཆོད་མ། དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ཀ་འབྲས་
རྫོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ན་རང་རིག་
འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་
ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། དེས་ན་གཞན་
རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་འཆད། དེའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་

༡ གཡ་ན་ཅ་བཞག །བ་ཡ་བ་ཇ་གཞག །བ་ཡ་བ་ཡ་བཞག །

གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན།

དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་
འདོད། །ཅེས་^༡པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་
རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་
གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སོང་། ཡང་ན་རང་རིག་
འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་
དེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་
སོང་། གཞུང་དེས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། གྲོང་བེད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གྲོང་བ་ཡིན་ན། རང་རིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
གཞུང་དེས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་
ཉིད་ཉམས་གྲོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་གྲོང་བ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་

༡ ག་པ་བ་ལ་ཞེས། བ་ཇ་ན་ཇ་ཅེས། བ་ཇ་ན་པ་ཞེས།

གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན། རང་རིག་ཀྱང་^༡ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
དེས་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་
འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་
ཀ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་
གཞག་སྔ་མ་དེ་ཡང་གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན། ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟེ་མ་དེ་ཡང་
གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་འབྲས་ཏྲོག་
གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་དེའི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞུང་དེས་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གྱི་
རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། རང་འགལ།

༡ ག་ཏ་བ་ཏ་ཡང་། བ་ཏ་བ་ཏ་ཡང་། བ་ཏ་བ་ན་ཡང་།

ཁོ་ན་རེ། རྩེ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
པས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞན་རིག་
གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྲག་པ་ལ། སྤར་
བཤའ་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར་ན། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཅེས་པ་ནས། མྱོང་བ་ཉིད་
ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས། ཡང་ན་རང་
རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་རྩེ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་རྩེ་བཅུ་ལྔ་
པའི་ཀྱིས་^༡འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་
རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞུང་འདིས་^༢འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རང་རིག་
གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཉག་ས་རྣམས་ཁས། འདོད་ན། ལྷ་དབང་སློ་ལས། ^༣དེས་ན་གཉིས་
སུ་སྤར་བ་སྟེ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅུམས་^༤ ཉེ།

༡ གཏེན་པ་རྩེ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲས་བྱ་སྟེ།

༢ གཏེན་པ་རྩེ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲས་བྱ་སྟེ།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སློ་ལས། རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་པ། ༤༣༤༡།

༤ གཏེན་པ་རྩེ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲས་བྱ་སྟེ།

རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རང་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་དང་རང་
རིག་མཆོད་ཉིད་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་^༡རིགས་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་
འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་ལ་
རང་རིག་མཆོད་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དང་། གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། ཅེ་བར་འདོད་ན། གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྤང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་

^༡ གཏེ་བ་ཉ་བྱེད། བ་མ་བ་ལྟ་བྱེད། བ་མ་བ་ཉ་བྱེད།

གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཟློང་བ་ཉིད་
ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དང་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་
པ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་
གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས།
འབྲས་ཆོག་གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་རང་རིག་གི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཟློང་བ་ཉིད་
ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཟློང་བ་
དེ་རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་ཆོགས་པའི་གཞུང་རྣམ་
དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་རྣམ་ཉམས་སུ་ཟློང་བའི་

འཛིན་ཀླུ་གི་ཚུལ་གཉིས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེའི་དོན་
བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་གཞུང་ཀླུ་དང་འཛིན་ཀླུ་
གི་ཚུལ་གཉིས་ལ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གི་སྟེང་ན་སྤང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེའི་སྟེང་ན་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གི་སྤང་བ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གི་སྟེང་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གི་སྤང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
ཏུ་སྤང་བའི་གཞུང་ཀླུ་རང་རིག་གིས་སྟོང་ཞིང་། ཇེས་ཀྱི་རྟོག་པས་བྲན་
པའི་ཕྱིར། །སྟོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་
དོན་གི་སྤང་བ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་སྤང་བ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་། ལྟ་དབང་སྟོང་ལས། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་བ་མེད་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཡུལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཆེ། ལྟ་དབང་སྟོང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༣༩་ཉན།

དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་བཤད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཉམས་ཐོང་དང་། །རྩི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་བྲན་
པའི་དུས་ན་མཐོང་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་བྲན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
ན་གཞན་ཐོང་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། །འདིའི་རྣམ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཐོང་པ་ཉིད་དེ་རང་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་
གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མས་
ཉེ་རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་རྣམ་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་རེ་ཞིག་དབྱུང་ན། ལྟར་མཐོང་
གི་རྒྱུད་གྱི་གཞུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་
དེས་ལྟར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་གཞུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་ལ་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
གྱུར་པའི་གཞུགས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་བྲན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ལྟལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པས་ལྟར་མཐོང་གི་རྒྱུད་
གྱི་གཞུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་ཕྱི་སྒྲིང་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྒྲུབ་
བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྟན། ཐོང་པ་ཉིད་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པས། སྒྲུབ་བ་དེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་ཉོགས་གྱི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་
རིགས་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་ཁས། བྱ་སྟེ། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་དང་། །བླ་བ་འདི་ཡི་
རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བླ་བའི་བླ་ཤེས་
དེས་དེ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྣང་བར་བླ་བར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བླ་བའི་བླ་ཤེས་དེས་དེ་ལ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྣང་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྟེ་བས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་
དབང་མངོན་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྣང་བར་
རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྟེ་བས་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །མདོ་སྟེ་བས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་
མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་
གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད། །ཅེས་བ་དང་། སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་གཟུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་
དུ་མི་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
གཟུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་སྤྱོད་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲང་
བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་
གཞུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲང་བར་ཐལ། དེ་ལ་གཞུགས་ཤེས་
པའི་རྣམས་སུ་སྒྲང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞུགས་ཤེས་པའི་རྣམས་ཡིན་
པ་ལ་སྦྱབ་འཇུག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞུགས་ལ་སྦྱབ་པས་
འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཞུགས་དང་གཞུགས་ཤེས་
པའི་རྣམས་ཡིན་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་
བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྦྱབ་པས་འཇུག་
པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞུགས་ལ་སྦྱབ་པས་འཇུག་པའི་
མངོན་སུམ་གང་ཞིག །གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་
ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་སྟོན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྤར་གྱི་ལྷ་དབང་སྒྲེའི་འགྲེལ་བ་དང་། དེ་ཕྱིར་
གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། མ་དེག་བས་
བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་
མཛོན་གྱི་སྤང་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་
པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡོད་པར་རང་རིག་གིས་རྟོགས་ཤིང་དཔྱད་
ཤེས་གྱིས་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གསུམ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན། ཚུལ་གཉིས་
པོ་དེའི་ནང་ནས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱུང་རིགས་ཏེ། སྔོན་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་
སྔོན་པོ་རིག་ཤིང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་མ་དེག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་
ནི། རྒྱུ་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱུ་ཡིན། །ཞེས་བ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་དབང་མཛོན་གྱི་སྤང་ངོར་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྤང་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་
མ་སྤང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་

དབང་མངོན་ལ་ཁོ་རང་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་
བྱ་བའི་བྱ་ཤེས་དེས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱ་བའི་བྱ་
ཤེས་དེས་སྤང་བཤད་པའི་རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་དོན་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན། འདོད་ན། དེས་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་
བས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱེ་
ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་
མ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྩིས་དབག་འབྱུག་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་བྱ་
བའི་བྱ་ཤེས་དེས་སྤང་བཤད་པའི་རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རྗེ་ཀླའི་རྩིས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་
ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པས་
བྱ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་རྩལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པ་ནས། སྤྱིང་བ་ཉིད་ནི་
འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་གི་

ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། ཅེས་གསུངས།
དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་གཞག་བྱ། དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་འཛིན་རྣམ་
ཆད་མ་དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པས་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བྱ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁབ་སྟེ། སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་འགྲེལ་བ་
འདིའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་
གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་དེ་འདིར་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་
སུ་སྤང་བ་སྟེ་སྟེ། རང་སྤང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྤང་བའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་
འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་
བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁབ་

སྟེ། ལྷ་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་པ་འདི། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་
འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་
རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པོ་ལ་ཁས། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་བའི་བྱེད་པར་དང་བྲལ་བ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལྷ་པོ་ལ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་
གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། ལྷ་པོ་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འདྲིའི་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་
པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
སྒྲུབ་སྟེ། གཞུང་དེས་དེ་འབྲའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དེའི་བསྟན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཛོན་སུམ་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོན་སུམ་ལེའུས་རྟགས་ཡང་
དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་རང་དོན་ལེའུ་ལ་སྒྲིམ་སྒྱུན་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱལ། འདི་འགོག་ཚུལ་གོང་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

རིགས་གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །སྔན་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
གཞི་སྔན་པོའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དབང་གིས་
སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྔན་པོར་སྤང་བ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སོང་
བ་^༡ཤེས་པ་ཆད་མ། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྔན་པོར་སྤང་བ་ལ་རང་
རིག་བརྟགས་པ་བ་ལ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འདི། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན། སྔན་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཞི་སྔན་
པོའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྔར་སྤང་དབང་
ཤེས་ལ་སྔན་པོར་སྤང་བ་དེ་སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་། དེ་
སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་གང་ཞིག །དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དེ་
ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཕྱི་དོན་སྒྲིག་ན་མོ་ཡོད་པར་ཐལ། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྔན་པོར་སྤང་
བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྔན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔན་པོ་ཡོད།
སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྔན་པོར་སྤང་བ་སྔན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་

༡ ག་༡༠ན་༣་སོང་བའི། བ་༡༣ན་༤་སོང་བ། བ་༡༣་བ་༡་སོང་བའི།

ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེ་བཞིན་དུ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་
བ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་། ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་
ཤེས་བྱར་སྤང་བ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

གཞན་ཡང་། སྤྱིར་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་སྤྱིར་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྤོན་
པོར་སྤང་བ་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེར་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་
ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་
བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་
རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་
རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལྟར་
ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱིར་
བ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་
དེ་ལྟར་ན་དོན་མེད་པ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་
པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསལ་བ་རྣམས་རིམ་
བཞིན་དུ་སྤང་། སྟོན་པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་རིག་གི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྟོར་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་དེ་གཟུང་
རྣམ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་གཟུང་པའི་རྣམ་པ་ནི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཟུང་
རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་མ་ཁས།
དང་པོ་སྤང་ཞིང་དོན་གྱིས་དངོས་འགལ་ཡིན། དེར་ཐལ། སྟོན་པོར་སྟོ་
འདོགས་པའི་གཞིའི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་སྟོར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོ་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྡོམ་པོར་སྡོམ་འདོགས་པའི་གཞིའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་འཐད་ལྷན་ལས་བཤད་
དོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་
སྡོམ་པོར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྡོམ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་སྡོམ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྡོམ་
པོར་སྒྲུང་བ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་
རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སྡོམ་སྒྲུང་དབང་
ཤེས་ལ་སྡོམ་པོར་སྒྲུང་བ་དེ་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
རང་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས། སྡོམ་སྒྲུང་
དབང་ཤེས་ལ་སྡོམ་པོར་སྒྲུང་བ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཆོས་ཅན།
མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་

བཏགས་པ་བ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་དེ་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདོ་སེམས་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྤར་བར་བྱ། །ཞེས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་རིག་པའི་སྟོན་
འཛིན་གཞལ་བྱ། སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་བྱས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཆད་
མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་དེ་འབྲས་
རྫོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རང་རིག་གི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མདོ་
སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་བཙིན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མྱོང་བ་དེ་རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གོང་དུ་བཀག་ཟེན།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་
གཞལ་བ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་ཚད་མ་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཐད་ལྡན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལའང་། དགག་པ་རྒྱས་པར་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོན་གཞན་ཡང་། རི་བོང་རྩ་ཆོས་
ཅན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་ཚད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། དེས་ན་རང་རིག་མེད་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྣམ་རིག་པའི་རང་རིག་གི་
ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་
གཞལ་བ། རང་ཡུལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་

འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཡིན་ཟེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་
ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་
ན། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་
དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཚུར་
མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་
མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱལ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་^༡པ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྦྱར་
བ་དང་། དོན་བསྟུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་དང་། མདོ་
དོན་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་རིག་གང་
ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པའི་
བར་གྱིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་^༢རྩ་འགྲེལ་གྱི་མདོ་

^༡ གཏམ་ན་འབཞག་ བ་ཏལ་བ་ཤགཞག་ བ་ཏལ་ན་ལ་བཞག་

^༢ གཏམ་བ་ཏལ་ཞེས་བ། བ་ཏལ་ན་འབཞག་ལ། བ་ཏལ་བ་ལ་ཞེས་བ།

དོན་རིགས་པའི་སློན་ནས་འཆད། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་སྤྱི་ལུང་ན། གཉིས་པ་
ཅི་ཡོད་ཅི་ཡང་མེད། ཁྱེད་པ་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་
ཾ་ཆ་འགྲེལ་རིགས་པའི་སློན་ནས་འཆད།

གཉིས་པ་མདོ་དོན་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ནས་འཆད་པ་ལ། དམ་བཅའ་
ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ནས་བཤད་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་
ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་རྩལ་གཉིས་ཡོད། ཁྱེད་པས། འདིར་ཤེས་པ་ནི་
གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྦྱེ་སྦྱེ། རང་སྤང་བ་དང་། དུལ་གྱི་སྤང་བའོ། །ཞེས་
པ་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ནས་འཆད། འདིའི་རྣམ་པ་ནི། སྤྱིང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་
བུ་ཡིན། །ཞེས་པས། སྤང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་
བུའོ་ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ནས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རྩེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སློན་ནས་འཆད། གང་
ཆེ་ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་བཤད་གྱི་སློན་ནས་འཆད། དེ་ཡང་གང་

༡ ག་༡༣་བ་༡་ཞེས་པ། བ་༡༥་ན་༡་ཞེས་པ། བ་༡༥་བ་༥་ཞེས་པ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཐུགས་སྤང་། རང་འགྲེལ། ༤༣་༣།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཐུགས་སྤང་། རང་འགྲེལ། ༤༣་༣།

ཆེ་ཤེས་བྱ་དོན་དུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས། །གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་སོགས་ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད།
གལ་ཏེ་འདི་དག་འདོད་ཀླམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས། །དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་རང་རིག་པ་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་དོན་ཏྟགས་པར་བྱེད།
ཅས་པ། ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད།

འོ་ན། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅས་སོགས་གྱིས།
ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་
ཚུལ་རིམ་ལྔ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། །གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྗེས་གཅིག་ལ་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་དང་། །གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་
གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་དེ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་སྐབས་དེའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་
གཉིས་དེ་གཟུང་རྣམ་རྒྱུད་པ་དང་། །འཛིན་རྣམ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་
ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཏྟགས་པའི་ཆ་ནས་རང་གི་སྣང་
བ་དེ་རང་རིག་ཅས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད། །གཟུགས་དེ་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡུལ་གྱི་སྣང་
བ་དེ། །གཟུང་རྣམ་ཅས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་། རང་འབྲེལ། ༤༩་༢།

སྐབས་འདིའི་ཆུལ་གཉིས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྩིས་གཅིག་ལ་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་བ་དང་། རྟེན་
 ཅེན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དབང་སྒོ་ལས།^༡ ཡུལ་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་བཤད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༢ ཤེས་པའི་རྩིས་གཅིག་ལ་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་ངོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ལྷ་ཀྱ་སྒོ་ལས། ཆུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ནང་
 རྣམ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་
 ཡང་། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཏུ་སྐྱེས་པ་
 ཡིན་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་རིགས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་
 བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༣ ཆུལ་
 གཉིས་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདིའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རང་ཟློང་
 བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྷ་ཀྱ་སྒོ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༧། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བ། ༥༣༤་༡་༣།

^༢ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཆུལ་ཚབ་རྩོམ་པར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༣་༡།

^༣ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། ཆུལ་ཚབ་རྩོམ་པར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༣་༣།

ལས།^༡ཤེས་པ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།
ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དེ་དེ་ལྟར་འབྲུལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་བྱིར། ཤེས་པ་དེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་མེད་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་^༢བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་
གིས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུང་
ངོར། བྱི་ངོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་
དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ། ཚུལ་གཉིས་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར། །ཚུལ་
གཉིས་ཡོད། ཅེས་བརྗོད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱད་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྒྲུང་ངོར་དེ་འདྲའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་། སྒྱུར་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་མེད་པ། ཤེས་པ་དེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །ཅེས་
པས། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༤ ཆད་མ་ཉེ། རྒྱུ་རྫོལ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༥༥༡་ན།

^༢ ག་༡་ན་ན་མ་ཅེས་བཤད་པ། བ་༡༤་བ་ན་ཅེས་བཤད་པ། བ་༡༥་ན་ན་ཞེས་བཤད་པ།

གཉིས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལྷ་ལྔ་ལྔ་འབྲེལ་བའི་དོན། འདི་ལྟར་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་
གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་
བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བར་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་བཞིན་དུ་སྣང་
བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞུང་རྩ་བར། རི་ལྟར་འཁྲུལ་བས་
མཐོང་གུར་བ^༡། །དེ་ལྟར་འདི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ། །དེ་ཆེ་གཟུང་དང་
འཛིན་པ་ཡི། །མཆོད་ཉིད་ལ་ནི་བཅད་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་
ལྟར་ན་ཡང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་དོན་
དམ་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་
པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འབྲེལ་བ་
ཕྱི་མ་དེ་དང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་མེད་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དུ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་
པ་མེད། །སྒྲ་^༢སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན། །ཞེས་དང་། གཟུང་བ་
འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༤ ཆད་མ་ཉི། ལྷ་ལྔ་ལྔ་ རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༥༩༡༡༡།

༢ ག་ཡ་འ་བ་ལྟུང་ཡང་། བ་ཡ་འ་བ་ཡུང་ཡང་། བ་ཡ་འ་བ་ཡུང་ཡང་།

༣ ག་ཡ་འ་བ་ཡུང་། བ་ཡ་འ་བ་ལྟུང་། བ་ཡ་འ་བ་ཡུང་།

འབྲས་བྱར་གནས་པ་འདི། །རྩི་ལྷར་རྗེས་སུ་སྤང་བཞིན་བྱས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ། གློ་གང་
གི་ཆད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་
གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི།
དང་པོ་ནི། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པ་འདིར། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཀག་ནས། སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་དབང་གློ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལུལ་དུ་སྤང་བ་སྡེ་
བ་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལྷར་ན། དོན་རྫོགས་པའི་ངོ་བོའི་བྱ་བ་འགའ་
ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་དགོངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་མདོ་སྡེ་
པ་ལ་དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་བྲི་བ་བརྩམས་སོ། །ཞེས་དང་། དོན་
རིག་པར་ནི་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་དབང་གློ་ལས། རྣམ་པར་

༡ ག༡༥་ན་༡་ཐུགས་པ་ཡིན་ནོ། བ་༡༦་བ་༤་ཐུགས་པ་ཡིན་ནོ། བ་༡༦་ན་༡་ཐུགས་པ་ཡིན་ནོ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་གློ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ༥༩༤་༡༩།

༣ ག༡༥་ན་༥་རྩམས་སོ། བ་༡༦་ན་༥་རྩམས་སོ། བ་༡༦་བ་༥་རྩམས་སོ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་གློ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ༥༩༥་༡༦།

རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་བཤད་དོ། །ཞེས་
དང་། འཐད་ལྷན་ལས།^༡ དེ་ཉིད་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་ཆད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་འདིར། རང་རིག་དང་གཞན་
རིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དང་། དེའི་ནང་ནས་དབང་མདོན་གྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་
བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་འདིར་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་
བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འཐད་
ལྷན་ལས།^༡ འདིར་ཡང་ཆད་མའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་རིག་
པའི་རིག་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཁོ་ན་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་རིག་པའི་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༧། ཆད་མ་རྩེ། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་ འཐད་ལྷན་ཆེ་བའས་
ཆད་མ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༩༧་༡༢།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༧། ཆད་མ་རྩེ། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་ འཐད་ལྷན་ཆེ་བའས་
ཆད་མ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༡༡་༣་༡༥།

དབང་སྒོ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་འདི་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། མི་འཐད་པ་
དེའི་ཆེ་གཞན་འགའ་ཞིག་བྱི་རོལ་ལ་གནས་པའི་དོན་རིག་པ་མེད་པའི་
བྱིར། རང་རིག་པ་ཉིད་ལྷག་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། རང་རིག་དེ་ཉིད་
འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པ་འདིར། ཆད་འབྲས་གཞལ་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་
བྱར་རིགས་པ་དེ་དམ་བཅའ་དང་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་འཆད་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ཙམ་པར། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་
དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྟོན་པ་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་
སུ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་
འདོད། །ཞེས་དང་། མདོ་དོན་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ།
དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲིབ་པའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་
དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་དེ། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་བྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ༥༣༩་༩།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་
བའི་རིག་པ་ཆོད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་
པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ལྷ་དབང་སྟོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་
དུ་སྤང་བ་སྟེ་བ་ན། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས། དེ་ཉིད་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲོ་བ་ལ་ཡང་ཆོད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཇི་བ་བཅུམས་^༡སྟེ་ཞེས་དང་། རྩོ་ན་གྱི་བ།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲོ་བའི་ལུགས་བསྟན་པར་བཞེད་པས་འདི་ལྟར་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་
ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་དེ་འབྲའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་
འཐད་ལྷན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
ཡང་ཁས་ལེན། གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་
ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱ་བ་སྟེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་
པས་སེམས་ཅམ་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆོད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སྟོ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བ། ༥༩༤༡༩།

༢ ག་༡༥་ན་༡་རྩམས། ག་༡༤་ན་༤་རྩམས། ག་༡༥་བ་༤་རྩམས།

གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པའི་བྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འབྲས་
ཏྲོག་གཉིས་པས་^༡སེམས་ཅམ་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་
མ་བྲབ་སྟེ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་
གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་ན། མདོ་སེམས་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྦངས་པར་བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་
གྱུར་པའི་གཞུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་

༡ ག་༡༥་ན་༤་བའི། བ་༡༩་བ་༣་བས། བ་༡༩་ན་༣་བའི།

བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཁས་ལེན་པའི་
མདོ་སྡེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཞུགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་
སེམས་ཅམ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཞུགས་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མེད་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཏུ་སོང་བའི་སེམས་ཅམ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱུང་མཐའ་
སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད། དེ་འབྲའི་ཕྱི་རོལ་བ་ཡང་མེད། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྐྱབ་
ཡང་མེད། མདོ་སྡེ་བ་ཡང་མེད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ན་འདྲིར་མ་ཁྲབ། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་
བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་བ་གསུམ་མ་
བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཚད་མས་
དམིགས་པར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་དེ་གསུམ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཞུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་པའི་དེ་གསུམ་གང་རུང་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་གསུམ་གང་རུང་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་སྐྱབ་པ་ཡང་མེད། དེ་དེར་སོང་བའི་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེར་སོང་བའི་
མདོ་སྡེ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་དེར་
སོང་བའི་སེམས་ཅམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅམ་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་ཟིན།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་

ཚོད་པའི་ཆེ་དངོས་འགལ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྒྲེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་ན། འདི་རྣམས་ཀྱི་ལན་རྣམས་བདེན་རྒྱུ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འབྲའི་གཞུང་དེས་ཁྱོད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་
ཞིག་ཁྱོད་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་
སོང་། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དངོས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་
གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་ཅ་
བར་མ་བྱལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། འབྲས་
རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་གཞན་རིག་དང་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་རང་འབྲེལ་

ལས། གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་དེ་དང་
རྗེས་མཐུན་པའི་རང་རིག་པ་འདོད་བཤམ། མི་འདོད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་
བྱེད། ཅས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། ལྷ་དབང་སྒོ་ལས།^༡གང་གི་
ཆེ་ཤེས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་དང་། གང་གི་ཆེ་ཡུལ་དོན་ཡིན་པ་
དེའི་ཆེ་ཞེས་སོ་སོར་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་དབང་སྒོ་ལས།^༢ཕྱི་རོལ་དང་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཚུགས་
དག་ལ། ཞེས་དང་།^༣གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་སྒྲོས་པ་
དེའི་ཆེ། རང་རིག་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་
པས་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གང་
གི་ཆེ་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་
ཆེ་ཞེས་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་
པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཞེས་བསྟན། ཡུལ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་
པས། སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་
པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ན་རྟོག་ངོ་དེར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༩༡་༡༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༩། ཆད་མ་ཡི། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སྒོ། གུན་བརྟུས་འགྲེལ་བཤད། ༢༩་༩།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༩། ཆད་མ་ཡི། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སྒོ། གུན་བརྟུས་འགྲེལ་བཤད། ༩༡་༩།

པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས།

འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་
པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡུལ་
དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དེ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་
པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མདོ་སྡེ་པས་
ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་
པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། ཉེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་གཞུང་བའི་རྣམ་པ་དོན་དུ་ཞེན་པར་བྱས་པ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༥། ཆད་མ་དེ། སྟོན་དཔོན་ཆོས་མཆོག །འཐད་ལྡན་ཆེ་བའམ་ཆད་
མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༡༡༥་ན།

དེ་ཉི་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཆད་མདོ། །

གཟུང་བའི་རྣམ་པ་རང་རིག་པ། རང་གི་རང་བཞིན་རིག་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱང་ཡིན། གཟུང་བར་རིག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཆོ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། འབྲས་རྟོག་
གཉིས་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་སྐྱར་དགོས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་
ཡང་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་
གཞུང་གིས་སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་
པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

འོ་ན། གང་གི་ཆེ་ཞེས་སོགས་མདོ་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དེའི་དོན་ནི་གོང་དུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ།
འདི་ལྟར་ན། སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པོ་རིག་པོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན། མདོ་
རང་འགྲེལ་དུ། གང་གི་ཆེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་དོན། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
གང་གི་ཆེ་ཤེས་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། ཚུད་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ།
ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྟོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་

༡ ག༡༥ན་༣འདི་ནི། བ་༢༩ན་༤འདི་ནི། བ་༢༡་བ་༤་དེ་ནི།

སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཆུང་དང་རིག་གིས་སྒྲོང་པའི་དབང་གིས་རྗེས་
 གྱེ་ཉོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོན་པའི་དབང་མཛོན་གྱིས་སྤྱི་རྩལ་དོན་
 ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་སྒྲུལ་ཏུ་ཞེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 དོགས་སྒྲོང་འཆད་ཀྱི་དུང་གི་གཞུང་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པ་འད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོད་
 འབྲས་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་དེ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་འདི་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བ་དེ།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་
ཀྱི་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། དེ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་དོན་བསྐྱུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྒོ་ལས། འདས་ནི་དོན་དང་
འབྲས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་། དོན་སྤྱིང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
ན། དོན་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལྷ་ཀྱ་སྒོ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་
ཡོད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་མོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ། ༥༢༠།༦།

༡ ག་ཀྲ་བ་ལ་འདྲ་བ། བ་ཤ་ན་ན་འདྲ་བ། བ་ཤ་ན་ལ་འདྲ་བ།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༢། ཨང་མ་ཉི། ལྷ་ལྷོ། རྒྱ་མཚེལ་གྱི་མཚེལ་བཤད། ༥༥༩་༡༠།

སྟོས་ནས་གཉིས་པ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། གང་གི་ཆེ། གང་ཆེ་གྲུབ་པ་དེ་ཡི་
དངོས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་འདིས། བྱེད་དང་བཅས་པར་
རྟོགས་ཉིད་ཕྱིར། །ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་འབྱུང་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་མངོན་སུམ་ལེའུའི་རི་ལྟར་གྱུར་
པའི་འབྲས་བྱར་མངོན་པར་བཞེད་པ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་
བྱའི། རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆད་འབྲས་
ཆེན་མོར་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ། གང་ཆེ་
ནམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་པ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་དོན་བསྟུ་འཆད་
བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་དབང་སྒྲིའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་དབང་སྒྲིའི་
འབྲེལ་པའི་དཔེ་པལ་ཆེ་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་ནམ་པར་
རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།

དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ། ཞེས་སྐར་བཤད་པ་
ལྟར་འབྱུང་། དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པར་ནམ་པར་རྟོག་
པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་པ་ལ་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་་
རྟོག་གཉིས་པའི་ཆད་འབྲས་ལ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
དང་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་གཞུང་འདི་ནས་

༡ ལྟ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ག མཁས་གྲུབ་ཟླ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཆེན་མོ། ༥༡༢།

འཆད་པ་ལྟ་བུར་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒོ་གྲོས་རིན་ཆེན་སངས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ལས།
ཤུག་སྒོས། ལྟ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་པ་དག་པ་གཅིག་མ་མཐོང་བར་ཐལ།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་པ་མ་དག་པ་གང་ཞིག །ཤུག་སྒོར་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་བྲངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་དབང་སྒྲོའི་
འགྲེལ་པ་དག་པ་མཐོང་བའི་གང་ཐག་ཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདི་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་བྱི་ཆོག་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན། འཆད་ཚུལ་ནི་མྱོང་བ་
ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་རིགས་ཞེས་
བྲས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་
དོན་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་དེ། གང་ཆེ་རྣམ་
རིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེའི་ལན། གང་ཆེ་ཤེས་བྱ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། དེས་ན། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་ཆད་
འབྲས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དག་ཅེས་གསུངས། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༤། ཆད་མ་ཉེ། ཤུག་སྒོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༢་༡༠།

༢ ག་༡༩་ན་མ་ཞེས། བ་༢༤་ན་ན་ཞེས། བ་༢༥་ན་མ་ཞེས།

པའི་ཚད་འབྲས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་སོགས། ཆེ་ག་
ཀང་གསུམ་གྱིས་འབྲས་རྫོག་དང་པོའི་གཞལ་བྱ་ངོས་བཟུང་། དེ་ནི་དེ་
ལྟར་ཞེས་པས་ཚད་མ་བསྟན། ཟློང་བ་ཡིན་ཞེས་པས་འབྲས་བྱ་ངོས་
བཟུང་། ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྗེས་འབྲང་དག་ན་ལེ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་
རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཆོས་ཅན། ཟློང་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་རྫོག་དང་པོའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་
པར་ཐལ། ཟློང་འབྲས་རྫོག་དང་པོའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟློང་དེ་
ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་གཅིག་
དེ་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་རྫོག་
དང་པོ་དེ་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

༡ ག་༡༥་བ་༣་བཞག་བ་༣༧་ན་༤་གཞག་བ་༣༣་བ་༣་བཞག་

སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འབྲས་རྩིས་དེ་འབྲས་རྩིས་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་
མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འབྲས་
རྩིས་གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་རྩིས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཀུན་མཁྱེན་སློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གའི་གསུང་སློས་སུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་
ཡིན་པར་གདོན་མི་བཤམ། རྣམ་འགྲེལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་
ཕྱགས་དེ་རང་ཕྱགས་ལ་མི་བཞེད་པར་འདུག །

འོ་ན་ཁྱེད་རང་གི་ཕྱགས་ལ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་
ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་བྱབ་མཐའ་སྤྱོད་བཤམ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད། ལྟ་
དབང་སློའི་འགྲེལ་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ས་བཅད་ཆེན་མོའི་
ཕྱགས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ས་བཅད་ཆེན་མོར་གཞུང་འདིས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པར་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་ཕྱགས་ལ། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་
འབྲས་རྩིས་གཉིས་པའི་ཆད་འབྲས་དངོས་བཤད་ནས། གང་ཆེ་རྣམ་
རིག་ཅེས་^༡སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་དེའི་སྤྱོད་བྱེད་བཤད་པའི་
སློན་པ་འབྲས་རྩིས་གཉིས་པའི་འསློལ་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་

༡ ག་༡༤ན་༣་ཞེས། བ་༢༥ན་༣་ཅེས། བ་༢༧ན་༥་ཞེས།

གསལ་བྱེད་ལས། ཁྱིམ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེ་
ན། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སློམ། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འབྲས་རྫོག་གཉིས་
པའི་དངོས་གཞི་རྫོགས་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཆོག་ས་བཅད་གསུམ་དེའི་
འཕྲོས་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རྣམ་རིག་པའི་ཆད་
འབྲས་བསྟན་པར་ལྷ་དབང་སློའི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིའི་ལྷ་དབང་སློམ། ཁྱིམ་རང་དང་འབྲས་བྱ་ཆད་མ་
ཡིན་ཞེས་། དོན་སྤྱིར་བ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་རྫོག་པ་
གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་
འདིས་དོན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། སོང་། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་འདིའི་
དོན་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་དང་མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པ་བྱུང་ན། ཁོ་
མོ་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི།
དོན་དང་འབྲས་བྱ་སྟེ། བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དོན་སྤྱིར་བ་སྟེ། བྱི་
རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་

༡ ལྷ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཟེ། ཐར་ལས་གསལ་བྱེད། ༥༡༩་༣།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་སློ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ༥༢༠་༤།

བྱས་པའི་འབྲས་རྩོག་དང་པོ་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་པ་འདི་ལྟར་ན། དེ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་གཞུང་གྱུ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་
བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྩོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་པས་
བཤད་པ་དེ། འཐད་ལྟ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་
ཆབ་ཆོས་རྗེའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག །གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པས་ཕྱི་དོན་
གཞུང་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པར་ཐལ།
འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིས་བཟུང་འཛིན་
རྩིས་གཞན་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིས་ཚུར་
མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན། དེའི་
ཡུལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཆེ་
རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་
འཆད་ཚུལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་འཆད་པའི་
སྐབས་ན་གསལ་ལོ། །

དེས་ན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག །གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པའི་ཞོ་ལོ་ག་
འདིས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད། གཞུང་འདིས་

ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་འབྲས་རྫོག་དང་པོའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད། ཅེས་གསུངས། གཞུང་འདི་ཆོས་
ཅན། འབྲས་རྫོག་དང་པོའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་འབྲས་གསུམ་པོ་
གང་རུང་གི་གཞུང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་རྫོག་དང་པོའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན་ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་གཞུང་གིས་དབང་མངོན་ཀྱི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་བྱས་པ་ལ། ཁ་
ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་
པ་ཤར་ནས། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
དབང་མངོན་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དབང་མངོན་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །འབྲས་རྫོག་གཉིས་པའི་གཞུང་གིས་དབང་མངོན་ཀྱི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཤེས་

པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་གཞུགས་བྱ། རང་གི་སྤྱོད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདག་རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་བརྟོག་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་
པ་ལས་དངོས་སུ་སྤྲེས་ཤིང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་རིག་པ་
ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་མཛོན་གྱི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་
བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་དེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་
རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
གཞུགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་
རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
གཞུགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞུགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་
ཡིན་ན། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་

༡ ག་༡༠་བ་༡་ཕྱིར་འདིར་མ་ཁྱབ། བ་༡༢་ན་༡་ཕྱིར་འདིར་མ་ཁྱབ། བ་༡༤་ན་༣་ཕྱིར། འདིར་མ་ཁྱབ།

ཐལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་འཐད་ལྡན་ལས།¹ ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་
ཚུལ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཟེར་ན་མ་བྱལ་བོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བློ་པའི་བློ་ཤེས་དེས་གཟུགས་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཡིན་
པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་བློ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་
རྫས་གཅིག་ལ་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་² བྱ་ཡིན་པ་
དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཡིན་པའི་³ ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལ་གྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱལ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་
གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མྱོང་བ་དང་། །བློ་པས་
འདྲིའི་རྣམ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་⁴ གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
འཛིན་མིག་ཤེས་བློ་པའི་བློ་ཤེས་དེས་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་
ཤེས་ཀྱི་རྫས་ཡིན་པར་བློ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 10༧ ཆད་མ་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ འཐད་ལྡན་ཆེ་བའས་
ཆད་མ་རྣམ་པར་དེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། 1121/31

2 ག་30་བ་༧་བཟུང་། བ་32་ན་༧་གཟུང་། བ་36་ན་༩་བཟུང་།

3 ག་30་བ་༧་བའི། བ་32་ན་༧་བའི། བ་36་ན་2་བའི།

4 ག་30་བ་4་ཞེས། བ་32་ན་4་ཅེས། བ་36་བ་1་ཞེས།

གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་
ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་
གཅིག་ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བསྟན། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲོང་
བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་གཅིག་
ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར། རང་རིག་གིས་སྒྲོང་ཞིང་བླ་
ཤེས་ཀྱིས་བླ་པར་མ་བསྟན་ཀྱང་། སྒྲར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
པར་རང་རིག་གིས་སྒྲོང་ཞིང་བླ་ཤེས་ཀྱིས་བླ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བྲེན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་
བྱེད་ཡིན་པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་
གིས་རྟོགས། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་
པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བླ་པའི་བླ་ཤེས་ཀྱིས་བླ་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞུང་གི་དོན་ནི། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་པའམ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པ་གང་
དུང་གང་ཞིག །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ།

གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྩམ་གཅིག་ལ་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་
འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆད་མས་
ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་། །ཞེས་པ་གཉིས་ལ་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་གིས་སྤྱོད་ཞིང་།
གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་གཟུགས་འཛིན་
མིག་ཤེས་བྱེད་པའི་བྱེད་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་འབྲས་
བྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འོད་དེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ཉིན་དེ་ལ་གསར་དུ་
མི་བསྟོན་པའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སྤྱོད་ཏྲོག་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་
བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། །ཁ་ཅིག །གཟུགས་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

༡ ག་༡༡་ན་༡་བཞག །བ་༡༡་ན་༣་གཞག །བ་༡༡་ན་༥་བཞག །

༢ ག་༡༡་ན་༡་ཤར་ནས། བ་༡༡་ན་༤་ཤར་ནས། བ་༡༡་ན་༦་ཤེས་ནས།

གཞལ་བྱ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འཛིན་ཀླུ་ཆད་མ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གཟུང་ཀླུ་གཞལ་བྱ། འཛིན་ཀླུ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་དེ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྤྱོད་ཀླུ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཟུང་ཀླུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་བྱ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འཛིན་ཀླུ་ཆད་མ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མཛོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་གཞལ་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། གཞན་ཡང་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁོ་ན་རེ། ཞེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་ཉིད་ཉམས་སྲུ་
སྒྱུར་བའི་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་ཉིད་ཉམས་སྲུ་སྒྱུར་བའི་རང་རིག་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པས་བྲབ་པར་
ཐལ། དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཞེས་པ་ཀུན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་འདྲ་སྒྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། གཞུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ་རང་རིག་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སེམས་ཀུན་གྱིས་
ཁས་ལེན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་དང་བསལ་བ་འབྲ་བ་ལ། རྟགས་ལ་ཁྱོད་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྱུར་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་
རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྒྱུར་རྣམ་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། རྒྱུང་འཕེན་^༡ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཉམས་སྲུ་སྒྱུར་བའི་རང་རིག་དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱུང་འཕེན་དེས་རྒྱུང་འཕེན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་

^༡ ག་པ་ན་ན་ན་རྒྱུང་ཕེན། བ་པ་ན་ན་རྒྱུང་ཕེན། བ་པ་ན་ན་པ་རྒྱུང་ཕེན།

རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱུ་འཕེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩེས་དཔག་ཆད་
མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྩེས་དཔག་ཆད་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱུ་འཕེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩེས་དཔག་
ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་རྒྱུ་ཀྱི་
རྩེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་
རྩེས་དཔག་ཆད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུ་འཕེན་
གྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྩེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འཕེན་དེས་ཁྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པ་མ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་
པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བསལ་ཁས།

གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་
བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་
རིག་གིས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་
དེས་ཁོ་རང་གི་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བཀག་ཟིན།

༡༡། །འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་བརྒྱགས་སོ། །

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དགག་
བཞག་སྟོང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་འདི་བྱེ་
བྲག་སྐྱ་བ་དང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་རིག་བདེན་
བྱུང་ཏུ་བཞད་པའི་བྱིར། འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་
དུ་མའི་བདག་སྟོན་བྱིར། །ཞེས་གསུགས་འདྲིན་འབྲུལ་ཤེས་སུ་བསྟན་
པའི་བྱིར། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་
ཡང་། །ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱུང་
མཐའ་སྐྱ་བ་བཞི་པོ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་སྤང་ཡབ་
སྐྱས་ཀྱི་^༡དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་^༢པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ^༣སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། །ལྷ་པ་བྱུང་པའི་དགོངས་

^༡ ག་ཤན་བ་ན་གྱིས། བ་ཤལ་བ་ཙ་གྱིས། བ་ཤལ་ན་ཤ་གྱིས།

^༢ ག་ཤན་བ་ཙ་རིག བ་ཤལ་བ་ཙ་རིག བ་ཤལ་ན་རིག

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་རྗེ་སྤྱིང་པོ། ཀྱའི་དོན་རྗེ་བསྟར་
པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ༢༩༤་༡༠།

པ་མིན། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ལ་བཞིར་
གངས་ངེས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ།
མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྟོན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་ཤེས་པ་
རང་ཡུལ་རྣམ་མེད་ཐུག་པར་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་
ཏེ། །ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། །བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པ་གཞུང་འདིའི་སྟོགས་སྤྱོད་མ་
སྤྱོད་པ་ལོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །གཞུང་འདིའི་སྟོགས་སྤྱོད་པ་ལོའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན་གཞུང་རྣམ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། །སྙ་དབང་སྟོ་ལས།^༡གཅིག་ལ་སྟོ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་
དོན་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་གྱི་དབང་གིས་
ཉམས་སུ་སྟོང་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ས་སྤྱོད་པ་ཁ་
ཅིག །སྟོ་དོན་གཞལ་བྱ། །གཞུང་རྣམ་ཆད་མ། །དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་
པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་^༢གཞུང་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་
གཞུང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དོ། །

འདི་ལ་རྩེ་བཅུ་ཚེས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རྒྱུན་གྱི་གནོད་བྱེད་
ནི། །དབྱེད་པའི་ཆེ་ན་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་མེད་པར་ཐལ། །དོན་རིག་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཆེ། །སྙ་དབང་སྟོ་ ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ། ༤༢༡།

^༢ ག་ཤམ་བ་ཤ་ཞིང་། བ་ཤམ་ན་ཅ་ཞིང་། བ་ཤམ་ན་ཤ་ཞིག

དེ་དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བསལ་བ་གཉིས་ཀ་སོང་། དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་
ཐལ། དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་རྩལ་སྤ་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། རྩལ་སྤ་རབ་དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། རྩལ་
སྤ་རབ་ཆོས་ཅན། དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། སྐབས་འདིར་རྩལ་སྤ་རབ་དོན་དམ་པར་
ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་མདོ་སྤེ་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དོན་རིག་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ།
དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
གཞན་རིག་གི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དོན་
རིག་མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཕྱི་དོན་དེ་དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་
ཤེས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་རིག་དེ་དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཤེས་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལན་གྱིས་བརློག་པར་མི་རྒྱས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཞུང་ནམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་
ཞེས་ཟེར། གཞུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞུང་ནམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། གཞུགས་འཛིན་དབང་

མངོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ཆས་ཅན། གཟུང་ནམ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གཞན་རིག་གི་
ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་མ་ཟུབ་སྟེ།
མཚན་མཚོན་ལ་ཟུབ་པ་སྟོ་བཞི་ཅི་པ་^༡གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་རང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་རིག་གཏེར་
ལས། ^༢མ་ཟུབ་ཟུབ་ཆེས་མི་སྤིང་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྤྱོན་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་མཚོན་ལ་ཟུབ་པ་སྟོ་
བཞི་ཅི་བའི་ནམ་གཞག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འཛིན་ནམ་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་
ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྤར་
གྱི་ཆད་འབྲས་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་ཆོད་ཅོད་སྤང་འདི་ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན།
ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འབྲས་
རྟོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་གཉིས་ལྷལ་རྩས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
པར་ཐལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་

༡ ག་ཤ་ན་ན་མ་ཅི་བ། བ་ན་བ་ལ་ཅི་བ། བ་ན་ན་ན་ཅི་བ་བ།

༢ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་ ༡༢། ས་པཎ་གུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིག་གཏེར། ༢༤་༡༩།

ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་དེ་ཕྱི་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག། དེའི་
ནང་ཚན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པ་འབྱུང་། འདོད་ན། དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་
དད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བུ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རང་ངོས་ནས་གཏང་
པའི་གཟུང་རྣམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་
ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བྱ། འོ་ན་འབྲས་
ཏྟེག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མེད་དེ། འབྲས་
ཏྟེག་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚད་འབྲས་མ་དགྱུད་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ལ།
འབྲས་ཏྟེག་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྒྱ་དེའི་བཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་རྒྱ་དེའི་བཟུང་དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།
ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། ཕྱི་དོན་
བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་མངོན་སུམ་
ཚོས་ཅན། འབྲས་ཏྟེག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་

༡ ག་༢༣་བ་༥་བྱད། བ་༣༡་ན་༥་བྱད། བ་༣༠་བ་༡་བྱད།

པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱ་བུ་ལང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་ངོས་^༡འཛིན་
གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱལ་དབང་སྟོ་ལས་བཞད་ཚུལ་གོང་དུ་
བྲས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱ་བ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཐད་
ལྡན་ལས། ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་ཏྟག་པ་
གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཆད་མ། བདག་ཉིད་
རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་འཐད་པ་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་འབྲས་ཏྟག་གསུམ་པ་དེ་འབྲས་ཏྟག་
གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་འཐད་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་གཞུང་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱ་བ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་
དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །རྩི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྱུང་ཉིད་དེ། །ཞེས་ཡང་སྐྱ་སྐྱས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པ་
སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དོན་དམ་པར་ཆད་འབྲས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟག་
དང་པོའི་ཆད་འབྲས་ཀྱན་རྩིབ་གྱི་ཆད་འབྲས་དང་། འབྲས་ཏྟག་གསུམ་

^༡ ག་༣༤་ན་༣་དངོས་འཛིན། བ་༣༡་བ་༥་ངོས་འཛིན། བ་༣༡་ན་༡་དངོས་འཛིན།

པའི་ཚད་འབྲས་དོན་དམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཚད་འབྲས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ཐ་
དད་ཡིན་དགོས། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས།
རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཚད་འབྲས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་
པོ་རྣམས་འབྱུང་། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་ཚད་འབྲས་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ།^༡ གཟུང་
བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཀྱང་གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་
འབྲས་བྱར་གནས་པ་འདི། །རི་ལྟར་རྫེས་སུ་སྤང་བཞིན་བྱས། །ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་གི་རྒྱ་འབྲས་
ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཚད་འབྲས་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རིགས་གཏིང་ལས། ^༢དེས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་གི་རྒྱ་
འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་
ཏེ། དོན་དམ་པར་མཚན་མཚོན་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་
མཚན་མཚོན་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་
རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་ཁྱབ། མཚན་མཚོན་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བར་པ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཁྲོ་མ་འཁྲལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༥༡་༡༤།

^༢ མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་ ༡༡། ས་བཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིག་གཏིང་། ༣༩་༤།

བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བས་^༡ བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་གཉིས་བ་
རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ནི། རྣམ་
འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རང་ངོ་སོས། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྟོན་ཕྱིར། །ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་
ལ་རང་ངོས་ནས་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཙོ་སྟོན་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུང་གི་ཚད་འབྲས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་
རྣམས་ཁས། རང་ཉིད་ཉམས་སྟོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་སྟོས་མི་
རིགས་པར། དོན་རིག་ཡིན་ཡང་རང་རིག་འབྲས། །ཞེས་སྟོས་རིགས་
པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཉམས་སྟོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་
འདི། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་གང་
ཞིག །ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་། ཞེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་
རིག་པའི་མཛོན་སུམ་དང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་
སོགས་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་
གྱི་འབྲས་བྱར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་སྒྲི་ཕྱི་རྣམས་ལ་སོ་སོར་
དངོས་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཞེས་པ་
རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་མཛོན་སུམ་སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱར་འཛོག་

༡ ག་༡༤་བ་༤་སྒྲུང་བས། བ་༣༩་བ་༡་སྒྲུང་བས། བ་༣༡་བ་༤་སྒྲུང་བས།

རིགས་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། ཅེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་
གྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འགལ་སྔོང་གི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞིབ་དུ་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་
རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་
སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དེ་འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཟེར་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཆོ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་སྟོས་མི་རིགས་པར།
ཤེས་པ་འགལ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་ཞེས་སྟོས་རིགས་པ་
དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སྟོས་མི་རིགས་པར། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སྟོས་རིགས་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་
རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །ཞེས་སྟོས་མི་རིགས་པར། དེ་ཕྱིར་ཤེས་བདག་
གཞལ་བྱ་ལའང་། །ཞེས་སྟོས་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མདོ་སྟེ་

པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟེག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་
ཡང་། །ཞེས་ཡང་སྒྲ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །མདོ་སྟེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་
བྱ། བེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། བེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྟེགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྟེག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་
དེ་ཆེ་དོན་སྒྲུང་འདི་ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་སྟོས་མི་རིགས་པར། དེ་
ཆེ་མེས་སྒྲུང་འདི་ཉིད་ནི། ཆད་ཡིན་ཞེས་སྟོས་རིགས་པར་ཐལ། བེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་འདི་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ། འབྲས་ཏྟེག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོད་
དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། བེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྟེ་པ་

དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་དང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་
བར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་
གང་ཞེས། །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཆད་མ་དེ་^༡ འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། རོན་འཛོག་འདི་ཡི་བདག་ཉིད་བྱིར། །ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་མདོ་སྟེ་བས་འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་
གཉིས་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པའི་ལན་སྟོན་
བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྟེ་བས་
ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་འདི་འཕེན་པའི་ཆེ་
ན་མདོ་སྟེ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་འགལ་བར་ཁས་ལེན་
བར་ཐལ། ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོག་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

རོན་བསྟར། མདོ་སྟེ་བས་རྒྱད་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟར་བའི་རིག་
པ་ཆད་མ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་

^༡ ག་ནལ་བ་ཆ་ཆད་མ་དེ། བ་ན་ཅ་ན་མ་ཆད་མ་དེ། བ་ན་ན་ན་ཆད་མ་དང་།

རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་ལ། ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཇས་
གཞན་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་གས་སྣ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྒྲིབ་ལྟར་རོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྔོན་པོ་
གཞལ་བྱ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་
བའི་རིག་པ་ཚད་མ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ།
འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འདྲིན་
དབང་མཛོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། སྔོན་པོ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
བྱུང་སྟེ། སྔོན་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་པོ་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོགས་འདྲིན་པའི་དག་འདྲིན་དབང་པོའི་མཛོན་
སུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེས། སྔོན་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ས་སྤྱོགས་སུ་སྔོན་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་དོན་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་རེ་ཞིག །ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།¹ ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཀྱི་དོན་ནི་སྟོན་པོ་དམིགས་ན་སྟོན་འཛིན་དམིགས་པས་བྱབ་པ་དང་
སྟོན་འཛིན་དམིགས་ན་སྟོན་པོ་དམིགས་པས་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
པོ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་དང་སྟོན་འཛིན་རང་རིག་དངོན་སུམ་གྱིས་
དམིགས་པས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་དབང་མདོན་ཉམས་སུ་སྟོང་
པའི་རང་རིག་དེས་སྟོན་པོ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། སྟོན་པོ་ལུགས་ལ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གང་ཞིག །སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་
པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོན་
འཛིན་དབང་མདོན་ལ་རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ནང་འགལ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་
བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བཀག་ཟིན།

ཁ་ཅིག །སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་

¹ སྐྱེ་འབྲས་བར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༡༡་ན།

གྲུར་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བ། སྔོན་པོ་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་རྩེད་སྤྱི་
 རྩལ་དོན་དུ་གྲུར་པའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསལ་དུ་མི་བསྟུ་
 བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་
 སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 དེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་སྤར་བཞིན་ཟེར་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གྲུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་སྤྱི་རྩལ་
 དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་རྩེད་ཡོད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་ཞེན་
 པའི་རྟོག་རྩེད་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་གྲུར་པའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་
 གསལ་དུ་མི་བསྟུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་གྲུར་པའི་སྔོན་
 པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
 ཉིད་དེའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་རྩེད་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་གྲུར་པའི་སྔོན་
 པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་རྩེད་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་
 གྲུར་པའི་སྔོན་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡང་རིགས་གཉེར་བ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་དོན་གཞལ་བུ། གཟུང་ཆམ་
 ཚད་མ། མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་ཅིང་། དབྱེད་ན་རང་
 རིག་འབྲས་བྱུར་བྲས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་རྟོག་
 གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཡང་། སྤྱི་དོན་

གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན།

འདི་འགོག་པ་ལ་རྟེན་རྒྱུ་འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
མ་དབྱེད་ན་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་
བྱར་འདོད་པ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་འོང་བ་ཡིན་པས་ལན་ཡང་སྒར་བཤད་པས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ལུགས་དེ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་
ལུགས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་
དོན་འགོག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ལ་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
པས་དབྱེད་མི་བཟོད་དུ་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་ཀྱིས་ཤིང་།
ཆད་འབྲས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལ་སྒྱུན་གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ཕྱི་
རོལ་ཀྱི་དོན་རིག་ཅིང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་རྣམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞན་རིག་གི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཞན་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

༡ སྐྱེ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཟེ། རྟེན། ༥༩༡་༣།

ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པ་དོན་རྟོགས་འབྲས་བྱར་
འདོད་པ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་འབྲུག་པ་ཡོད་དོ། །

རྒྱུ་ཀའི་རྩེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་གཞལ་བྱ། སྒྲིན་
པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲིན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱ་
ཞེས་པ་དང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། གཞན་འབྲ་བ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་
པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། དེ་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་
རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྒྲིན་པོ་གཞལ་བྱ། སྒྲིན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲིན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཁྱོད་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་
ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིན་པོ་

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་རྒྱུ་
སྡོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་སྡོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྡོན་པོ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྡོན་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་
མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་
པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཆོས་ཅན། སྡོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་
པའི་སྡོན་པོ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
ཞེན་པའི་རྟོག་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྡོན་པོའི་
རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྡོན་པོ་ལ་གསལ་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ། ཁྱོད་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་རྒྱུ་
དེར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྟོག་རྒྱུ་སྡོན་པོ་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྡོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་

གྲི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་གྲུང་པའི་སྒྲིག་པོ་གཞལ་བྱ། སྒྲིག་པོའི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་སྒྲིག་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྲུང་པའི་སྒྲིག་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་གྲི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་
དངོས་གྲི་བསྐྱུ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྲུང་པའི་ཆད་འབྲས་གྲི་རྣམ་གཞག་
ཡིན་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་པས་སྒྲིག་པོ་སྒྲིག་པོ་ལྟ་བུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་
ཤེས་གྲི་རྩོམ། སྒྲིག་པོ་ལྟ་བུ་གྲུང་པའི་སྒྲིག་པོ་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་
བར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་གྲི་རྩོམ་སྒྲིག་པོ་ལྟ་བུ་གྲུང་པའི་
སྒྲིག་པོ་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་གྲི་བསྐྱུ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྲུང་
པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྲི་ནང་ཆན་དུ་གྲུང་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིག་པོ་ལྟ་བུ་ལོད་ན་ཡང་། །ཞེས་
ཡང་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་
སྒྲིག་པོ་སྒྲིག་པོ་ལྟ་བུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་བར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་
དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཙ་བར། །ཡུལ་གྲི་སྒྲིང་བ་ཉིད་དེ་
འདིའི། །ཆད་མ་དེ་ཡིས་འཇལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་བར། གང་
གི་ཆེ་སྒྲིག་པོ་གྲི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཡུལ་གྲི་སྒྲིང་བ་ཉིད་དེའི་

༡ བསྐྱུ་བྱུང་དཔེ་བསྐྱུར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྒྲིང་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲིང་། ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་རབ་བྱེད་པ། ༤༡།

ཆེན་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་ལྟོས་པས་དོན་གྱི་
སྣང་བ་འདི་ཆད་མའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དོན་དེ་ཡིས་འཇལ་བར་བྱེད། ཇི་ལྟ་
ཇི་ལྟར་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཉིད་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ན་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་འཇལ་བར་
བྱེད་ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་། བཤད་བྱ་འཆད་
བྱེད་སྦྱར་བ། དོན་བསྐྱུས་ཉེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་བརྒྱང་
བ། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་ངོལ་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་
དེའི་ཆེ། ཞེས་པས། འབྲས་ཏྟེགས་གསུམ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་
ངོས་འཛིན་པར་བྱེད། འབྲས་ཏྟེགས་གསུམ་པའི་ཆད་མ་ངོས་འཛིན་པ་ལ།
ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་ཉིད་དེ་འདིའི་ཆད་མ། དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡིན་
ཡང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དོན་གྱིས་སྣང་བ་འདི་ཆད་མ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེའི་སྦྱབ་བྱེད་འཆད་པ་ལ། གང་གི་ཕྱིར་དོན་དེ་དེ་ཡིས་
འཇལ་བར་བྱེད། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུང་^༡།

འོན་སྐབས་འདིའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ།
ཞེས་པའི་དོན་གང་ལ་བྱེད་ན། འདི་ལ། ལྷ་དབང་ལྗོངས་^༡གཙང་བ་དང་།
མི་གཙང་བ་ཞེས་དང་། རྒྱ་ལས། སྤྱག་གྲུ་དང་སྤྱག་གྲུ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་

^༡ ག་ན་བ་ལ་གསུང་། བ་ན་མ་བ་མ་གསུངས། བ་ན་ན་ལ་གསུང་།

^༢ བསྐྱུར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༤༩ཆད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་ལྗོངས་ལྷུ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༤ན་༡༠།

དང་། འགྲེལ་བ་གཞན་མང་པོར། འདོད་བ་དང་མི་འདོད་པ། ཞེས་འབྲུང་
བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། སྐབས་འདིའི་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་བྱེད། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱ་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་པས། གཞལ་བྱ་དང་
འབྲས་བྱ་རོས་འཛིན་པ་ཡིན་ན། འབའ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་གང་། གཞལ་
བྱ་དང་འབྲས་བྱ་རོས་འཛིན་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབའ་ཞིག་ཅེས་
པའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་གང་ཡང་འགྲེལ་བ་འདད་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་ལས་
བརྟུས་^༡ གྱི་རང་འགྲེལ་འབྲུར་རྒྱུར་ནི་དབང་ཕྱུག་སྒྲེའི་མཚན་བུ་དཔུས་
སུ་ཞོར་བའི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྐྱར་བར་སྒྲ་མ་དག་ལ་གྲགས་
པ་ལྟར་གྱི་འབྲུར་སྒྲོན་མང་དུ་ཡོད་པར་མངོན་པས། འགྲེལ་བ་འདད་དང་
བསྐྱུན་ནས་ལེགས་པར་དབྱད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཅ་བའི་དོན་
བའདད་དགོས་པོ་ཞེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། ཞེས་མཁས་
བླ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆད་འབྲས་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
འབའ་ཞིག་ཅེས་པ་མ་དག་པར་བཞེད་པ་འདྲ་ཞིང་།

ལྟ་དབང་སྒྲོར་ནི། ^༡ གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་
ཆོ། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲ་མ་བྱུང་ཡང་། ཡང་སྒྲ་འབའ་
ཞིག་གི་དོན་དུ་བཞེད་པ་འདྲ་བས་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ་དག་པར་བྱེད་ན།

^༡ ག་ན་བ་ལ་བསྐྱུས། བ་ན་ན་ལ་བསྐྱུས། བ་ན་མ་བ་ན་བསྐྱུས།

^༢ བསྐྱུན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༤༡། ཆད་མ་ཆེ། ལྟ་དབང་སྒྲོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༧༧-༥༧༨།

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག །ཅེས་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཅེས་པའི་དོན་
དུ་འཆད་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཆད་མ་མདོའི་དོན་འཆད་པའི་ཆོ།
ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་
ལའང་ཞེས་དང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷ་དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཤུག་
སྒྲིལ། །གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནིའི་
སྒྲིལ་ཡང་གི་སྒྲིལ་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བྱ་བར་སྒྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་ཡི་སྒྲིལ་ཁོང་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་ངག་གི་དོན་ནི། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་
དེའི་ཆེ་རང་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། རིགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ཅེས་
པ། ཤུག་སྒྲིལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ་ཞེས་
གསུངས། དེས་ན། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་
པ། ཞེས་པས། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་སོ་གཞལ་
བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ནའང་། ཞེས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཡང་སྒྲིལ་བསྟན་པའི་
སྒྲིལ་ནས་འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། དེའི་ཆེ་
ཞེས་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་སོ་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཆད་མ་ཉེ། ཤུག་སྒྲིལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༥་༥།

༢ སེང་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫིང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཁང་། རྒྱལ་དབང་དང་པོའི་གསུང་འབྲས་པོད་
བདུན་པ། རྗེ་དགེ་འདུན་བླ་མ། རིགས་རྒྱན། ༡༥༩་༡༣།

ཚད་མ་འབྲས་བུར་རིགས་པ་དེ་ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པའི་
སྒོ་ནས་འབྲས་ཏྟག་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། ཤུག་
སྒོས།^༡ རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྱུར། དེའི་ཆེ་ཡི་སྐྱ་
ཁོང་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་སྐབས་འདིར་འབྲས་བུ་ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བོང་དུ། ཡང་ན་རང་
རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པས་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་ངོས་བཟུང་ཐེན་ཅིང་། སྐར་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པར་
བཤད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྱུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་ཡང་སྐྱ་སྟོན་པའི་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱ་སྟོས་ནས།
དེའི་ཆེ་ཞེས་པས། འབྲས་ཏྟག་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཤུགས་བསྟན་ལ་
འཆད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་གྱིས་
འབྲེལ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ནའང་། །ཞེས་པ་ནས།
མཆོམས་སྒྱུར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཡང་
ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་འཐད་
པར་སྒྱུབ་པའི་སྒོ་ནས། གང་གི་ཆེ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༤། ཚད་མ་ཉེ། ཤུག་སྒོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད། ༥༥༥། ༥།

བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་
རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་
འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
འཆད་པར་བྱེད། གང་ཕྱིར་རི་ལྟར་འདི་རང་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དེའི་རོལ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་འཆད། དེའི་ཆེ་དོན་སྤང་
འདི་ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་¹པས། ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཉིད་དེ་འདིའི། ཆད་
མ་ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། རྟོན་གྱི་སྤང་བ་འདིའི་ཆད་མའོ། །ཞེས་པ་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད། ཡོད་དུ་ཟེན་²ཀྱང་ནི་ཞེས་སོགས་
དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡང་། ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད།
དོན་གཞན་མིན་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་རིག་རོལ་
མི་སྟོས་པ། ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད། གང་ཕྱིར་རི་ལྟར་དོན་
བདག་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གང་གི་ཕྱིར་དོན་དེ་དེ་ཡིས་འཇལ་བར་
བྱེད། རི་ལྟ་རི་ལྟར་དོན་གྱི་ནམ་པ་དཀར་སོ་དང་དཀར་སོ་མ་ཡིན་པ་ལ་
སོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ། ༤༡། ༦།

² ག་མཇལ་པ་ལ་ཅེས་པས། ག་མཇལ་པ་ཉ་ཞེས་པས། ག་མཇལ་པ་ཉ་ཅེས་པས།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ། ༤༡། ༦།

⁴ ག་མཇལ་པ་ལ་ཅེས་པས། ག་མཇལ་པ་ཉ་ཞེས་པས། ག་མཇལ་པ་ཉ་ཅེས་པས།

དོ། །དེ་ཕྱིར་དོན་རིག་འདོད་ཅེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བྱུག་གིས་ཆད་མ་
ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད། དོན་འཛིན་དེ་ཡི་
བདག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་རྣམས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དེ་
འཆད། དེ་ཡང་ཆད་མ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དེ། དོན་འཛིན་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འབྲས་བྱ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དེ། རང་གི་
ངོ་པོའི་སྤྱད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཞལ་བྱ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་
བ་དེ། དེ་དང་འབྲམས་གཞན་འབྲར་བྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་བབྱང་བ་
ལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ། རྫོགས་གི་ཆད་འབྲས་
གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྟན་
པ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་བབྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་
རྣམ་རིག་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་འབྲས་
རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་འཐད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་
དང་། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་དོན་གཅིག་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྟར་ལས། ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཚུལ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ། བབྱང་

པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཐད་པར་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱལ་དབང་སྒྲོམ། རྟེན་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་ནས་གཅིག་ལོས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་དག་
ལ་མདོ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བཞེད་
ནས། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པ་འདིར་མདོན་རྗེས་གཉིས་
གྱི་ནང་ནས་མདོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་དང་མདོན་སུམ་བཞིའི་ནང་
ནས་དབང་མདོན་གྱི་ཚད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་
དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་རྫོགས་སྒྲིལ་ལ་ལོག་རྫོག་གཙོ་བོར་
འགོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པ་འདིར་ཚད་འབྲས་གཞལ་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །རྗེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱང་ཉིད་དེ། །ཞེས་
དང་། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་སྤྱང་འབྲས་
ཡིན་རིགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འབྲས་བུ་གཙོ་བོར་བསྟན། དེའི་ཆེ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡། ཚད་མ་ཡེ། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སྒྲོ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་
བུས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༩་༥།

དོན་སྒྲུབ་འདི་ཉིད་ནི། །ཆོད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོད་མ་གཙོ་བོར་
བསྟན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྡོན་པོ་
གཞལ་བྱ། སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྡོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
ཤེས་པ་ཆོད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་དངོས་སུ་
ཉོགས་པའི་ཆོད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ།
འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན།

གསུམ་པ། ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་
གཞུང་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཉོག་
གསུམ་པའི་གཞུང་གིས་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་གཅིག་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་
འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་གཉིས་པ་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་
སྒྲུབ་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་གཞུང་སེམས་ཅམ་པའི་
གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས།^༡འདིར་འཐད་པ་འདིས། བྱི་

༡ ག་༣༠་བ་༣་དེ་ཚེ། བ་༧༠་ན་༣་དེ་ཚེ། བ་༧༠་ན་༡་དེ་ཚེ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༧། ཆོད་མ་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་འཐད་ལྡན་ཆེ་བའི་
ཆོད་མ་རྣམ་པར་དཔེ་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༡༣༠་༡།

རོལ་གྱི་དོན་ལོག་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་རིགས་གྱི་དོན་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་གཞིན་བྱེད་དུ་
མི་འཇུག་སྟེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་དེ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་
སྐབས་སུ་སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་ཅམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྒྲངས་པས་དེ་ལ་སྟོས་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་
ཚུལ་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱའི་ཕྱི་
དོན་བཀག་པའི་རང་སྟོག་ནས་མ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་གཞིན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། འདིར་འཐད་པ་
འདིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདིར། ཕྱི་དོན་
འགག་པའི་རང་སྟོག་ནས་གཞལ་བྱར་མི་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་
གིས་ཕྱི་དོན་རྟོགས་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་
དེས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འཐད་
ལྟན་བྱངས་མ་ཐག་པ་ལས། རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་རིགས་ཀྱི་དོན་
རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་མཚོ་ལས།^༡ ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྤྱི་བའི་ཕྱོགས་
གི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་
རྟོག་གསུམ་པའི་གཞུང་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། འདིའི་ལན། མཁས་རྣམས་ཁ་ཅིག །ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྤྱི་བའི་
ཕྱོགས་ལ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོན་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་གི་
དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་དག་ཅེས་^༢ ཟེར། འདི་ནི་རྩི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་རྒྱན་གྱི་མན་ངག་མེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་གི་ལན་ནི། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་
ཉིད་ཉམས་ཐོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཛིན་
རྣམ་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་
སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱུང་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་
ནང་གི་ཡིན་པ་སྟེ་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་
སྟོན་པའི་ཆོ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཆོད་མར་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་དོན་སྤང་འདི་
ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩ ཆོད་མ་ཉི། རྒྱ་མཚོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༥། ༡༩།

^༢ ག་༣༡ན་༥་ཞེས། བ་༤༡་བ་༣་ཅེས། བ་༤༠་བ་༥་ཅེས།

ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཉིད་
དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཆད་མར་ཁས་སྒྲུབ་བར་བྱའོ་
སྟེ་དུ་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བའི་
ཕྱིར། ཡུལ་སྒྲུབ་འདི་ཡི་ཆད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཤུག་སྒྲེའི་ལུགས་
གཞིར་བཞག་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །འབྲས་རྫོགས་གསུམ་པའི་གཞུང་གིས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྫོགས་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་
གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་
ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། ཤུག་སྒྲེ་
ལས། དེ་བས་འོག་ནས་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞུང་ལ་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་རྫོགས་པ་འབྲས་བྱར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་འབྲ་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཚ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དོན་རིག་འབྲས་
བྱར་འཛོག་ན་བདེན་ཡང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཆད་མ། རང་
རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་འབྲས་རྫོགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༤། ཆད་མ་ཉེ། ཤུག་སྒྲེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༥-༡༡།

༢ ག་ལ་ན་ན་འདིའི། བ་ལ་ན་ན་འདིའི། བ་ལ་ན་ན་འདིའི།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༤། ཆད་མ་ཉེ། ཤུག་སྒྲེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༥-༡༢།

གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འབྲས་
རྟོག་གསུམ་པ་འདིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་འཛོག་རིགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་
ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་འཛོག་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆོ་དོན་
སྤང་འདི་ཉིད་ནི། །ཚད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འབྲས་
བྱར་འཛོག་རིགས་ཏེ། རང་གི་ངོ་མོའི་དབྱེད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་
ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། གཞུང་དེ་དག་
གི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་དེ་ཉིད་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པས་ཤི་ཟིན་པ་ལ་སྤྲང་ཡང་མཚོན་སྟུན་
པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ནི་དཔེར་ན་བོང་བྱ་གཞལ་
བྱ། རྩ་ཚད་མ། སྤང་བོ་ཆེ་འབྲས་བྱར་བྱས་པ་དང་མཚུངས་པས་དགག་
སྟུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། །

ཁ་ཅིག །ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། དབྱེད་ན་རང་
རིག་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་
ཚུགས་སྤྲ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་འོག་ན་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་
གཞུང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་

༡ ག་༣༡་བ་༤་དེ་ཆོ། བ་༤༣་བ་༡་དེ་ཆོ། བ་༤༡་བ་༤་དེ་ཆོ། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར་དེའི་ཆོ་ཞེས་གྲིས་འདུག

དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞལ་
བྱ་དང་ཚད་མ་སྒར་ལྟར་ལ་མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་ཅིང་
དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་
བྱས་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་
ཐམས་ཅད་འགྲེལ་བཤད་དང་འགལ་བའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་
ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྟེགས་
པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་
ན། མདོ་སྡེ་པ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་
པ་ཆོས་ཅན། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་
པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ།
ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།
མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཏྟེགས་

པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་ཁྱོད་གཟུགས་ཡོད་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པ་བྱུང་ཟེར་
ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་མེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་^༡པའི་ཕྱིར་
ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་
ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །སྟོ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱེད་ན། །འགལ་བ་བདག་ཉིད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་
པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེ་དང་མེ་
འཇིན་ཚད་མ་རྩས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་

^༡ ག་༣༩་བ་༣་སྐྱབས། བ་༤༣་བ་༣་སྐྱབས། བ་༤༩་བ་༤་སྐྱབས།

གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་ལ་སྒོ་
ཁ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞུགས་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་ཁྲབ་མཆོམས་^༡དང་པོ་ལ་ཁྲབ་
པ་ཡོད་པ་བྱུང། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཐལ་
འགྱུར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞུགས་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞུགས་ལ་
ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
གཞུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞུགས་
ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དངོས་སྤྲོ་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གཞུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་

༡ ག་ན་པ་བ་མ་འཆོམས། བ་ལ་ན་པ་མ་འཆོམས། བ་ལ་ན་ན་འཆོམས།

གཞུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཐལ་
འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པས་དངོས་སྤྲོ་
པའི་དོར་གཞུགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་སྤྲོ་
བ་གཉིས་ལ་གཞུགས་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་དོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་དོར་དེ་
ལྟར་འགོད་པའི་ཆེ་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་བས་དངོས་སྤྲོ་བའི་དོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་
ཆེ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་སྤྲོ་བ་གཉིས་ལ། དེ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཆད་
མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་དངོས་སྤྲོ་
བས་ཐལ་འགྱུར་པའི་དོར་གཞུགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་སྟེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་གཉིས་ལ་
ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞུགས་རང་
གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བྱུང་པའི་སྤྲོ་ཆོལ་དང་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ལ་
དེ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞུགས་

རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་དེའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོལ་དང་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྤང་དུ་གྱུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་
བཀོད་པའི་ཆེ་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོལ་
དང་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་
འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །རབ་བྱགས་
བརྟེན་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆབ་
ཆོས་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་དེ་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
ན། མ་ཁྱབ་མཆམས་¹ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱུང། རྟགས་བསྐྱབས་²ཟེན།
འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་ཆད་མས་

1 ག་ན་ན་བ་ལ་འཆམས། བ་ལ་ལ་ན་ཉ་མཆམས། བ་ལ་ལ་ན་ལ་འཆམས།

2 ག་ན་ན་བ་ལ་སྐྱབ། བ་ལ་ལ་ན་ཉ་སྐྱབ། བ་ལ་ལ་ན་ལ་སྐྱབ།

གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་
ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོད་མས་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་
ཅན། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་ཉེར་
ལེན་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆོད་
མས་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སོང་། དེ་

༡ ག་༣༧ན་༡་གྲུབ། བ་༧༥ན་༡་གྲུབ། བ་༧༧བ་༧་གྲུབ།

དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དང་
གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་
གྱིས་སྟོང་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་
པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོ་
མངོན་སུམ་དེ་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་
གྱིས་སྟོང་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་

པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་དེ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་
དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་དངོས་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མིག་ཤེས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཤིང་། གཞུགས་མིག་ཤེས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་
གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ན་གཞུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་
སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ན་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
འབྲས་བྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
འཐད་པ་བྱད། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ན་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་

སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས་ཟེར་ན་དངོས་འགལ་
ལ་མི་འགྲོ་བར་བཀོད་ཆེ་སྒྲ་མའི་སྐྱབས་སུ་བཞད་ཟེན་རྟོ། །

ཡང་ཁོ་ན་ལྟེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཁྱོད་
གཞལ་བུ། གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་
བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་
སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཆད་མས་གྲབ་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་གཞལ་བུ་
ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་
སྡེ་པས་ཁྱོད་གཞལ་བུ་ཞེས་སོགས་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཆད་མས་གྲབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
ཀ་སོང་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོ་ན་ལྟེ། གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སེམས་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲངས་བར་བྱ་བའི་ཆད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་
ནས་ཁས་སྒྲངས་བར་བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འབྲས་རྫོགས་

གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་
གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱལ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཞུགས་ཁས་ལེན་ཅེས་གསུངས། འོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་
པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་གཞལ་བྱ། གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་ཏྲགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སེམས་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་
གཅིག་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་སོང་། མདོ་
སྡེ་པས་དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་མི་ལེན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་། །བརྗོད་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པར། །གངས་ལྗན་ལས་ལ་སོགས་པ་
ཡི། །ངོ་བོ་སློ་ལ་མི་སྤང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་
པ་འདུག་ནའང་རེ་ཞིག་བཞག །སྤྲ་གས་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་འདུག་
ནའང་སྐབས་མ་ཡིན་པས་མ་བརྗོད། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་
ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་
པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྲབ། འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲ་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་
པའི་རང་གཞུང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་

པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་
གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་
རང་གཞུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུབ། མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་
ཡིན་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱད་ཟེར་ན།
དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲོ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་
གཞུང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐལ་
འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་ལེ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲོ་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲོ་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་མདོན་པ་
མདོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་
མདོན་པ་མདོན་ཆོས་ཅན། གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་
སྤྲོ་བའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མདོན་པ་མདོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་མདོན་པ་

མཛོད་མངོན་པ་མཛོད་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་
བྲག་སྤྱི་བའི་རང་གཞུང་དེ་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྫོགས་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་གཞུང་མདོ་སྤྱི་
པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་མདོ་སྤྱི་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་མི་
དགོས་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྫོགས་པ་
ཡི། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྤྱི་
པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁ་ཅིག །སྤར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་མ་བྱུང་བའི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྤྱི་པའི་དམ་བཅའ་དེ་མདོ་སྤྱི་པའི་དམ་
བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྤྱི་པའི་རང་
གཞུང་དེ་མདོ་སྤྱི་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མདོ་སྤྱི་པའི་
རང་གཞུང་ཡིན་ན་མདོ་སྤྱི་པས་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་
པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྤྱི་པས་དམ་བཅའ་བར་
ཐལ། མདོ་སྤྱི་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྤྱི་པས་ཁས་སྦངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་མདོ་སྤྱི་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཚད་མས་
གྲུབ། མདོ་སྤྱི་པས་དེ་ཁས་མི་ལེན་བྱས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་ན།
གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མདོ་སྤྱི་

པས་དེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཞེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱུད་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱུད་འཕེན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དེའི་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། འདོད་ན། རྒྱུད་འཕེན་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བཏོ་སྟེ་པ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མི་རྟག་
པར་གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལུས་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ལུས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ། རྒྱུད་འཕེན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཚད་མས་ཞེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེ་གཞལ་བྱར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་

ཐལ། དེ་གཞལ་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
ཁས། མ་བྱབ་ན། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གྱང་ཡིན། དེ་གཞལ་བྱར་
ཁས་མི་ལེན་པའི་གང་ཟག་གྱང་^༡ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དེ་གཞལ་
བྱར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
གཞུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་བསྟན་བཙུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱབ། ཕྱི་རྩལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་
པའི་སྦྱར་བ་ལ་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རྩལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་
གཞལ་བྱར་བྱེད་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཕྱི་རྩལ་དོན་

^༡ ག་༣༩་བ་༡་གང་ཟག་ཡང་། བ་༤༩་བ་༣་གང་ཟག་གྱང་། བ་༤༩་བ་༤་གང་ཟག་ཡང་།

དུ་གྲུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་
པའི་ཕྱིར། གཞུགས་དེས་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་འབྲའི་
རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་ཀར་
ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡོད་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཞུགས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་མཛེས་པར་སྒྲང་
བའི་མིག་ཤེས་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལྷས་
བྱིན་གྱི་གཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་
མི་མཛེས་པར་སྒྲང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོགས་ཆོས་
ཅན། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་
པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུར་པའི་
གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཞུགས་གཞི་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཞུགས་
མཛེས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་མཛེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཆད་བསལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་
གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་གཞུགས་

དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་པའམ་
དེའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་
མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་དེས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་འབྲའི་
རྣམ་པ་མ་གཏང་པའི་ཕྱིར། དེ་གཏང་ན། གཟུགས་དེ་མཛེས་མི་མཛེས་
གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། ལྷས་བྱིན་
ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་
མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་དབང་མངོན་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
མི་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་མི་མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་མིག་
ཤེས་མངོན་སུམ་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། གསལ་^༡ པ་གང་རུང་གཅིག་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ཆེ་དོན་སྒྲུང་འདི་
ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

ཁ་ཅིག །མདོ་སྤེལ་སྤེལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲིན་པོ་གཞལ་བྱ།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་
འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་ཆེ་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་

^༡ ག་ན་མ་བ་ན་བསལ། བ་པོ་བ་ཆ་བསལ། བ་པོ་ན་ཉ་བསལ།

གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
ཆད་མར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ཆེ་འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་རིགས་
པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རང་རིག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་ཆེ་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཉམས་སུ་
སྐྱོང་བའི་རང་རིག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་
རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དོན་
སྤང་འདི་ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་
རྣམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འབྲེལ་ཆད་
འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་
གཞལ་བྱ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ། འཛིན་རྣམ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་

གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མའི་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཆེ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
རིག་པ་དེ་དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་རྣམ་
མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་
གཞལ་བྱ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་བཤད། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་བྱབ་པ་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོའོ། །

ཡང་ན་དེའི་སྟོར་བ་ནི། གཞུགས་གཞལ་བྱ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་
པའི་ཆེ་འཛོལ་རྣམ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཚད་མའི་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མའི་འཛོག་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འཛོག་དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། སྟོར་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་
གསར་ དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་

གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་
ཚད་འབྲས་ལྷལ་རྩལ་གཞན་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ།
སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེས་
ཡིན་ལུགས་ལ་སྟོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་
པོ་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པོར་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པོ་སྤྱི་རྩལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པོར་
སྤྱི་རྩལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་
པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཆོག་སྟོན་ཅུང་
ཟད་འབྲུག་པ་འདྲ། །

༡༡། ཡིད་བཞི་བཞི་པའི་མཐའ་དབྱེད་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྗེ་བཙུན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆེན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུགས་
ཀྱིས་མཛད་པ་མཛོད་བཞི་ཡིད་འཕྲོག་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གསུང་
རབ་གངས་རིའི་སྤོ་ལ་གནས་བཅས་ནས། །སྐྱབ་དང་སུན་འབྲིན་རིགས་
པའི་ང་རོ་ཡིས། །པས་ཆོལ་སྤང་པའི་སྤོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་པ། །སྐྱ་བའི་
མེང་གོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ། །སྐྱབས་གསུམ་རིགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་
གྲགས་པའི་གསུང་། །རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་ཆེན་
པོ། །གཞན་དོན་ལེའུའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་རྣམས། །རྒྱལ་ཆབ་དར་
མའི་ཐུགས་བཞིན་དབྱེ་བར་བྱ། །

དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག །ཅེས་པའི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། །སྐྱབ་ངག་དང་སུན་འབྲིན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་བཤད་པ། །རང་དོན་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུའི་དགོས་པའི་ཁྱད་

པར་བཤད་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ་དོགས་པ་བཞེད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲི་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྦྱབ་
ངག་ཡང་དག་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྟན་འབྱེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་བྱེད་
ལས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་
རོར་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་། འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད། ཆོལ་བའི་རོར་
འདོད་པ་སྦྱབ་ཅིང་། མི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་སྦྱོན་མེད་དེ་གཉིས་ཀས་
འབྲེལ་བ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉག་པ་དང་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་ཉག་པ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་
འགྱུར་ལ་ནི། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེས་^༡། སྒྲི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མ་
བྱས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ན། སྒྲ་མི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲ་མ་བྱས་པར་
འདོད་པའི་ཕྱོགས་འགོག་པར་འདུག་སྟེ་པ་ནི་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཁྱབ་པ་ངེས་ཤིང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉག་པ་ཉག་པར་སྒྲོ་ཡུལ་

༡ ག་མ་ན་ཅིང་། པ་མ་ན་ཅིང་།

༢ སྒྲ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆོས་རྒྱུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༥༩་ན།

༣ ག་མ་ན་མེས། པ་མ་བ་མེས།

དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་ལ་ནི། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མའི་ཡུལ་
དུ་སོང་ཞིང་། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱ་འབྲེན་གྱིས་མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིན་
པའི་ལྷག་རྟག་ལྷག་ནས་སློ་བེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་བེ་ཆོམ་གཅོད་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལ། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་
སྐྱ་པའི་བེ་ཆོམ་དེ་སྟེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཅེས་^༡སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་^༢ནས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱ་པའི་བེ་ཆོམ་
བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། དེ་འབྲའི་བེ་ཆོམ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱ་
རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱ་པའི་བེ་ཆོམ་དེ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་པན་འདོགས་
བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱ་པའི་

༡ ག་མ་བ་ཀྱི་ཁྱབ་ཞེས། པ་མ་བ་མ་ཁྱབ་ཞེས།

༢ ག་མ་བ་ཀྱི་རྟེན། པ་མ་བ་ཀྱི་རྟེན།

ཐེ་ཆོས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲེའོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྤྲེ་
རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་^༡སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་དེ། སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་སྐྱེད་^༢བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་
དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་། སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་
དཔག་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་
ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྲེ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་འབྲས་
བུར་གྱུར་པའི་སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་
སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་
དཔག་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མི་
མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་
རྩིས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆོས་མཐུན་
སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ། སྤྲེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་སྐྱེད་

༡ ག་ན་བ་ཅ་བྱབ་ཞེས། པ་ན་ན་ན་བྱབ་ཞེས།

༢ ག་ན་བ་ཅ་བསྐྱེད། པ་ན་ན་ཅ་བསྐྱེད།

བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཆོས་མཐུན་
སྒྲིབ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ།

ཁོ་ན་རེ། ལུང་དེའི་དོན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་འབྲས་སྐྱ་
རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་གིས་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་
བསྐྱེད་^༡ པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཅེས་
ཟེར་ན། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་
རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་རྒྱུད་
ནས་སྐྱེད་^༢ བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཐོས་པའི་ཉན་
^༣ཞེས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། ཁྱོད་ཐོས་པའི་ཉན་ཞེས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་
གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་^༤བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ།
ཁྱོད་ཉན་ཞེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་

༡ ག་ན་ན་ཅ་སྐྱེད། བ་ན་བ་ན་སྐྱེད།

༢ ག་ན་ན་ཅ་བསྐྱེད། བ་ན་བ་ཅ་བསྐྱེད།

༣ ག་ན་ན་ལ་མཉན་ཞེས། བ་ན་བ་ཅ་མཉན་ཞེས།

༤ ག་ན་ན་ལ་བརྗོད། བ་ན་བ་ལ་བརྗོད།

བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེགས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་།
དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་
སྐབ་ངག་ཡང་དག་བཞུགས་པའི་རྩིས་སུ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྤྱིར་འགོད་དགོས་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་
མི་ཏྲག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐབ་
ངག་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱི་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་དངོས་སུ་
སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་
དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱི་
ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཏྲགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་ལེའུའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐབ་ངག་
ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་ཚུལ་
གསུམ་ལ་གོ་བ་སྤྱིར་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ།
ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་།

༡ སྤྱི་འབུམ་པར་ལ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༩༩་ན།

དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོས་
མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་མི་འདྲ་
བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་སྟེ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་
དེ་དངོས་སུ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་སྟེ།
དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་
འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བླ་པའི་བླ་ཤེས་དེ་སྟེ།
དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྟེ་བའི་བྱིར། དེས་ན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ་ཉན་
ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། བྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་
ཚུལ་གསུམ་བླ་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྟོན་
མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དོགས་པ་བཞོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་ལེའུ་ལས་ལོགས་སུ་གཞན་དོན་ལེའུ་
བརྩམས་^༡ པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་ཚུལ་གསུམ་

^༡ ག་ལ་ན་ཉ་རྩམས། པ་ལ་བ་ལ་རྩམས།

བརྗོད་པའི་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཞིག། དེ་རང་དོན་ལེའུས་བསྟན་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་དོན་ལེའུས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
བསྟན་པ་གང་ཞིག། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་ནས། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་
དག་མི་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་
བརྗོད་པའི་དག་གི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་ལེའུ་བཅུམས་
པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་ལེའུས་ཚུལ་གསུམ་
བརྗོད་པའི་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
དོན་ལེའུས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་དག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྫོངས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་ལེའུ་བཅུམས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྟོན་མེད་དེ།
དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་
བུའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་
དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་
དོན་ལེའུའི་གཏན་ལ་དབབ་བུའི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་དག་ཡིན་ལ། དེ་སྒོ་ཡུལ་

༡ ག་ལ་ན་ན་ཅུམས། བ་ལ་བ་ལ་ཅུམས།

༢ ག་ལ་ན་ལ་ཅུམས། བ་ལ་ན་ཉ་ཅུམས།

༣ སྐྱེ་འབྲས་པར་ལ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༥༩་ན།

དུ་སོང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །གཞན་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་ན། རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་རང་
དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། རང་དོན་ལེའུས་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཞན་དོན་ལེའུའི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོན་
ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། རང་དོན་ལེའུ་ལས་ལོགས་སུ་
གཞན་དོན་ལེའུ་བཅུ་མས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དོན་ལེའུས་
རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། གཞན་དོན་
ལེའུས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་
ཞིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྐྱར་སྟེ་
ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ།
དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་སྟེ་ཡུལ་དུ་
སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྟགས་
སྐྱར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟགས་སྐྱར་དེའི་འབྲས་བུར་
བྱར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་དངོས་སུ་སྟེ། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་

ངག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་ངག་གི་འབྲས་
བྱུང་གྱུར་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཅིག་^༡ ཅར་དུ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དེ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་^༢ ཡང་དེ་སྦོ་ཡུལ་
དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ། ཏྲགས་སྦྱར་དེ་དང་སྐྱབ་ངག་
དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ལ་
གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་སྦྱེ་
བ་ལ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཏྲགས་སྦྱར་དེ་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་
སྟེ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྲལ་ཅས་སོགས་
ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ་རང་འབྲས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དངོས་སྟེ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
ཡང་། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འབྲས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དངོས་སྟེ་སྦྱེད་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བརྒྱུད་ནས་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
གོང་བཞིན་རིགས་འབྲའོ། །

གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ནམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ།
གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། ཚྱོད་པ་སྦྱོང་བ་

༡ ག་ལ་བ་ན་གཅིག་པ་ལ་བ་ན་གཅིག་

༢ ག་ལ་བ་ན་འདྲིར་ཡང་། ག་ལ་བ་ན་འདྲིར་ཡང་།

དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་གིས་ཆད་
མས་བྱུང་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ་ཡང་དག་
ལ་སྤྲུག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་དག་
རྣམ་དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ཟེར་ན། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་། སྤྲ་
མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་བྱུང་པའི་སྤྲོ་ལོ་ཁྱིམ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་ལོ་ཡང་དག་གི་དོར་བཞོད་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་།
དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། སྤྲ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲོ་
ལོ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱུང་པའི་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གསུམ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཡང་དག་ལ་སྤྲུག་ཆད་མེད་
པར་བསྟན་པ་གང་ཞེས། །སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་
ཀྱི་དག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་དག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་
ན། དེ་འབྲའི་སྤྲོ་ལོ་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་དག་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཁྱིམ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲོ་ལོ་

ཡང་དག་གིས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་
ཡང་དག་གི་དོར་བཞོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྐྱོར་ཆོས་ཅན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ལ་སྟག་ཆད་མེད་པར་བསྟན་བ་གང་
ཞིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་
ཀྱི་དག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་དག་ནམ་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དངོས་སུ་
བརྗོད་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་འགོད་བ་པོའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཆོལ་
ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
རང་ཉིད་འགོད་བ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་
ཡང་དག་ལ་སྟག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དག་
ནམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་
མེར་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་

པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྲབ་ཅེས་པའི་སྐྱབ་ངག་བསྟན་བཅས་སུ་བྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་
པ་ལས་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་བྱུང་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡སྐབས་
འདིར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཞར་ལ་བསྟན་པ་ནི། ཕྱིར་ཁོ་ལ་ལ་བརྗོད་
པས། བསྐྱབ་^༢བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བ་ལྟར། ཁོ་ལ་བས་དངོས་སུ་བཀོད་པ་
ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་བཅས་སུ་བྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་
ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐིག་ལས།^༣སྦྱར་བ་མཐོང་
བ་གོམས་པ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་རྟགས་
སྦྱར་འགྱུར་པའི་བདག་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བའི་བྱེ་
བྲག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས།^༤དེ་མཐོང་བ་ལས་རང་ཉིད་
ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་

༡ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩༡།

༢ ག་ལ་བ་ན་སྐྱབ། པ་མ་ན་ལ་སྐྱབ།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རིགས་ཐིགས། ༡༡༤་༥།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་ངེས། ༤༡༩་༡༢།

གྱི་རྩེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་བསྟན་བཅོས་སུ་གྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་རང་
རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཏོགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཟེར་ན་མི་མཆུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་མེད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོ་ན། བྱས་པ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཟེར་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོས་བས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་
བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་བསྟན་བཅོས་སུ་གྱིས་པ་མཐོང་
ཞིང་བསམས་པ་ལས། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཏོགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །རིགས་ཐིག་དང་རྣམ་
ངེས་ཀྱི་ཁུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོ། བྱས་
པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་

༡ ག་པ་བ་ཡང་དག་མེད། བ་ཡ་བ་པ་དག་མེད།

དེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་པའ་
ཡང་དག་དེ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པའ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་དེ་
རང་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་
ཆེ་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་པའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་པའ་དེ་
སྐྱབ་པའ་ལྟར་སྒྲུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབ་པའ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སྤང་བའི་གྲོལ་
བས་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་པའ་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་
ལས་དེའི་ཆུད་ལ་སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་པའ་དེ་སྐྱབ་པའ་
ལྟར་སྒྲུང་གང་ཞིག །བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་རང་དོན་སྐྱབ་
པའ་དེ། རང་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་སྐྱབ་པའ་
ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་རང་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་
ཆོས་ཅན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱས་སྟེ། རང་དོན་
རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རང་དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།

གཞན་དོན་རྩིས་དཔག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་འགྲིག། ཉགས་འབྲད། འདོད་ན་སྒྲ།

ཁོ་ན་རེ། རྩས་ན་མི་རྟག་པས་རྩལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་
བྱས། དེའི་ཕྱིར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོན་རྩིས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཞན་དོན་རྩིས་དཔག་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འདོན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
རང་དོན་རྩིས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་རྩིས་དཔག་ལྟར་སྒྲ་ཡང་
པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་བྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་འདོན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་བཏགས་
མཛོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རྩལ་
ན། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྩལ་པ་ཡོད་པར་བྱད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐྱབས་
ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་སྒྲོན་མེད་དེ། རང་གིས་རང་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་
དབག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་པའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་
དང་། །འདོད་ཅིང་མ་གསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་^༡ པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ།
དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི། རང་དོན་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་
ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དེ་ལ།

^༡ ག་མ་ན་ཏ་སྟུས། པ་ལ་ན་ཏ་སྟུས།

དེ་རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་
དག་གི་སྐྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་དག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། སྐྱ་སློ་དོན་གསུམ་གྱི་སློན་དང་བྲལ་བའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་
ཏུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་འགོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྲུབ། །ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱག་ཆད་མེད་པར་སློན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྲུབ་པོ། །སངས་འཕགས་ཀྱིས་
སྐྱས་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱབ་དག་ནས་དག་ཏུ་ཐལ། སྐྱ་སློ་དོན་གསུམ་གྱི་སློན་དང་བྲལ་བའི་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་བྲལ་བ་གང་
ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་སློན་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱ་སློན་དང་བྲལ་ན།

ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་སངས་འཕགས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དེ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་
དང་བཅས་པའི་སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་
མཚུངས་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནམ་དག་།དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནམ་དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་
ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྱེད། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་
ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་

པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནམ་དག་དེ། དེ་སྐབས་
ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐབས་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་
པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནམ་དག་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་
སྟེར་གྱི་སྐབས་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐར་གྱི་སྐབས་དག་
དེ་ཆོས་ཅན། སྐར་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཡོད་པར་ཐལ།
སྐར་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐབས་དག་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱ། སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་
གི་གཏན་ཆེགས། སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་གཏན་ཆེགས་ནམ་དག་
དེ། སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐབས་དག་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་
ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་གཏན་ཆེགས་ནམ་
དག་དེ། སྟེར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐབས་དག་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ན།
མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དག་ཆོས་ཅན། བཏགས་
ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐར་མཆོན་བྱར་སྐབས་པའི་གཏན་
ཆེགས་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་

མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
ཆང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མཆོན་བྱར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་སྟོར་
བ་དེ་སྟོར་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་གཤག་པོ།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
རྣམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་རྣམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་
སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཐེར་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་
མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་དངོས་པོ་
ཡིན་ན་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་

༡ ག་ཀ་ན་ན་བཤག་པོ། །བ་༡༠་བ་༥་བཤག་པོ།

ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱས་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ནམ་དག་དེ། བྱས་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱས་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
གཏན་ཆོགས་ནམ་དག་དེ། བྱས་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐྱབ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་
ཀུན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་གྲགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མི་ཏག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་
པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་
ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ན་ཏག་པ་མ་ཡིན་པས་
བྱབ་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་བྱས་ན་ཏག་པ་མ་
ཡིན་པས་བྱབ་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཏག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཆད་མ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་ཏགས་ཀྱིས་
སྐྱ་ཏག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་དག་ཚུ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་བརྗོད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
 ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཉག་ས་ཚུ་ལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་
 པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉག་ས་ཚུ་ལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རང་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་
 མས་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་
 དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་ཉག་ས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་^༡ པ་སྐྱབས་སུ་
 བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གཉིས་འགལ་ཟེར་བ་དང་སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱ་ཚུ་ཅན། མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་

^༡ ག་༤་བ་༤་འགོད། པ་༡༡་བ་༤་འགོད།

ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་
ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱུ་
འཕགས་པས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན།
སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་
དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་
སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེ། དེ་འབྲེལ་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་
སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་
ན་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་གིས། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
པའི་ཆེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་
མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་

ཐག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འགོད་མཁན་གྱི་གང་ཐག་དེས་སྐྱ་
བྱས་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱ་ཁོལ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅ་
བར་འདོད་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ་སྒྲུའོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་དེའི་དོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་
མེད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟགས་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་
ཡང་དག་གི་དོར་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་
ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་
དག་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གི་དོར་སྐྱ་ཆོས་
ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་
ཁོལ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་

དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཏྲགས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་
ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱུད་ལ་
དངོས་སུ་སྐྱེ་ཁ་མའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་མི་སྒྲན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་

ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅན་པར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཐག་གང་ཞིག རྟེན་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོགས་གཅིག་དུ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྟོར་བཞོད་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འདྲའི་ཏྲགས་སྟོར་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དངོས་སུ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་བཞོད་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱ་ལྷུང་ཅན་གྱི་ ༥༥༦་ནི།

༢ ག་༡༠་ན་ནི་ཕྱིར། བ་༡་ན་བ་༤་ཕྱིར།

བྱེད་ལས།^༡ རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
ཡིན་ལ།^༢ དེ་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ཅན་བསྟུབ་
བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟུབ་
ངག་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚུལ་
གསུམ་ལ་གོ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལ། དེ་འབྲའི་སྟུབ་ངག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འབྲའི་སྟུབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་
ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩེས་
དབག་དངོས་སུ་སྟེ་བར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༣ ཆོས་མི་
མཐུན་པའི་སྟུབ་ངག་ལ་ནི་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་
མའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཞིང་བྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བསྟུབ་བྱ་
ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
དེའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
རྟགས་སྟེར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྟུབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། གོང་གི་ཁོལ་བ་

^༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༥༩་ན།

^༢ ག་༡༠་ན་༤་ཡིན་པར་ཐལ། བ་༡་ན་བ་༤་ཡིན་པར་ཐལ།

^༣ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༥༩་༤།

གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^༡ རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་
ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཚན་གཞི་ལ། ཁ་ཅིག །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འབྲས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་མི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་འདི། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ན། བེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱས་ན་རྟག་པ་མ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས། ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་
དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོས་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་
པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚོས་དེའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡག་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་ན་རྟག་པ་

^༡ སྐྱ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༥༩་ན།

མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་
ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་
ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་སྤྲ། འདོད་ན། དེ་ཐོང་རྩ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་
པའི་རྟགས་སྐྱར་འདི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
སྐྱར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་
ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
གི་རྟགས་སྐྱར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན་། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲའི་རྟགས་སྐྱར་
ཆོས་ཅན། མཐུན་སྦྱགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
རྟགས་སྐྱར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་

༡ ག་༡༠་བ་ཧ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བ་༡༥་ན་༡་འདོད་ན། ཁྱོད།

སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལོང་རྩ་ཆོས་
ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས།

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་འབྲེལ་རྟགས་སྒྲིབ་དེ་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འབྲུག་པའི་
རྟགས་སྒྲིབ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་རྟགས་
ཡིན་གསུངས་^༡ པ་འོག་དུ་འགོག་གོ །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་^༢ བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
བྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པའི་ལྟོག་
བྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་རྟག་པ་ཡིན་ན།
མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ། བྱས་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་
པས་བྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱབ་
པ་ཕྱི་མ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱབ་པ་སྐྱ་མ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

^༡ ག་༡༡་ན་ན་གསུང་བ། བ་༡༥་ན་༤་གསུངས།

^༢ ག་༡༡་ན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས། བ་༡༥་ན་ཁྱོད་ཀྱིས།

འདོད་ན། དགག་གཞིས་གཤག་གོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ན་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ། ཆོས་དེ་ཡིན་ན་
མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་
པས་བྱབ་པ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མེད་ངེས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་ན་མེད་
ངེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟུང་
ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན། བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ། ཅེས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
མཐུན་སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་
སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་མི་མཐུན་སྟུང་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྲར་གྱི་སྐྱབ་པ་ལང་དག་མ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་
ཅེས་ལོགས་གྱི་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན།
བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྲར་
གྱི་སྐྱབ་པ་ལང་དག་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་བྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་
མཁའ་བཞེན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་པ་དེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་ལང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་
བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་བྱས་རྟགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལང་དག་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
འདའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ལོག་ཡང་ཡིན། བྱས་རྟགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལང་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་ལང་

དག་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་
གཉིས་འགལ་ཐེར་ན། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་གང་ཟག་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་
ཡང་དག་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་འཁོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ནམ་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་པ་མཆོད་
ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་ངག་འཁོད་ལྷལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ། དང་པོ་
ནི། བྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
ནམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད།
བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་
པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་ཏེ། ལྷུང་བྱད་པར་རང་
གི་བསྟན་དོན་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་སྤྲོད་དུ་སོང་བ། བརྗོད་བྱའི་བྱད་
པར་རང་གི་བསྟན་བྱར་བྱུང་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟག་ཆད་མེད་པར་བརྗོད་
བ། རོ་བོའི་བྱད་པར་སྐྱ་སྟོ་དོན་གསུམ་གྱི་སྟོན་དང་བལ་བ། བྱད་ལས་

ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷུབ་ངག་ལ་ཁོལ་བའི་སྐོན་ས་དཔྱེན། རང་དོན་ལྷུབ་
ངག་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་ལྷུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། ལྱ་མི་རྟག་
པར་ལྷུབ་པའི་ལྷུབ་ངག་ཡང་དག་གང་ཞིག ། ལྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་
མ་ལུབ་པའི་གང་ཟག་གི་^༡ རྐྱད་ཀྱིས་^༢ བསྐྱས་པ། ལྱ་མི་རྟག་པར་ལྷུབ་
པའི་རང་དོན་ལྷུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་པ་སྐྱ་
མི་རྟག་ལྷུབ་ལ་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཁོལ་
བའི་རྐྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་^༣ པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་
བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས། ཞེས་པའི་ལྷུབ་ངག་ལྟ་བུ། རང་ཉིད་འགོད་པ་པོའི་
ལྱ་མི་རྟག་པར་ལྷུབ་པའི་སྐོན་ལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་
ལྱ་མི་རྟག་པར་ལྷུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་ཉིད་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་
པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ལ་ཆད་ལྷག་མེད་པར་གསལ་བར་སྐོན་པའི་
ལྱ་མི་རྟག་པར་ལྷུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེད་དག་དེ། ལྱ་མི་རྟག་པར་
ལྷུབ་པའི་གཞན་དོན་ལྷུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་
རྟོགས་ཀྱིས་ལྱ་མི་རྟག་པར་ལྷུབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གི་དོར་བའོད་

༡ ག་ཏ་ན་ན་མ་གྱིས། བ་ཏ་ན་ན་པ་གྱིས།

༢ ག་ཏ་ན་ན་མ་གྱི། བ་ཏ་ན་ན་པ་གྱི།

༣ ག་ཏ་ན་བ་ཏ་སྐྱས། བ་ཏ་ན་ན་པ་སྐྱས།

པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་སྐྱེ་ཡང་བྱས་ཞེས་
པའི་སྐྱབ་དག་ལྟ་བུ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ལ་སྐྱོར་པའི་སྐོན་ས་དཔྱེན།
ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
གང་ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་
སྐྱ་བརྟེན་ཅིང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པ་
དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་
མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། ཅེས་སོགས་
གྱི་སྐྱབ་དག་ལྟ་བུ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གང་
ཞིག །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སྐྱ་བརྟེན་ཅིང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། མི་
རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་
ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཅིག་འཇུག་དུ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་བྱས་
རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གློམ་ཡང་དག་དེ་བྱས་རྟགས་

༡ ག་༡༣་བ་༤་གཅིག་ཅན། བ་༡༤་ན་༡་གཅིག་ཅན།

ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་འགོད་དགོས་
ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་
དག་གི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་ཆོས་
མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གང་རུང་གཅིག་བཀོད་པས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྟེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྟེན་
ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཆེད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། བ་གྲབ་
ན། བོང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པ་¹འབྱད། འདོད་ན། ཆད་མས་
དམིགས་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་ཆད་མས་
དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༧༡༣་༦།

2 བ་༡༣་ན་༣་པར། བ་༡༤་ན་༡་པར།

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
བཟོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་
ཅེས་པའི་ངག་དེས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་སྟངས་ཅིག་མ་ཞེས་པའི་ངག་དེས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཟོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་སྟངས་ཅིག་མ་དངོས་སུ་བཟོད་
པའི་ངག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟངས་ཅིག་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་
ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་སྟངས་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས།

རང་གི་ལུགས་ལ། རང་ཉིད་འགོད་པ་བའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་ཆོད་མས་བྱབ་པའི་སྐྱ་བྱས་པ་

དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་རང་ཉིད་ལོང་བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྐོལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་
ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་
ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ནས་དག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གང་ཞིག་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
པར་དངོས་སུ་སྟོན་ཅིང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །བྱས་
པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་སྟོན་ཅིང་བྱས་པ་མི་
རྟག་པར་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། མ་བྱབ་མཆོམས་དང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་
པ་ཡོད་པ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་སྤང་བའི་
ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་ཅེས་པའི་ངག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
འགྲིག །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་མ་བྱབ་མཆོམས་གཉིས་པ་ལ། སངས་
རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བ་སྤང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཡོད་པར་ཆད་

མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བ་སྐང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་
གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
སྟོན་མེད་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
པ་ཁས། རྟགས་འོག་དུ་བསྐྱབ།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ལྷག་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞེན་
སྤྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱབ་དག་མ་ཆང་པའི་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
དག་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བར་མ་བརྟོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། ལྷག་སྟེ། གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བ་
ཉིད། །མ་བསྟན་མ་ཆང་ཡིན་པར་བརྟོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཆན་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྤྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཀྱི་པའི་རྟགས་སྟོར་ཆོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་བསལ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན། གཞན་ཡང་། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་གོང་དུ་བཀག་ཟིན།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༥༡༩་།

༢ ག་༡༤་ན་༡་ཞེས། བ་༣༠་ན་༩་ཅེས།

མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་གི་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། བརྟགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ན་མཆོན་བྱ་ཡིན་
པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བརྟགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བརྟགས་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། བརྟགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྟར་རོ། །མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་
ཁྲབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་
པའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་

ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེས། བྱས་པ་རྟག་
པ་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་
པ་དངོས་སུ་བརྟོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བརྟོག་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་
ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྟོག་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྤྱི་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེ། ཁྱིད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་ཆོས་
ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྟོག་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་ཅན་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་ན། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ཉིར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་བཞིན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡང་གང་
ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་པ་དག་
ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་པ་དག་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་
གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲི་སྐྱབ་པ་དག་དེ་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་
གྱི་སྐྱབ་པ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོག་ཁྲབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་འབུད།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་སྦྱར་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
སྦྱར་ནས་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་
དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་དག་ཡང་དག་
འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གླེང་ཆོས་ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་གླེང་ཆོས་ཅན་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྟེར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་གླེང་
ཆོས་ཅན་པར་སྐྱབ་པའི་སྟེར་བ་ནམ་དག་གང་ཞིག །བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་གླེང་
ཆོས་ཅན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྟེར་ངག་ནམ་དག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གླེང་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་ཏེ་ཉག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་
གླེང་ཆོས་ཅན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྟེར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་
བྱས་སྟེ། གླེང་ཆོས་ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་
ཞེས་པའི་ངག་དེ་ཆོས་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྟེར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྟེར་ངག་ནམ་དག་གང་ཞིག །དེ་ཆོས་མི་མཐུན་སྟེར་གྱི་སྟེར་ངག་ནམ་
དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སོང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། གླེང་ཆོས་ཅན་མི་
ཉག་སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ངག་དེ་སྟེར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ངག་དེ། 'འཇིག་པ་ཡོད་ཅམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་
ཕྱིར་གླེང་ཆོས་ཅན་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གི་སྟེར་བ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱར་བཞིན། འདོད་ན་སྐྱར་བཞིན་མཚུངས་པ་བྱེད་དོ། །

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ་ཅ་བ། ༢༠༡༣་ལྷ་ས།

ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
 དག་དང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱོར་ངག་ནམ་
 དག་འགལ་ཞེ་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་
 ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲགས་སྐྱོར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱོར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོར་ངག་ནམ་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་^༡། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་
 ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
 མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོར་ངག་ནམ་དག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་
 མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་
 སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་བཞོད་པའི་རྩེ་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་
 ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྐྱོར་ནམ་དག་འགོད་དགོས་

^༡ ག་༡༤་ན་༡་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན། པ་༣༣་བ་༤་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན།

ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་འགོད་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གཉིས་
དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱས་ན་མི་
ཏྲག་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་
དག་དེ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་
མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། སྐྱབ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་
གཙོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མིན་
དགོས་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་
ངེས་དར་རྒྱུ་^༡ལས། ^༢འདིས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་
པའི་དུས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དུས་ན་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དགོས་

^༡ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ ། རྒྱལ་ཚབ་ཟླ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༥༩༦།

^༢ ག་༡༢་ན་༤་ལྷོག་ལས། པ་༩༣་ན་༥་ལྷོག་ལས།

^༣ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཉ། རྒྱལ་ཚབ་ཟླ། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན། ༡༢༤་༥།

པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱད་པར་གི་དོར་ཡང་གཏན་ཆེགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཡོད་པའི་དོར་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མ་དེས་པས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་
མི་འགྱུར། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་དོར་ནི་ཁྱོད་ལྟར་ན།
ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱད་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། སྐྱབ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སྤྱད་གསལ་པའི་ཐེ་
ཆོམ་གཙོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱད་ཡང་བྱས་
ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཁྱོད་
ལ་སྤྱད་པས་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྤྱད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གོ་ལ་ཡང་དག་གི་ཁྱོད་ལ་སྤྱད་
པས་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱད་པས་མི་རྟག་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྤྱད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱད་མི་རྟག་པར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
སྤྱད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡིད་

༡ ག་༡༤་བ་༣་གཙན་པར། བ་༣༣་བ་༡་གཙོད།

དཔྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདྲིར་མ་ཁྲབ། འོ་ན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་
ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་
སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་ཡོད་པའི་ངོར་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ངེས་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་
མི་འགྱུར། ཞེས་པའི་ལུང་འདིས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་
ཚོམ་བ་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། སྐྱ་རྟག་
པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་
མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། བརྗོད་
པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱབ་པ་དེ་ཁོ་ནར་^༡ བྱབ་པའམ་སུན་
འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཏན་ཆེགས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྗོད་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་དང་
ལྟན་པའི་དུས་སུ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་འགོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་བཀོད་མ་ཐག་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འདྲ་པའི་འདྲ་ཤེས་མདོན་གྱུར་དུ་ལྟན་
པའི་དུས་སུ་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་ཡོད་
པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་འདྲ་པའི་འདྲ་ཤེས་མདོན་གྱུར་དུ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་རྟོག་པ་རྩས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་
མདོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

༡ ག་ཀ་ན་མ་ཁོན། པ་ན་ན་མ་ཁོན།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་གྲིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
དག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་རྟག་གམ་
མི་རྟག་སྒྲུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྲིས་ཆད་མའི་བྱ་བ་
འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྒྲ་འདོགས་
གྲིས་ཆད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་གྲིས་ཀྱང་ཆད་མའི་བྱ་བ་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེའི་
དོན། སྒྲ་འདོགས་དང་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་འདྲེན་བྱེད་ཡིན་ན། རང་ལུལ་ལ་
ཆད་མ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

‘གཞན་གྲིས་བརྟགས་’^༡པ་ཡིས། ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་
‘ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྲི་སྒྲུབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་
སྒྲོང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །ལན་གྲིས་ལྟོག་པར་མི་བྱས་པའི་
ཐལ་ངག་“དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲ་ཚོས་ཅན་མ་
བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རྟགས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྒྲུར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྟམ་འབྲེལ་ཙ་ག། ༥༡༥་།

༢ ག་༡༡་བ་༡་བརྟག་པ། བ་༣༤་བ་༡་བརྟག་པ།

༣ ག་༡༡་བ་༡་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར། བ་༣༤་བ་༡་གཉིས་འབྲེལ།

༤ ག་༡༡་བ་༡་བཞག་སྒྲོང་། བ་༣༥་ན་༡་བཞག་སྒྲོང་།

༥ ག་༡༡་བ་༣་ཐལ་ངག་ བ་༣༥་ན་༡་ཐལ་འགྱུར།

མ་གྲུབ་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་ཚེས་ཅན་མ་
བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དེས་ལན་གྱིས་ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་
ངག་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གངས་ཅན་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱི་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་
བྱས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྩིས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །དེས་ལན་
གྱིས་ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་རེ་
ཞིག་དོགས་པ་ནི། ལན་གྱིས་ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལན་མི་ཐེབས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་
ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལ་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
ན། ལན་གྱིས་ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཚེས་
ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐབ་བྱེད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྩིས་སྤྱི་ཚེས་
ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལན་གྱིས་
ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྩིས་དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྩིས་དེ་འདྲའི་ཐལ་

འགྱུར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཡང་མི་ཐེབས། སྒྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་
ཡང་མི་ཐེབས། འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཡང་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཆོས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་
ཞེས་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་ངོར་དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་
ཁྱོལ་བའི་ངོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་ཆོས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མི་འཐད་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཁྱོལ་
བ་ལ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་ཁྱོལ་བས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་འཁོར་གསུམ་གང་རུང་ལ་ལན་
དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་
བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཁྱོལ་བས་སྐྱ་ཆོས་
ཅན་མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ལ་ལན་ཐེབས་ན།
ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྟོན་ཅན་

ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཚོལ་བས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་ཐེབས་
བར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་ཐེབས་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྤར་གྱི་མཆོད་ཉིད་དེ་ལ། སྤྱི་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་བར་
ཐལ། ཉག་པ་དང་ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉགས་ཆད་མས་མ་བྱུབ། བྱུབ་པ་ཆད་མས་མ་བྱུབ། དམ་བཅའ་
ལ་ཆད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་ནས། སྤྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་ནས་
ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། སྤར་གྱི་སྐྱོན་ནམས་སོ་ན་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་
ལྷགས་སྤར་མ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ཉག་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། སྤྱི་བྱས་
བར་ཆད་མས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི་སྤྱི་
ཆོས་ཅན་མ་བྱས་བར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་
ཅན། ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་
ཆད་མས་མ་བྱུབ། བྱུབ་པ་ཆད་མས་བྱུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་བསལ་
འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་

ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཅེར་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོན་ཤིང་ཆོས་
ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་
ཁྲོལ་བ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཁྲོལ་བ་ཡོད།
དེས་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྲབ་པ་ལ། ཏུ་བའི་ཏུས་
ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞི་དང་
བྱེད་ཏུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་ལ་བྱངས་
ཅན་གྱིས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གཞི་དང་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་མཚུངས་
པ་ནས་དག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྟོན་

ཅན་གྱི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་སྤྱོད་དབྱེད་བྱེད་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱོད་གི་ཞེན་དོན་
སྤྱོད་འབྱེད་པར་རྒྱས་པའི་ཐལ་དག་དེ་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་ལ། ཏུ་བའི་ཏུས་ན་ཆོས་
ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་ཏུ་
འཕངས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ལ། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ།
བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གནོད་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་འཇུག་པར་
བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱང་བཏགས་མཛོད་གྲུར་པ་
མགོ་མཛོད་རྒྱས་གྱི་ཐལ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྟགས་དང་བྱབ་པ་པ་པ་རྩོམ་པའི་སྒྲིག་པ་ལྟར་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་པའི་དག་དེ། ཐལ་འགྲུར་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས། རྟགས་དང་བྱབ་པ་པ་པ་རྩོམ་པའི་སྒྲིག་
པ་ལྟར་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་དག་དེ་ཁྱོད་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་
དག་དེ་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་བྱེད།

ཁ་ཅིག །ཁྱོད་ཆོས་གསུམ་ལྟར་གྱི་ཐལ་དག་རྣམ་དག་དེ། ལྷོག་པ་

རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་ཚུལ་
ཅན་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཚུལ་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལོག་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཚུལ་ལོག་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་དེ། རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་ཚུལ་ཅན། མ་བྱས་
པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚུལ་ཅན། མཆན་ཉིད་ཀྱི་
བྱར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉམ་
མཁའ་ཚུལ་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ལོག་དེ། ཁྱོད་
ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བ་དེ། རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ཚུལ་ཅན། དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་ལོག་དེ། དེ་འབྲེལ་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་
ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། དུ་བ་དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །སྤྱི་
ཚུལ་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་ཚུལ་
ལོག་དེ། དེ་འབྲེལ་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་

རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་པོ་སྤྲ། གཉིས་
པ་མ་བྱུང་ན། སྤྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ལྟོག་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་
ཞིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
འདོད་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དུ་ལྟན་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྤྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་མཆོད་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་ཆོས་ལོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་བྱས་ཀྱི་ཐལ་དག་རྣམ་དག་དེ། རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཐེར་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཐལ་
འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་
སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་སྒྲུབ་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་
པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་
ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཏང་བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲིན་དུ་བཏང་བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆད་མའི་
གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆད་མ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཏང་བའི་
ཆེ། འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲིན་དུ་བཏང་
བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གལ་ཏེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་ལོག་སྟོབས་ལ་ཆིག་
ནམས་གནོད་བྱེད་ཏུ་འབྱུག་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཏུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ།
ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལ་གནོད་
བྱེད་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་
ཆིག་ནམ་དག་སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་^༡འབྱུག་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
པའི་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཆིག་ །རང་སྐྱ་བ་བོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་སྟོང་གི་
བསམ་པ་ཡོད་པར་སྐབ་པ་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆིག་སྐབ་བྱེད་ཡང་
དག་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
སྟོང་ཆོས་ཅན། སྟོང་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་ཅེས་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ན། སྟོང་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོང་དང་གཅིག་ཡིན་ན།
ཡོད་པས་ཁྲབ། ཡོད་ན་སྟོང་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་ །དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྟོང་ཆོས་ཅན། སྟོང་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ན།

^༡ ག་༡༠་ན་ཨ་ཡང་དག་བྱ། བ་༡༩་ན་ཨ་ཡང་དག་བྱ།

ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་
མཐུན་ཐེབས་ན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་བྱ་བ་པ་མེད་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གཤག་། །སྤར་བཞིན་དབྱུང་
དོ། །འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་
དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་ལན་དོན་
མཐུན་ཐེབས་ན་ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
ཅ་བར་མ་བྱ་བ་སྟེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཏྲག་པར་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད། སྐྱ་
ཏྲག་པ་མིན་པར་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཅེར་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོན་གིང་ཆོས་

ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟན་པ་བཟུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་
 འཕངས་པའི་སྤྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་
 གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་
 བས་བྱུང་པ་ལ། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ། སྤྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞི་དབྱེད་ཏུ་འཕངས་
 བའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་
 འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་ལ་གཞི་
 བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་བ་ལ་

གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞོན་བྱེད་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངའི་ལུགས་ལ་གངས་
ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཆོས་
ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་ལོ། །མདུན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་ལན་འདེབས་པས་དོན་བྱེད་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་
ལ་དངོས་འགལ་ལ་འབྱུང། གཞན་ཡང་ངའི་ལུགས་ལ། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན།
མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་
གི་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་ལོ། །སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ།
རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་
དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་
པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་
པའི། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མདུན་^༡ གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པའི་ངོར་འཕངས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །མདུན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པས་ཁྱོད་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་གོ། །

ཁ་ཅིག །སྐྱ་ཉག་པ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་
ཉགས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན། སྐྱ་མ་བྱས་པར་གནས་པའམ། སྐྱ་མ་བྱས་
པར་མ་གྲུབ་པ་དེ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ཡིན། མ་བྱས་པ་ཐལ་
འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། ཉག་པ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །ཉག་པ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་
པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

^༡ ག་༡༡་བ་༥་འདུན་གྱི། བ་༣༡་ན་༤་འདུན་གྱི།

ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། འདོད་
པ་དེ་དང་འགལ། དེ་བཞིན་བྱ་བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཆོད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཤི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་བྱལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གོང་བཞིན་འགྲིག །ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་
ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་
པ་རྟག་པ་དེ། བྱམ་པ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་རྩ་བར་ཁྲབ་པ་ཡོད་
པ་བྱད། འདོད་ན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དམ་བཅའ་དེའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་
སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱུང་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཕྱུལ་དུ་ཆོས་གཞན་
སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆད་མའི་བསལ་བྱ་ཡིན་ན། མེད་
པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པའི་
བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་
རིག་པ་དེ་ཁྱོད་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་
པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་ཡིན་པར་
ཐལ། ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རུམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
པར་སྐྱབ་པ་དེ། རུམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་
བཅའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། རུམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་
དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རུམ་པ་མི་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་བཞེད་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རུམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
མ་གྲུས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་

གྱི་རྟགས་ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་པ་དང་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
དེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བརྟགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་
གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྟག་པ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་
བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན།
དེའི་རྟགས་ཡོད་དགོས་པར་བྱད། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡོད་ན། བྱམ་
པ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་
རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སྐྱ་
མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྟགས་བསལ་ཐ་མི་
དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་
རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྟགས་བསལ་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་
ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡིན་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ།
མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྤར་བཞིན་སོང་། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་གྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རི་སོང་གི་རྩས་གཤག་གོ། །གཞི་རྟགས་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མེད་
པར་ཐལ། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞི་རྟགས་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། རྟག་པ་
རྟག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་ཤེས་
བྱའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་
པ་གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་འགལ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་
དད། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། ཉག་པས་གཤག་གོ། ཟེར་ན། མ་བྲས། མེད་པ་དེ། རི་བོང་རྩ་ཆོས་
ཅན། ཆོད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་ཉག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་ས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་ས་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་ས་ཡིན་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྲས།
སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྲས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ཉག་ས་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉག་ས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན། ཁྱོད་དེ་ལ་བདག་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཕྱི་
མ་དེར་ཐལ། ཉག་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡིན། མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་བྱ་དེ་ཡང་ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། ཟེར་
ན། ཆོས་ཅན་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཉག་པ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྲས་པར་ཐལ།
ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མ་བྲས་
པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉག་ས་གང་རུང་མ་
ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
སྒྲ་ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བུམ་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན་
ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྒྲ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་གང་

ཞིག །ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་གསུམ་པ་ལ། བདག་
མེད་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལ་དངོས་སྒྲིན་དུ་འབྲུག་པ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སྒྲིན་དུ་འབྲུག་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་
མཆོམས་གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་
ངེས་དང་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་ངེས་ལས་ཐ་དད། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་
མེད་ངེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་ཐོང་
གི་རུས་གཤགས་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱེད། མ་ཁྲབ་མཆོམས་དང་པོ་ལ།
སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་རྟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲིའི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ། ཅེས་གསུངས་^༡། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ^༢རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། རྟགས་པ་རོལ་པོས་
ཁས་སྦངས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རང་རྒྱུད་གྱི་
དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་

^༡ ག་ཤ་ན་བ་ཤ་མེད་ངེས་ཡང་། པ་ན་ལ་ན་ལ་མེད་ངེས་ཡང་།

^༢ ག་ཤ་ན་ན་ཅེས་གསུང་། པ་ན་ལ་བ་ཤ་ཅེས་གསུང་།

^༣ སྒྲིའི་འབྲུག་པར་མ། གསུང་འབྲུག་ཆ། ཆུལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༤༩་ཉ།

ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པས་
བྱབ་པ་དེ། དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་
ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
ཁས་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་
དེའི་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་
བ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་མི་འབབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^༡ རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་ན། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ།
རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐལ་
འགྱུར་དེའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་
ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ།

^༡ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཟླ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༤༤༩།

གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མི་ཐེབས་
བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། རི་བོང་རྩ་
ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་མ་དམིགས་བར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་བར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་བར་
ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྩུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་སྦྱབ་རྩུས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དེ་དཔལ་ལྷན་
ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྦྱབ་རྩུས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་
ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རི་བོང་རྩ་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྦྱབ་
རྩུས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བྱས་བར་སྦྱབ་
པའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བའི་གཏན་ཆེགས་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་བར་
ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། ཁྱོད་རང་གི་ལྷགས་ལ་དངོས་འགལ།
ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུག།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་བར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྩ་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཆང་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་གང་
ཞིག ཁྱོད་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དེ་རིགས་^༡ པ་ཡང་དག་གིས་སྦྱབ་བྱས་
པར་ཐལ། རྟག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྟག་པ་དེ་
རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྦྱབ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྟག་པ་ཐལ་
འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྟག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ན། ཐལ་
འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། འདོད་ན།
ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁས་ལྗངས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱིས་སྤྱི་རྟག་པར་ཁས་ལྗངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་ཏེ། རྟག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་
མ་གྲུས་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
ལ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་

^༡ ག་༡༤་བ་༤་རིག་པ་ཡང་དག པ་༣༥་བ་༤་རིགས་པ་ཡང་དག

གྱི་རྟགས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པར་ཐལ། སྤྱི་ཆོས་
ཅན། མ་བྱས་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་དཔལ་ལྷན་
ཆོས་གྲགས་གྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པའི་རྟགས་
གྱིས་སྤྱི་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་
གྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་
རྟག་པ་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་རྣམས་སོང་།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་བྱལ་རང་
འཕངས་ལུལ་གྱི་ཚོལ་བ་པ་རོལ་སོའི་སྒྲོ་རོར་གྲུབ་ཅིང་། རང་ཉིད་གྱི་དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་དང་། རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་ཉིད་གྱི་དངོས་བསྟན་སྒྲོག་པས་རང་
རྒྱུད་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་བྱས་པ་དེ། རང་རྒྱུད་འཕེན་བྱས་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་ཉིད་གྱི་དངོས་བསྟན་སྒྲོག་པས་
རང་རྒྱུད་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་མི་བྱས་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། རང་
རྒྱུད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། སྤྱི་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་
ཡིན། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ལྟོག་པ་རང་
རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ལྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་

ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྟོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་
འཕེན་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གསུམ་ཡོད། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །སྟོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་འཕེན་པ། དབྱེ་ན།
བརྒྱད་ཡོད། འདི་ནམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟེ་དོན་ཟུར་དུ་བཀོད་པ་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ^༡། ཁ་ཅིག །སྤྲོའི་མཆན་ཉིད་དང་པོ་
ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མི་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྐྱབས་ཀྱི་བསལ་བ་
ཡང་མི་འབབ། ཆད་མའི་བསལ་བ་ཡང་མི་འབབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། སྤྲོའི་ཉག་པ་ལ་ཁས་སྐྱབས་ཀྱི་བསལ་བ་འབབ་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤྲོའི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་བསལ་
བ་གཏན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་
བཅའ་ལ་ཁས་སྐྱབས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འབབ་ཆད་མའི་བསལ་བ་

^༡ ག་ན་ལ་བ་ན་སྤང་བ། བ་ན་ལ་བ་ལ་སྟོང་བ།

ཡང་མི་འབབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ལྟར་
ཆོས་ཅན། ཐལ་ལྟར་ལྟར་སྒྲིལ་པར་ཐལ། བསལ་བ་གཏན་མེད་ཀྱི་
ཐལ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཐལ་ལྟར་ལྟར་སྒྲིལ་བཅུ་བཞིའི་
ནམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
ཐལ་ལྟར་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་ལྟར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་
གྲུབ་པས་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་ལྟར་
འདི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་ལྟར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་ལྟར་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་ལྟར་དེ་ཐལ་
ལྟར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས་ཟེར་ན། བྱས་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་ལྟར་
ཀྱི་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉག་ན་ཁྱོད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་ལྟར་
འདིའི་ཁྲབ་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཉག་ན་ཁྱོད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་
གྲུབ་ན། ཏྲག་ན་བྱས་པ་ཡིན་པར་བྱད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་བའི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
བདག་མེད་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱབ་པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱབ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པས་གཤགས་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱེད་
དོ། །ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་

དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཟེར་ན་
ཅ་བར་མ་བྱུང་། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་
རྩམ་ཐ་དད་དུ་ཆད་མས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་རྩམ་
ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འདོད་
ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། བྱམ་པ་དང་
རྩམ་ཐ་དད་དུ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་
བྱམ་པ་དང་རྩམ་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དེར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། མ་བྱུང་། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།
བྱམ་པ་དང་རྩམ་ཐ་དད་དུ་ཆད་མས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་
པ་དང་རྩམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ། ཟེར་ན།
གཞུང་དོན་ལ་དབྱུང་བ་ནི། ལུ་ལུག་པ་རིགས་པའི་སང་གོ་ན་རེ། བ་སྒྲང་
གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུ་མ་བ་ཆོས་ཅན། ལུ་མར་ཐལ།
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ལུ་བ་བ་ཁས། འདོད་ན་ལུ་མ་བ་དུ་མ་
ཡིན་ན་གཅིག་གི་མཚན་གཞི་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག ། བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་
བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པ་དེ་
བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་
འབྲེལ་བར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཞི་གྲུབ་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཆ་
བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་ཞེ་ན་^༡ ལུ་མ་དང་། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་འདི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབ་བྱེད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུ་མ་

^༡ ག་ཤལ་ན་ན་དེ་འབྲས་ཞེ་ན་ལུ་མ་དང་། བ་ནལ་ན་ཞེ་ན།

ངེས་ལས། ཉུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
ཁྱད་པར་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
གཞུང་འདིའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བ་སྐྱང་གི་
སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་གཅིག་པོ་
དེ་ནི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་ཚོས་ཅན། ཆ་བཅས་གྱི་
དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་ཉུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་
འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞུང་འདིའི་སྐྱབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
ལྟས་པ་ལ། དར་སྤྲིག་པ་ཁ་ཅིག །ཆ་བཅས་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་
བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་ཉུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་
འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཤེས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས། རྩམ་ངེས། ༢༠༡༡།

འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་
དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་དབུ་མ་སྒྲང་བ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པ་དང་། གཞན་སེལ་ཆེན་མོ། བར་ཆད་ཀྱི་དར་
རྒྱུ་། ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་སོགས་རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རབ་
རྣམས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དོན་སྤྱི་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་མཚུངས་པར་གཞན་སེལ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་
དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་རྟག་ཡང་
དག་དང་དེའི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་རྟག་ཡང་དག་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་
ལ་མཐུན་སྒྲང་དུ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
དབུ་དང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །རབ་གསལ་རྟེན་ནི་བྱུང་འགྱུར་ཉ། །རང་
འདོད་རྟག་པའི་བྱད་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་ཙོང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
མགྲིན་པ་བསལ་ནས་སྤྱོད། །ཙུ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱད་དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་

བ་སྒོར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟེན་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་སྒོར་གཅིག་གི་སྤྲོ་ཆོས་ཡང་
དག་དང་སྒྲོར་བ་སྒོར་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆབ་
ཆོས་ཀྱི་རྩི་འེལ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

ཡང་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པ་ཐོན་པེ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་
དངོས་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་
བཅས་ཀྱི་དངོས་ཐོ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་གི་གསལ་
བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་རྟག་པ་མ་
ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ཆ་
བཅས་ཀྱི་དངོས་ཐོ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་
རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྒྲུབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་དོན་
སྤྱི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

ཐེང་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་བོ། །

‘ང་པོའི་ཆོག་སྤང་བདག་ཉིད་འདོད། ། ཅེས་པའི་སྐྱབས་སུ། སྦྱོར་བ་
དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ང་པོའི་
ཞེས་པའི་ཆོག་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གིས་བྱུང་བ་ནམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་
གིས་མ་བྱུང་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཟུར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བཞོད་བཞིན་པ་ནམས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་
ནས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་
དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟུར་དུ་རང་ཉིད་ཅེས་
པའི་ཆོག་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྤྲ་གྲོལ་གྱིས་ཁས་མ་སྤྲངས་པ་ནམས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་

༡ བསྐྱོད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱ་མཐའ་ཆ་བ། ༡༩༩༡།

དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱར་དུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བརྟོག་
དགོས་པ་བཅད་ནས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་
གིས་དངོས་སུ་མ་བརྟོག་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཡང་
དག་གིས་འདོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་
ཡང་དག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་
ཅས་པའི་པ་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་
དང་གཅིག་གང་ཞིག ། དེ་སྦྱར་མེད་ཡང་བརྟོག་འདོད་ལས། ། དེ་དོན་ཅིང་
ཅི་རྟོགས་དཔྱད་འགྲུ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

དེའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅས་པའི་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་
པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡོད་ཡང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྐྱབ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱ་མ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༡༡༠༤།

ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
པའི་སློ་སྤྱེ་བར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གོ་བའི་སློ་སྤྱེ་བའི་
ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པ་གོ་
བུས་ཏེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་
པ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
སྤྱོད་བ་དང་རྟགས་ཡང་དག་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར་སྒོག་གྱུར་གྱི་
དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཏན་
ཆོགས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་
བཅས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་
བཅས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་

༡ བསྐྱོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུན། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱ་མ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༧༧།

སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱ་
མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། རྟེན་ལས་ཐེ་ཆོས་དག་སྐྱེ་ཕྱིར། །དེས་སྐྱ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་
ན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་རྟག་གས་མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོས་ལྟོག་མི་རུས་
པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་དེའི་དོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གང་ཟག་
དེས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཙན། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་དོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མ་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙན་བ། ༥༡༥་༡༤།

ལྷ་བ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཏུ་སྐྱ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། དེའི་འོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་
ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
མི་ལུས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པར་
ཐལ། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱའི་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་
ཡང་དག་གིས་ཁྱིད་ཆད་མས་^༡གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེའི་འོར་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་^༢བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་
ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་འོར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་

༡ ག་ཤལ་བ་ན་ཆད་མས་མ་གྲུབ། བ་ལམ་བ་ལ་ཆད་མས་མ་གྲུབ།

༢ ག་ཤལ་བ་ན་སྐྱབ་བྱ། བ་ལམ་བ་ལ་སྐྱབ་བྱ།

བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་སྐྱ་མི་
ཉག་པའི་སྤྲོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་ཟེར་
ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་བྱས་
པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཉག་ས་ཡང་དག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཉག་ས་ཡང་དག་དེ་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉག་ས་ཡིན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེའི་ལུགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་
དག་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གང་
རུང་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་གྱི་ངོར་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དེའི་ངོར་

བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེའི་
ལྷགས་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་མི་
རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་
ཡང་དག་གི་ལྷགས་ལ། བྱས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་ལྷགས་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་ཟག་
དེས་ཁྱོད་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཆོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་
དག་གི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་
པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་

དག་གིས། སྤྲོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ཆེ་
སྤྲོ་མི་རྟག་པ་ཆོད་མས་བྱུང་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྤྲོ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་
པའི་ཆེ། སྤྲོ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་
ཡང་དག་གིས་^༡ ཁྱོད་ཆོད་མས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འོར་བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆོན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་དང་། མཆོན་
ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རིགས་གཏེར་ལས། སྤྱི་
དོན་ལ་རང་མཆོན་དུ། །འབྲུལ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་ཡིན། །ཞེས་
པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲོ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲོ་ཆོས་
ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། ^༡རྟགས་ཀྱི་
མཆོན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱས་
པ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པར་སྐྱང་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ ག་༣༠་ན་ཧ་ཡང་དག་གི། བ་༧་བ་ཧ་ཡང་དག་གི

༢ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག ༡༩། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིགས་གཏེར། ༣༥། ༡༥།

ཁ་ཅིག ། འིགས་གཏེར་ལས། ཆོགས་དོན་ལ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
སྤྱོད་ ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲགས། ། ཞེས་བཤད་པས། སྤྱོད་
དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་བསྤྱོད་བྱ་ཡིན་
ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་
པའི་བསྤྱོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་
རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་བསྤྱོད་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ། ཤེས་བྱ་
དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་
བསྤྱོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོགས་པ་བསྤྱོད་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། ། གཉིས་ཀ་
པན་ཚུན་བྱུང་པར་ཅན། ། ཞེས་གསུང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱོད་
མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་བསྤྱོད་བྱ་ཡིན་ན། སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་ཆོགས་
དོན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བསྤྱོད་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་ཆོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱིད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༡༩༩༡།

རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩིས་དཔག་གིས་དགག་གཞི་འཇལ་
བར་འདོད་པ་ནི། རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་གིས་
སྤྱི་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་ཕྱེད་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་སྤྱི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། ཁ་ཅིག །མ་ཁུབ་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་གིས་
སྤྱི་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་བརྟུན་པའི་
དག་གིས་སྤྱི་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་བརྟུན་པའི་དག་དང་།
སྤྱིའི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་གཉིས་ཀས་སྤྱི་བརྟུན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཀས་
གཅིག་གཅིག་བརྟུན་མོད་ཀྱི། །བརྟུན་བྱའི་ཤོན་གྱི་ཁུང་པར་གྱིས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་གིས་སྤྱི་རྟོགས་པར་
ཐལ། འགྲུག་གཉིས་ཤིང་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེས་འགྲུག་གཉིས་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་འགྲུག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་
གཉིས་ཤིང་དུ་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤང་བ་ལ་ཐ་དད་

༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་མཚན་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་ཕྱེད། ༤༣༥་པ།

༢ བརྟུན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༥༥་པ།

༣ བརྟུན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༥༤་པ།

དེ། །དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེས་ཤིག་གཉིས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་
གཉིས་ཤིང་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།^༡ རྟག་ཏུ་དེ་ཙམ་ནམ་ཤེས་
ན། །གསལ་བ་མི་ཤེས་ཐལ་འགྱུར་བའི། །དེ་ཡི་ཆེ་ན་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་
ལྡན་འབྲེལ་བ་མ་གཟུང་ཕྱིར། །དེ་དང་ལྡན་དེས་མི་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟོགས་
པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་སྐྱ་བྱས་པའི་བྱུང་གཞིར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས།^༢ ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་སྐྱ་བྱས་པའི་བྱུང་གཞིར་དེས་ན།
བྱས་པའི་བདག་ཉིད་དེས་དགོས་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་ཆོས་
སྐྱ་དེས་ན། སྐྱ་ཡང་སྐྱོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མ་རྟོགས་
ཟེར་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་
པའི་བསྐྱ་བ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༩༡༥་༡༦།

^༢ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༠༣་༥།

པའི་རྩིས་དབག་གིས་སྤྲོད་ཆོག་པར་ཐལ། དེས་མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་
དུ་བྱས་པའི་སྤྲོད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་དུ་
བྱས་པའི་སྤྲོད་ཆོས་ཅན། སྤྲོད་ཆོག་པར་ཆོག་པའི་རྩིས་དབག་གིས་
བྱུང་ཆོག་པར་ཐལ། བྱུང་སྤྲོད་ཆོག་པར་སྤྲོད་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པས་ཁས། དེས་ན་སྤྲོད་ཆོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོག་པའི་
རྩིས་དབག་གིས་སྤྲོད་ཆོག་པར་ཐལ། དེས་སྤྲོད་ཆོག་པར་ཆོག་པ་གང་
ཞིག །སྤྲོད་ཆོག་པར་ཆོག་པའི་རྩིས་དབག་གིས་སྤྲོད་ཆོག་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉེད་ཆོག་པས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཕུང་དེས་རིགས་གཉེར་བ་ཁ་
ཅིག །ཆོད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཇུག་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོན་ཡོད་
པས་བྱུང་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚུལ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཆོག་པའི་རྩིས་དབག་གིས་འཇུག་ལུལ་དུ་གྱུར་
པའི་རང་མཆོན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་
པོ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྤྲོད་པའི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དུ་ཆོག་པའི་རྩིས་དབག་གིས་དངོས་ཀྱི་འཇུག་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་

༡ སྤྲོད་ཆོག་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་མཆོན་རྩི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༩༥་༥།

མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་
སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་
ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།
རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་པོ་པོར་མི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རྟགས་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་
སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་ཉེར་ལེན་
གྱི་སྤང་པོ་བརྗོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་
སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགག་
པ་གང་ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་རང་
གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་
ཆོགས་དོན་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟགས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱ་གྲུ་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
བརྗོད་པའི་སྐྱུ་ས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་བྱུང་ཏེ་རང་གི་འཕང་བྱར་
སྐྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྤང་དེའི་དོན་ནི། དགག་
རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱེད་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་མ་རྟོགས་པའི་
དོན་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་རྟོགས་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངེས་ངོར་སྐྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་ན། རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་མི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཁ་ཅིག །སྐྱུ་ས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པས་
བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཟེར་
ན། འོན་མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་

ཞིག །མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་བྱ་བ་ས་པའི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

༡༡། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ལོ་འཁོར་གྱི་ཆོས་དགུ་འཁོར་།

ཕྱིར་འགོད་ཚུལ་བཅས་བཞུགས་མོ།

ཆད་མའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསྟུ་
བ། མཐུན་དཔེ། རྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་དགྲ་གསུངས་
པའི་དགོས་པ། འཁོར་ལོ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། རྟོགས་
ཆོས་མཐུན་རྟོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་
ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་
གཉིས་བྱེད་རོ། །ཞེས་པའི་རྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྒྲས་
བརྗོད་པ་དགྲ་བསྟན་ནས། དགྲ་པོ་དེའི་རྟགས་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ཆོས་
ཅན་དཔེ་རྣམས་སྟོན་པ་ལ། །གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་
དང་མཉན་བྱ་ཚེལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚེལ་བྱུང་རེག་མིན་པ། །དེ་དགྲ་
རྟག་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་དགྲ་བསྟན། རྟག་ལ་སོགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ལགས། ཆད་མ་ནམ་དེས། ༧༣༩།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧། ཚད་མ་ཅེ། རྩོམ་དཔོན་ཕྱོགས་གླུར། གཏན་ཚིགས་འཁོར་ལོ། ༩༦༥་༡༡།

པའོ་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྷག་མ་
བརྒྱད་བྱགས་ལ་བསྟན་ཡང་། ཆོགས་སུ་བཅད་ན། ཉག་དང་མི་ཉག་
ཚོལ་བྱང་དང་། ཉག་དང་ཉག་དང་ཉག་པ་དང་། ཚོལ་བྱང་མིན་དང་མི་
ཉག་ཉག་ །དེ་དག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར། །སྐྱ་དང་སྐྱ་དང་དྲུང་སྐྱ་
དང་། །སྐྱ་དང་སྐྱ་དང་དྲུང་སྐྱ་དང་། །དྲུང་སྐྱ་དྲུང་སྐྱ་སྐྱ་དང་ནི། །དེ་དག་
ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་འགྱུར། །

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་དག་པོ་དེ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཉགས་ཡང་དག་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་གཉིས། དངོས་ཀྱི་
མ་ངེས་པའི་ཉགས་བཞི། དབྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
ཉགས་གཅིག་དང་བཞིར་འདུ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱིང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་
དག་གནས། །འོགས་གཉིས་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །བྱར་
བཞི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ། །དབྱས་ན་ཐུན་མོང་མིན་མ་ངེས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་འཁྱལ་འཁོར་རྣམ་པ་
ཡིས། །དཔེ་ཡི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་བྱམ་དང་བྱམ་མཁའ་
བཞིན། །བྱམ་པ་སློག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་བྱམ་དང་
བྱམ་མཁའ་བཞིན། །མཁའ་དང་བྱམ་པ་སློག་བཞིན་དང་། །སློག་དང་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྒྲུང་། གཏན་ཆོགས་འཁོར་ལོ། ༤༤༥།

ནམ་མཁའ་བྱམ་པ་བཞིན། །བྱམ་པ་སྒྲིག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ནམ་
མཁའ་རྒྱལ་སྒྲིག་ལས་བྱམ་རྣམས། །འདི་ནི་ངེས་པའི་དབང་བྱས་ཡིན། །

བཞི་པ་ནི། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆོག་ཤིང་མོག་གསུངས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་ཤིང་ཆེད་དུ་ཤོ། །

ལྷ་པ་འཁོར་ལོ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལ། དེ་མིག་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་
གསུམ་ལ་འདི་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད། དེ་མིག་དང་པོ་སྐྱས་ཟེན་ལ།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་སྐྱས་
བརྗོད་ལྟ་བུ་ཡིན། རོན་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དང་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་
སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམ་པ་དང་
ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེང་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྒྲིང་ཡང་
དག་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་
བྱེད་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་གཏན་མེད་དུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆོག་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པས་བྱབ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལ་བྱས་པ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཅོལ་བྱང་ཡིན་ཏེ། མི་
རྟག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་སྒྲིག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་

བཀོད་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་དེ་དྲུང་སྐྱ་ཚེལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་བྱབ་བྱེད་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་གཏན་
ཆེགས་ཡིན་ཏེ། ཚེལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ། ཚེལ་བྱུང་མ་ཡིན་པ་ལ་
མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

རེ་མིག་བར་པ་གསུམ་ལ་རེམ་པ་བཞེན་འདི་ལྟར་བཀོད། འཁོར་
ལོའི་སྐྱས་ཟིན་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་
པའི་ཆེ། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་
འབྲུག་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། རྟག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་རྟག་
པའི་བྱབ་པ་འདོད་པའི་ཆོལ་ངོར་^༡ བཀོད་ཆོད་ཡིན་ནོ། །དོན་ལ། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ནམ་
མཁའ་དང་བྱམ་པ་བཞེན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་གཏན་མེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད། རེ་མིག་དབུས་མ་ལ། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བྱམ་པ་དང་
ནམ་མཁའ་བཞེན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། མཉན་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་
སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོལ་བའི་ངོ་བོར་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཏན་མེད་དུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན་

༡ ག་ན་ན་ཅ་ཆོལ་ངོར་སམ་བཀོད་པའི། དོན་ཡིན་ལ། བ་ན་བ་ཅ་ཆོལ་ངོར་སམ་བཀོད་ཆོད་ཡིན་ནོ།

ཏེ། ཚེས་པ་དེས་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་མེད་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། གྲུ་
སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཉག་སྟེ། ཚེས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩ་མཁའ་
དང་བུམ་པ་དང་སྟོག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། ཚེས་བྱང་དང་སྒྲ་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་རྩ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། ཉག་པ་ལ་ཚེས་བྱང་
གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚེས་བྱང་བུམ་པ་དང་། ཚེས་
བྱང་མ་ཡིན་པ་སྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་མིག་མཐའ་མ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འདི་ལྟར་བཀོད། གྲུ་
སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཚེས་བྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཉག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟོག་
དང་རྩ་མཁའ་དང་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། མི་ཉག་པ་དང་
སྒྲ་ཚེས་བྱང་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩ་གཉིས་དང་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་འབྲུག་སྟེ། ཚེས་བྱང་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་ཉག་
པ་དང་ཉག་པ་གཉིས་ཡོད། ཚེས་བྱང་ལ་མི་ཉག་པའི་ཁབ་པའི་ཕྱིར། གྲུ་
སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། ཚེས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་
དང་སྟོག་དང་རྩ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཚེས་བྱང་དེ་དང་
སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་དུ་འབྲུག་པའི་འོག་དུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆེགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། མི་ཉག་པ་ལ་ཚེས་བྱང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད། མི་ཉག་
པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚེས་བྱང་གཏན་ནས་མེད་དོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཉག་མི་

རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་འདོད་
བའི་དེའི་ངོ་བོར་སྤྲས་ཟིན་ལ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་དང་རྩལ་སྤན་དང་ལས་དང་བྱམ་
པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཆེ་གཅིག་ཆེ་གཉིས་སུ་སྤྲང་བའི་དབང་
ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེ། དབང་ཤེས་དེ་དེའི་ཕྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
གཉིས་སུ་འབྲུག་ཚུལ་ཤེས་བར་བྱའོ། །

མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་གིས་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་
ཨ་བྱ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་
ཆ་ཆོང་དང་དཔར་སྐྱུན་གནང་མཁན་བཅས།
མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་གི་བྲག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།
མེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་བྲག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།
བྱེ་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་འཛིན་བྲ།
དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་ལོག ། བར་བྱིན་འཛིན་བྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་ནས་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།
མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་གི་དཔེ་ཁྱིད་དགེ་ཞུན་ནས་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།
བྱེ་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་བྲ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དཔེ་སྒྲིག་པ།
བྱེ་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་བྲ་དང་འདུལ་གསར་ལོག་མའི་འཛིན་བྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་
འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་ནས་པ།

ལས་དུས།
བྱེ་ལོ་ (212) ནས་ (215 / 8 7 /) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་འིང་།

འགྲེམ་སྒྲིལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱུན་བདག་དབང་མེར་བྱེས་མཁས་སྒྱུ་གྲྭ་ཆོང་།
བྱེ་ལོ་ (215) ལོར་ཁྲོག་ཁྲད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།

བར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབས་གྲུང་། །
ཆེག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །
བར་དུ་བསྐྱེད་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་པ་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ཉོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་
བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྲུར་གང་ལའང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲོན་ཆེག་
ཏུ། རྒྱུའི་དགེ་སྦྱང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
མཚོས་སྐྱར་བཤོ། ། དགེའོ། །